

Letno poročilo Katoliške cerkve v Sloveniji **2017**

+++

Slovenska škofovska konferenca

Letno poročilo Katoliške cerkve v Sloveniji 2017

Podatke za objavo je zbralo in uredilo Tajništvo *Slovenske škofovske konference* (SŠK)

Odgovarja: p. dr. Tadej Strehovec OFM, generalni tajnik SŠK

Strokovni pregled: p. dr. Tadej Strehovec OFM, generalni tajnik SŠK

Fotografije: arhiv (nad)škofij in njihovih služb, arhiv založbe Družina, arhiv SŠK in spletni viri

Viri podatkov: Tajništvo SŠK, slovenske (nad)škofije, Slovenska karitas, Misijonsko središče Slovenije, Finančna uprava RS, Ministrstvo za kulturo RS, Statistični urad RS, Državni zbor RS, Ministrstvo za notranje zadeve RS

Ljubljana, november 2017

Spremna beseda: msgr. Stanislav Zore OFM, ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK

Stanje podatkov: 31. december 2016

Zadnja posodobitev: 1. november 2017

ISSN 2464-0263

Kratice

CM	Congregatio Missionis
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
KI	Katoliški inštitut
MSS	Misijonsko središče Slovenije
Mt	Evangelij po Mateju
n. p.	Ni podatka
OFM	Ordo Fratrum Minorum
PU	Policijska uprava
RS	Republika Slovenija
SK	Slovenska karitas
SPŠK	Slovenska pokrajinska škofovska konferenca
SŠK	Slovenska škofovska konferenca
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
VV	Vojaški vikariat pri Slovenski vojski
ZCP	Zakonik cerkvenega prava

Spremna beseda predsednika *Slovenske škofovske konference*

Pred nami je tretja številka *Letnega poročila Katoliške cerkve v Sloveniji*, ki v pregledni obliki prinaša obsežno podatkovno zbirko največje verske skupnosti v Sloveniji, Evropi in na svetu. Krščanstvo zaznamuje našo družbo in način življenja, zato smo verniki lahko ponosni, da pripadamo skupnosti, ki v imenu Jezusa Kristusa pomaga najbližjim in zapostavljenim.

Za nami je nekaj pomembnih obletnic, ki nas vabijo k hvaležnosti dobremu Stvarniku: 10. obletnica ustanovitve novih škofij in preureditve cerkvene pokrajine v Sloveniji, 100-letnica Marijinih prikazovanj v Fatimi in 110. obletnica kronanja Marijine podobe na Brezjah, 300-letnica kronanja svetogorske Matere Božje, 500-letnica reformacije, 800-letnica ustanovitve dominikancev in še bi lahko naštevali.

V letu 2018 bomo praznovali 150-letnico smrti Božjega služabnika škofa Ireneja Frančiška Barage ter 25. obletnico samostojne Slovenske škofovske konference. Škofovska konferenca je povezovalni člen med slovenskimi škofi in na viden način uresničuje odrešenjsko poslanstvo Cerkve.¹ Škofovska konferenca lokalne Cerkve z vezmi edinosti povezuje z vesoljno Cerkvijo po pastirjih – škofih, vsi skupaj s papežem pa predstavljajo vso Cerkev, povezano v miru, ljubezni in edinosti.²

Slovenci smo lahko ponosni, da pripadamo krajevni Cerkvi, ki se je skozi zgodovino odlikovala po predanosti nasledniku apostola Petra tudi v najtežjih zgodovinskih trenutkih, ter na konkreten način pomagamo bratom in sestram v stiskah. To nam v tem poročilu izčrpno predstavljajo poglavja o dobrodelni dejavnosti Cerkve na Slovenskem, o misijonski dejavnosti ter slovenski in škofijskih karitas. Podatki o prostovoljcih, darovanih sredstvih in udejanjeni pomoči so edinstveni, saj dokazujejo, da imamo kljub majhnosti naroda veliko in čuteče srce.

Iskreno se zahvaljujem duhovnikom, redovnicam in redovnikom, diakonom, vernikom, dobrotnikom in vsem prijateljem krščanstva v Sloveniji, da z zvestim in predanim delom pomagajo nam škofom pri izvrševanju učiteljske, pastirske in vodstvene službe. Podatki tega poročila dokazujejo, da je vsaka oseba v naši Cerkvi pomembna in nenadomestljiva, da ima vsak svojo nalogo in zaupano odgovornost. Cerkve ne gradijo strukture, statistika ali številke, Cerkev smo ljudje v službi Kristusovega evangelija.

msgr. Stanislav Zore OFM,
ljubljski nadškof metropolit in
predsednik SŠK

¹ Prim. II. vatikanski vesoljni cerkveni zbor, dogmatična konstitucija *Lumen gentium*, 13.

² Prim. II. vatikanski vesoljni cerkveni zbor, dogmatična konstitucija *Lumen gentium*, 23; Janez Pavel II., posinodalna apostolska spodbuda *Pastores Gregis*, 55.

Uvodnik generalnega tajnika *Slovenske škofovske konference*

Predstavljamo vam tretjo številko *Letnega poročila Katoliške cerkve v Sloveniji*, ki tako kot predhodni številki prinaša obsežno podatkovno zbirko o krajevni in vesoljni Cerkvi.

V letošnjem poročilu po kakovosti in obsegu izstopata novi poglavji o redovnikih in o misijonih, ki podrobno prikazujeta medijsko manj izpostavljeni, a za krščanstvo zelo pomembni področji duhovnega apostolata in oznanjevanja, povezanega s karitativnostjo. Poglavje o redovnikih nas vabi, da premislimo položaj duhovnih poklicev in pri svojem oznanjevanju mladim še bolj zavzeto spregovorimo o življenjski izbiri, ki odpira vrata v svet molitve in kontemplacije.

Brez skrite in tihe molitve ne more biti oznanjevanja, zato se poglavje o misijonih prepleta z zgodovino, duhovnostjo in dobroteljnostjo. Misijonska dejavnost je v našem narodu prisotna že stoletja, posebej zadnjih sto let pa je delo na tem področju doživelo sistematično načrtovanje. Kakor so naši ljudje iz skromnih slovenskih vasi odhajali v daljne kraje, tako so od tam pošiljali v domovino poročila, informacije, novice, kulturo in s tem svetovljanstvo. Pravi zaklad, ki je odpiral naše kulturne meje in nas približeval oddaljenim ljudstvom. Zato ni naključje, da je škof Baraga še danes pomemben lik med severnoameriškimi Indijanci in da smo na duhovnem področju prejeli povrnjeno mnogo več, kakor smo darovali v materialni pomoči.

Podatki o razdeljeni materialni pomoči in prosilcih dokazujejo, da gospodarske krize v Sloveniji še ni konec. *Slovenska karitas* s svojo mrežo je ljudem v stiski v letu 2016 razdelila 999 ton hrane več kakor leto poprej, kar predstavlja 27,2% povečanje. Prav tako se je povečalo število prošenj za plačilo položnic za 1.428 oseb.

Mnogi ljudje ob materialni revščini izkušajo tudi duhovno lakoto, zato smo Kristusovi učenci dolžni biti znanilci upanja, prinašalci tolažbe in graditelji miru.

V duhu spodbud učiteljske službe papeža Frančiška smo raziskali vlogo žensk v Cerkvi na Slovenskem. To izpostavljamo v poglavju o ženskih redovnicah, v posebnem poglavju pa predstavljamo pomembno mesto in prispevek žensk k delovanju naše lokalne in vesoljne Cerkve.

Prepričan sem, da bo tudi ta številka *Letnega poročila* dobro sprejeta, saj dokazuje, da si Slovenci ne zatiskamo oči pred stisko bližnjih in smo veren narod, ki živi svoje krščanstvo v tem času in prostoru.

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem na (nad)škofijskih pastoralnih službah, ki so požrtvovalno zbirali in posredovali podatke ter omogočili izid te publikacije. Hvala vsem redovnim predstojnicam in predstojnikom, voditeljem društev, organizacij in ustanov, ki so se odzvali povabilu naših škofov ter pravočasno poslali podatke.

p. dr. Tadej Strehovec OFM,
generalni tajnik SŠK

Metodološko pojasnilo

V *Letnem poročilu Katoliške cerkve v Sloveniji 2017* so strnjeno predstavljeni podatki o osebah in ustanovah Katoliške cerkve v Sloveniji. Krajšemu predstavitvenemu opisu kategorije ali poglavja sledita shematični povzetek podatkov v tabeli in grafični prikaz podatkov v preglednici. Če ni drugače označeno, *Letno poročilo Katoliške cerkve v Sloveniji 2017* zajema podatke za desetletje 2006–2016. Podatki škofijske pastoralne in verske statistike (osebe, zakramenti ...) odsevajo stanje na dan 31. december.

Ponekod statistični podatki zajemajo daljšo, drugod krajšo dobo. Pri njihovi uporabi in prikazu smo bolj kot časovni obseg upoštevali kakovost. Podatke, ki niso zanesljivi ali bi prikazali le delno sliko, smo izpustili ali označili z opombo. Podatki so bili v želji po čim večji pristnosti in verodostojnosti večinoma navzkrižno preverjeni pri sekundarnih virih, vendar je mogoče, da je prišlo do napak pri njihovem pošiljanju, prepisovanju ali štetju. Nekatere župnije ne oddajajo podatkov na škofijo, zato v nekaterih primerih podatki odsevajo stanje na terenu v deležu med 77 % in 82 %. Pri Škofiji Celje opažamo za leto 2016 splošno povečanje vseh vrednosti, kar izhaja iz dejstva, da je več župnij oddalo statistične podatke; odstotek tistih, ki ne oddajo podatkov, se giblje med 10 in 15 %.

Vir podatkov so spletne strani (nad)škofij in letna poročila s statističnimi podatki, ki jih škofije vsako leto oddajo Svetemu sedežu. Število prebivalcev, navedeno pri posameznih škofijah, je pridobljeno iz škofijske pastoralne statistike in zajema prebivalce po župnijah, ki se ne ujemajo z mejami občin, zato se razlikuje od uradnega štetja prebivalstva, ki ga opravi Statistični urad RS.

Škofija Celje

Podatki za pastoralno in versko statistiko so vzeti iz oddanih župnijskih statistik (10–15 % župnij ne oddaja podatkov). Pri postavkah krsti (poglavje 6.3.1), prva obhajila (poglavje 6.3.2), birme (poglavje 6.3.3) in poroke (poglavje 6.3.4) so k skupni vrednosti za leto 2016 dodali tudi oceno števila za župnije, ki niso oddale statistik – na podlagi njihovih vrednosti iz prejšnjih let.

Škofija Koper

V letu 2015 so skušali statistiko v škofiji zbrati z digitalnim sistemom Pasis. Ker je prišlo do napak pri vnosih in do delnega ročnega oddajanja, so nekateri podatki netočni in jih ne navajajo.

Škofija Murska Sobota

Podatki niso popolni, ker statistike oznanjevalno-karitativnega dela za leto 2016/17 ni oddalo šest župnij (Beltinci, Dokležovje, Gornji Petrovci, Markovci, Martjanci in Tišina).

Posamezne kategorije podatkov, preglednice in grafikoni, za katere so potrebna dodatna metodološka pojasnila, so označeni z opombo, pojasnila pa so navedena v opombi pod črto.

Poglavje o misijonski dejavnosti Cerkev na Slovenskem s predstavitvijo Misijonskega središča Slovenije smo uvrstili pred poglavje o mreži Caritas, saj je misijonsko delovanje usmerjeno in povezano z vesoljno Cerkvijo, medtem ko je delo Caritas prvenstveno večinoma usmerjeno na lokalno Cerkev.

Vhodne podatke so posredovale posamezne (nad)škofije; pridobile so jih od župnij, organizacij in ustanov. Prikaz števil svetovne cerkvene statistike ter primerjalnih vrednosti za druge države (npr. število krstov, število redovnic ipd.) je vzet iz publikacije *Annuario Statisticum Ecclesiae 2015*. Podatki predstavljajo stanje na dan 31. december 2016 oziroma na datum, ki je naveden na začetku poglavja ali v tabeli. Ostali podatki so pridobljeni s spletnih strani ustanov, Statističnega urada RS, publikacij in Svetega sedeža. Če vrednost za določen podatek v primerjavi s preteklim letom narašča, je v oklepaju označena z znakom +, če upada, pa z znakom -. Kjer podatkov ni bilo mogoče pridobiti ali so netočni in torej niso verodostojni, je to označeno s kratico n. p. (ni podatka) ali s poševnico /.

Morebitne pobude, popravke, gradiva ali dopolnitve obstoječih podatkov lahko posredujete na Tajništvo SŠK na Ciril-Metodov trg 4, p. p. 1990, 1001 Ljubljana ali po e-pošti na naslov ssk-info@rkc.si.

1 Cerkev na Slovenskem

Zavetnik slovenskih dežel: sv. Jožef (goduje 19. marca)

Narodno svetišče: Brezje (bazilika Marije Pomagaj)

Prebivalci v Sloveniji (stanje 1. januar 2017):³ 2.065.895

Katoliški verniki po državnem popisu leta 2002: 1.135.626 (57,8 %)

Katoliški verniki po cerkveni statistiki za leto 2016: 1.523.113 (73,78 %)⁴

Župnije: 784 teritorialnih župnij in ena personalna bolniška župnija v Ljubljani

Cerkve: 2.386

Kapele in znamenja: 515

Skupaj cerkev in znamenj: 2.901

1.1 Oris zgodovine krščanstva na slovenskih tleh

Na današnjem slovenskem ozemlju je krščanstvo izpričano vsaj od konca 3. stoletja dalje. V rimskih naselbinah po Sloveniji so arheologi odkrili vrsto škofijskih sedežev (Tergeste, Capris, Emona, Celeiea in Petoviona) ter številne kultne objekte, ki so bili v veliki meri uničeni v obdobju preseljevanja narodov. Naše prednike so s krščanstvom seznanili krščanski staroselci, ki se niso odselili, in občasni potujoči misijonarji. Misijonska akcija širših razsežnosti se je začela z odločitvijo karantanskega kneza Boruta (+749) za krščanstvo, ki je menihom iz samostana sv. Petra v Salzburgu omogočila organizirano misijonsko dejavnost na širšem območju takratne Karantanije. Okrog leta 753 je salzburški pokrajinski škof Modest za svoj sedež izbral Gospo Sveto na Koroškem. Manj znana je dejavnost oglejskih misijonarjev tistega časa.

Po posredovanju Pipina Malega in Karla Velikega leta 796 oziroma 811 je bila reka Drava določena za mejo med oglejsko in salzburško nadškofijo. Salzburški nadškofje so obsežno ozemlje svoje nadškofije upravljali s pomočjo generalnih vikarjev s škofovskim posvečenjem (»lastniške« škofije Krka na Koroškem, Seckau in Lavant), oglejski pa s pomočjo samostanskih središč (Stična, Gornji Grad in Kostanjevica). Škofje v Trstu, Kopru in Pičnu so bili sufragani oglejskega patriarha. Osrednji cerkveni središči izven slovenskega narodnega prostora sta onemogočili, da bi dediščina svetih bratov Cirila (826 (827)–869) in Metoda (812 (815)–885) na našem ozemlju pustila trajnejše sadove. Zaradi političnih interesov habsburških vladarjev pa tudi razmeroma velika ljubljanska škofija, ustanovljena 1461–62, ni mogla v celoti prevzeti vloge osrednjega cerkvenega središča v slovenskem prostoru.

1.2 Katoliška cerkev v Sloveniji po 15. stoletju

Kritičen odnos protestantizma do preнове cerkvenega in verskega življenja ter oblikovanje knjižnega jezika v 16. stoletju pomeni za Slovence kakovostni napredek. Politična rekatolizacija in katoliška prenova sta omogočili oblikovanje višjega šolstva (jezuitski kolegiji) ter skladen razvoj izobraževalnega sistema, ki je Slovence enakovredno vključeval v takratno kulturno Evropo. Cerkvene reforme Marije Terezije (1717–1780)

---

³ Vir: Statistični urad RS.

⁴ Vir: Letna poročila slovenskih škofij.

in Jožefa II. (1741–1790) so poenotile in racionalizirale cerkveno upravo. Ljubljana je po teh reformah za kratek čas (1788–1807) postala nadškofija in sedež metropolije za jugozahodni del Habsburške monarhije. Obenem pomeni to obdobje razcvet slovenskega slovstva (Marko Pohlin, Jurij Japelj, Blaž Kumerdej, Tomaž Linhart in Valentin Vodnik). 19. stoletje sta zaznamovali svetniška osebnost škofa bl. Antona Martina Slomška (1800–1862) – prenos sedeža škofije v Maribor, pedagoški pisatelj in pesnik – in osebnost Antona Alojzija Wolfa (1782–1859) – Alojzijevišče, financiranje prevoda *Svetega pisma* in slovarjev. Intenzivnost verskega življenja sredi 19. stoletja dokazujejo številni slovenski misijonarji, ki so po zgledu Friderika Ireneja Barage (1797–1868) in Ignacija Knobleharja (1819–1858) odhajali v Severno Ameriko in Afriko. Na prehodu v 20. stoletje so se na slovenskih katoliških shodih izoblikovala družbena prizadevanja z namenom uveljaviti katoliške vrednote na vseh področjih javnega življenja.

Obe svetovni vojni sta boleče zarezali v versko, cerkveno in kulturno življenje slovenskega naroda. Prva je usodno razdelila slovensko ozemlje in ga prepustila nasilnemu potujčevanju italijanskih fašistov in pozneje nemških nacistov, druga pa je Slovence med seboj usodno idejno razdelila. Meje škofij so se po drugi svetovni vojni sčasoma prilagodile državnim mejam. Leta 1961 je papež Janez XXIII. (1958–1963) Ljubljano povzdignil v nadškofijo, Pavel VI. (1963–1978) pa leta 1968 v metropolijo s sufragansko škofijo v Mariboru. Po določitvi meje med Italijo in Jugoslavijo leta 1977 je papež Pavel VI. koprsko škofijo združil s tržaško in ji pridružil poveljne apostolske administrature za ozemlja goriške, tržaške in reške škofije.

1.3 Cerkev na Slovenskem po osamosvojitvi Slovenije

Slovenski škofje so leta 1983 znotraj *Jugoslovanske škofovske konference* ustanovili *Slovensko pokrajinsko škofovsko konferenco*, ki jo je Sveti sedež leta 1993 potrdil kot samostojno *Slovensko škofovsko konferenco*.

Slovenijo so na poseben način zaznamovali vsi trije papeži na začetku 21. stoletja: sv. Janez Pavel II. (*1920, papež 1978–2005, za svetnika razglašen 2014) je dvakrat obiskal Slovenijo (1996, 1999), njegov naslednik Benedikt XVI. (*1927, papež 2005, odstopil 2013) je leta 2006 preoblikoval cerkveno upravno ureditev Slovenije, Frančišek I. (*1936, papež od 2013) pa je Cerkev na Slovenskem na njemu svojski način opozoril na upravljanje s svetnimi dobrinami.

Cerkev na Slovenskem je z vseslovensko sinodo (1999–2002) pod vodstvom ljubljanskega nadškofa metropolita dr. Franca Rodeta premislila prehojeno pot in začrtala smernice za življenje in delo katoličanov v 21. stoletju. Sklepi sinode, objavljeni v tisku pod naslovom *Izberi življenje. Sklepni dokument Plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem*, so bili po odobritvi Svetega sedeža slovesno razglašeni na Brezjah spomladi leta 2002.

Sveti sedež so v Republiki Sloveniji po letu 2000 zastopali papeški nunciji msgr. Edmond Farhat (1995–2001), msgr. Marian Oleš (2001–2002), msgr. Giuseppe Leanza (2002–2003), msgr. Santos Abril y Castelló (2003–2011) in msgr. Juliusz Janusz (od 2011). Leta 2016 je bila dokončana nova stavba nunciature na ulici Janeza Pavla II. v Ljubljani, kamor se je nuncij preselil iz dosedanjih prostorov na Krekovem trgu 1. O naklonjenosti Svetega sedeža do Slovenije govorijo tudi obiski nekdanjega državnega tajnika Svetega sedeža in dekana kardinalskega zbora kardinala Angela Sodana. Predsednik Republike je leta 1992 kardinalu podelil častni znak svobode Republike Slovenije »za zasluge in osebni prispevek pri vzpostavljanju, razvijanju

in uveljavljanju Republike Slovenije«. Kardinal Sodano je spremljal papeža sv. Janeza Pavla II. na obeh obiskih v Sloveniji (1996, 1999), sam pa je obiskal Slovenijo 2012 ob dvajsetletnici in 2016 ob petindvajsetletnici samostojne države.

Na čelu Cerkve na Slovenskem je bil od leta 1997 ljubljanski nadškof in metropolit msgr. dr. Franc Rode (1997–2004), ki je bil tudi predsednik *Slovenske škofovske konference*. Leta 2004 je bil nadškof Rode imenovan za prefekta *Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega delovanja* in leta 2006 za kardinala. Svojo tesno povezanost s papežem so slovenski škofje potrdili s predpisanim obiskom *ad limina* leta 2001 in leta 2008.

Leta 2001 je bil sklenjen sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih. Zaradi zahteve v državnem zboru je bil poslan v ustavno presojo in ratificiran šele leta 2004.⁵

Do celostne preureditve cerkvene uprave na Slovenskem je prišlo 6. aprila 2006. Mariborska škofija je bila povzdignjena v nadškofijo in sedež metropolita za novoustanovljeni škofiji v Celju (prvi škof dr. Anton Stres) in Murski Soboti (prvi škof dr. Marjan Turnšek). Ljubljanska nadškofija je ostala sedež metropolita za koprsko in novoustanovljeno novomeško škofijo (prvi škof msgr. Andrej Glavan). Tega leta je bilo srečanje generalnih tajnikov evropskih škofovskih konferenc v Sloveniji.

Leta 2008 je v Celju potekal slovenski pastoralni dan pod geslom *Za življenje – za družino*, leta 2010 pa je prav tako v Celju potekal prvi slovenski evharistični kongres, med katerim je bil za blaženega razglašen tudi prvi slovenski mučenec Alojzij Grozde (1923–1943).

Republika Slovenija je leta 2007 sprejela *Zakon o verski svobodi*, ki na novo ureja pravni položaj verskih skupnosti v Republiki Sloveniji. Istega leta je vrhovno sodišče razveljavilo sodbo zoper ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana (leta 2013 so njegove zemeljske ostanke iz Lemonta v ZDA prenesli v ljubljansko stolnico). Leta 2009 se je iz zdravstvenih razlogov upokojil ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran. Celjski škof dr. Anton Stres je bil leta 2009 imenovan za mariborskega nadškofa koadjutorja in nato že novembra istega leta za ljubljanskega nadškofa metropolita. Nadškofijo je prevzel 12. januarja 2010. Za mariborskega nadškofa koadjutorja je bil 28. novembra 2009 imenovan murskosoboški škof dr. Marjan Turnšek. Po upokojitvi nadškofa Krambergerja je Turnšek 3. februarja 2011 postal mariborski nadškof metropolit.

Leta 2011 so bile v Sarajevu za blažene razglašene drinske mučenke, med katerimi sta bili dve Slovenki: bl. s. Marija Krizina Bojanc in bl. s. Marija Antonija Fabjan.

3. februarja 2016 je kardinal državni tajnik nj. em. Pietro Parolin slovesno odprl in blagoslovil nove prostore apostolske nunciature v ulici Janeza Pavla II. v Ljubljani. Svečanega dogodka so se poleg apostolskega nunciata v Republiki Sloveniji msgr. Juliusza Janusza udeležili slovenski škofje, predsednik republike Borut Pahor, predsednik državnega zbora dr. Milan Brglez ter člani diplomatskega zbora. Kapelo nunciature krasi mozaik, delo jezuita p. dr. Marka Ivana Rupnika. Glavni motiv je podoba usmiljenega Jezusa, ki na ramenih nosi človeka, in je povzet iz logotipa jubileja usmiljenja.

---

⁵ Uradni list RS, št. 13/2004, 12. 2. 2004.

29. julija 2016 so se v Ljubljani na ekumenskem pogovoru srečali predstavniki ruske in srbske pravoslavne Cerkve ter Katoliške cerkve v Sloveniji. Pogovora so se udeležili metropolit Hilarion Alfejev, protodiakon Vladimir Nazarkin, ierodiakon Nikolaj Ono in Aleksander Eršov iz Rusije, metropolit Porfirije Perić in irej Aleksander Obradović iz Srbije. Na ljubljanski nadškofiji jih je gostil ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore, ob njem pa so bili tudi člani ekumenskega sveta pri SŠK. Ob tej priložnosti so predstavniki krščanskih cerkva podpisali skupno izjavo z naslovom *Da bi Evropa ohranila svojo dušo*.

12. septembra 2016 je bila na Občini Kamnik podpisana darilna pogodba, s katero so sestre uršulinke Občini Kamnik podarile samostan v Mekinjah z zemljiščem znotraj obzidja. S tem so po 112 letih sklenile svoje bivanje v samostanu v Kamniku, enem največjih ženskih samostanov v Sloveniji, spomeniku duhovnosti in kulture, ki je bil leta 1300 zgrajen za sestre klarise.

Skupno katoliško-evangeličansko obhajanje spomina na 500-letnico reformacije je v nedeljo, 6. novembra 2016, potekalo v evangeličanski cerkvi Martina Luthra v Murski Soboti pod geslom *Od konflikta do skupnosti - združeni v upanju*. Udeležili so se ga predstavniki različnih veroizpovedi; poleg predstavnikov Evangeličanske cerkve na Slovenskem tudi ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore, celjski škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek, soboški škof msgr. dr. Peter Štumpf in njegova ekscelexca dr. Juliusz Janusz, apostolski nuncij v RS. Prisotni so bili tudi mnogi katoliški duhovniki in redovnice ter evangeličanski duhovniki, predstavniki Pravoslavne cerkve in Islamske skupnosti ter Binkoštna cerkve. Skupne molitve se je udeležil tudi predsednik Republike Slovenije g. Borut Pahor, ki je podprl pobudo leta reformacije. Navzoči so bili tudi nekateri poslanci in župani.

13. marca 2017 so člani Slovenske škofovske konference na 99. redni seji, ki je potekala v Kopru, ob navzočnosti apostolskega nuncija v Republiki Sloveniji msgr. Juliusza Janusza izvolili novega predsednika in podpredsednika. Predsednik je postal ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM, podpredsednik pa mariborski nadškof metropolit msgr. Alojzij Cvikl. Nadškof Zore je sedmi predsednik Slovenske škofovske konference in je službo nastopil 26. marca 2017 za dobo petih let.

4. septembra 2017 se je tajnik za odnose z državami državnega tajništva Svetega sedeža nadškof msgr. Paul Richard Gallagher v nadškofijskem dvorcu v Ljubljani srečal s predsednikom Slovenske škofovske konference in ljubljanskim nadškofom metropolitom msgr. Stanislavom Zoretom OFM ter s člani SŠK.

Slovensko praznovanje 100. obletnice Marijinih prikazovanj v Fatimi je potekalo 14. oktobra 2017 v cistercijanski opatiji v Stični. Na praznovanje so slovenski škofje povabili tudi vernike iz sosednje Hrvaške. Romanja se je udeležilo več kot 6.000 vernikov iz obeh držav.

2 Sveti sedež in apostolska nunciatura

2.1 Papež Frančišek (2013-)

Jorge Mario Bergoglio, član Družbe Jezusove, se je rodil 17. decembra 1936 v Argentini. Leta 1998 je postal nadškof v glavnem mestu Buenos Aires, kardinal pa leta 2001. 13. marca 2013 je bil izvoljen za 266. papeža Katoliške cerkve. Petrov sedež je tako zasedel prvi jezuit in Neevropejec. Izbral si je ime Frančišek.

Rodil se je v Buenos Airesu staršem italijanskega rodu. Študij kemije je

končal z diplomom. V Villa Devotu je vstopil v bogoslovje, 11. marca 1958 pa v noviciat v Družbi Jezusovi. Humanistične študije je leta 1963 končal v Čilu. 1964–1965 je poučeval književnost in psihologijo, 1967–1970 pa je v San Miguelu študiral teologijo. Duhovniško posvečenje je prejel 13. decembra 1969.

31. julija 1973 je bil izvoljen za provinciala argentinskih jezuitov; to službo je opravljal do leta 1979. Leta 1980 je bil premeščen v San Miguel, kjer je bil šest let rektor semenišča. Obenem je bil župnik v kraju San José v škofiji San Miguel. Marca 1986 je odšel na študij v Nemčijo. Po vrnitvi v domovino je bil v Cordobi duhovni voditelj in spovednik.

20. maja 1992 je bil imenovan za pomožnega škofa v Buenos Airesu, posvečenje v tamkajšnji stolnici pa je prejel 27. junija 1992. Za nadškofa pomočnika iste nadškofije je bil imenovan 3. junija 1997. Ob smrti kardinala Antonija Quarracina je 28. februarja 1998 postal krajevni nadškof. Hkrati je bil tudi ordinarij za vernike vzhodnega katoliškega obreda, ki so prebivali v Argentini in niso imeli stika s svojim škofom.

Papež Janez Pavel II. (1978–2005) ga je 21. februarja 2001 imenoval za kardinala. V letih 2005–2011 je bil predsednik Argentinske škofovske konference. Odločno se je zavzemal za kulturo življenja in nasprotoval evtanaziji.

Kardinal Bergoglio je v rimski kuriji opravljal različne službe. Bil je član Kongregacije za kler, Kongregacije za bogoslužje in disciplino zakramentov, Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja ter član Komisije za Latinsko Ameriko in Papeškega sveta za družino.

Kardinali so kardinala Jorga Mario Bergoglia 13. marca 2013 v petem krogu glasovanja izvolili za 266. rimskega škofa in pastirja vesoljne Cerkve. Izbral si je ime Frančišek.

Papež Frančišek je od izvolitve opravil 38 apostolskih potovanj: 19 po Italiji in 19 v druge države, napisal dve okrožnici (*Lumen fidei*, 2013, ter *Laudato si'*, 2015), izdal dve apostolski spodbudi (*Evangelii Gaudium* in *Amoris laetitia*) in 22 dokumentov motu proprio. Sklical je izredno (2014) in redno (2015) zasedanje škofovske sinode o posredovanju vere v družini ter za oktober leta 2018 napovedal sinodo o poklicanosti mladih pod geslom *Mladi, vera in razločevanje poklicanosti*. 8. decembra 2015 je razglasil izredno jubilejno leto usmiljenja, ki ga je slovesno sklenil na nedeljo Jezusa Kristusa, Kralja vesoljstva, 20. novembra 2016, z zapiranjem svetoletnih vrat bazilike sv. Petra.

Kmalu po izvolitvi je papež Frančišek napovedal reformo rimske kurije, imenoval zbor svetovalcev kardinalov, ki mu pri tem opravilu pomagajo, ter z dvema dokumentoma motu proprio omogočil poenostavljen postopek za ugotavljanje ničnosti zakonske zveze.

12. februarja 2016 se je kot prvi rimski škof po razkolu iz leta 1054 srečal s patriarhom Kirilom I. na letališču v Havani na Kubi.

31. oktobra in 1. novembra 2016 je sveti oče Frančišek opravil apostolsko potovanje na Švedsko. Povod obiska je bila skupna luteransko-katoliška spominska slovesnost ob 500. obletnici reformacije.

V soboto, 13. maja 2017, je papež Frančišek ob praznovanju stoletnice Marijinih prikazovanj v Fatimi na trgu pred fatimsko baziliko daroval slovesno sveto mašo, med katero je za svetnika razglasil Frančiška in Jacinto Marto, preprosta otroka, ki se jima je 13. maja 1917 prikazala Mati Božja.

28. oktobra 2017 je sveti oče v Rimu nagovoril več kot 350 udeležencev srečanja *Komisije škofovskih konferenc Evropske unije* (COMECE) pod geslom *(Re)thinking Europe*.

Papež Frančišek je v svojem pontifikatu na štirih konzistorijih imenoval 61 novih kardinalov.

2.2 Apostolski nunciji v Republiki Sloveniji

Ulica Janeza Pavla II., 21
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: +386 (0)1 433 92 04
Faks: +386 (0)1 431 51 30
E-pošta: apostolska.nunciatura@rkc.si
Spletna stran: <http://katoliska-cerkev.si/sveti-sedez>

Apostolski nunciji, ki jih je Sveti sedež imenoval od osamosvojitve Slovenije do danes:

- nadškof msgr. dr. Juliusz Janusz, naslovni škof Caorle; za šestega apostolskega nuncija v samostojni Republiki Sloveniji je bil imenovan 10. februarja 2011,
- nadškof msgr. dr. Santos Abril y Castelló (2003–2011),
- nadškof msgr. dr. Giuseppe Leanza (2002–2003),
- nadškof msgr. dr. Marian Oleš (2001–2002),
- nadškof msgr. dr. Edmond Farhat (1995–2001),

- nadškof msgr. dr. Pierluigi Celata (1992–1995).

2.3 Zgodovinski oris delovanja apostolske nunciature v RS

Apostolska nunciatura v Ljubljani je diplomatsko predstavništvo Svetega sedeža v Republiki Sloveniji. Papeško predstavništvo ima diplomatski značaj in status veleposlaništva. Apostolski nuncij je osebni in stalni predstavnik papeža tako v Katoliški cerkvi kot pri oblasteh *Republike Slovenije*. Poslanstvo apostolskega nunciata je, da tesneje in bolj učinkovito izraža skrb rimskega papeža za dobro Slovenije. V soglasnem delovanju s škofi bdi nad poslanstvom Cerkve, s tem da vzdržuje stike s civilnimi oblastmi, Cerkvijo ter drugimi krščanskimi in verskimi skupnostmi.

Državljeni Slovenije smo leta 1990 izrazili željo po neodvisnosti, ki je bila ustavno določena tudi z referendumom leta 1991. Mednarodna skupnost je izbiro Slovencev priznala v skladu z listino Združenih narodov in helsinškim sporazumom. Sveti sedež je neodvisnost Republike Slovenije uradno priznal 13. januarja 1992. Temeljna izhodišča za ta korak so bila spoštovanje pravice narodov do samoodločbe; zavračanje uporabe sile ter sprejemanje dialoga kot edinega sredstva za doseganje pravičnih in mirnih rešitev. Odločitev Svetega sedeža je k takšnemu razmišljanju pomagala tudi drugim državam.

Papež Janez Pavel II. (1978–2005) je za prvega apostolskega nunciata v Republiki Sloveniji 24. junija 1992 imenoval naslovnega nadškofa v Doclei in tedanjega nunciata na Malti ter v Republiki San Marino s sedežem na Malti msgr. Piera Luigija Celato. Obisk predsednika Republike Slovenije Milana Kučana (1992), predsednikov vlad (1992 in 1993) in drugih ministrov v Vatikanu so okrepili odnose med državama. Sveti sedež je 19. februarja 1993 tudi potrdil statut samostojne Slovenske škofovske konference.

Po premestitvi nunciata Celate februarja 1995 je v kratkem obdobju *ad interim* posle neposredno iz Vatikana vodil msgr. Xavier Desire. Papež Janez Pavel II. je 26. julija 1995 za prvega stalnega nunciata v Ljubljani imenoval naslovnega nadškofa v Biblu, do takrat apostolskega nunciata v Alžiriji in Tuniziji ter apostolskega delegata v Libiji msgr. Edmonda Farhata.

Tretji apostolski nuncij v Republiki Sloveniji msgr. Marian Oleš je službo nastopil 17. decembra 2001, vendar zaradi zdravstvenih razlogov na tem mestu ni ostal dolgo.

Papež Janez Pavel II. je 15. maja 2002 za četrtega apostolskega nunciata v Republiki Sloveniji imenoval nadškofa Giuseppa Leanzo, 9. aprila 2003 pa za petega nunciata naslovnega nadškofa v Tamadi in dotedanjega apostolskega nunciata v Argentini msgr. Santosa Abrila y Castellója. Msgr. Castelló je bil hkrati imenovan tudi za apostolskega nunciata v Bosni in Hercegovini.

Papež Benedikt XVI. je 10. februarja 2011 za šestega apostolskega nunciata v Republiki Sloveniji s funkcijo apostolskega delegata na Kosovu imenoval naslovnega nadškofa mesta Caorle in dotedanjega apostolskega nunciata na Madžarskem msgr. Juliusza Janusza.

3. februarja 2016 je kardinal državni tajnik nj. em. Pietro Parolin slovesno odprl in blagoslovil nove prostore apostolske nunciature v Ljubljani v ulici Janeza Pavla II v Ljubljani. Svečanega dogodka so se poleg apostolskega nunciata v Republiki Sloveniji msgr. Juliusza Janusza udeležili slovenski škofje, predsednik

republike Borut Pahor, predsednik državnega zbora dr. Milan Brglez ter člani diplomatskega zbora.

Kapelo nunciature krasi mozaik, delo jezuita p. Marka Ivana Rupnika. Glavni motiv je podoba usmiljenega Jezusa, ki na ramenih nosi človeka, povzet iz logotipa jubileja usmiljenja.

Svetovna cerkvena statistika 2015 (Annuario Statisticum Ecclesiae)⁶

Vsako leto Sveti sedež izda obsežno zbirko statističnih podatkov za Katoliško cerkev po vsem svetu, ki kažejo, da se krščanstvo v svetovnem merilu širi, le v Evropi in Severni Ameriki številke ostajajo enake ali se pri posameznih postavkah zmanjšujejo. Podatke, ki odsevajo stanje na dan 31. december 2015, je zbralo in uredilo Državno tajništvo Svetega sedeža v *Annuario Statisticum Ecclesiae*, izdani pa so bili aprila 2017.⁷

Svetovno prebivalstvo

31. decembra 2015 je bilo svetovno prebivalstvo ocenjeno na 7.248.941.000 oseb, kar je 88.202.000 oseb več kot v letu 2014.

Število katoličanov

31. decembra 2015 je bilo na svetu 1.284.810.000 katoličanov, kar je 12.529.000 več kot v predhodnem letu. Povečanje je opaziti v vseh celinah, razen v Evropi. Najvišji odstotek katoličanov je v Ameriki (63,7 % prebivalstva), sledijo Evropa (39,9 % prebivalstva), Oceanija (26,4 % prebivalstva), Afrika (19,4 % prebivalstva) ter Azija (3,2 % prebivalstva). Odstotek katoličanov se je v minulem letu zmanjšal za 0,05 %, kar pomeni 17,72% delež svetovnega prebivalstva.

Prebivalci in število katoličanov na duhovnika

Število prebivalcev na duhovnika se je tudi v tem letu povečalo za skupno 200 oseb in doseglo vrednost 14.082 (leta 2014 je bilo 130 oseb na duhovnika). Vrednosti po celinah so se tako kot v prejšnjih letih povečale v Ameriki (+68), Evropi (+57) in Afriki (+42), nižale pa v Oceaniji (-117) in Aziji (-159). Število katoličanov na duhovnika se je skupaj povečalo za 31 oseb in znaša 3.091.

Teritorialne uprave in misijonske postojanke

Teritorialnih uprav⁸ ali delnih Cerkva je 3.006, kar je 8 več kot v preteklem letu. Nove škofije oziroma teritorialne uprave so bile ustvarjene v Afriki (+1), Ameriki (+4), Aziji (+1) in Evropi (+2). V Oceaniji ni bilo sprememb. Število misijonskih postojank z redno navzočnostjo duhovnika se je povečalo za 6.428 (leta 2014 za 2.703), tako jih je bilo konec leta 2015 143.000 (leta 2014 136.572).

Škofje

Skupno število škofov se je povečalo za 67, vseh skupaj je 5.304. Leta 2015 se je povečalo število škofov, ki prihajajo iz vrst škofijskih duhovnikov (+71), na 4.063, škofov, ki prihajajo iz vrst redovnikov, pa je bilo 1.241 (-4).

Duhovniki

Število škofijskih in redovnih duhovnikov na svetu se je znižalo za 136 oseb in znaša 415.656 oseb. Edina celina z upadom števila duhovnikov je Evropa (-2.502), ostale pa so zabeležile povečanje: Amerika (+47), Oceanija (+82), Afrika (+1.133) in Azija (+1.104). Število škofijskih duhovnikov se je povečalo za 217,

⁶ Vir: Secretaria Status – Rationarium Generale Ecclesiae, *Annuario Statisticum Ecclesiae*, Libreria Editrice Vaticana, februar 2016.

⁷ Prim. <https://press.vatican.va/content/salastampa/en/bollettino/pubblico/2017/04/06/170406e.html>.

⁸ Pojem *teritorialne uprave* ali delne Cerkve zajema (nad)škofije, apostolske administrature, eparhije, ozemelske prelature, opatije, vikariate, apostolske prefekture, misijonske postojanke *sui iuris* ipd. (prim. ZCP, kann. 369-372).

skupaj jih je 281.514. Število se najbolj povečuje v Afriki (+836), sledijo Amerika (+436), Azija (+499) in Oceanija (+42). Njihovo število se je zmanjšalo le v Evropi (-1.596). Število redovnih duhovnikov se je povečalo za 353, vseh je 134.142. Ustalil se je trend zadnjih let; število se povečuje v Afriki (+297), Aziji (+605) in Oceaniji (+40), znižuje pa v Ameriki (-389) in Evropi (-906).

Stalni diakoni

Število stalnih diakonov se je tudi v letu 2015 povečalo za 689 oseb (leta 2014 se je povečalo za 1.371 oseb), vseh je 45.255. Ponovno se je najbolj povečalo v Ameriki (+656) in Evropi (+22), sledita Azija (+12) in Oceanija (+1). Edini upad je bil v Afriki (-2). Na svetu je 44.627 škofijskih ter 628 redovnih stalnih diakonov. Število stalnih diakonov se je v desetletju 2003–2013 povečalo z 29.000 na sedanjih 45.255. Pomenljiv je tudi podatek, da jih 43.585 (96,3 %) deluje v Evropi in Ameriki.

Redovniki in redovnice

Število redovnikov, ki niso duhovniki, se je zmanjšalo za 330, vseh je 54.229. Povečanje je zabeleženo v Aziji (+772) in Afriki (+23), medtem ko je njihovo število upadlo v Oceaniji (-26), Evropi (-784) in Ameriki (-315). Tudi v letu 2015 se je ohranilo upadanje števila redovnic, in sicer za 12.399 (leta 2014 je bil upad za 10.846 redovnic); tako je bilo vseh skupaj 670.330. Število redovnic se je ponovno povečalo v Afriki (+959) in Aziji (+930), znižalo pa v Ameriki (-5.652), Evropi (-8.394) in Oceaniji (-242).

Svetne ustanove

Število članov moških svetnih ustanov je 697 (+43). Število se je povečalo v Afriki (+11), Ameriki (+25), Aziji (+3) in Evropi (+4), medtem ko se v Oceaniji ni spremenilo. Ženske svetne ustanove so zabeležile upad 1.339 oseb; sedaj jih je 22.859. Število se je povečalo v Aziji (+6), Afriki (+102), Ameriki (+50) in zmanjšalo v Evropi (-1.97); v Oceaniji ni bilo sprememb.

Laiški misijonarji in katehisti

Na svetu deluje 351.797 laiških misijonarjev. Med letoma 2014 in 2015 je njihovo število upadlo za 16.723: v Afriki (+679) in Oceaniji (+58), zmanjšalo pa se je v Ameriki (-13.506), Evropi (-2.837) in Aziji (-1.117). Število katehistin in katehistov se je zmanjšalo za 142.115 oseb; ob koncu leta 2015 jih je bilo 3.122.653. Število se je povečalo v Aziji (+9.400) in Oceaniji (+340), pomenljiv upad pa beležimo v Afriki (-100.874), Ameriki (-43.048) in Evropi (-7.933).

Bogoslovci

Število škofijskih in redovnih bogoslovcev se je na svetovni ravni zmanjšalo za 96 oseb (leta 2014 je bil upad za 1.312 oseb); vseh je bilo 116.843. Njihovo število se je povečalo v Afriki (+479) in Aziji (+272), drugod pa se je njihovo število zmanjšalo: Amerika (-473), Evropa (-366) in Oceanija (-8). Škofijskih bogoslovcev je 70.118 (-183 v primerjavi s predhodnim letom), število redovnih bogoslovcev pa je 46.725 (+87). Podatki za škofijske bogoslovce kažejo povečanje v Afriki (+289) in Aziji (+110), medtem ko se njihovo število zmanjšuje v Ameriki (-337), Evropi (-221), in Oceaniji (-24). Število redovnih bogoslovcev se je povečalo v Afriki (+190), Aziji (+162) in Oceaniji (+16), zmanjšalo pa v Ameriki (-136) in v Evropi (-145).

Malosemeniščniki

Število vseh malosemeniščnikov – škofijskih in redovnih – se je v letu 2015 povečalo za 1.409; 31. decembra 2015 jih je bilo 104.351. Njihovo število se je povečalo v Ameriki (+273), Aziji (+119), Afriki (+914), Evropi

(+90) in Oceaniji (+13). Število vseh škofijskih malosemeniščnikov je 80.098 (+1.609), redovnih pa 24.253 (-200).

Izobraževalne in vzgojne ustanove

Katoliška cerkev upravlja 73.489 vrtcev, ki jih obiskuje 7.043.922 otrok; 95.644 osnovnih šol, ki jih obiskuje 33.289.532 otrok; 47.415 srednjih šol, v katere je vpisanih 20.015.659 dijakov. 2.535.327 učencev je vpisanih v višje šole in 2.904.964 na katoliške univerze.

Zdravstvene in dobrodelne ustanove

Vseh zdravstvenih in dobrodelnih ustanov, ki jih je leta 2015 upravljala Katoliška cerkev, je bilo 117.986 (leta 2014 116.060). Razdeljene so v naslednje kategorije:

- 5.391 bolnišnic: največ jih je v Ameriki (1.627) in Afriki (1.235);
- 16.610 zdravstvenih dispanzerjev: Afrika (5.181), Amerika (4.731), Azija (3.520);
- 604 bolnišnic za gobavce;
- 16.270 domov za ostarele, kronične bolnike in invalide;
- 9.924 sirotišnic;
- 12.376 otroških jasli;
- 14.551 poročnih posvetovalnic;
- 3.776 vzgojnih centrov s prilagojenimi programi ali za otroke s posebnimi potrebami ter
- 38.484 drugih dobrodelnih ustanov ali vzgojnih centrov.

Diplomatska mreža Svetega sedeža

Sveti sedež ima diplomatske zveze s 183 državami ter z Evropsko unijo in Suverenim malteškim viteškim redom. 88 držav, Evropska unija in Suvereni malteški viteški red imajo v Rimu svoje predstavništvo pri Svetem sedežu.⁹ Z naslednjimi državami Sveti sedež nima vzpostavljenih uradnih diplomatskih povezav: Afganistan, Kitajska, Bhutan, Severna Koreja in Maldivi.

---

⁹ Prim. Sala stampa della Santa sede, Bollettino n. 0016/2016; Bollettino n. 0296/2017, v: <http://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2017/05/04/0296/00672.html>.

3 Slovenska škofovska konferenca

Škofovska konferenca je zbor škofov Katoliške cerkve določenega naroda ali ozemlja, v okviru katerega škofje opravljajo svoje poslanstvo v obliki pastoralne, bogoslužne, katehetske in drugih dejavnosti. Slovenska škofovska konferenca (SŠK) predstavlja najvišjo ustanovo Katoliške cerkve v Republiki Sloveniji. Predstavlja krajevno Cerkev v odnosih do države, Svetega sedeža in drugih krajevnih Cerkev ter v mednarodnih organizacijah. Njeno ozemlje sovпада z državnimi mejami.

3.1 Zgodovina

Slovenski škofje so bili do ustanovitve samostojne Slovenske škofovske konference 19. februarja 1993 z drugimi škofi na območju nekdanje Jugoslavije povezani v Jugoslovansko škofovsko konferenco, znotraj katere je bila 20. junija 1983 ustanovljena Slovenska pokrajinska škofovska konferenca (SPŠK).

Slovenski škofje so na seji 25. julija 1992 pripravili osnutek statuta samostojne Slovenske škofovske konference. Papež Janez Pavel II. (1978–2005) je po pridobitvi pozitivnega mnenja Kongregacije za škofove in Urada za odnose z državami pri Državnem tajništvu Svetega sedeža 19. februarja 1993 v skladu z normami in določbami cerkvenega prava potrdil statut samostojne Slovenske škofovske konference, 20. februarja 1993 pa je Kongregacija za škofove izdala dekret o njeni ustanovitvi. S tem je Cerkev na Slovenskem dobila večjo pravno trdnost in samostojnost. Statut Slovenske škofovske konference ureja njeno naravo in namene, plenarna zasedanja, določa stalni svet škofov, naloge tajništva ter druge službe in komisije, ki po presoji konference zagotavljajo bolj učinkovito delovanje. Dopolnjen je bil leta 1999 in 2010.

Papež Benedikt XVI. je 7. aprila 2006 v Cerkvi na Slovenskem ustanovil tri nove škofije (v Celju, Murski Soboti in Novem mestu). Dotedanjo mariborsko škofijo je povzdignil v nadškofijo in metropolijo ter tako preoblikoval enotno cerkveno pokrajino v Sloveniji. Na novo imenovani škofje so bili maja in junija 2006 tudi umeščeni.

Prvi predsednik Slovenske škofovske konference je bil ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Alojzij Šuštar (1993–1997), drugi pa ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Franc Rode CM, nekdanji prefekt Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja (1997–2004). Tretji predsednik je bil od 7. decembra 2004 mariborski škof msgr. dr. Franc Kramberger, ki je leta 2006 ob ustanovitvi nove nadškofije in metropolije postal nadškof metropolit. Četrty je bil od 16. marca 2007 dalje

Ljubljanski nadškof metropolit msgr. mag. Alojz Uran, peti pa od 11. januarja 2010 do 31. julija 2013
Ljubljanski nadškof metropolit msgr. dr. Anton Stres CM.

31. julija 2013 je bil za predsednika izvoljen novomeški škof msgr. Andrej Glavan in je svoj mandat opravljal do 26. marca 2017. Od tega datuma SŠK vodi ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM, podpredsednik pa je mariborski nadškof metropolit msgr. mag. Alojzij Cvikl.

Slovensko škofovsko konferenco leta 2017 sestavljajo naslednji člani:

1. msgr. Stanislav Zore OFM, ljubljanski nadškof metropolit in predsednik SŠK,
2. msgr. mag. Alojzij Cvikl DJ, mariborski nadškof metropolit in podpredsednik SŠK,
3. msgr. dr. Jurij Bizjak, koprski škof,
4. msgr. Andrej Glavan, novomeški škof,
5. msgr. dr. Anton Jamnik, ljubljanski pomožni škof,
6. msgr. dr. Stanislav Lipovšek, celjski škof,
7. msgr. mag. Metod Pirih, upokojeni koprski škof,
8. msgr. dr. Anton Stres CM, upokojeni ljubljanski nadškof,
9. msgr. dr. Peter Štumpf SDB, murskosoboški škof,
10. msgr. dr. Franc Šuštar, ljubljanski pomožni škof ter
11. msgr. dr. Marjan Turnšek, upokojeni mariborski nadškof.

Generalni tajnik SŠK je p. dr. Tadej Strehovec OFM.

Nekdanji člani SŠK:

- msgr. dr. Franc Kramberger,
- nj. em. kard. dr. Franc Rode CM,
- msgr. dr. Jožef Smej,
- msgr. mag. Alojz Uran.

Nekdanja generalna tajnika SŠK:

- prof. dr. Anton Štrukelj (1993–2002),
- msgr. dr. Andrej Saje (2003–2013).

Pokojni člani SŠK:

- msgr. Jožef Kvas,
- msgr. dr. Alojzij Šuštar,
- msgr. dr. Franc Perko.

3.2 Tajništvo Slovenske škofovske konference

Ciril-Metodov trg 4, p. p. 1990
1001 Ljubljana, Slovenija

Tel.: +386 (0)1 420 47 55
Faks: +386 (0)1 231 56 43
E-pošta: ssk@rkc.si; info@rkc.si

Spletna stran: <http://www.ssk.si>
Facebook: <https://www.facebook.com/skofovskakonferenca>
Twitter: @katoliskacerkev
Instagram: @katoliskacerkev

3.3 Pravilniki, smernice in statuti SŠK

- **Statut Slovenske škofovske konference**
- **Statuti komisij in svetov SŠK:**
  - Slovenski pastoralni svet (SPS),
  - Slovenska oznanjevalna komisija (SOK),
  - Medškofijski odbor za družino (MOD),
  - Medškofijski odbor za kulturo (MOK),
  - Medškofijski odbor za mladino (MOM),
  - Medškofijski odbor za turizem (MOT),
  - Medškofijski odbor za pastoralo zdravja (MOPZ),
  - Medškofijski odbor za univerzitetno pastoralo (MOUP),
  - Medškofijski odbor za župnijske in dekanijske pastoralne svete (ŽPS, DPS),
  - Misijonsko središče Slovenije (MSS),
  - Slovensko biblično gibanje (SBG),
  - Slovenski ekumenski svet (SES),
  - Slovenski katehetski urad (SKU),
  - Katehetsko-pastoralna šola (KPŠ),
  - Skupnost slovenskih katehistinij in katehistov (SSKK),
  - Pravilnik o kanoničnem poslanstvu katehistinij in katehistov,
  - Slovenska liturgična komisija (SLK),
  - Slovenska komisija za karitativne dejavnosti (SSKD),
  - Krščansko bratstvo bolnikov in invalidov Slovenije (KBBI),
  - Rafaelova družba (RD),
  - Slovenska Karitas (SK),
  - Komisija Pravičnost in mir (KPM),
  - Komisija za sredstva družbenega obveščanja (KSDO),
  - Komisija za šolstvo (KŠ),
  - Medškofijska komisija za duhovne poklice (MKDP).

- **Pastoralne smernice za krščanski pogreb in žarni pokop**
- **Pravilnik o verski dejavnosti:** opredeljuje pastoralno dejavnost Katoliške cerkve, verskega uslužbenca Katoliške cerkve, versko institucijo Katoliške cerkve in prispevke, ki ob tem nastajajo oziroma se zbirajo izven trga blaga in storitev (velja od 1. julija 2015).
- **Narodne smernice za oblikovanje in službo stalnih diakonov v Sloveniji:** Slovenska škofovska konferenca jih je potrdila na 52. redni seji, 11. 1. 2010, v Zavodu sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, 26. septembra 2014 pa jih je z dopisom prot. št. 20134374 potrdila tudi Kongregacija za kler.
- **Smernice za ravnanje v primeru spolnih zlorab mladoletnih oseb s strani klerikov, članov redovnih skupnosti in drugih cerkvenih delavcev v Cerkvi na Slovenskem**
- **Pravilnik Ekspertne skupine za reševanje primerov spolnih zlorab v Cerkvi na Slovenskem**
- **Navodila Slovenske škofovske konference za službo izrednega delivca obhajila**
- **Smernice za formalnopравни izstop iz Katoliške cerkve**
- **Navodilo o oskrbi starejših duhovnikov v duhovniških domovih in drugih domovih za ostarele:** pravilnik začne veljati 1. julija 2015.
- **Izredno pastirsko pismo slovenskih škofov »Telesne drže pri sveti maši«:** Slovenski škofje so s pastirskim pismom določili poenotenje bogoslužnih telesnih drž pri sveti maši. Pismo velja od 9. februarja 2003.
- **Pravilnik o uporabi gradiva škofijskih arhivov:** pravilnik začne veljati 10. maja 2017.

3.4 Prejemniki odličja sv. Cirila in Metoda

Člani Slovenske pokrajinske škofovske konference (SPŠK) so 18. junija 1985 sprejeli sklep o cerkvenem odlikovanju za zvesto služenje Cerkvi na Slovenskem. Odlikovanje, sestavljeno iz okrogle bronaste plakete z reliefno podobo sv. Cirila in Metoda in diplome, se podeljuje osebam ali ustanovam, ki so se izkazale s posebej zvestim služenjem Cerkvi med Slovenci. Odlikovanec ima pravico, da eden od slovenskih škofov zanj opravi pogrebno sveto mašo po krajevni navadi in vodi pogrebne obrede, če svojci pravočasno obvestijo škofa, v čigar škofiji bo pokop.

Odličje sv. Cirila in Metoda so prejeli:

1. Stiška opatija – 1985;
2. dr. Janez Oražem, ravnatelj ljubljanskega bogoslovja in profesor na TEOF – 1985;
3. Papeški slovenski zavod Slovenik – 1985;
4. akademik dr. Anton Trstenjak, profesor na TEOF – 1986;
5. dipl. ing. Jožef Kregar, arhitekt – 1988;
6. g. Hubert Patzelt, podpornik stiškega samostana – 1988;
7. g. Jožef Požauko, gradbeni tehnik – 1989;
8. msgr. Lojze Kozar, pisatelj in župnik v Odrancih – 1990;
9. g. Hinko Podkrižnik, restavrator, kipar in pozlatar – 1990;
10. akademik dr. Primož Ramovš, skladatelj – 1991;

11. dr. Marijan Zadnikar, umetnostni zgodovinar – 1991;
12. dr. Julij Savelli, zborovodja v Buenos Airesu, Argentina – 1992;
13. Mohorjeva družba Celje – 1992;
14. msgr. Franc Bole, urednik mesečnika *Ognjišče* in direktor *Slovenske Karitas* – 1994;
15. p. Miha Žužek DJ, družinska pastorala – 1994;
16. g. Vili Rogelj, zborovodja v Belgiji – 1995;
17. g. Andrej Šter, voditelj in koordinator Vlade RS za organizacijo obiska papeža Janeza Pavla II. leta 1996 – 1995;
18. g. Janez Zagorc, graditelj Slovenskega verskega središča v Adelajdi – 1998;
19. ga. Chiara Lubich, ustanoviteljica *Marijinega dela* – 1999;
20. msgr. Jože Trošt, skladatelj, zborovodja in vzgojitelj, ravnatelj *Orglarske šole* ter profesor na TEOF – 2000;
21. g. Anton Jenko, orglarski mojster – 2001;
22. g. Marijan Rebernik, knjižničar na *Papeški univerzi Gregoriana* – 2001;
23. g. Jože Kopeinig, voditelj Doma duhovnih vaj (Katoliški dom prosvete) v Tinjah in predsednik Mohorjeve družbe v Celovcu – 2001;
24. Frančiškovi bratje (frančiškani) v Avstraliji – 2001;
25. don Pierino Gelmini, ustanovitelj skupnosti *Srečanje* – 2001;
26. g. Stane Jarm, akademski kipar – 2001;
27. msgr. Maksimilijan Jezernik, prvi rektor Papeškega slovenskega zavoda Slovenik – 2001;
28. Družba sv. Uršule (uršulinke), vzgojno-izobraževalno in katehetsko-pastoralno poslanstvo – 2002;
29. katoliški tednik *Družina* – 2002;
30. s. dr. Mirjam Praprotnik HKL, misijonarka v Albaniji in na Kosovu – 2002;
31. prelat prof. Franc Kralj, Malo semenišče v Vipavi in Škofijska gimnazija v Vipavi – 2002;
32. prof. Jože Mlakar, Škofijska klasična gimnazija v Šentvidu nad Ljubljano – 2003;
33. ing. Brane Košir, Škofijska orglarska delavnica Maribor – 2005;
34. p. Vital Vider DJ, ustanovitelj gibanja *Najina pot* – 2005;
35. dr. Štefan Falež, prvi veleposlanik Republike Slovenije pri Svetem sedežu – 2006;
36. dr. Edi Gobec, Slovensko raziskovalno središče v Ameriki – 2007;
37. prof. Angela Tomanič, organistka in zborovodkinja – 2007;
38. s. Karmen Očepek OSU, *Skupnost slovenskih katehistinj in katehistov* – 2007;
39. Janez Krajnc, organist in skladatelj – november 2007;
40. akademik Jože Maček – november 2007;
41. misijonar Pedro Opeka – december 2008;
42. dr. Rafko Valenčič, urednik *Cerkvenih dokumentov* – marec 2010;
43. dr. Marjan Smolik, liturgik, bibliotekar itd. – marec 2010;
44. Miha Legan, restavrator in rezbar – marec 2010;
45. Anton Homar, ekonom Zavoda sv. Stanislava – 2010;
46. dr. Ivan Rebernik, za izredne zasluge na področju diplomatske, vzgojne in bibliotekarske dejavnosti – 2011;
47. Don Boskovi salezijanci za projekt Oratorij – 2011;
48. Alojz Rebula, pisatelj, esejist in prevajalec – 2014;
49. Silvester Čuk, soustanovitelj in urednik revije *Ognjišče* – 2014;
50. Slovenska katoliška misija v Münchnu ob 70-letnici delovanja – 2015;

51. Zakonca Alfred in Jeni Brežnik, dobrotnika in podpornika slovenske katoliške skupnosti v Avstraliji – 2015;
52. Zakonca Dušan in Saša Lajovic, dobrotnika in podpornika slovenske katoliške skupnosti v Avstraliji – 2015;
53. Slovenska karitas ob 25. obletnici delovanja – 2015;
54. p. dr. Anton Nadrah OCist, nekdanji stiški opat, teolog, kulturni delavec – 2017;
55. dr. Stane Granda, zgodovinar in publicist – 2017;
56. Tomaž Tozon, cerkveni zborovodja – 2017.

3.5 Svetniški kandidati v Cerkvi na Slovenskem¹⁰

V Cerkvi na Slovenskem je v letu 2016 potekalo 8 postopkov za razglasitev blaženih oziroma svetnikov za skupaj 36 kandidatov. Za enega kandidata se postopek še ni začel in je še v pripravljalni fazi. Skupaj s postopki, ki se vodijo za Slovence v tujini, je svetniških kandidatov 49.

Cerkev na Slovenskem

Slovenska škofovska konferenca je na svoji 15. redni seji, 28. oktobra 2002, določila uradni začetek postopka za beatifikacijo slovenskih mučencev 20. stoletja (iz več slovenskih škofij). Od leta 2013 je postulator p. dr. Metod Benedik OFM^{Cap}. Večina kandidatov je predstavljenih v knjigi z naslovom *Palme mučeništva: ubiti in pomorjeni slovenski duhovniki, redovniki in bogoslovci in nekateri verni laiki*, Celje 1994 (avtorji so Anton Pust, Zdravko Reven in Božidar Slapšak). Število mučencev 20. stoletja je 29.

Nadškofija Ljubljana

Anton Strle (21. januar 1915–20. oktober 2003), duhovnik, teolog, spovednik in prevajalec. Postulator je p. dr. Andrej Pirš FSO.

Anton Vovk (19. maj 1900–6. julij 1963), ljubljanski škof. Postulator je msgr. dr. Blaž Jezeršek. Oktobra 2007 se je končal škofijski postopek; maja 2008 je bilo gradivo predano Kongregaciji za zadeve svetnikov.

Nadškofija Maribor

Cvetana Priol (16. februar 1922–11. avgust 1973), učiteljica glasbe iz Maribora, mistikinja. Postulator je p. dr. Vinko Škafar OFM^{Cap}.

Bl. Anton Martin Slomšek (26. november 1800–24. september 1862), škof in prvi slovenski blaženi. Za blaženega je bil v Mariboru razglašen 19. septembra 1999.

Škofija Murska Sobota

Danijel Halas (24. junij 1908–16. marec 1945), mučenec, župnik v Veliki Polani. Postulator je dr. David Kraner. Po končanem škofijskem postopku je bila leta 2014 dokumentacija predana *Kongregaciji za zadeve svetnikov*.

Alojzij Kozar (11. november 1910–29. april 1999), župnik v Odrancih in pisatelj. Postopek za beatifikacijo se je začel 8. decembra 2015. Škof dr. Peter Štumpf je 29. decembra 2015 izdal odlok o začetku škofijskega postopka za beatifikacijo Božjega služabnika Alojzija Kozarja. Nato je škof imenoval člane cerkvenega sodišča,

¹⁰ Podatke je pripravil p. dr. Metod Benedik OFM^{Cap}, postulator za beatifikacijo slovenskih mučencev 20. stoletja.

ki že opravljajo svoje poslanstvo (*ne pereant probationes*). Prav tako sta bila imenovana teološka cenzorja, od katerih je eden že opravil svoje delo. Postulatorka je Klavdija Dominko.

Škofija Novo mesto

Bl. Alojzij Grozde (27. maj 1923–1. januar 1943), laik, mučenec. Za blaženega je bil razglašen 13. junija 2010 v Celju. Postulator je mag. Igor Luzar.

Friderik Irenej Baraga (28. junij 1797–19. januar 1868), misijonar, škof v mestu Marquette (zvezna država Michigan, ZDA). Kontaktna oseba v Sloveniji je Miloš Košir, župnik v Trebnjem.

Redovne skupnosti

Janez Francišek Gnidovec CM (29. september 1873–3. februar 1939), škof v Skopju. Vicepostulator je Janez Cerar CM.

P. Vendelin Vošnjak OFM (13. september 1861–18. marec 1933), doma iz Konovega pri Velenju, deloval v Zagrebu.

Andrej Majcen SDB (30. september 1904–30. september 1999), duhovnik in misijonar. Kongregacija za zadeve svetnikov je novembra 2008 izdala dekret *nihil obstat* za začetek škofijskega postopka. Vicepostulator je Anton Ciglar SDB.

Blažene drinske mučenke: bl. s. Marija Krizina Bojanc (23. januar 1885–15. december 1941) in bl. s. Marija Antonija Fabjan (23. januar 1907–15. december 1941). Med drinskimi mučenkami so še: Hrvatica s. Marija Jula Ivanišević, predstojnica samostana na Palah, s. Marija Bernadeta Banja madžarskega rodu in starejša s. Marija Berchmana Leidenix iz Avstrije. 24. septembra 2011 so bile v Sarajevu razglašene za blažene.

Frančiškanski pater Aleks (Aleš) Benigar se je rodil slovenskim staršem 28. januarja 1893 v Zagrebu, umrl pa je na praznik vseh svetih 1988 v Rimu. Med tema dvema datumoma se skriva bogato življenje. Leta 1907 je vstopil v frančiškanski red in bil po študiju teologije v nemškem Paderbornu posvečen v duhovnika 30. junija 1915. Napisal je dve obsežni teološki deli o bogoslužju in duhovnosti, ki sta bili dolgo učbenik bodočih duhovnikov. Prvo je bilo tiskano v Pekingu, drugo pa v Sapporu na Japonskem. Bil je iskan spovednik in voditelj duhovnih vaj v mnogih redovnih skupnostih. Proces za beatifikacijo vodi Hrvaška frančiškanska provinca.

Tržaška škofija

Božji služabnik Jakob Ukmar (13. julij 1878–2. november 1971), tržaški duhovnik, filozof, teolog in poliglot. Junija 2009 je bila sklenjena škofijska faza postopka, julija 2009 pa je bilo gradivo predano Kongregaciji za zadeve svetnikov.

Francesco Bonifacio (7. september 1912–11. september 1946), duhovnik, mučenec. Za blaženega je bil v Trstu razglašen 4. oktobra 2008. Ni bil slovenskega, ampak italijanskega rodu. Na seznam smo ga uvrstili, ker je živel v Piranu, ko tam (še) ni bilo slovenske države.

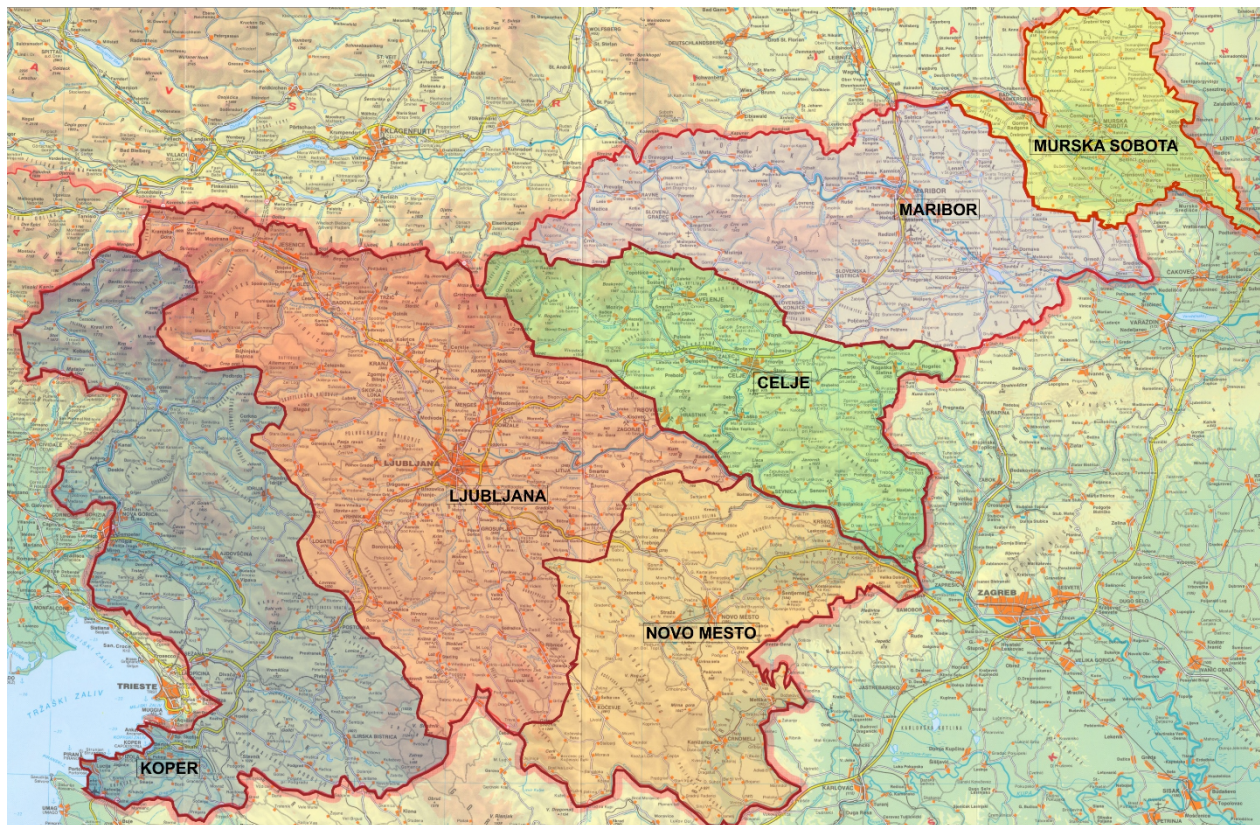
Škofija Krk na Hrvaškem

Škof Anton Mahnič, ki je bil rojen v Kobdilju v župniji Štanjel na Krasu leta 1850, je bil krški škof 1896–1920.

Odlikoval se je z obrambo glagolske pisave, bil je ustanovitelj Hrvaškega katoliškega gibanja, osnoval je tiskarno na Krku, začel je izdajati več časopisov. Mahničovo najbolj pomembno udejstvovanje je bilo zbiranje mladine in obramba katoliških moralnih načel v javnosti, ki je bila prežeta z liberalizmom in sekularizacijo. Po prvi svetovni vojni je bil škof Mahnič od italijanskih oblasti s Krka pregnan v mesto Frascati blizu Rima. Tam je hudo zbolel in odšel v Zagreb, kjer je v sluhu svetosti umrl in bil pokopan. Njegovi zemeljski ostanki so bili leta 2002 iz Zagreba preneseni v krško katedralo. Proces za beatifikacijo vodi škofija Krk na Hrvaškem.

4 Škofije v Cerkvi na Slovenskem

Katoliška cerkev v Sloveniji je razdeljena na šest teritorialnih uprav, (nad)škofije, ki so združene v dve metropoliji: ljubljansko in mariborsko.

4.1 Metropolija Ljubljana

Ljubljansko metropolijo sestavljajo Nadškofija Ljubljana, Škofija Koper ter Škofija Novo mesto.

4.1.1 Nadškofija Ljubljana

Leto ustanovitve: 1461

Zavetnika: sv. Ciril in Metod (godujeta 5. julija)

Stolnica: sv. Nikolaj (obletnica posvetitve 8. maja)

Glavna romarska pot: Brezje (bazilika Marije Pomagaj)

Zgodovinski opis

Ljubljansko škofijo je 6. decembra 1461 ustanovil cesar Friderik III. (1415–1493), 6. septembra naslednjega leta pa jo je potrdil papež Pij II. (1458–1464). Cesar si je pridržal pravico imenovanja ljubljanskih škofov in enajstih kanonikov v dvanajstčlanskem stolnem kapitlju. Od leta 1533 so imeli ljubljanski škofje pravico do

knežjega naslova. V času jožefinskih reform so bile meje škofije zaokrožene na ljubljansko in novomeško okrožje, škofija pa za kratek čas povzdignjena v nadškofijo in sedež metropolita za jugovzhodni del habsburškega cesarstva (1788–1807). V nadškofijo jo je leta 1961 znova povišal papež Janez XXIII. (1958–1963), v sedež metropolije s sufraganom v Mariboru pa leta 1968 papež Pavel VI. (1963–1978). Leta 1977 je postala sufragan ljubljanske metropolije tudi obnovljena škofija v Kopru. Ob spremembi cerkvene ureditve v Sloveniji je bila 7. aprila 2006 na ozemlju ljubljanske škofije ustanovljena nova škofija v Novem mestu in skupaj s koprsko škofijo vključena v ljubljansko metropolijo.

Nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore OFM

Imenovanje: 4. oktober 2014

Posvečenje: 23. november 2014

Škofovsko geslo: »*Veselite se v Gospodu*«

Škof msgr. dr. Franc Šuštar

Ljubljanski pomožni škof (od 2015)

Škofovsko geslo: »*Gospod je blizu*«

Škof msgr. dr. Anton Jamnik

Ljubljanski pomožni škof (od 2006)

Škofovsko geslo: »*Vi ste moji prijatelji*«

Nekdanji ljubljanski nadškofje

Apostolski administrator

msgr. Andrej Glavan, novomeški škof (2013–2014)

Škofovsko geslo: »*Karkoli vam reče, storite*«

Nadškof metropolit msgr. dr. Anton Stres CM

Upokojeni ljubljanski nadškof metropolit (upokojen 2013)

Škofovsko geslo: »*Vse zaradi evangelija*«

Nadškof msgr. mag. Alojz Uran

Upokojeni ljubljanski nadškof metropolit (upokojen 2009)

Škofovsko geslo: »*Da, Oče*«

Nadškof metropolit msgr. dr. Franc Rode CM

Upokojeni ljubljanski nadškof metropolit (2004 imenovan za prefekta Kongregacije za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja)

Škofovsko geslo: »*Stati inu obstat*«

Pokojni ljubljanski (nad)škofje 20. stoletja

- msgr. dr. Alojzij Šuštar (1980–1997)

- msgr. dr. Jožef Pogačnik (1963–1980)

- msgr. Anton Vovk (1959–1963)
- msgr. dr. Gregorij Rožman (1930–1959)
- knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič (1898–1930)

Kratka predstavitev nadškofije

Ozemlje: 6.134 km²

Število prebivalcev: 790.457

Število katoličanov: 544.833 (68,92 %)

Arhidiakonati: 4

Dekanije: 17 (Cerkljara, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Kranj, Litija, Ljubljana Center, Ljubljana Moste, Ljubljana Šentvid, Ljubljana Vič/Rakovnik, Radovljica, Ribnica, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Vrhnika in Zagorje)

Župnije: 233 teritorialnih, 1 personalna

Duhovniki: 281; redovni duhovniki: 135

Redovnice: 307

Cerkve in kapele: 891¹¹

Kontaktne podatke

Nadškofija Ljubljana

Ciril-Metodov trg 4, p. p. 1990

1001 Ljubljana, Slovenija

Tel.: +386 (0)1 23 42 600

Faks: +386 (0)1 23 14 169

E-pošta: nadskofija.ljubljana@rkc.si

Spletna stran: <http://lj.rkc.si>

---

¹¹ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 328.

4.1.2 Škofija Koper

Leto ustanovitve: 1977

Zavetnik: sv. Jožef, delavec (goduje 1. maja)

Stolnica: Marijino Vnebovzetje (obletnica posvetitve 7. novembra)

Konkatedrala v Novi Gorici: Kristus Odrešenik

Glavna romarska pot: Sveta Gora (bazilika svetogorske Kraljice)

Zgodovinski opis

Papež Pavel VI. (1963–1978) je leta 1977 razdružil koprsko škofijo od tržaške in ji priključil dele goriške, tržaške in reške škofije, ki so z novimi mejami po drugi svetovni vojni prišle pod *Socialistično federativno republiko Jugoslavijo*. S tem je obnovil že obstoječo koprsko škofijo, ki je nastala že v 6. stoletju. Od 8. stoletja do leta 1184 je bil sedež te škofije prazen, upravljali pa so jo škofje iz Trsta. Tudi med letoma 1810 in 1830 je bil sedež škofije izpraznjen; 1830–1977 je bila koprška škofija združena v personalno unijo s tržaško škofijo. Leta 1965 so se v Apostolsko administracijo za Slovensko primorje združile apostolske administrature za slovenski del: goriška, tržaško-koprška in reška škofija.

Papež Pavel VI. je ozemlje dotedanje apostolske administrature, ki je obsegala slovenska ozemlja goriške nadškofije ter tržaške in reške škofije, združil v novo škofijo Koper, ki jo je pridružil ljubljanski cerkveni pokrajini (metropoliji). Prvi škof obnovljene škofije je postal msgr. dr. Janez Jenko (1977–1987).

Škof msgr. dr. Jurij Bizjak

Koprski škof (od 2012)

Škofovsko geslo: »*Pogum, vse ljudstvo v deželi*«

Škof msgr. mag. Metod Pirih

Upokojeni koprski škof (od 2012)

Škofovsko geslo: »*Vate zaupam*«

Pokojni koprsko-tržaški škofje 20. stoletja

- msgr. dr. Janez Jenko (1977–1987)
- msgr. Anton Santin (1938–1975)
- msgr. Luigi Fogar (1923–1936)
- msgr. Angel Bartolomasi (1919–1922)
- msgr. Andrej Karlin (1910–1919)
- msgr. Franc Ksaver Nagl (1902–1910)
- msgr. Andrej Marija Šterk (1896–1902)

Kratka predstavitev škofije

Ozemlje: 4.306 km²

Število prebivalcev: 251.302

Število katoličanov: 177.065 (70,45 %)

Dekanije: 11 (Dekani, Idrija – Cerčno, Ilirska Bistrica, Kobarid, Koper, Kraška dekanija, Nova Gorica, Postojna, Šempeter, Tolmin in Vipava)

Župnije: 189

Duhovniki: 134; redovni duhovniki 27

Redovnice: 40

Cerkve in kapele: 557¹²

Kontaktne podatki

Škofija Koper

Trg Brolo 11, p. p. 114

6001 Koper, Slovenija

Tel.: +386 (0)5 611 72 05

Faks: +386 (0)5 627 10 59

E-pošta: skofija.koper@rkc.si

Spletna stran: <http://kp.rkc.si>

---

¹² Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 226.

4.1.3 Škofija Novo mesto

Leto ustanovitve: 2006

Zavetnik: sv. Jožef (goduje 19. marca)

Stolnica: sv. Nikolaj (6. december)

Glavna romarska pot: Zaplaz (Marijino vnebovzetje)

Zgodovinski opis

Škofijo Novo mesto je 7. aprila 2006 ustanovil papež Benedikt XVI. Prvi novomeški škof je postal dotedanji ljubljanski pomožni škof msgr. Andrej Glavan, ki je vodenje škofije prevzel 10. junija 2006. Ozemlje novomeške škofije je bilo odcepljeno od južnega dela ljubljanske nadškofije.

Škof msgr. Andrej Glavan

Novomeški škof (od 2006)

Škofovsko geslo: *»Karkoli vam reče, storite«*

Kratka predstavitev škofije

Ozemlje: 2.159 km²

Število prebivalcev: 161.860

Število katoličanov: 136.528 (84,35 %)

Dekanije: 6 (Črnomelj, Kočevje, Leskovec, Novo mesto, Trebnje in Žužemberk)

Župnije: 71

Duhovniki: 84; redovni duhovniki 13

Redovnice: 46

Cerkve in kapele: 535¹³

Kontaktne podatki

Škofija Novo mesto

Kapiteljska ulica 1, p. p. 182

8001 Novo mesto, Slovenija

Tel.: +386 (0)7 384 44 00

Faks: +386 (0)7 384 44 16

E-pošta: skofija.novo.mesto@rkc.si

Spletna stran: <http://www.skofija-novomesto.si>

---

¹³ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 730.

4.2 *Metropolija Maribor*

Mariborsko metropolijo sestavljajo Nadškofija Maribor, Škofija Celje ter Škofija Murska Sobota.

4.2.1 Nadškofija Maribor

Leto ustanovitve: 1228

Zavetnik: sv. Andrej (goduje 30. novembra)

Stolnica: sv. Janez Krstnik (obletnica posvetitve 19. oktobra)

Glavna romarska pot: Ptujška Gora (bazilika Marije Zavetnice)

Zgodovinski opis

Lavantinsko škofijo je leta 1228 ustanovil salzburški nadškof Eberhard II. (1170–1246). Cesar Jožef II. (1741–1790) jo je ohranil, vendar popolnoma preuredil. Na Koroškem je dobila velikovško okrožje (vzhodni del dežele), na Štajerskem pa celjsko okrožje. Lavantinski škof bl. Anton Martin Slomšek (1800–1862) je pri papežu Piju IX. (1846–1878) in pri cesarju Francu Jožefu I. (1830–1916) dosegel novo ureditev škofije: koroški del je prepustil celovski škofiji, od graške škofije pa je dobil mariborsko okrožje na Štajerskem. Sedež lavantinske škofije je 4. septembra 1859 prenesel v Maribor. Leta 1923 so pod upravo lavantinskega škofa prešle nekatere župnije graške, celovške in sombotelske škofije, ki so po seržemenskem dogovoru pripadle Sloveniji. Sveti sedež je leta 1924 lavantinsko škofijo izločil iz salzburške metropolije in jo neposredno podredil sebi. Leta 1964 so bile lavantinski škofiji pridružene župnije, ki so bile od leta 1923 pod upravo lavantinskega škofa. Tega leta se je lavantinska škofija preimenovala v mariborsko-lavantinsko škofijo. Leta 1994 je pod upravo mariborskega škofa prišlo tudi slovensko ozemlje župnij Razkrižje in Štrigova. Papež Benedikt XVI. je na ozemlju škofije Maribor 7. aprila 2006 ustanovil dve škofiji: celjsko in murskosoboško, mariborsko škofijo pa je povišal v nadškofijo in metropolijo s sufraganskima škofijama Celje in Murska Sobota.

Nadškof metropolit msgr. mag. Alojzij Cvikel DJ

Imenovanje: 14. marec 2015

Posvečenje: 26. april 2015

Škofovsko geslo: *»Iz teme bo zasvetila luč«*

Nekdanji mariborski (nad)škofje

Apostolski administrator

škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek, celjski škof (administrator 2013–2015)

Škofovsko geslo: *»V ljubezni in resnici«*

Nadškof metropolit msgr. dr. Marjan Turnšek

Upokojeni mariborski nadškof metropolit (od 2013)

Škofovsko geslo: *»Bog je ljubezen«*

Nadškof metropolit msgr. dr. Franc Kramberger
Mariborski škof (od 1980)
Upokojeni mariborski nadškof metropolit (upokojen 2011)
Škofovsko geslo: »Zgodi se tvoja volja«

Škof msgr. dr. Jožef Smej
Mariborski pomožni škof (od 1983)
Upokojeni mariborski pomožni škof (upokojen 2009)
Škofovsko geslo: »Milosti polna, spomni se«

Pokojni mariborski škofje 20. stoletja:

- msgr. Maksimilijan Držečnik (1946–1978)
- msgr. dr. Ivan Jožef Tomažič (1933–1949)
- msgr. dr. Andrej Karlin (1923–1933)
- msgr. dr. Mihael Napotnik (1889–1922)

Kratka predstavitev nadškofije

Ozemlje: 3.682 km²

Število prebivalcev: 416.190

Število katoličanov: 352.449 (84,68 %)

Naddekanati: 5 (bistriško-konjiški, koroški, mariborski, ptujsko-ormoški in slovenjegoriški)

Dekanije: 12 (Maribor, Dravograd – Mežiška dolina, Dravsko polje, Jarenina, Lenart v Slovenskih goricah, Ptuj, Radlje – Vuzenica, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Stari trg, Velika Nedelja in Zavrč)

Župnije: 143

Duhovniki: 133, redovni duhovniki 49

Redovnice: 50

Cerkve in kapele: 354¹⁴

Kontaktne podatke

Nadškofija Maribor

Slomškov trg 19

2000 Maribor, Slovenija

Tel.: +386 (0)590 80 100

Faks: +386 (0)590 80 111

E-pošta: nadskofija.maribor@rkc.si, ordinariat@slomsek.net,

Spletna stran: <http://www.nadskofija-maribor.si>

---

¹⁴ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 561.

4.2.2 Škofija Celje

Leto ustanovitve: 2006

Zavetnik: bl. Anton Martin Slomšek (goduje 24. septembra)

Sozavetnika: sv. Maksimilijan, sv. Ema

Stolnica: sv. Danijel (obletnica posvetitve 26. decembra)

Glavna romarska pot: Petrovče (bazilika Marijinega obiskanja)

Zgodovinski opis

Škofijo Celje je 7. aprila 2006 ustanovil papež Benedikt XVI. Ozemlje celjske škofije je bilo odcepljeno od zahodnega in jugozahodnega dela mariborske (nad)škofije. Prvi škof ordinarij je postal dotedanji mariborski pomožni škof msgr. dr. Anton Stres, ki je škofijo prevzel 21. maja 2006. Škofovski sedež je bil zaradi imenovanja škofa Stresa za mariborskega nadškofa pomočnika in pozneje za ljubljanskega nadškofa od 31. januarja 2009 izpraznjen. Naslednik, msgr. dr. Stanislav Lipovšek, je bil imenovan 15. marca 2010.

Škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek

Celjski škof (od l. 2010)

Škofovsko geslo: *»V ljubezni in resnici«*

Nekdanji celjski škof

Škof msgr. dr. Anton Stres CM

Celjski škof (2006–2009)

Škofovsko geslo: *»Vse zaradi evangelija«*

Kratka predstavitev škofije

Ozemlje: 2.711 km²

Število prebivalcev: 291.500

Število katoličanov: 227.538 (78,06 %)

Naddekanati: 4 (celjski, kozjanski, savinjsko-šaleški in savski)

Dekanije: 11 (Braslovče, Celje, Gornji Grad, Kozje, Laško, Nova Cerkev, Rogatec, Šaleška dolina, Šmarje pri Jelšah, Videm ob Savi in Žalec)

Župnije: 112

Duhovniki: 97; redovni duhovniki 32

Redovnice: 30

Cerkve: 366¹⁵

---

¹⁵ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 132.

Kontaktni podatki

Škofija Celje

Prešernova ulica 23

3000 Celje, Slovenija

Tel.: +386 (0)590 80 600

Faks: +386 (0)590 80 609

E-pošta: ordinariat@skofija-celje.si

Spletna stran: <http://www.skofija-celje.si>

4.2.3 Škofija Murska Sobota

Leto ustanovitve: 2006

Zavetnik: sv. Metod (goduje 5. julija)

Stolnica: sv. Nikolaj (obletnica posvetitve 26. julija)

Glavna romarska pot: Turnišče (sv. Marija Vnebovzeta)

Zgodovinski opis

Škofijo Murska Sobota je 7. aprila 2006 ustanovil papež Benedikt XVI. Ozemlje murskosoboške škofije je bilo odcepljeno od severovzhodnega dela tedanje mariborske škofije. Prvi murskosoboški škof je postal msgr. dr. Marjan Turnšek, ki je upravljanje škofije prevzel 10. junija 2006. Po premestitvi v Maribor je bil za njegovega naslednika 28. novembra 2009 imenovan dotedanji mariborski pomožni škof msgr. dr. Peter Štumpf.

Škof msgr. dr. Peter Štumpf SDB

Murskosoboški škof (od 2009)

Škofovsko geslo: »*S teboj, Mati Marija*«

Nekdanji murskosoboški škof

Škof msgr. dr. Marjan Turnšek

Murskosoboški škof (2006–2009)

Škofovsko geslo: »*Bog je ljubezen*«

Kratka predstavitev škofije

Ozemlje: 1.104 km²

Število prebivalcev: 111.000

Število katoličanov: 84.700 (76,31 %)

Dekanije: 3 (Lendava, Ljutomer in Murska Sobota)

Župnije: 36

Duhovniki: 49, redovni duhovniki 11

Redovnice: 22

Cerkve in kapele: 161¹⁶

Kontaktne podatke

Škofija Murska Sobota

Gregorčičeva ulica 4

9000 Murska Sobota, Slovenija

Tel.: +386 (0)590 80 620

Faks: +386 (0)590 80 622

E-pošta: ordinariat@skofija-sobota.si

Spletna stran: <http://www.skofija-sobota.si>

---

¹⁶ Prim. *Letopis Katoliške cerkve v Sloveniji 2017*, Slovenska škofovska konferenca, Ljubljana 2017, 684.

4.3 Kategorialna pastoralna

4.3.1 Vojaški vikariat

Vojaški vikariat

Vojkova cesta 55

1000 Ljubljana

Tel.: 01 471 10 49

Faks: 01 471 15 99

Spletna stran: <http://www.slovenskavojska.si/struktura/sile-za-podporo-poveljevanja/organizacijske-enote-pri-gssv/vojaski-vikariat/> ter www.modest.si

Leto ustanovitve: 2000

Zavetnik: sv. Modest

4.3.1.1 Zgodovinski opis

Delo pripadnikov Vojaškega vikariata temelji na zgodovinskih izkušnjah in bogati tradiciji, ki je slovenski narod gmotno, narodnostno ter duhovno vzgajala in dvigala. Letnica v simbolu (745) nas povezuje s krstom prvih karantanskih knezov Gorazda in Hotimirja.

Dan Vojaškega vikariata praznujemo 21. septembra, ker je bil na ta dan leta 2000 podpisan prvi sporazum, temelj rednega dela. Delo na področju duhovne oskrbe sega v čas osamosvojitvene vojne. V sestavo TO je bil vpoklican tudi takratni ljubljanski stolni kaplan msgr. dr. Jože Plut. Štiri projektne skupine so pripravljale pravne in praktične podlage za začetek rednega zagotavljanja duhovne oskrbe v SV. Na podlagi Ustave RS in mednarodno sprejetih splošnih človekovih pravic sta bila podpisana sporazuma med Vlado RS in Slovensko škofovsko konferenco za Katoliško cerkev ter Evangeličansko cerkvijo. Urejata gmotno oskrbo in kadre. Tako kot v vojskah zahodnih držav in članicah Nata je bila tudi pri nas sprejeta odločitev, da je treba vojaku ponuditi oporo na vseh področjih njegovega življenja. Uvedba redne duhovne oskrbe je dobila pravno podlago tudi v Zakonu o obrambi, Zakonu o službi v SV in v Pravilih službe. Konkretno delovanje urejata Pravilnik o zagotavljanju duhovne oskrbe in Ukaz o organizaciji Vojaškega vikariata.

Duhovno oskrbo med uniformiranimi državljani v Sloveniji podpira Društvo sv. Modesta, ki sodeluje pri organizaciji dogodkov, kot so srečanje družin, dan Vojaškega vikariata, romanja h koreninam naše kulture in vere itd.

Matej Jakopič,
vojaški vikar (2015-)

4.3.1.2 Nekdanji vojaški vikar

msgr. dr. Jože Plut,

vojaški vikar (2000-2015)

4.3.1.3 Kratka predstavitev vikariata

Vojaški vikariat redno zagotavlja duhovno oskrbo pripadnikom Slovenske vojske (SV) ter njihovim družinskim članom in s tem omogoča življenje pripadnikom SV, skladno s temeljnimi človekovimi pravicami – pravico do življenja v skladu z vestjo, prepričanjem ali vero in možnostjo izpovedovanja vere zasebno in javno, individualno ter skupaj z drugimi.

V letu 2016 je v sklopu vojaškega vikariata delovalo 9 oseb (6 pastoralnih asistentov in 3 vojaški duhovniki), v sklopu policijskega pa en duhovnik.

Naloge Vojaškega vikariata:

- pripadnikom SV in njihovim družinskim članom – ne glede na njihovo vero ali svetovni nazor – zagotavlja doma, v času vojaških vaj v Sloveniji in tujini, na mednarodnih operacijah in v poveljstvih zavezništva duhovno oskrbo, če to želijo;
- pripadnikom SV zagotavlja možnost za pogovor, nasvet ali spoved;
- svetuje poveljujočim glede verskih, religijskih in moralnih vprašanj;
- skrbi za človekovo dostojanstvo v času življenja, umiranja in po smrti;
- organizira duhovna, kulturna, verska in družabna srečanja ter romanja pripadnikov SV ter njihovih družinskih članov doma in v tujini;
- zagotavlja zakramentalno podporo pripadnikom SV ter njihovim družinskim članom, če to želijo;
- sodeluje z lokalnimi verskimi skupnostmi in ustanovami civilne družbe (vključno z veterani in svojci padlih v vojni za Slovenijo) doma in v mednarodnih operacijah, na misijah ter na področju duhovne oskrbe sodeluje tudi v mednarodnem okolju;
- sodeluje pri drugih projektih s področja skrbi za pripadnike SV in njihove družinske člane.

4.3.2 Zaporniški vikariat

Zaporniški vikariat

Smrekarjeva ulica 7A

1000 Ljubljana

E-pošta: info@center-ecce.si

Spletna stran: <http://center-ecce.si>

Vikar: Robi Friškovec

V sklopu zaporniškega vikariata skupaj z zaporniškim vikarjem deluje okrog trideset prostovoljcev, ki spremljajo zapornike. Njihovo poslanstvo je posredovanje pozitivnih izkušenj človeških odnosov, zmanjšanje čustvenih obremenitev, ki so posledica institucije in položaja v njej, razširitev možnosti za komuniciranje in prilagajanje na nove vedenjske vzorce.

4.3.3 Medškofijski odbor za pastoralo zdravja

Medškofijski odbor za pastoralo zdravja (MOPZ)

Ul. Emila Adamiča 60, 1356 Dobrova

Voditelj: msgr. Miro Šlibar
GSM: 031/613 378

Bolniška župnija
Trubarjeva cesta 80
1000 Ljubljana
Tel.: 041/613-378
E-pošta: bolniska.zupnija@rkc.si
Spletna stran: <http://bolniska-zupnija.rkc.si>; <http://katoliska-cerkev.si/pastorala-zdravja>

Delo Cerkve na področju zdravja in zdravstva je odgovor na njeno poslanstvo, ki temelji na evangeliju in tradiciji. Danes v to delo vključuje vsa sodobna dognanja medicine in antropoloških znanosti. Sodobna medicina postavlja na prvo mesto zdravje. Njen temeljni cilj je obvladovanje in promocija zdravja. Pri svojem pastoralnem delu mu sledi tudi Cerkev. Teološki pogled na zdravje se nam odkriva kot nenehen proces na poti odrešenja posameznika.

V Cerkvi na Slovenskem nudi pastoralno oskrbo 31 duhovnikov v 25 bolnišnicah. Z izjemo bolniškega župnika vsi opravljajo to službo poleg svojih rednih zadolžitev na župnijah.

4.3.4 Pastoralna služba gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS)

Pastoralna služba gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS)
Tunjice 9, 1241 Kamnik
Vikar: Edi Strouhal
Pastoralna asistentka: s. Helena Eržen OSU
E-pošta: pastorala.gn@gmail.com
Spletna stran: <http://www.pgns.si>

Pastoralna služba gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS) je kategorialna pastoralna služba Cerkve na Slovenskem. Trojno poslanstvo Cerkve – oznanjevanje, bogoslužje, služenje – namenjajo jezikovni manjšini gluhih in naglušnih katoličanov, svojcem in prijateljem gluhih in naglušnih ter tolmačem za slovenski znakovni jezik (SZJ). Uradni jezik sta slovenski znakovni jezik (SZJ) in slovenščina. PGNS vodi vikar, ki ga za določen čas imenuje Slovenska škofovska konferenca in deluje v sklopu Medškofijskega odbora za pastoralno zdravje. Zavetnik PGNS je sv. Filip Smaldone, ki goduje 4. junija.

Začetki pastore gluhih in naglušnih segajo v leto 1845, ko je duhovnik Valentin Stanič ustanovil zavod za gluhe otroke v Gorici. Pomembno delo na tem področju so opravili tudi duhovniki: dr. Anton Jarc, ki je učil bodoče duhovnike, Janeza Budala, ki je uvedel poklicno izobraževanje gluhe mladine in uredil status učiteljev, ter Andrej Pavletič, ki je pisal knjige za vzgojo gluhih učiteljev. Pomembno vlogo imajo tudi sestre notredamke, ki so v Šmihelu pri Novem mestu leta 1886 osnovale šolo za gluhoneme deklice. Ljubljanski zavod za gluhonemo mladino je nastal leta 1900. Med največjimi donatorji je bil ribniški župnik in dekan Ignacij Holzapfel. V gluhonemnici sta službovala tudi dva duhovnika kot kateheta, in sicer Viktor Šega (1909–1932) in Alojzij Tome (1936–1945). Po drugi svetovni vojni je bila duhovna oskrba pretrgana vse do leta

1970, ko je gluhe otroke začel zbirati sedaj že pokojni frančiškanski pater Jakob Bijol, ki je tudi pobudnik ustanovitve Verskega centra gluhih in naglušnih. Od njegove smrti leta 2001 vodi ta center njegov sobrat pater Bogdan Knavs.

Mnogi evropski narodi še vedno nimajo možnosti, da bi gluhim in naglušnim katoličanom omogočili bogoslužje v njihovi materinščini, znakovnem jeziku, neposredno po duhovnikih. Cerkev na Slovenskem je to uspelo in se s tem uvršča v skupino redkih držav, kjer je poskrbljeno za bogoslužje in pastoralno oskrbo gluhih in naglušnih.

4.3.5 Pastoralna Romov v Cerkvu na Slovenskem

Pastoralna Romov v Cerkvu na Slovenskem

Dolničarjeva 4, 1000 Ljubljana

Odgovorni: Peter Kokotec

E-pošta: peter.kokotec@rkc.si

V Cerkvu na Slovenskem pod okriljem Slovenske škofovske konference že vrsto let deluje organizirana pastoralna Romov z odgovornim duhovnikom za to področje. Vsako leto je organizirano srečanje Romov ali udeležba na mednarodnem simpoziju v Rimu. Prvo vseslovensko srečanje pastoralnih delavcev v pastoralni Romov je potekalo v Marijinem domu v Veržeju 24. aprila 2013. Na srečanju je bilo izpostavljeno, da je v Cerkvu na Slovenskem tovrstna kategorialna pastoralna skrb posameznih duhovnikov, redovnikov, redovnic in laikov, ki oznanjujejo evangelij med Romi.

Škof msgr. dr. Peter Štumpf, odgovoren za pastoralna Romov pri SŠK, Peter Kokotec, koordinator za pastoralna Romov pri SŠK, in Andrej Šter, predsednik Slovenskega društva Suverenega malteškega viteškega reda, so 11. avgusta 2016 predstavili katoliški molitvenik in katekizem v romskem in slovenskem jeziku z naslovom *Pogovarjam se z Bogom* ter knjigo *Cigan, Bogu vdan* avtorja Maria Riboldija.

4.3.6 Jezuitsko združenje za begunce Slovenije (JRS)

Jezuitsko združenje za begunce Slovenije

Direktor: p. Robin Schweiger DJ

Ulica Janeza Pavla II, 13, 1000 Ljubljana

Tel.: 031/636 964

E-pošta: begunci.info@gmail.com

4.3.6.1 Kratka zgodovina nastanka

Naša organizacija Jezuitsko združenje za begunce Slovenije je del svetovne organizacije Jesuit Refugee Service (JRS), ki deluje v 50 državah sveta. Začelo se je leta 1980, ko je takratni vrhovni predstojnik Družbe Jezusove pater Pedro Aruppe videl stisko in dramo beguncev iz Vietnama, ki so deželo zapuščali v čolnih. Tedaj je pisal vsem provincialom, kaj naj Družba Jezusova naredi, da odgovori na nov izziv. Odločil je, da se

jim pomaga z ustanovitvijo organizacije za pomoč beguncem. Sledili so torej potrebi, izkušnja pa se je razširila tudi v druge dele sveta.

Dva jezuitska bogoslovca sta pomagala kot prostovoljca v prehodnem domu na Celovški cesti v Ljubljani. Zaradi potrebe in pozitivne izkušnje v domu je dozorela odločitev, da se ustanovi podoben urad tudi v Sloveniji. To se je zgodilo 19. marca 2002 v jezuitskem centru na Poljanah v Ljubljani, kjer ima urad svoj sedež. Tedaj je Slovenijo prečkalo veliko ljudi, pa tudi posledice vojne na Balkanu so bile še vedno močno navzoče.

4.3.6.2 Temeljno poslanstvo in ključni cilji dela

Poslanstvo Jezuitskega združenja za begunce Slovenije se osredotoča na tri ključne besede: služiti, spremljati ter zagovarjati. Služijo, spremljajo in zagovarjajo pravice prosilcev za mednarodno zaščito, nedokumentiranih tujcev v Centru za tujce, beguncev ne glede na raso, vero ali narodno pripadnost. Pomagajo vsem ljudem, ki so na poti.

Na različne načine služijo prosilcem za mednarodno zaščito v Azilnem domu na Viču v Ljubljani, ki je institucija odprtega tipa, in jih spremljajo:

- imajo vrtec za otroke, da razbremenijo starše, predvsem matere;
- s pomočjo prostovoljcev izvajajo učno pomoč za otroke;
- izvajajo psihosocialno pomoč za odrasle ženske in moške, da jim pomagajo prebroditi razne stiske;
- izvajajo ustvarjalne delavnice za ženske ter družabne dejavnosti za moške;
- pripravljajo različne družabne dogodke: miklavževanje, sodelujejo pri dnevu begunca ter občasno organizirajo letovanje na morju za žene in otroke.

V Centru za tujce v Postojni, ki je institucija zaprtega tipa in ga vodi Slovenska policija, spremljajo nedokumentirane tujce. Ker je že bivanje na nekaj kvadratnih metrih za mnoge stresno, izvajajo:

- psihosocialno pomoč za odrasle - večinoma moške,
- druženje,
- različne dogodke, kot so: božično-novoletni koncert, igre brez meja ob dnevu begunca, kulturni večeri v medkulturnem ozračju za dan kulture ter
- pastoralno dejavnost za katoličane.

V urad Jezuitskega združenja za begunce na ulici Janeza Pavla II. 13 v centru Ljubljane prihajajo begunci, da bi se kar najhitreje integrirali v slovensko družbo. Psihosocialno pomoč izvajajo tudi za begunce, ki so že prejeli status begunca. Zanje pripravljajo tudi računalniške tečaje.

Pomembno delovanje JRS je ozaveščanje javnosti o begunski tematiki. Enkrat mesečno že več kot deset let pripravljajo radijsko oddajo Gradimo odprto družbo (vsako tretjo nedeljo ob 18.40) na Radiu Ognjišče, kjer se lotevajo tem z begunskega, kakor tudi z migracijskega in razvojnega področja. K ozaveščanju javnosti pomembno prispevajo tudi pisanje člankov, predavanja in okrogle mize.

V JRS izvajajo različne raziskave, ki so pomemben vir za spoznavanje določenih tem in ozaveščanje za pripravo pravičnejših zakonov tako na evropski kot narodni ravni. Leta 2008 so izvedli raziskavo o stanju v

centrih za tujce v EU, kamor sodi tudi JRS Slovenija. Ob tem je nastala pobuda za vzpostavitev organizirane molitve. Vodstvo centra za tujce je pobudo podprlo in nastala je ideja o t. i. sobi za tišino, kjer lahko molijo in se umirijo ljudje različnih veroizpovedi.

Smerokaz oziroma kompas delovanja JRS je konvencija ZN o statusu begunca, ki pravi, da je begunec oseba, »ki pobegne iz matične države iz utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rase, vere, narodne pripadnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali določenemu političnemu prepričanju in ki zaradi takšnega strahu ne more ali noče uživati zaščite te države ali se vanjo vrniti«. S to konvencijo so se mnoge države, tudi Slovenija, zavezale, da bodo pomagale ljudem, ki bežijo pred različnimi grožnjami, preganjanji in si želijo miru. Sočutje je torej pomembno za tiste, ki jih srečamo v Azilnem domu, Centru za tujce, in tiste, ki se želijo integrirati v slovensko družbo.

4.3.6.3 Statistični pregled delovanja

Nevladno organizacijo Jezuitsko združenje za begunce Slovenije vodi direktor. Prvi direktor je bil p. Marijan Šef, drugi pa je p. Robin Schweiger. Prvih deset let je bila del ekipe tudi socialna delavka, ki je izvajala določene programe v azilnem domu in v Centru za tujce. V obdobju 2006–2016 so bili pomemben del ekipe tudi prostovoljci (v navedenih letih je bilo vključenih okoli 150 prostovoljcev), ki so tedensko pomagali socialni delavki ali/in direktorju pri določenih programih.

Leta 2012 je Jezuitsko združenje za begunce Slovenije praznovalo deseto obletnico delovanja. Ob tej priložnosti so izdali tudi zbornik z naslovom *Ljudje na poti*, v katerem so predstavili poslanstvo in delovanje Jezuitskega združenja za begunce Slovenije skozi desetletno obdobje.

5 Redovništvo v Cerкви na Slovenskem

V poglavju o redovništvu predstavljamo statistični pregled podatkov redovnih skupnosti in novih oblik Bogu posvečenega življenja v Cerкви na Slovenskem za obdobje 2004–2016. Navedene so tudi redovne skupnosti s kontaktnimi podatki.

V Sloveniji deluje 12 moških¹⁷ in 17 ženskih redovnih skupnosti ter 6 svetnih ustanov oziroma novih oblik Bogu posvečenega življenja.¹⁸ Redovne skupnosti so v svojem delovanju samostojne, sodelujejo pa v Konferenci redovnih ustanov Slovenije (KORUS). KORUS je cerkvena ustanova, ki jo je v duhu II. vatikanskega zbora potrdila Kongregacija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja. Njeni člani so višji predstojniki in predstojnice ustanov posvečenega življenja in družb apostolskega življenja, ki delujejo v Sloveniji. Glavna naloga KORUS-a je zagotavljanje skupnega predstavnštva redovnikov in redovnic pri cerkvenih in civilnih oblasteh.

5.1 Metodološko pojasnilo

Zbrani podatki se nanašajo na pridobljena poročila posameznih redov in odražajo zadnje stanje na dan 31. december.

Izraza »redovnica« in »redovnik« se v besedilu uporabljata enakovredno za vse člane skupnosti (večne ali začasne zaobljube, kandidati, postulanti, novinci, ponovinci itd.).

Tajništvo SŠK je pridobilo podatke neposredno od redovnih skupnosti z obrazcem, ki so ga dobile v izpolnjevanje v dveh obdobjih: leta 2015 za desetletje 2004–2014 in aprila 2017 za leti 2015 in 2016. Za točnost podatkov odgovarja vsaka redovna skupnost.

Sedem redovnih skupnosti ni oddalo podatkov.

---

¹⁷ V seštevek ni naveden član redovne skupnosti maristov, Slovenec, ki živi in deluje v Argentini.

¹⁸ Prim. I. Dolinšek, dr. B. Perše, ur. et al., *Naslovnik Cerkve v Sloveniji 2018*, Ljubljana 2017, 241-298.

5.2 Splošno o redovnih skupnostih

V šestih škofijah Cerkve na Slovenskem deluje 32 redovnih skupnosti ali ustanov z novo obliko Bogu posvečenega življenja. V letu 2016 je bilo v Sloveniji 758 redovnic in redovnikov.¹⁹ Nekateri pripadajo drugim provincam ali pa slovenske province vključujejo osebe na ozemlju drugih držav, zato je njihovo skupno število v vseh provincah 1.803.

Najstarejša redovna skupnost, prisotna na slovenskem ozemlju, so cistercijani, saj je bil njihov prvi samostan pri nas ustanovljen leta 1136. Sledijo kartuzijani (1160), frančiškani (1229), minoriti (1239), klarise (1300), karmeličanke (1650) in uršulinke (1702).

5.3 Osebe

Najštevilčnejša redovna skupnost so sestre usmiljenke (HKL) z 90 članicami, sledijo don Boskovi salezijanci (SDB) z 79 člani, šolske sestre (ŠSFKK) s 76 članicami, bratje frančiškani (OFM) z 68 člani ter Marijine sestre čudodelne svetinje (MS) s 53 članicami. Po članstvu najmanjši skupnosti s tremi člani vsaka sta duhovna družina Delo (FSO) in Mala Frančiškova družina (MFD).

Število redovnic in redovnikov se je v obdobju 2004–2016 zmanjšalo z 990 na 774 (-21,82 %). V obravnavanem obdobju je večina redovnih skupnosti zabeležila upad članov. Izjeme so: benediktinci so se številčno povečali z enega na dva člana (+100 %), cistercijani z 11 na 14 članov (+27 %), jezuiti s 36 člani so prešli na 38 (+5 %), sestre iz skupnosti Loyola (SL) z 11 na 13 (+18 %), sestre klarise z 20 na 27 (+35 %) ter duhovna družina Delo (FSO) z enega člana na tri (+200 %).

Leta 2004 je bilo v Cerkvi na Slovenskem 822 redovnic in redovnikov z večnimi zaobljubami, lani pa 673 (-18,13 %). Še večji upad lahko opazimo pri članih brez večnih zaobljub, saj se je njihovo število v enakem obdobju zmanjšalo za 38,14 %: z 215 članov leta 2004 na 133 leta 2016. Za enak odstotek se je znižalo število redovnic in redovnikov v tujini ali v misijonih: njihovo število se je z 257 leta 2014 zmanjšalo na 173 v letu 2016.

V podatkih, ki so jih posredovale redovne skupnosti, smo analizirali tudi gibanje novih članov. Leta 2004 je bilo v Sloveniji 93 mladih redovnic in redovnikov (5 kandidatov, 8 postulantom, 18 novincev, 54 ponovincev in 8 novih članov reda), leta 2016 pa 67 (7 kandidatov, 7 postulantom, 12 novincev, 31 ponovincev in 10 novih članov reda), kar predstavlja 27,9% upad. Največji upad opazamo pri ponovincih (-42,5 %).

Gibanje redovnega podmladka v analiziranem obdobju lahko razdelimo na dva dela, pri čemer lahko opazimo, da je bilo prelomno leto 2009. Dotlej je namreč število mladih redovnic in redovnikov stalno naraščalo do števila 98, nato je sledil padec, ki traja še danes. Izjema je leto 2015, kjer lahko zaznamo manjše povečanje glede na trend prejšnjih let.

---

¹⁹ Seštevek po podatkih, ki so jih posredovali redovne skupnosti pri zbiranju maja 2017.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Razlika v % 2004- 2016
Kandidati	5	8	10	11	13	12	7	8	6	6	4	9	7	40,00
Postulanti	8	14	11	14	13	16	13	7	5	13	11	8	7	-12,50
Novinci	18	13	26	20	23	20	19	18	15	12	13	13	12	-33,33
Ponovinci	54	49	39	39	36	38	42	37	38	33	32	33	31	-42,59
Novi člani	8	11	11	12	9	12	7	9	10	10	10	11	10	25,00
Skupaj	93	95	97	96	94	98	88	79	74	74	70	74	67	-27,96

Slovenske redovne skupnosti izgubljajo svoje člane, zaposlujejo pa laike. To izhaja iz analiziranega dvanajstletnega obdobja, saj se je število zaposlenih zunanjih sodelavcev laikov v samostanih povečalo s 123 leta 2004 na 266 v letu 2016 (+116 %). Število redovnic in redovnikov, ki imajo zaposlitev v službah za nedoločen čas, se je znižalo za 14,29 % (2004 jih je bilo 63, 2016 pa 54), prav tako število tistih, ki imajo honorarno obliko zaposlitve (-8 %). S tem je povezano tudi vprašanje gmotnega položaja redovnih družin, saj nove zunanje zaposlitve pomenijo višje izdatke, odsotnost zaposlitev članov reda pa nižja prihodke samostana.

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Razlika v % 2004- 2016	
Št. zaposlenih redovnic/redovnikov skupnosti v rednih službah (zaposlitev za nedoločen čas)	63	64	85	68	67	75	95	69	62	61	60	78	54	-14,29	
Št. zaposlenih redovnic/redovnikov v rednih službah (honorarno)	62	57	59	56	53	61	56	58	55	60	53	63	57	-8,06	
Št. zunanjih laičkih sodelavcev, ki sodelujejo z redovno skupnostjo (zaposleni ali honorarno)	123	128	129	139	156	185	208	211	213	153	227	245	266	116,26	
Št. umrlih članov red. skupnosti	35	24	22	25	22	24	24	29	30	23	23	24	18	323	390
Št. izstopov iz reda	1	7	4	5	7	6	3	5	8	7	8	3	3	67	

V obdobju 2004–2016 je slovenske redovne družine zapustilo 390 članov: 323 je pokojnih, 67 jih je izstopilo iz reda. Največ izstopov lahko opazimo med letoma 2007 in 2009 ter med 2011 in 2014, najmanj pa v letih 2004, 2015 in 2016. Največ izstopov je bilo pri frančiškanih (12), sledijo kartuzijani (8), jezuiti (7) in salezijanci (7). Največ umrlih članov je pri sestrah usmiljenkah (75), šolskih sestrah (62), Marijinih sestrah (31), salezijancih (20), frančiškanih (23) in uršulinkah (17). V analiziranem obdobju je v Cerкви na Slovenskem na leto v povprečju umrlo 26 redovnic in redovnikov.

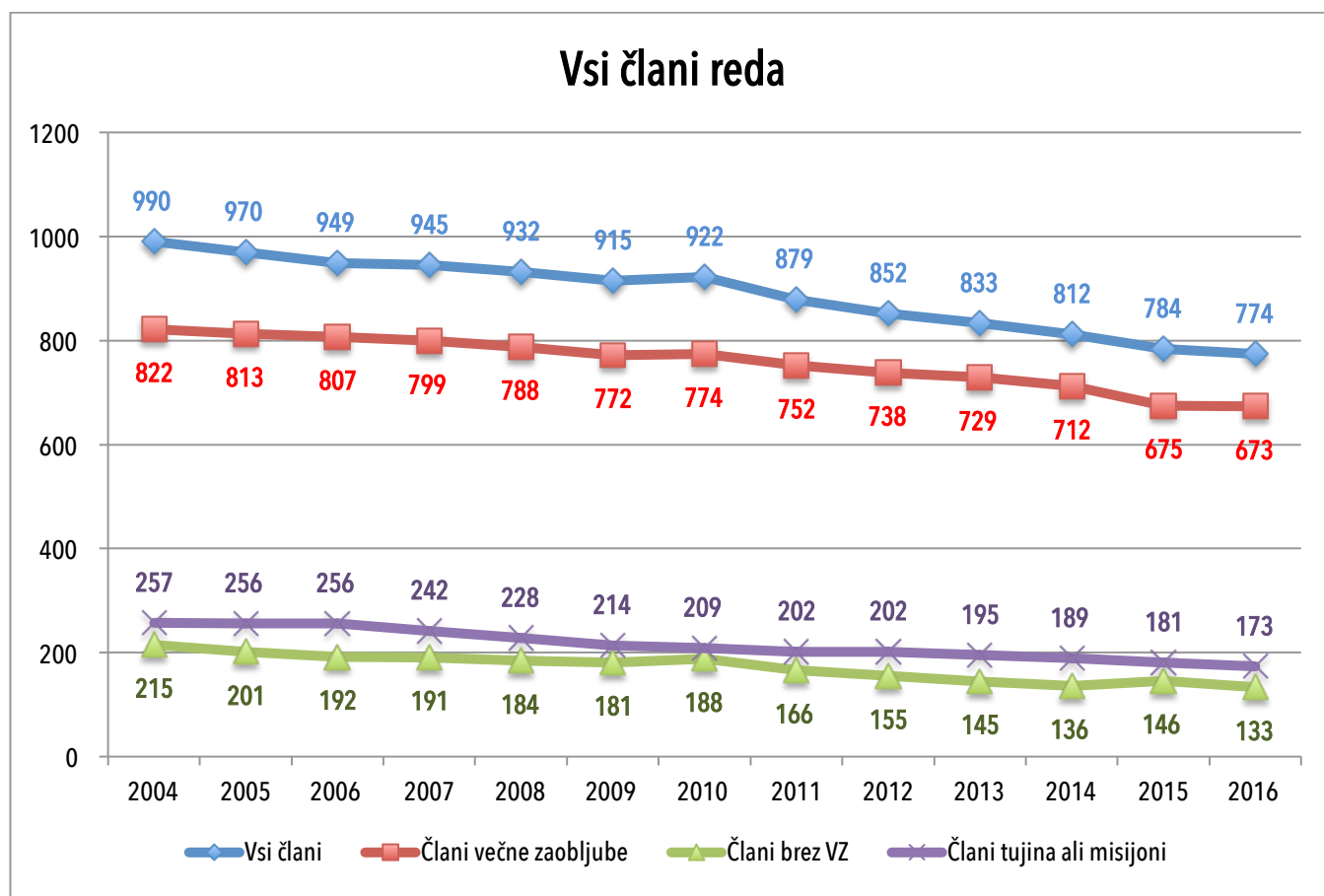
Največji upad v članstvu redovnih skupnosti zaznavamo pri redovnicah. Leta 2015 se je prvič zgodilo, da je število redovnic v Sloveniji padlo pod 500. Od leta 1974, ko jih je bilo v Sloveniji 984,²⁰ do leta 2015, ko jih je bilo 498, se je njihovo število prepolovilo. V minulih desetih letih smo zabeležili 24,5% zmanjšanje, med letoma 2006 in 2013 pa 17%. Zmanjševanje števila redovnic je evropski pojav, ki je zajel vse države stare celine, razen Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Estonije, Gruzije, Latvije, Makedonije in San Marina. V letih 2006-2013 je bil upad števila članic ženskih redov tudi v sosednjih državah: Avstrija -12,5 %, Italija -14,6 %, Madžarska -27 %, Hrvaška -9 %, Nemčija -20 % in Češka -27 %.

Člani reda

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Razlika v % 2004-2016
OSB	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	100,00
Ocist	11	11	11	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14	27,27
OP	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	0,00
DJ	36	38	36	37	40	37	38	39	36	39	39	36	38	5,56
OFM	88	87	86	88	86	86	84	82	80	78	75	71	68	-22,73
OFMCap	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Ochart	13	11	14	15	14	13	11	9	9	9	9	10	9	-30,77
CMF	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
KR	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
CM	52	51	51	51	51	50	48	45	43	42	40	40	38	-26,92
OFMConv	51	51	50	50	50	47	47	47	47	46	47	48	47	-7,84
SDB	89	86	85	86	86	88	85	83	83	76	77	77	79	-11,24
OP - ž	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
FBS	35	34	33	32	30	29	28	27	25	23	22	21	20	-42,86
HKL	136	129	125	123	119	119	133	110	102	99	93	94	90	-33,82
HMP	43	44	42	42	44	42	42	41	40	39	38	36	36	-16,28
Hčere sv. Pavla	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
FMM	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	12	11	11	11	11	10	10	/
Sveta Gora	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	/
OCD	20	21	19	18	17	15	15	15	15	17	17	18	18	-10,00
OSC	20	20	20	20	21	22	21	21	22	23	23	26	27	35,00
MS	95	93	89	88	87	82	78	76	72	70	69	54	56	-41,05
MC	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
SKR	8	8	8	7	7	7	7	7	6	5	5	4	4	-50,00
SSK	27	25	25	23	23	22	22	19	18	17	15	15	15	-44,44
SL	11	11	12	13	13	14	13	14	12	13	13	12	13	18,18

²⁰ Prim. Jugoslovanska škofovska konferenca, *Opći šematizam Katoličke Crkve u Jugoslaviji 1974*, 559, 607, 637.

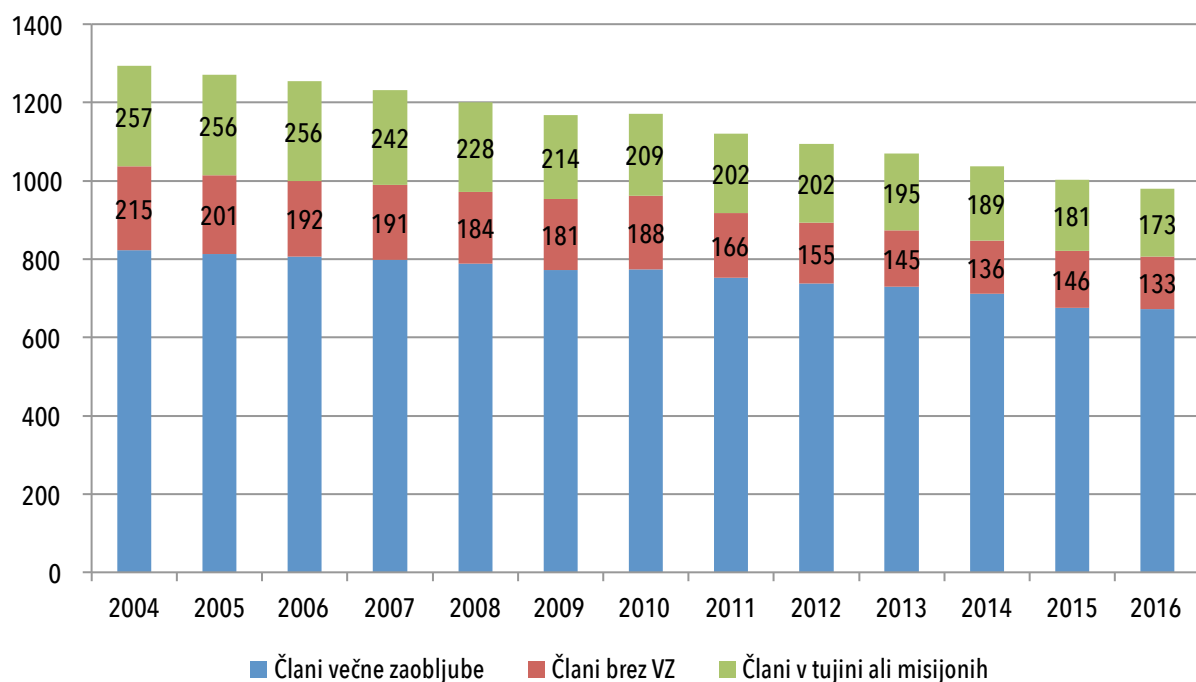
ND	43	43	43	43	43	43	43	43	41	41	41	39	39	-9,30
ŠSFKK	121	118	110	107	104	102	100	92	93	90	86	79	76	-37,19
DKO	21	20	20	18	18	18	17	16	15	12	12	13	12	-42,86
OSU	61	59	60	61	56	55	54	57	57	58	55	55	53	-13,11
FSO	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	200,00
MFD	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	0,00
Skupaj	990	970	949	945	932	915	922	879	852	833	812	784	774	
Indeks rasti	št.	-20	-21	-4	-13	-17	7	-43	-27	-19	-21	-28	-10	-216
	%	-2,02	-2,16	-0,42	-1,38	-1,82	0,77	-4,66	-3,07	-2,23	-2,52	-3,45	-1,28	-21,82

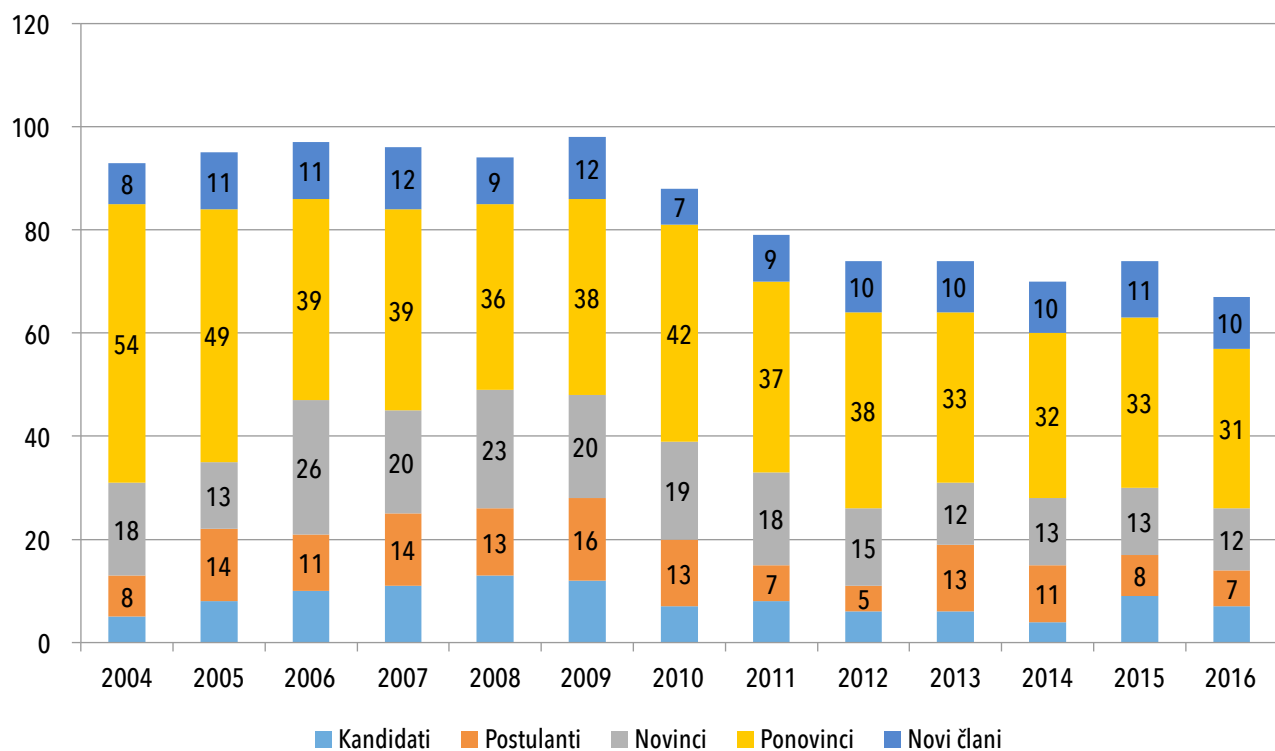
Leta 2016 je v Sloveniji delovalo 31 redovnih bratov (ne duhovnikov) z večnimi zaobljubami.

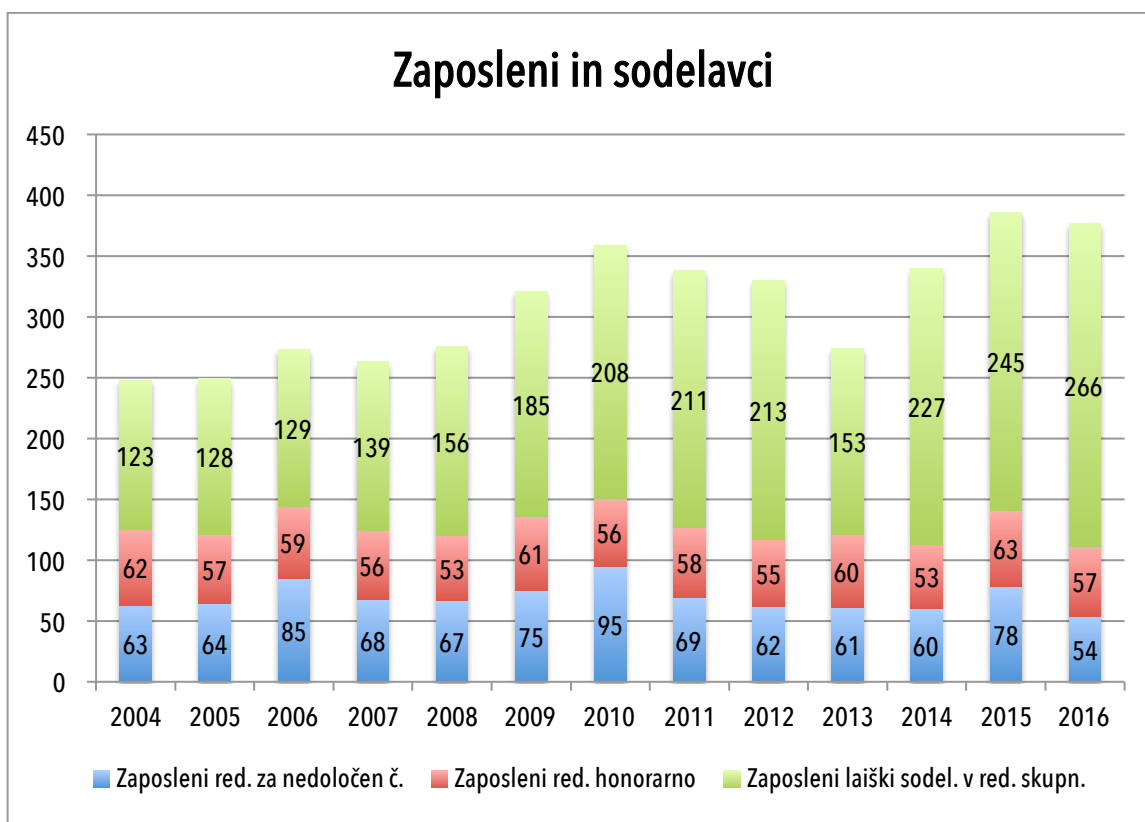
Redovni bratje (ne duhovniki), ki delujejo v škofiji (z večnimi zaobljubami)	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Koper	4	4	4	4	4	10	5	6	6	6	6	5
Ljubljana	40	27	20	21	20	21	25	26	21	23	20	
Maribor	3	7	7	7	8	5	5	5	5	5	3	
Murska Sobota	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	
Novo mesto	4	3	2	3	3	3	2	2	2	1	1	
Skupaj:		54	43	35	37	43	37	41	42	37	38	31

Zaobljube, tujina in misijoni

Novi člani

5.4 Stavbe

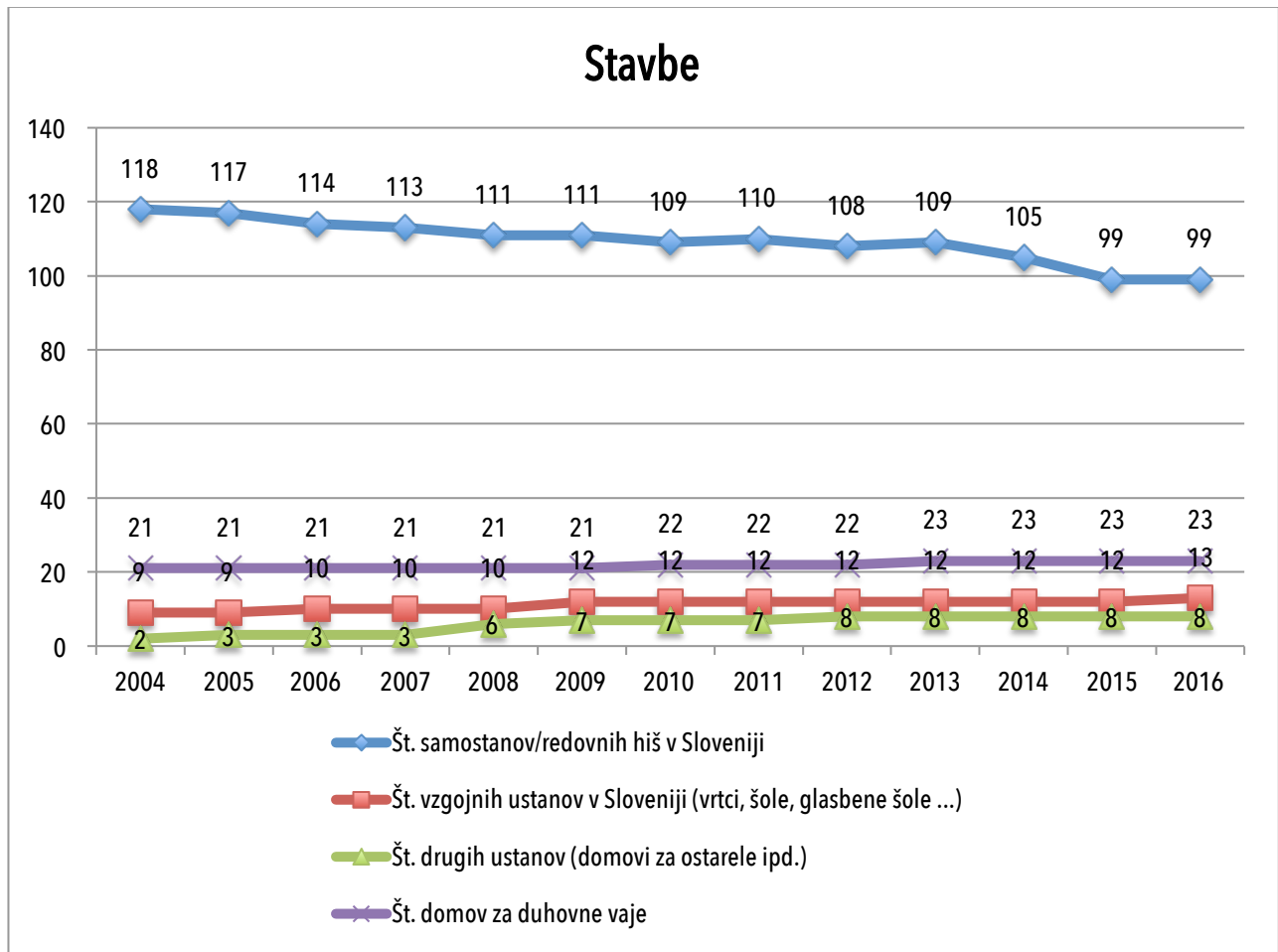
Z zmanjševanjem števila redovnic in redovnikov se zmanjšuje tudi število samostanov, ki jih potrebujejo za bivanje in svoje delovanje. V obdobju 2004–2016 se je število stavb v lasti slovenskih redovnih družin znižalo s 118 na 99 (-16 %), vendar pa se je v enakem obdobju povečalo število vzgojno-izobraževalnih zavodov, ki jih imajo v lasti ali v upravi, z 9 na 13 (+44,4 %). Prav tako se je povečalo število drugih ustanov (npr. domov za ostarele) z 2 na 8 (+300 %).

Pri tem je zanimivo, da se je največja odtujitev stavb zgodila med letoma 2014 in 2015 ter da se je v enakem obdobju prepolovilo tudi število t. i. drugih ustanov, ki je sicer skozi leta nenehno naraščalo.

Za 9,5 % se je povečalo število domov za duhovne vaje: z 21 leta 2004 na 23 v letu 2016. Glede na zbrane podatke je razvidno, da se je povečalo število udeležencev duhovnih vaj s 7.319 v letu 2004 na 14.910 v letu 2016 (+103,72 %).

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	%
Št. samostanov/redovnih hiš v Sloveniji	118	117	114	113	111	111	109	110	108	109	105	99	99	-16,10
Št. vzgojnih ustanov v Sloveniji (vrtci, šole, glasbene šole ...)	9	9	10	10	10	12	12	12	12	12	12	12	13	44,44
Št. drugih ustanov (domovi za ostarele ipd.)	2	3	3	3	6	7	7	7	8	8	8	8	8	300,00

Št. domov za duhovne vaje	21	21	21	21	21	21	22	22	22	23	23	23	23	9,52
Št. ležišč v domovih za duhovne vaje (vsa razpoložljiva kapaciteta)	945	950	991	1041	1041	1081	1112	1112	1122	1122	1122	1070	1036	9,63
Št. udeležencev duhovnih vaj	7319	7024	6586	7695	7578	6840	9471	8216	8801	9355	9865	14299	14910	103,72

5.5 Kulturna dediščina v lasti redovnih skupnosti

Slovenski redovi imajo v lasti 80 objektov, ki imajo status kulturnega spomenika, nekateri celo državnega pomena. Največ jih imajo frančiškani (35), sledijo minoriti (24), uršulinke (4), benediktinci (3) in jezuiti (3). Večinoma gre za samostane ali cerkve, najdemo pa tudi muzeje in knjižnice. Iz odgovorov, ki smo jih prejeli na vprašanja za zbiranje podatkov, je razvidno, da imajo samo trije redovi zadolženo osebo, ki se posebej ukvarja s kulturno dediščino, kot je npr. arhivar, knjižničar ali kustos.

Na vprašanje »Koliko sredstev je država namenila za obnovo kulturne dediščine v lasti vaše redovne skupnosti?« smo za obdobje 2004–2016 prejeli od vseh redovnih skupnosti znesek 9.815.744,32 EUR, največ v letu 2006, ko je država namenila 8.419.500,00 EUR za obnovo sakralne kulturne dediščine v kartuziji Pleterje.

Kontaktne podatke redovnih skupnosti

Konferenca redovnih ustanov Slovenije

Poljanska cesta 6, 1000 Ljubljana

Tel.: 01/433-53-23

E-pošta: korus@rkc.si

Spletna stran: www.korus.rkc.si

5.6 Ženske redovne skupnosti

Hčere Marije Pomočnice

Rakovniška ulica 21

1000 Ljubljana

Marijine sestre

Hrenova ulica 10

1000 Ljubljana

Skupnost Loyola

Apnenik 6

8310 Šentjernej

Sestre svetega Križa

Mala Loka 8

1230 Domžale

Klarise

Samostanska pot 51

3331 Nazarje

Karmeličanke

Sora 20

1215 Medvode

Frančiškanke Brezmadežnega spočetja

Ulica Pohorskega bataljona 32

2310 Slovenska Bistrica

Hčere krščanske ljubezni – usmiljenke

Pod bregom 22, Šentjakob

1000 Ljubljana Črnuče

Marijine sestre

Mekinčeva ulica 12

1000 Ljubljana

Šolske sestre de Notre Dame

Šišenska cesta 56

1000 Ljubljana

Sestre križniškega reda

Trg Jakoba Babiča 3

9240 Ljutomer

Šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja

Strmi pot 4

1000 Ljubljana

Uršulinke

Pustovrhova ulica 11

1000 Ljubljana

Zagrebške usmiljenke

Šutna 16

1241 Kamnik

Mala Frančiškova družina

Černetova ulica 17

1000 Ljubljana

Družina Kristusa Odrešenika

Šmartinska cesta 6

1000 Ljubljana

Inštitut Frančiškank Marijinih misijonark

Mirje 7

1000 Ljubljana

Misijonarke ljubezni

Kališnikov trg 7
1131 Ljubljana

Don Boskove prostovoljke

Dragonijeva ulica 6
2000 Maribor

Karmeličanke

Sora 20
1215 Medvode

Karmeličanke

Rogovila 1
8216 Mirna Peč

Inštitut manjših sester Marije

Breznadežne
Sveta gora 2
5250 Solkan

Dominikanke sv. Katarine Sienske

Petrovče 211
3301 Petrovče

5.7 Moške redovne skupnosti

Dominikanci

Savinjska cesta 9
3310 Žalec

Družba Jezusova – jezuiti

Vodnikova 279
1117 Ljubljana

Kapucini

Mekinčeva ulica 3
1000 Ljubljana

Misijonska družba – lazaristi

Maistrova ulica 2
1000 Ljubljana

Minoriti

Minoritski trg 1
2250 Ptuj

Kartuzijani

Drča 1
8310 Šentjernej

Križniški red

Velika Nedelja 14
2274 Velika Nedelja

Salezijanci

Rakovniška ulica 6
1000 Ljubljana

Klaretinci

Frankolovo 6
3213 Frankolovo

Frančiškani

Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Cistercijani

Stična 17
1295 Ivančna Gorica

Benediktinci

Lackova cesta 264
2341 Limbuš

5.8 Svetne ustanove in nove oblike Bogu posvečenega življenja

Don Boskove prostovoljke

Rakovniška 6
1000 Ljubljana

Družina Kristusa Odrešenika

Šmartinska 6
1000 Ljubljana

Duhovna družina Delo

Kotna pot 8, Voglje
4208 Šenčur

Sestre Corpus Christi

Čateška ul. 12
8250 Brežice

Skupnost Emanuel

Ul. stare pravde 11
1000 Ljubljana

Frančiškov svetni red (FSR)

Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

6 Pregled statističnih podatkov

6.1 *Prebivalci in katoličani v Sloveniji*

V Sloveniji je bilo 1. januarja 2017 2.065.895 prebivalcev, od tega 1.523.113 katoličanov, kar predstavlja 73,78% delež. V šestih (nad)škofijah je delovalo 14 (nad)škofov, 1.045 škofijskih in redovnih duhovnikov, 495 redovnic, 612 laičkih katehistinj in katehistov ter 30 stalnih diakonov. V letu 2017 ima Cerkev na Slovenskem 49 misijonarjev in misijonark v 25 državah na 4 celinah. V 463 župnijskih in območnih karitas je 10.944 prostovoljcev pomagalo 102.285 ljudem v stiski.

Po podatkih Statističnega urada RS je konec leta 2016 v štirih občinah z najmanj 50.000 prebivalci (Ljubljana, Maribor, Kranj in Koper) živelo skupaj skoraj 25 % vseh prebivalcev Slovenije. V Ljubljani, po številu prebivalcev največji občini, se je število prebivalcev v letu 2015 povečalo za skoraj 1.100 (0,4 %), na več kot 288.000. Število prebivalcev se je povečalo še v 98 drugih občinah, od tega najizraziteje v občini Škofljica (za 3,3 %). V 110 občinah z manj kot 5.000 prebivalci pa je živelo skupaj 15 % prebivalcev.²¹

Povečanje prebivalstva, tako kot minula leta, lahko pripišemo večjemu priseljevanju. Po podatkih Statističnega urada RS se je število prebivalcev Slovenije v četrtem četrtletju 2016 povečalo za 16, pri čemer se je število državljanov Slovenije zmanjšalo za več kot 1.650 (0,1 %), število tujih državljanov pa se je povečalo za 1.700 (1,5 %). 1. januarja 2017 je 114.438 tujcev predstavljalo 5,5 % (4,9 % v letu 2015) vseh prebivalcev Slovenije.²² Prebivalstvo Slovenije je 1. januarja 2017 sestavljalo 1.025.125 moških in 1.040.770 žensk. Delež žensk med državljani Slovenije je znašal 51,3 % (ta delež sicer zelo počasi upada že vrsto let); med tujimi državljani pa je bilo žensk 35,1 % (delež se je v zadnjih štirih letih povečal za 3,1-odstotne točke).²³ V obalno-kraški statistični regiji je imel tuje državljanstvo vsak dvanajsti prebivalec, v pomurski pa vsak stoti. Delež državljanov držav članic EU med vsemi pri nas živječimi tujimi državljani se je leta 2013 izrazito povečal (s 7,6 % na 16,9 %), delež državljanov držav, nastalih na območju nekdanje Jugoslavije, pa se je zmanjšal (s 86,3 % na 76,8 %). Gre predvsem za posledico uvrščanja hrvaških državljanov med državljane EU, saj se je sredi leta 2013 Hrvaška vključila v EU.²⁴

Iz dostopnih podatkov, ki so jih zbrale škofije, izhaja, da se je število katoličanov v Sloveniji v zadnjih desetih letih zmanjšalo za 70.712 oseb. Ta podatek se odraža pri krstih, saj se je njihovo število med letoma 2006 in 2016 zmanjšalo za 2.450 oziroma 17,81 % (med letoma 2005 in 2015 je bila razlika med krsti 1.876 oziroma 14,13 %), na drugi strani pa se je v minulem desetletju število rojstev povečalo za 1.413. Razlika med rojstvi in krsti v letu 2016 je bila 9.778 oseb, v desetletju 2006–2016 pa 94.161 (v desetletju 2005–2015 je bila razlika med rojstvi in krsti 89.878 otrok). Zmanjševanje števila krstov in posledično tudi pripadnikov Katoliške cerkve ni samo slovenski pojav, temveč zajema celotno Evropo in

²¹ Vir: SURS, v: <http://www.stat.si/StatWeb/prikazi-novico?id=5945&idp=17&headerbar=15> (pridobljeno 18. avgusta 2016).

²² Vir: SURS, v: <http://www.stat.si/StatWeb/News/Index/6619> (pridobljeno 3. junija 2017).

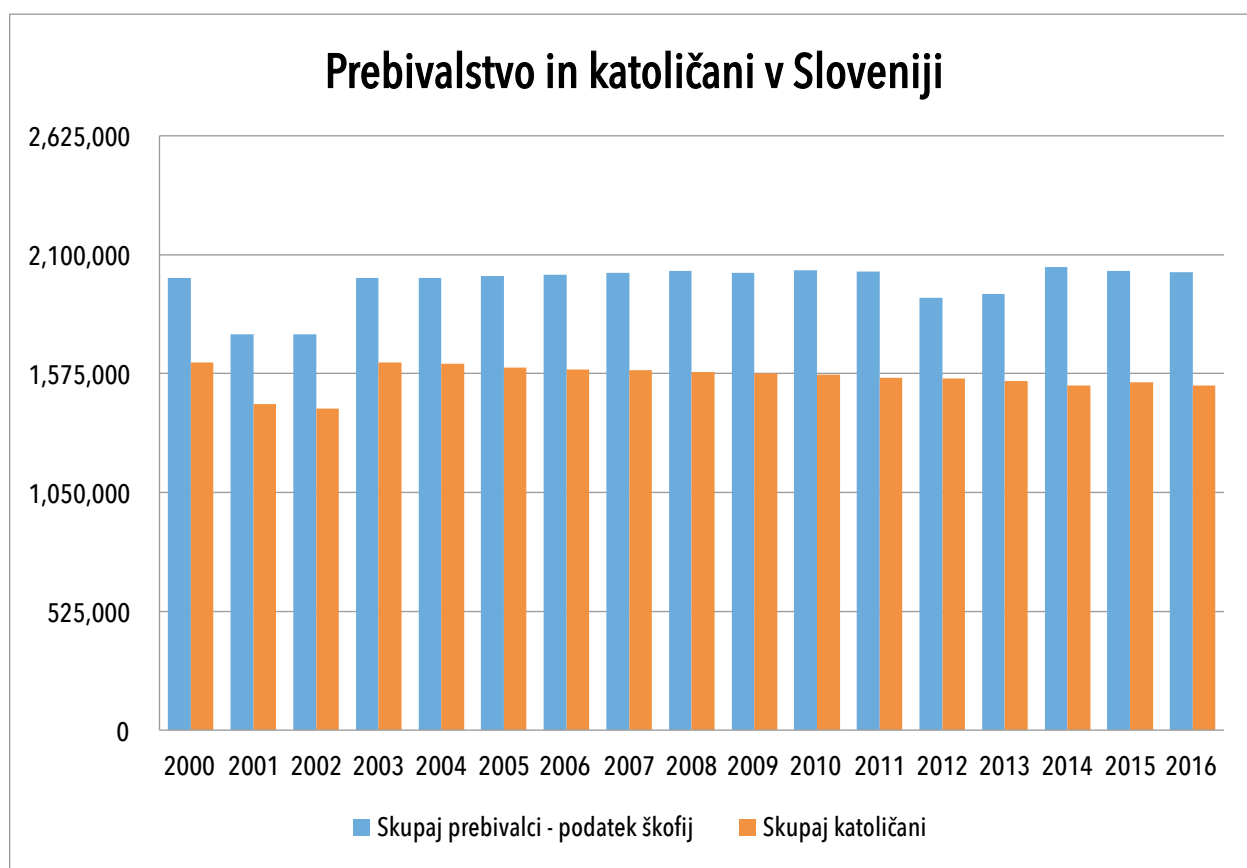
²³ Vir: SURS, v: <http://www.stat.si/StatWeb/News/Index/6619> (pridobljeno, 3. junija 2017).

²⁴ Vir: SURS.

zahodni svet. V Franciji se je število krstov v zadnjih desetih letih zmanjšalo za 95.178 (-24,7 %),²⁵ v Nemčiji pa med letoma 2000 in 2013 za 68.256 (-29,3 %). Pri tem lahko opazimo, da je stopnja zmanjševanja krstov v Sloveniji v enakem obdobju za polovico nižja kot v dveh največjih evropskih državah.²⁶

Pregled podatkov za Slovenijo 2006–2016

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skupaj dekanije	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60
Skupaj župnije	791	791	791	791	785	785	785	785	785	785	785
Skupaj prebivalci <small>27</small>	2.011.464	2.020.022	2.027.107	2.042.335	2.049.261	2.050.189	2.055.496	2.059.114	2.062.731	2.064.632	2.065.895
Skupaj katoličani <small>28</small>	1.593.825	1.591.214	1.582.682	1.577.014	1.569.119	1.557.276	1.554.355	1.543.114	1.523.040	1.535.297	1.523.113
Katoličani v %	79,2	78,7	78	77,2	76,5	75,9	75,6	74,9	73,8	74,36	73,72

²⁵ Vir: Conférence des Évêques de France, *Guide 2014 de l'Église catholique en France*, Fleurs-Mame, 2015.

²⁶ Vir: Secretaria Status - Rationarium Generale Ecclesiae, *Annuario Statisticum Ecclesiae*, Libreria Editrice Vaticana, februar 2015.

²⁷ Vir: SURS.

²⁸ Vir: Letna poročila slovenskih škofij *Universalis Ecclesiae Annus Census*.

6.2 Osebe

V statističnem pregledu predstavljamo skupine oseb, ki delujejo v Katoliški cerkvi v Sloveniji.²⁹ Ob tem lahko najbolje zaznamo, da se struktura vernosti in populacije spreminja.

6.2.1 Škofje in duhovniki

Št. škofov ³⁰	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
	Celje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Koper	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ljubljana	3	3	2	2	3	3	3	1	3	5	5	
	Maribor	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	4	
	Murska Sobota	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Novo mesto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Skupaj	11	11	10	10	11	11	11	9	11	14	14	

Škofijski duhovniki (samo inkardinirani; tudi delujoči izven škofije)	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	114	111	110	106	103	101	102	101	99	95	97
	Koper	156	157	152	153	149	149	144	142	139	136	134
	Ljubljana	319	317	319	316	311	308	306	300	296	290	281
	Maribor	152	151	151	149	148	144	139	133	132	129	133
	Murska Sobota	50	54	51	51	52	52	53	51	50	52	49
	Novo mesto	98	94	88	86	86	86	81	81	82	81	84
	Skupaj	889	884	871	861	849	840	825	808	798	783	778

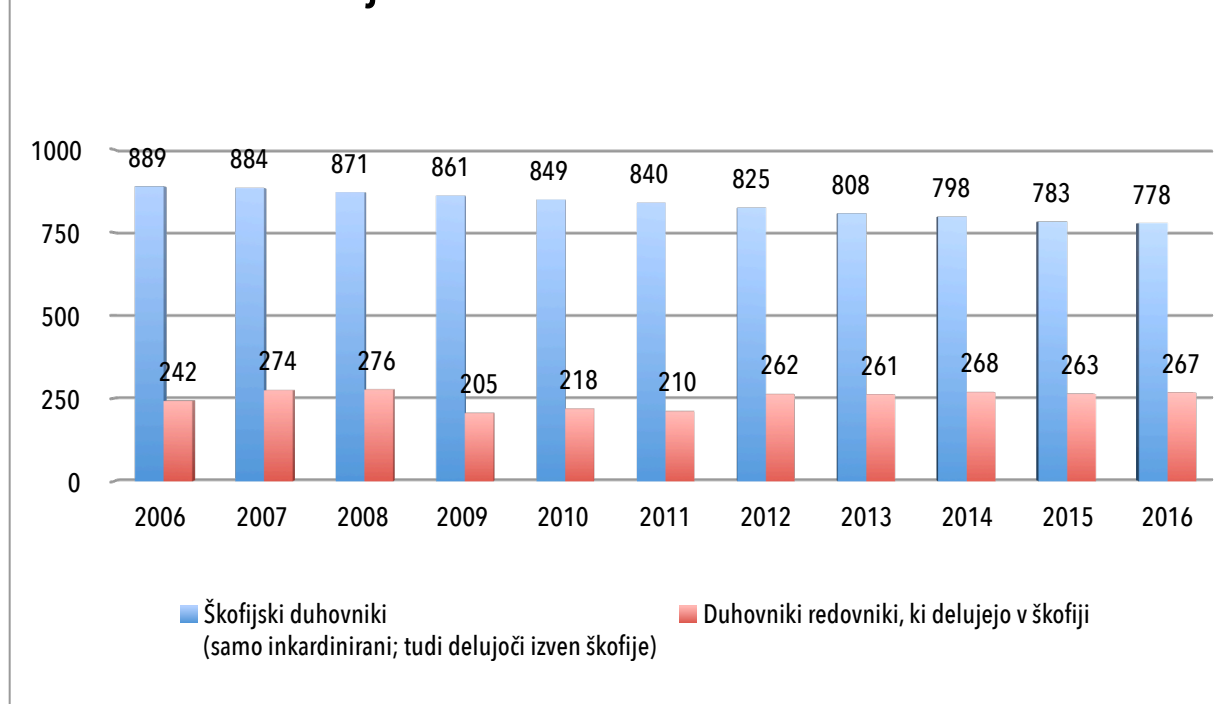
Duhovniki redovniki, ki delujejo v škofiji	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	14	14	14	14	14	14	14	14	33	31	32
	Koper	28	27	31	24	30	29	30	28	27	26	27
	Ljubljana	113	149	148	140	149	143	140	142	136	138	135
	Maribor	58	58	55	n.p.	n.p.	n.p.	55	57	53	48	49
	Murska Sobota	12	10	11	9	9	10	9	7	7	11	11
	Novo mesto	17	16	17	18	16	14	14	13	12	13	13
Skupaj	242	274	276	205	218	210	262	261	268	267	267	
Škofijski in redovni duhovniki	1131	1158	1147	1066	1067	1050	1087	1069	1066	1046	1045	

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Škofijski duhovniki	889	884	871	861	849	840	825	808	798	783	778
Redovni duhovniki	242	274	276	205	218	210	262	261	268	263	267

²⁹ Vir: Letna poročila slovenskih škofij *Universalis Ecclesiae Annus Censur*.

³⁰ Vir: Letna poročila slovenskih škofij *Universalis Ecclesiae Annus Censur*.

Škofijski in redovni duhovniki

Število škofijskih in redovnih duhovnikov se je v letih 2006–2016 zmanjšalo za 86: razlika izhaja iz dejstva, da je škofijskih duhovnikov 111 manj, redovnih duhovnikov pa je 25 več. V navedenem obdobju je bilo posvečenih 132 duhovnikov (82 škofijskih, 28 redovnih, 22 v zamejstvu ali tujini), umrlo pa jih je 177. Število škofijskih bogoslovcev se je znižalo s 70 leta 2006 na 41 leta 2016. Število škofijskih duhovnikov se niža, medtem ko tega pojava ni pri redovnih skupnostih: od leta 2011 zaznavamo pozitiven trend, ki v analiziranem desetletju 2006–2016 predstavlja rast duhovnih poklicev.

Število slovenskih novomašnikov

Leto	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
a) Škofijski duhovniki	11	8	8	9	10	7	3	8	2	7	9
b) Redovni duhovniki	5	7	1	1	0	2	5	1	2	3	1
Skupaj a+b	16	15	9	10	10	9	8	9	4	10	10
c) Tujina in zamejstvo	0	3	3	4	5	0	0	2	3	2	0
Skupaj a+b+c	16	18	12	14	15	9	8	11	7	12	10

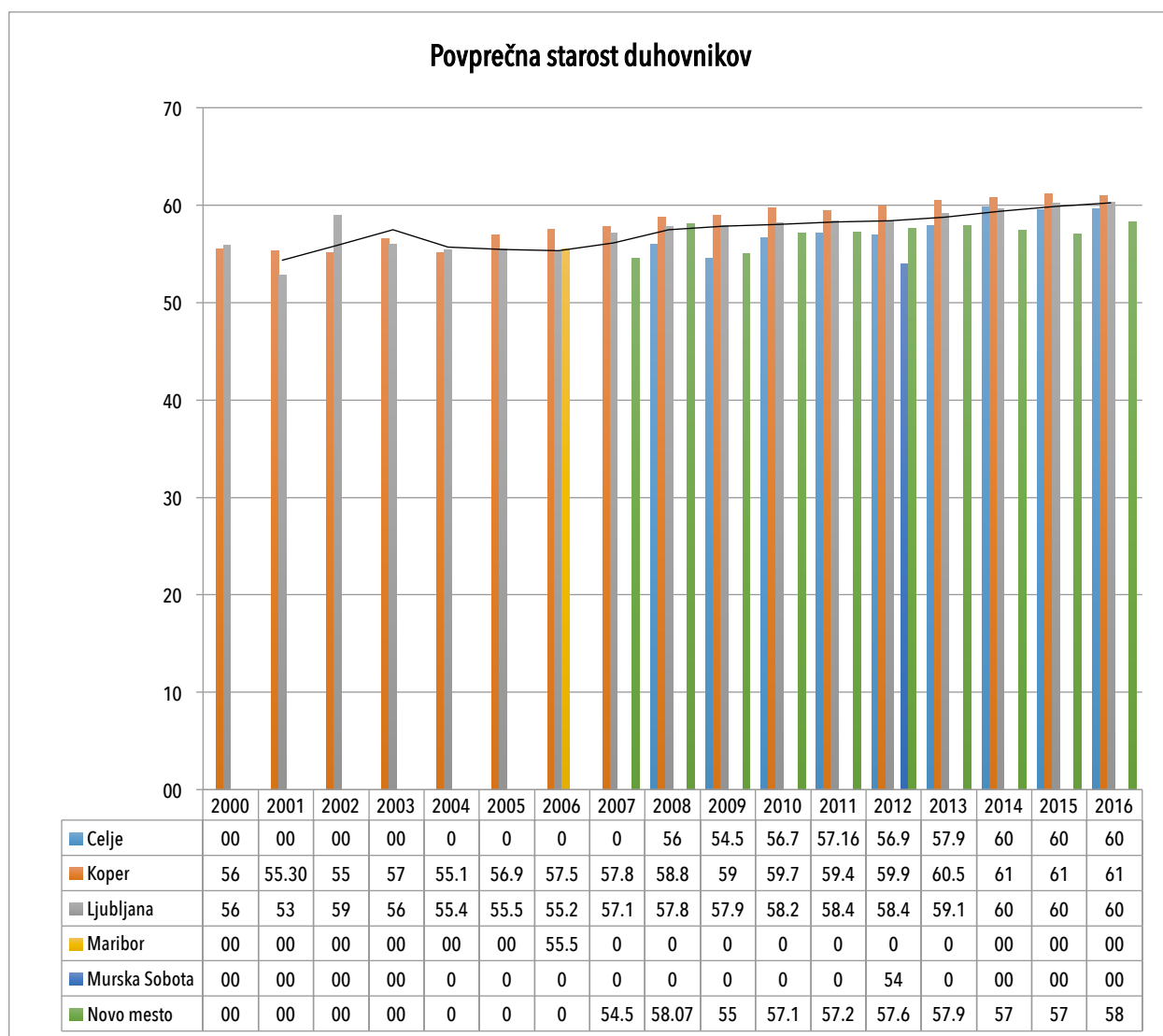
Letos smo analizirali tudi povprečno starost duhovnikov po škofijah. Glede na dostopne podatke, ki jih (nad)škofije vsako leto objavljajo v Sporočilih slovenskih škofij³¹ izhaja, da se je povprečna starost dvignila s 55,7 let leta 2000 na 59,8 v letu 2016. Med škofijami imajo najvišjo povprečno starost duhovniki

³¹ Prim. SSŠ 2/2000; SSŠ 2/2001; SSŠ 2/2002; SSŠ 2/2003; SSŠ 2/2004; SSŠ 2/2005; SSŠ 2/2006; SSŠ 2/2007; SSŠ 2/2008; SSŠ 2/2009; SSŠ 2/2010; SSŠ 2/2011; SSŠ 2/2012; SSŠ 2/2013; SSŠ 2/2014; 2015 SSŠ 2/2016.

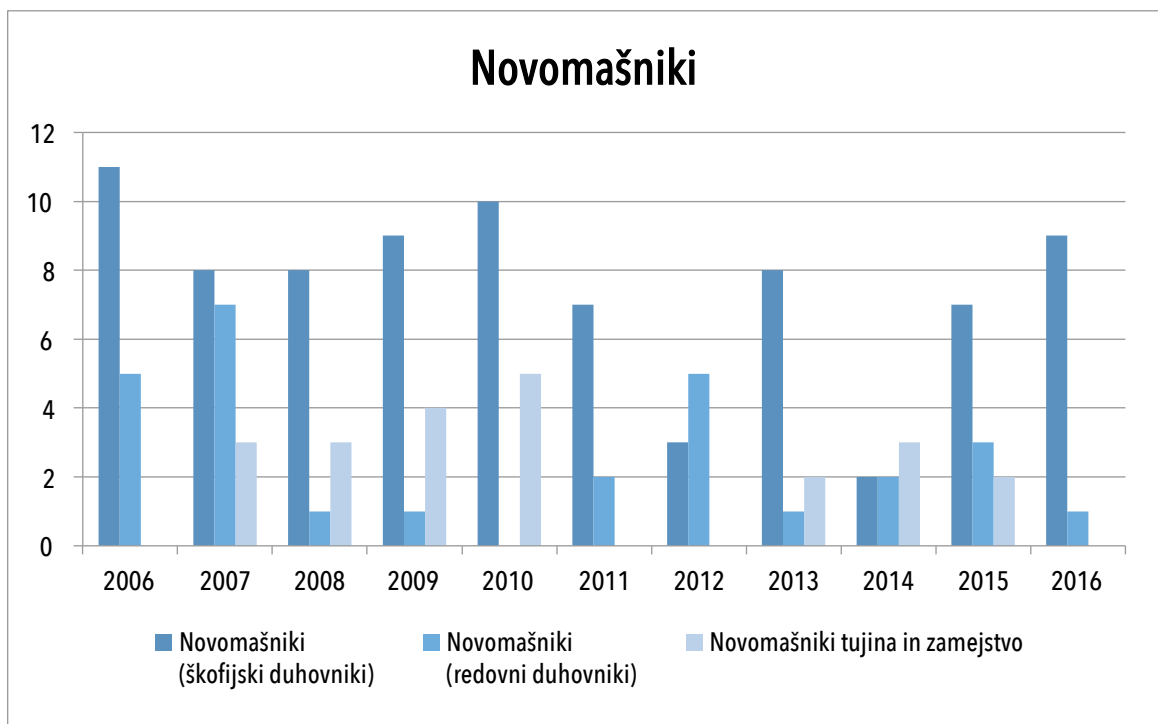
kopske škofije (61 let v letu 2016), najnižjo pa novomeške škofije (58,3 let). V desetletju 2006–2016 se je povprečna starost duhovnikov v Sloveniji dvignila s 56,07 let na 59,8.

Povprečna starost duhovnikov

Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celje	n.p.	n.p.	56	54,5	56,7	57,16	56,9	57,9	59,8	59,5	59,6
Koper	57,5	57,8	58,8	59	59,7	59,4	59,9	60,5	60,8	61,2	61,0
Ljubljana	55,2	57,1	57,8	57,9	58,2	58,4	58,4	59,1	59,6	60,2	60,3
Maribor	55,5	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Murska Sobota	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	54	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Novo mesto	n.p.	54,5	58,07	55	57,1	57,2	57,6	57,9	57,4	57,0	58,3
	56,07	56,47	57,67	56,60	57,93	58,04	57,36	58,85	59,40	59,48	59,80

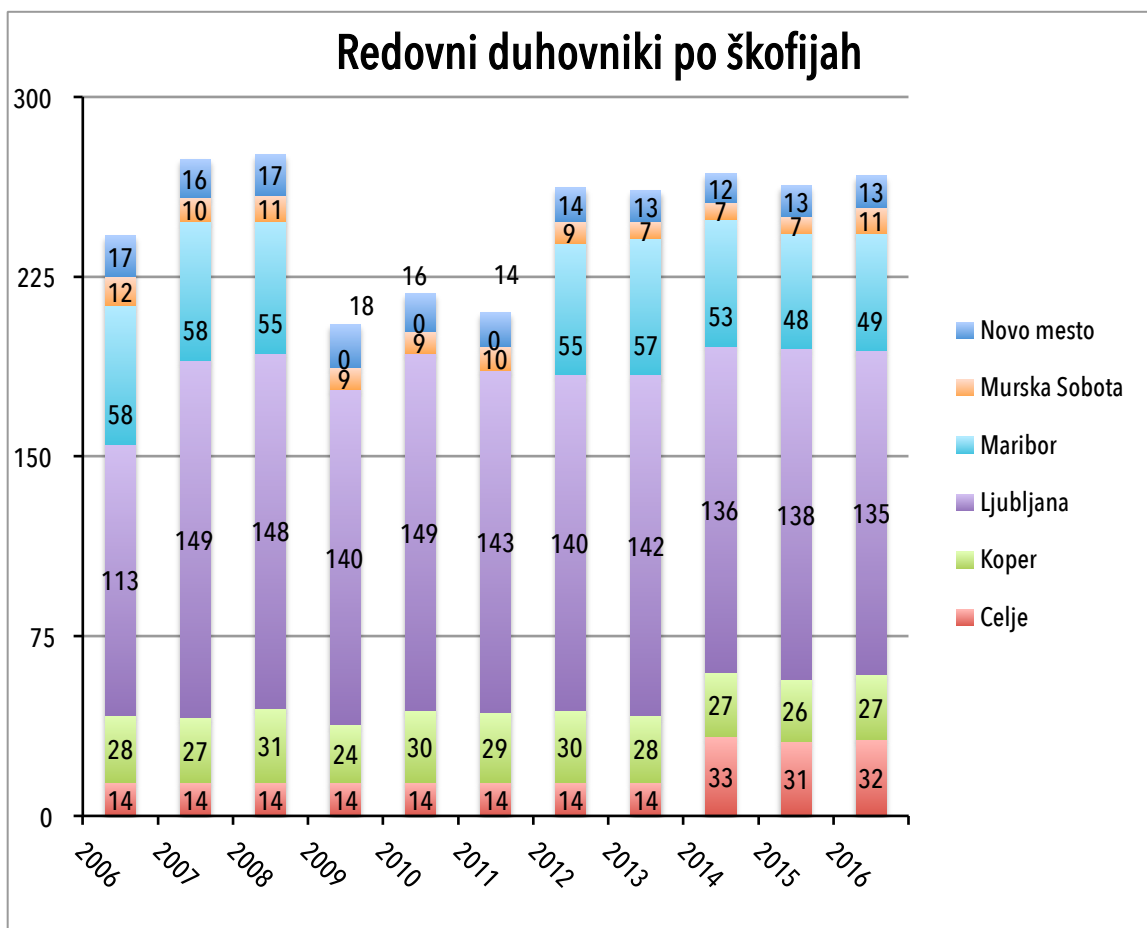
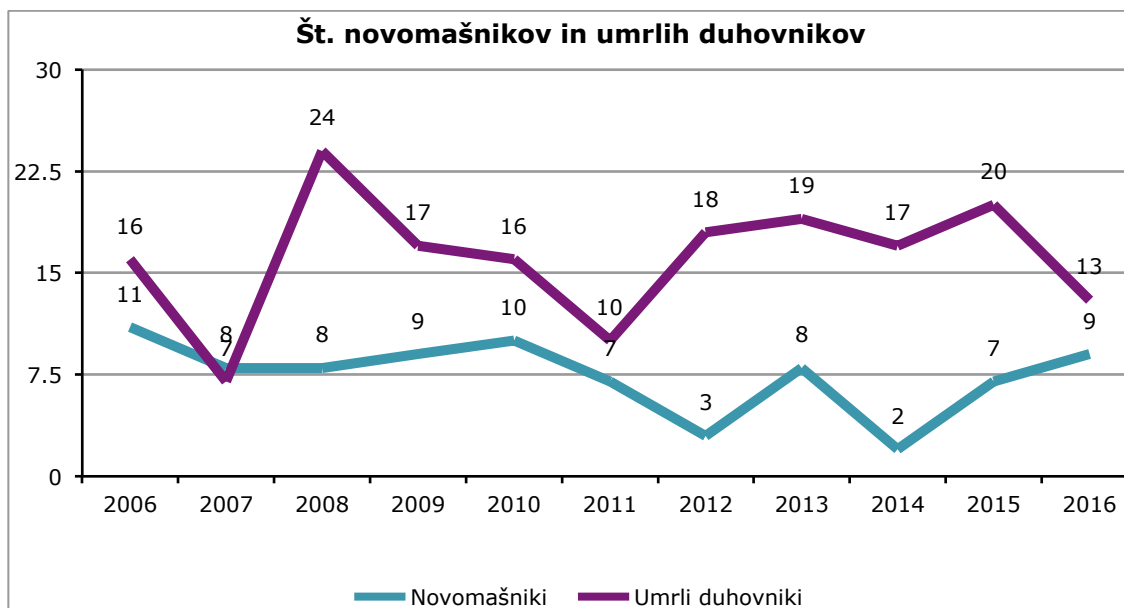

<i>Umri škofijski duhovniki</i>	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	16	7	24	17	16	10	18	19	17	20	13

Število katoličanov na duhovnika

Da bi dobili jasnejšo podobo delovanja duhovnikov, postavimo v korelacijo število katoličanov in število duhovnikov, delujočih v Sloveniji. Tako lahko ocenimo razmerje oseb, ki delujejo v pastoralni, in število vernikov ter vzpostavimo primerjavo s Cerkvijo po svetu. Kljub temu pa je končna številka le eden od

kazalcev, saj ne vključuje stalnih diakonov, katehistinj in katehistov ter številnih drugih laikov, ki duhovnikom dejavno in redno pomagajo pri njihovem delu.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Katoličani	1.593.825	1.591.214	1.582.682	1.577.014	1.569.119	1.557.276	1.554.355	1.543.114	1.523.040	1.535.297	1.523.113
Duhovniki	1.131	1.158	1.147	1.066	1.067	1.050	1.087	1.069	1.066	1.055	1.045
Povprečno št. katoličano v na duhovnika	1.409	1.374	1.379	1.479	1.470	1.483	1.429	1.443	1.428	1.455	1.457

Primerjava podatkov s Francijo in Nemčijo nam pokaže, da se je število duhovnikov v Franciji med letoma 2001 in 2012 zmanjšalo s 24.251 na 16.830 (-30,6 %), v Nemčiji s 17.129 leta 2000 na 14.490 leta 2013 (-15,4 %), v Avstriji pa z 2.646 leta 2006 na 2.504 (-5,36 %) leta 2013. Kakor v Sloveniji se je tudi v omenjenih državah povečalo število stalnih diakonov in drugih laikov, ki so dejavni v pastoralnem življenju Cerkve. Povprečno število katoličanov na duhovnika v Sloveniji je blizu evropskega povprečja (1.559) ter je primerljivo s številom v sosednjih državah. V svetovnem merilu je povprečje 3.019 katoličanov na duhovnika:

- Afrika: 4.931,
- Severna Amerika: 1.805,
- Južna Amerika: 7.057,
- Azija: 2.225,
- Oceanija: 2.092.

V letih 2006–2016 je 18 duhovnikov zaprosilo za odvezo od obljube celibata in zapustilo kleriški stan ter prenehalo opravljati duhovniško službo.

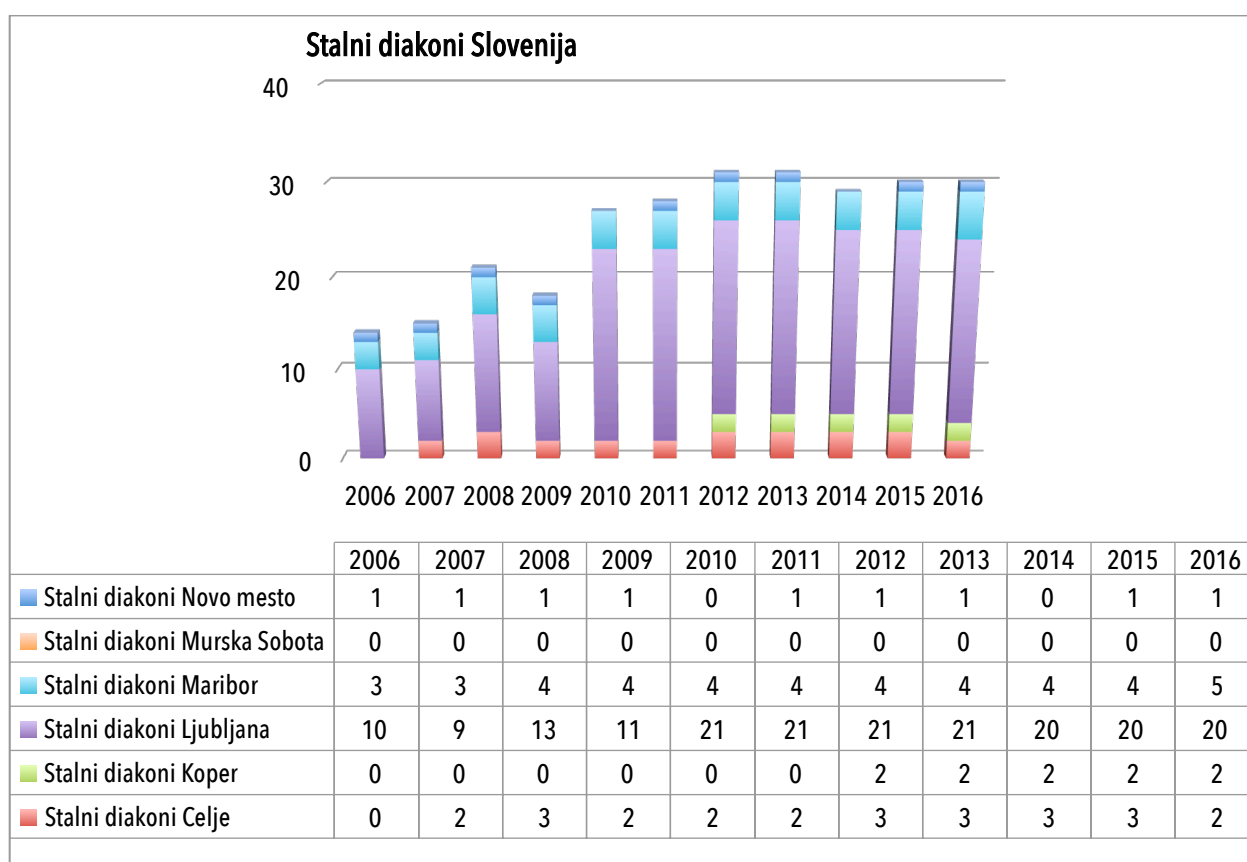
Duhovniki, ki so zapustili kleriški stan	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
	Celje	0	0	0	2	0	1	1	0	0	0	0	3
	Koper	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
	Ljubljana	0	0	0	1	0	0	0	4	0	0	0	1
	Maribor	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
	Murska Sobota	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Skupaj:		0	1	0	3	0	1	2	6	1	0	4

6.2.2 Stalni diakoni

Povečuje se število stalnih diakonov, ki vedno bolj prevzemajo vlogo pastoralnih pomočnikov na župnijah in škofijah. V desetletju 2006–2016 se je njihovo število povečalo s 14 na sedanjih 30. Po obdobju hitre rasti sedaj opažamo, da se število umirja in konsolidira. V grafu so prikazani podatki za obdobje 2006–2016 s številom diakonov po škofijah.

Stalni diakoni (pregled po škofijah)

Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Celje	0	2	3	2	2	2	3	3	3	3	2
Koper	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2
Ljubljana	10	9	13	11	21	21	21	21	20	20	20
Maribor	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5
Murska Sobota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Novo mesto	1	1	1	1	0	1	1	1	n.p.	1	1
Skupaj	14	15	21	18	27	28	31	31	29	30	30

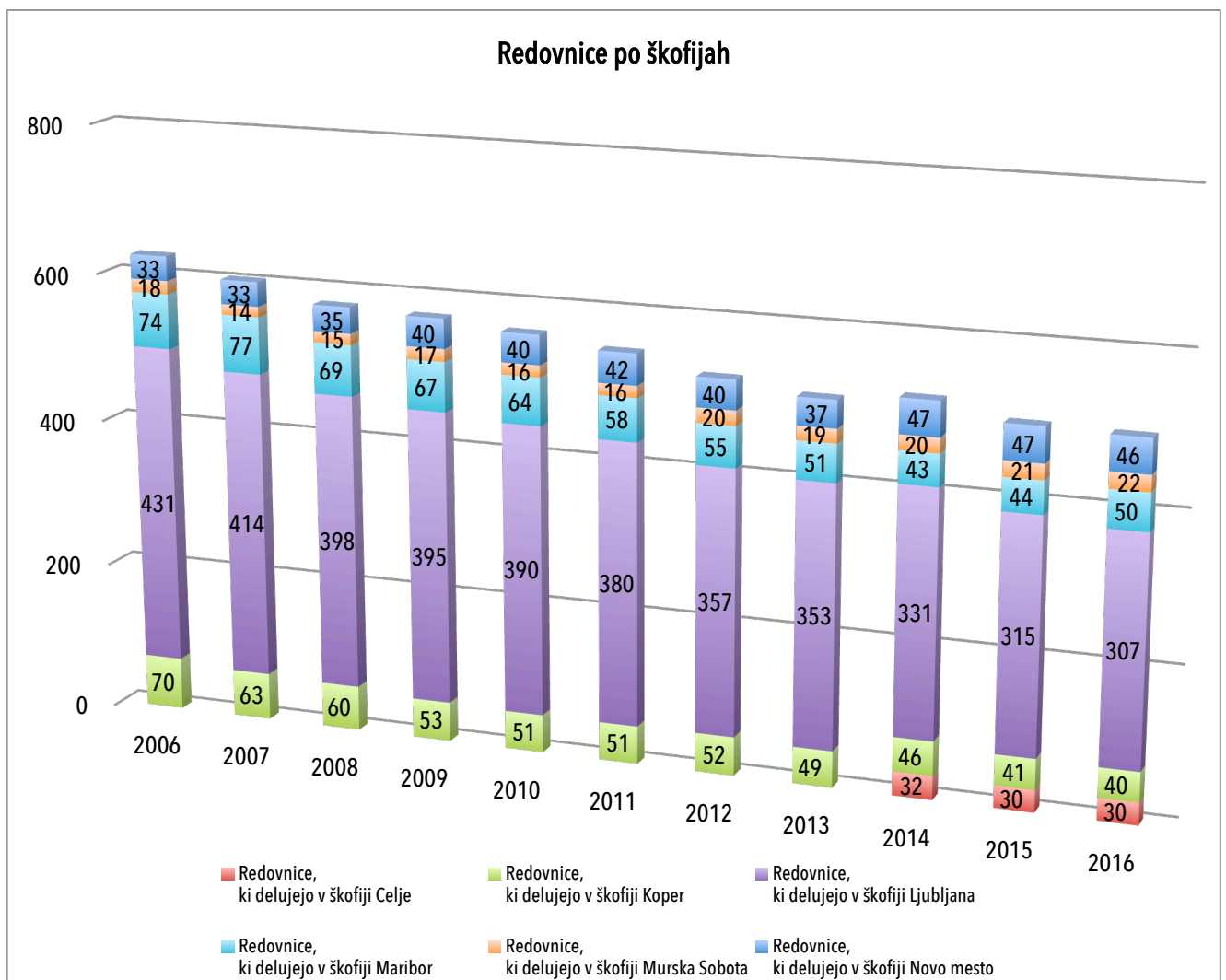

6.2.3 Redovnice

Kakor pri moških redovnikih so podatki o redovnicah podrobneje prikazani v poglavju 5. V nadaljevanju predstavljamo le podatke, ki se nanašajo na njihov razpored po škofijah.

Nadaljuje se trend prejšnjih let: zmanjšuje se število redovnic, povečuje pa se vloga laičkih katehistov in katehistinj. 2006–2016 se je število redovnic zmanjšalo s 626 na 495 (-20,9 %). Število laičkih katehistinj in katehistov pa se je 2006–2016 povečalo s 523 na 612. Leta 2012 je število katehistinj in katehistov prvič preseгло število redovnic; ta trend se še nadaljuje.

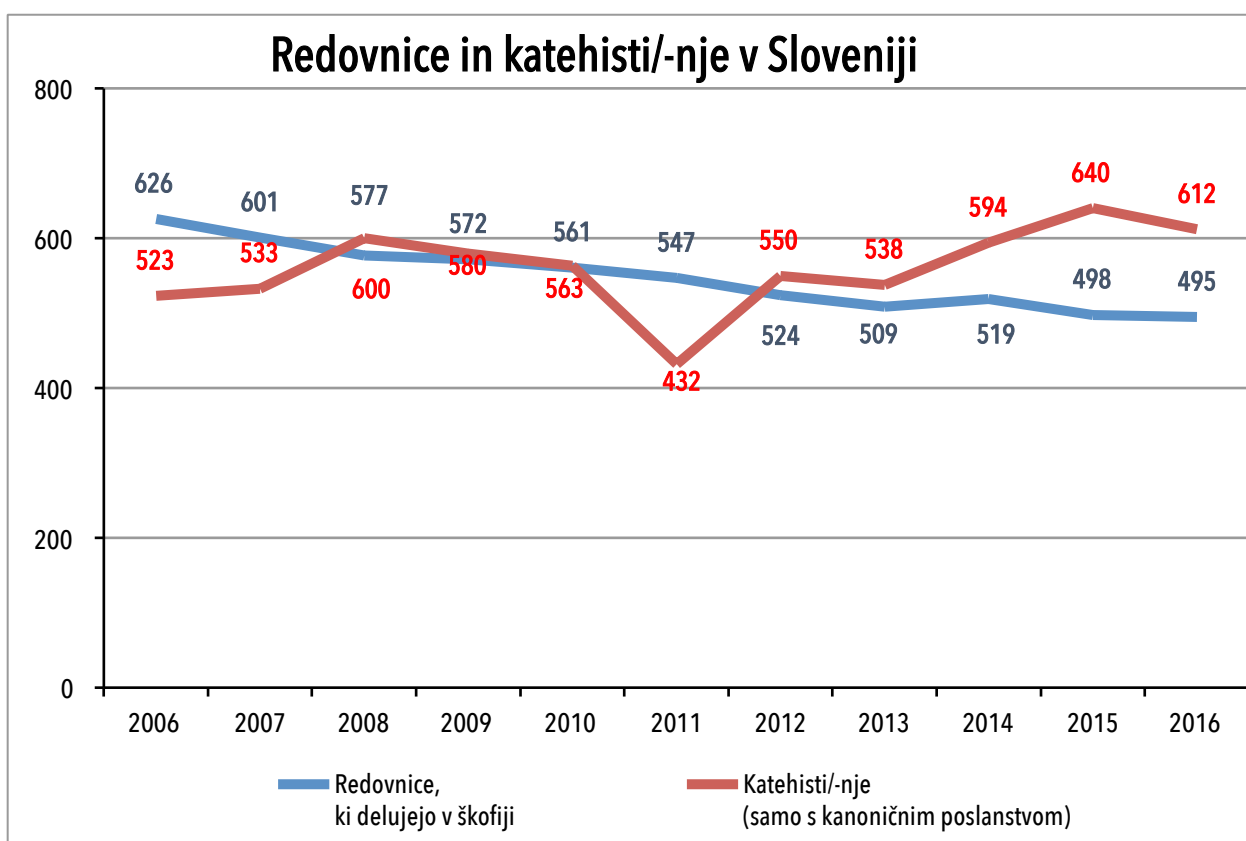
Redovnice, ki delujejo v škofiji	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
	Celje	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	32	30	30
	Koper	70	63	60	53	51	51	52	49	46	41	40	
	Ljubljana	431	414	398	395	390	380	357	353	331	315	307	
	Maribor	74	77	69	67	64	58	55	51	43	44	50	
	Murska Sobota	18	14	15	17	16	16	20	19	20	21	22	
	Novo mesto	33	33	35	40	40	42	40	37	47	47	46	
	Skupaj:		626	601	577	572	561	547	524	509	519	498	495

Zmanjševanje števila redovnic je evropski pojav, ki je zajel vse države stare celine, razen Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Estonije, Gruzije, Latvije, Makedonije in San Marina.³² Za primerjavo smo prikazali podatke o številu redovnic v sosednjih državah in državah Vzhodne Evrope. Njihovo število v obdobju 2006–2013 se je spremenilo, kot prikazuje spodnja preglednica.

³² *Annuario Statisticum Ecclesiae* 2013, 222–223.

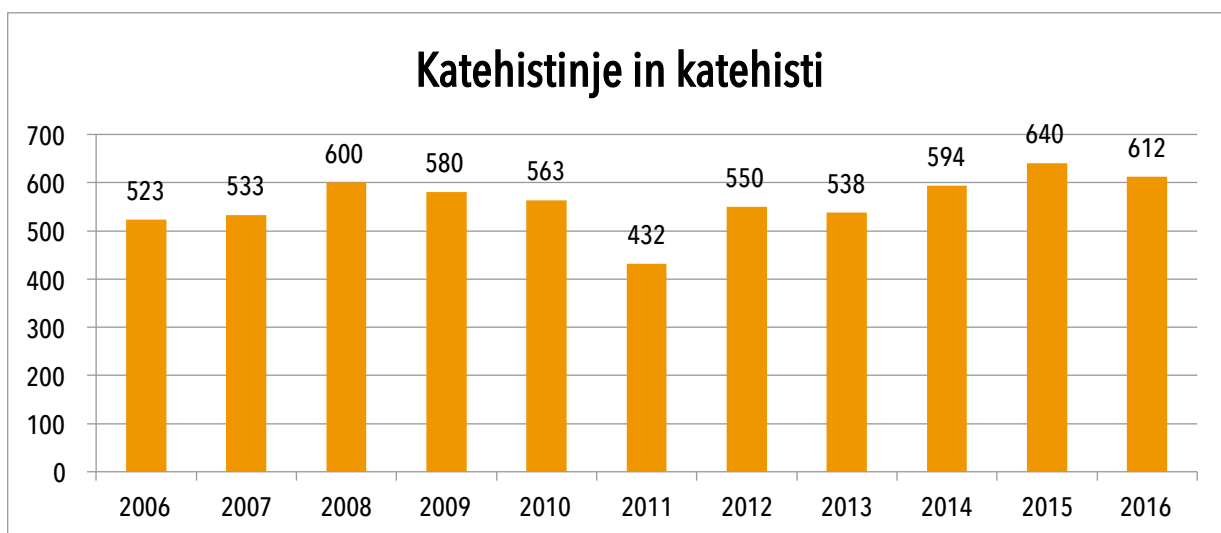
Država	Št. redovnic leta 2006	Št. redovnic leta 2013	Razlika v letih 2006-2013 v %
Avstrija	4.888	4.273	-12,58
Italija	98.965	84.443	-14,67
Madžarska	1.168	852	-27,05
Hrvaška	3.674	3.320	-9,64
Nemčija	31.151	24.667	-20,81
Češka	1.755	1.266	-27,86
Slovaška	2.603	2.257	-13,29
Poljska	23.039	20.911	-9,24
Slovenija	626	519	-17,09

6.2.4 Laiške katehistinje in katehisti ter kateheza v Cerкви na Slovenskem

Laiški katehisti in katehistinje

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Št. katehistov in katehistinj	549	563	633	612	595	463	584	568	626	673	612

Za letošnje poročilo so sodelavci pastoralnih služb škofij v Celju, Kopru, Murski Soboti in Novem mestu zbrali in posredovali podatke, ki prikazujejo katehetsko dejavnost v ter treh mladih škofijah za obdobje 2006–2016. Podatki za leto 2016 zajemajo tudi Škofijo Koper, zato se vrednosti v primerjavi z letom 2015 izrazito večje (prim. Metodološko pojasnilo, str. 7).

Kateheza (Škofije Celje, Koper, Murska Sobota, Novo mesto)

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Katehistinje in katehisti	Voditelji mladinskih ali drugih skupin	162	244	273	293	400	474	417	383	387	428	160 ³³
	Voditelji birmanskih skupin	256	244	304	296	286	262	278	162	126	305	347
	Vsi katehisti - moški	6	6	6	6	5	6	6	6	7	20	30
	Vse katehistinje - ženske	36	35	35	35	29	32	35	35	39	211	452
	Katehisti (M in Ž) z <i>missio canonica</i>	6	14	15	18	20	21	33	37	38	43	122
	Katehisti (M in Ž) brez <i>missio canonica</i>	36	106	110	105	109	115	113	108	121	105	246

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tranci - otroci in	Št. veroučencev - predšolski	69	40	41	46	78	134	99	85	128	199	352

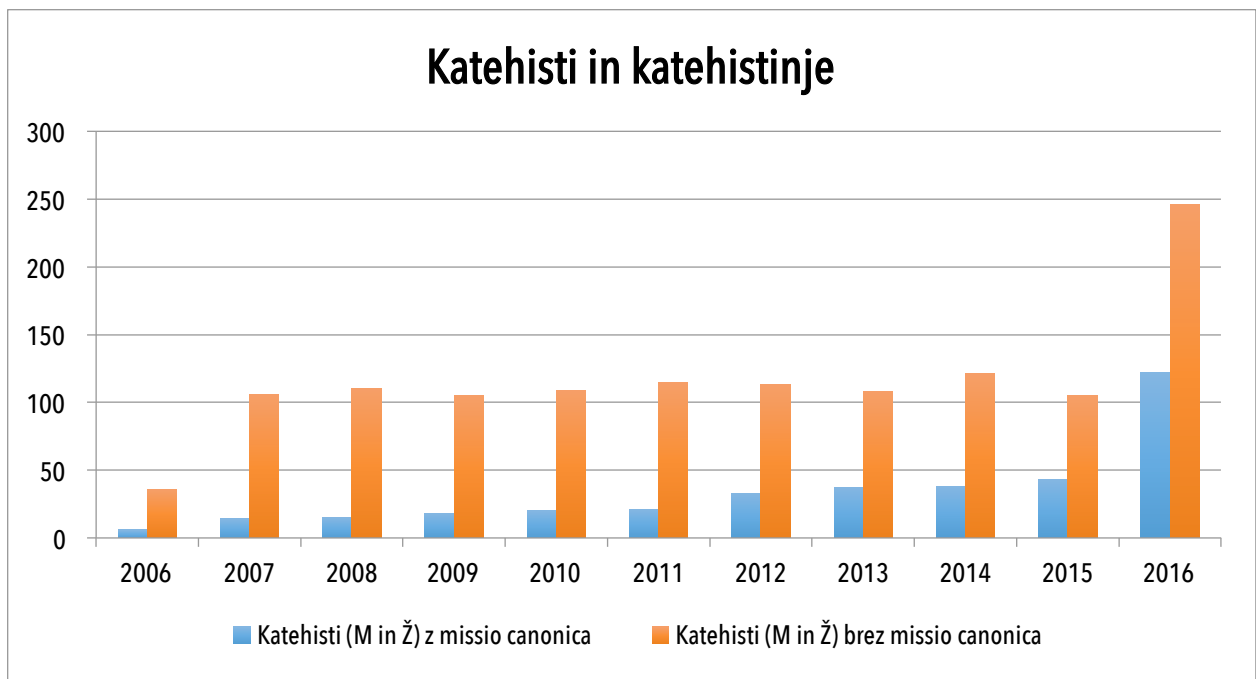
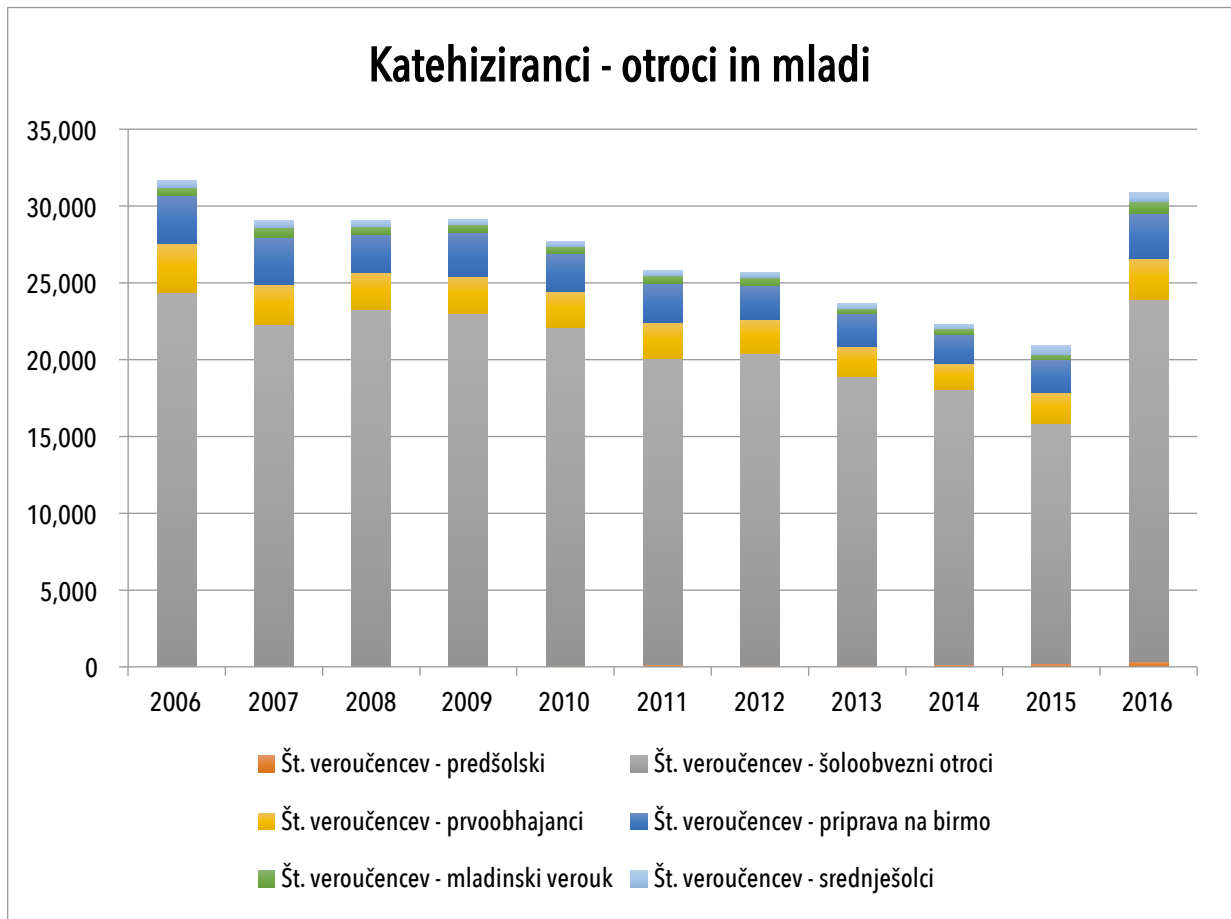
³³ Razlika glede na prejšnja leta izhaja iz dejstva, da so v Škofiji Novo mesto do leta 2016 v obrazcu katehetske statistike vpisani samo animatorji, ki pa v večini primerov ne vodijo skupin, ampak samo oratorij ali pa niti tega ne. Odkar je obrazec za statistiko nekoliko spremenjen, vsebuje tudi podatek o voditeljih oziroma animatorjih skupin. Podatek ni zanesljiv, ker tudi iz te statistike ni razvidno, če so to dejanski voditelji župnijskih skupin. Mladinske veroučne skupine večinoma vodijo duhovniki, ne laiki.

	Št. veroučencev - šoloobvezni otroci	24.326	22.260	23.221	22.963	22.015	19.931	20.268	18.816	17.917	15.659	23.535 ³⁴
	Št. veroučencev - prvoobhajanci	3.135	2.592	2.402	2.433	2.364	2.336	2.273	1.937	1.708	2.006	2.698
	Št. veroučencev - priprava na birmo	3.130	3.069	2.478	2.846	2.426	2.544	2.198	2.149	1.905	2.114	2.941
	Št. veroučencev - mladinski verouk	558	668	523	492	508	534	533	324	346	358	747
	Št. veroučencev - srednješolci	448	422	404	360	325	341	330	315	304	573	595
Katehiziranci - odrasli in posebna kateheza		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Ministranti	2.498	2.486	2.751	2.621	2.597	2.547	2.444	2.649	2.686	4.306	4.191
	Št. udeležencev verouka za odrasle (versko izobraževanje odraslih)	1.354	1.628	1.813	2.037	1.748	2.113	2.231	1.202	1.896	1.149	3.636 ³⁵
	Biblične skupine	230	374	356	457	383	328	309	328	373	496	854
	Molitvene skupine	1.025	1.393	1.531	1.426	1.699	1.372	1.639	1.379	1.464	1.553	2.174
	Št. članov zakonskih skupin	362	516	584	621	634	603	550	558	529	716	1.418
	Št. zakonskih skupin	46	63	75	68	70	68	68	66	69	69	135
Drugo		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Št. skavtov	764	684	472	640	853	814	669	518	750	527	1.048
	Št. udeležencev na oratorijih	3.547	3.786	3.345	4.380	4.835	4.733	4.807	4.218	4.465	4.750	6.964

³⁴ Za novomeško škofijo so pri podatku o šoloobveznih veroučencih povsod odšteti otroci, ki so prejeli prvo sveto obhajilo in birmo.

³⁵ Pri Škofiji Novo mesto so pod rubriko *katehiziranci - odrasli* vpisani bralci berila in izredni delivci obhajila, ki so se udeležili enega ali dveh srečanj, namenjenih izobraževanju na področju Božje besede in evharistije. Versko izobraževanje odraslih na splošno ni več v rubrikah letne statistike; vpisuje se le izobraževanje na posameznih področjih (bralci beril, izredni delivci obhajila, člani ŽPS - izobraževanje na dekanijski ravni, priprava staršev na krst otrok, priprava na zakon, katehumenat).

6.2.5 Ključarji in redno zaposleni

Duhovnikom pri vsakdanjih opravilih, gospodarskih in organizacijskih zadevah vedno bolj pomagajo dejavni laiki. S predanim delom in največkrat s prostovoljnim služenjem so dejavni na različnih področjih krščanske skupnosti. Najpogosteje so članice in člani župnijskih pastoralnih ali gospodarskih svetov, sodelujejo kot mežnarji oziroma ključarji, krasilke ali krasilci cerkva, vzdrževalci cerkva in župnijskega imetja. Za leto 2016 smo pridobili podatke za štiri slovenske škofije, v katerih redno deluje 4.258 oseb.

Člani ŽPS/ključarji	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	1.034	1.230	1.239	1.156	1.350	1.098	1.117	1.064	918	1.750	1.750
	Koper	2.194	2.142	1.965	1.575	1.687	1.690	1.703	/	/	1.065	1.065
	Ljubljana	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	n.p.
	Maribor	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	n.p.
	Murska Sobota	700	700	700	700	754	754	754	754	754	663	663
	Novo mesto	1.006	1.018	1.003	1.006	956	986	973	935	908	972	780 ³⁶
	Skupaj:		4.934	5.090	4.907	4.437	4.747	4.528	4.547	2.753	2.580	4.450

Škofije in župnije si pri opravljanju posebnih strokovnih nalog pomagajo z laiki, ki so redno zaposleni ali sodelujejo honorarno. Med temi so tudi katehisti in katehistinje, ki to službo opravljajo profesionalno. V letu 2016 so štiri slovenske škofije zaposlovale 29 oseb.

Št. vseh redno zaposlenih (škofija + župnije)	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	0	7	7	8	8	9	9	9	9	9	9
	Koper	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8	8
	Ljubljana	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	Maribor	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
	Murska Sobota	7	7	7	7	8	9	9	10	10	10	10
	Novo mesto	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2
	Skupaj:		7	14	14	15	16	18	18	19	19	27

³⁶ Razlog za odstopanje v številu v primerjavi s prejšnjimi leti je, da je v sedanjih statistikah navedena realna udeležba na srečanjih in ne število vseh članov, ki je enako lansnemu.

6.3 Zakramenti

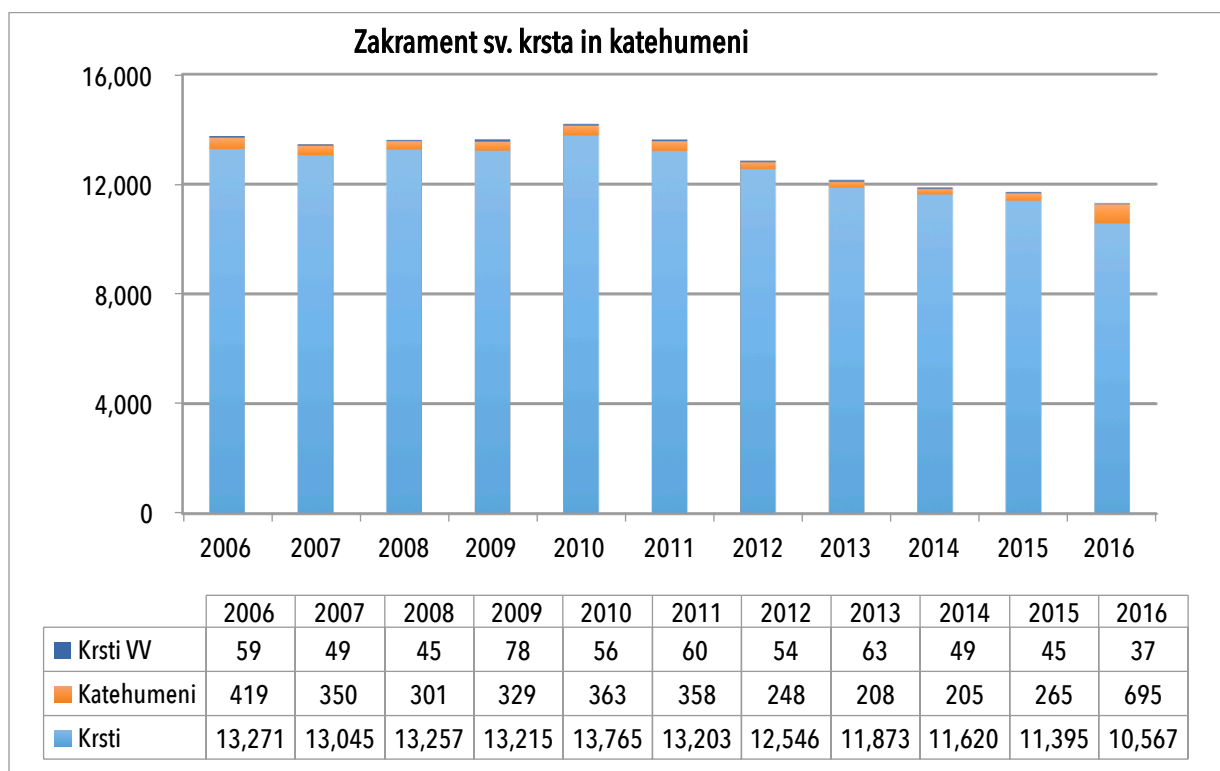
6.3.1 Sveti krst

V grafih so prikazani krsti otrok (do 7 let), krsti katehumenov (nad 7 let) ter primerjava krstov otrok in katehumenov. V preglednici so predstavljeni podatki za posamezne škofije, v skupni seštevek pa so dodani podatki za Vojaški vikariat.

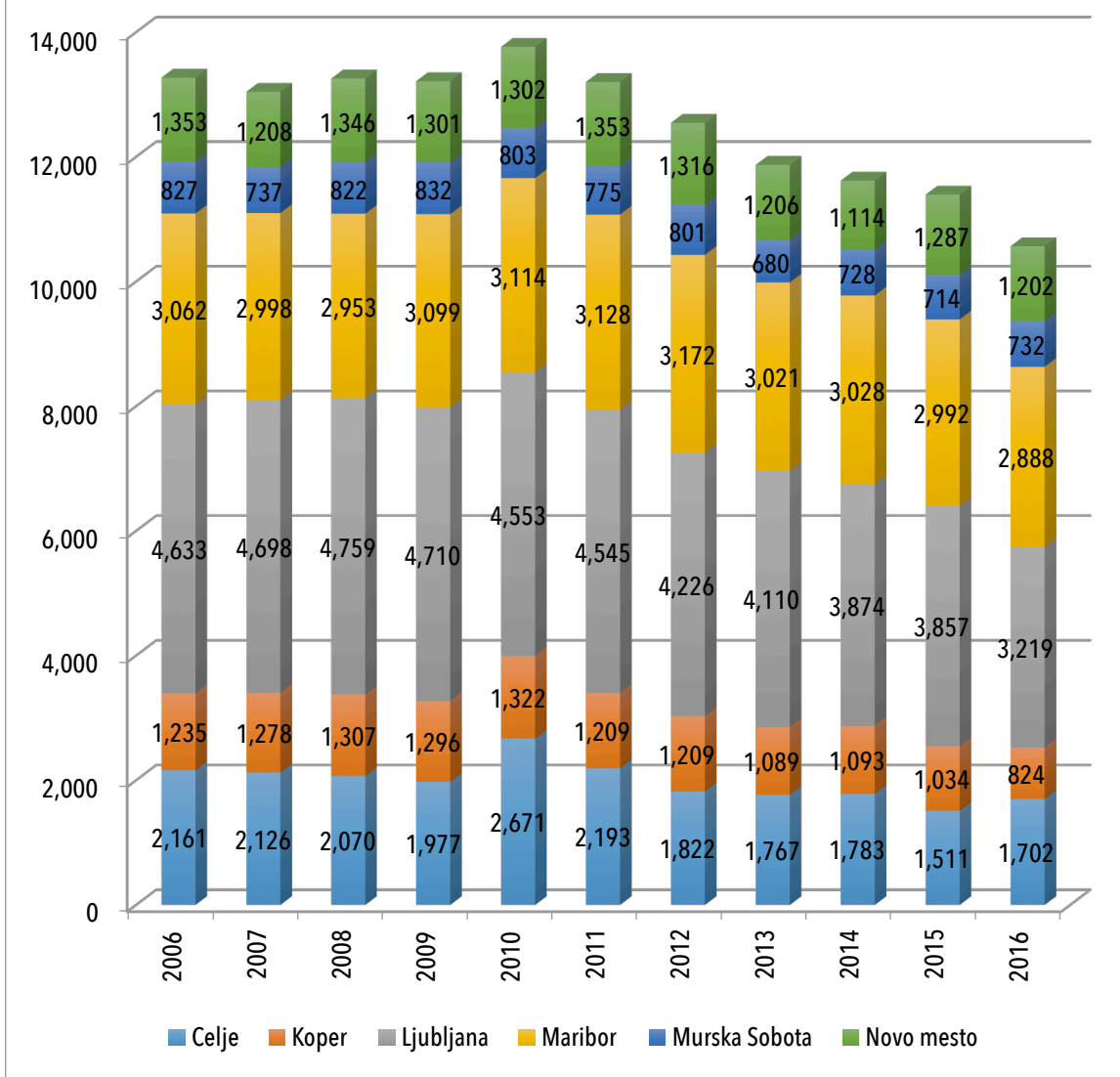
Število podeljenih zakramentov svetega krsta po škofijah

Št. krstov	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	2161	2126	2070	1977	2671	2193	1822	1767	1783	1.511	1.702
	Koper	1235	1278	1307	1296	1322	1209	1209	1089	1093	1.034	824
	Ljubljana	4633	4698	4759	4710	4553	4545	4226	4110	3874	3.857	3.219
	Maribor	3062	2998	2953	3099	3114	3128	3172	3021	3028	2.992	2.888
	Murska Sobota	827	737	822	832	803	775	801	680	728	714	732
	Novo mesto	1353	1208	1346	1301	1302	1353	1316	1206	1114	1.287	1.202

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Krst otrok	13271	13045	13257	13215	13765	13203	12546	11873	11620	11395	11395
Krst katehumenov	419	350	301	329	363	358	248	208	205	265	695
Krst - Vojaški vikariat	59	49	45	78	56	60	54	63	49	45	37
Vsi krsti skupaj	13749	13444	13603	13622	14184	13621	12848	12144	11874	11705	11299

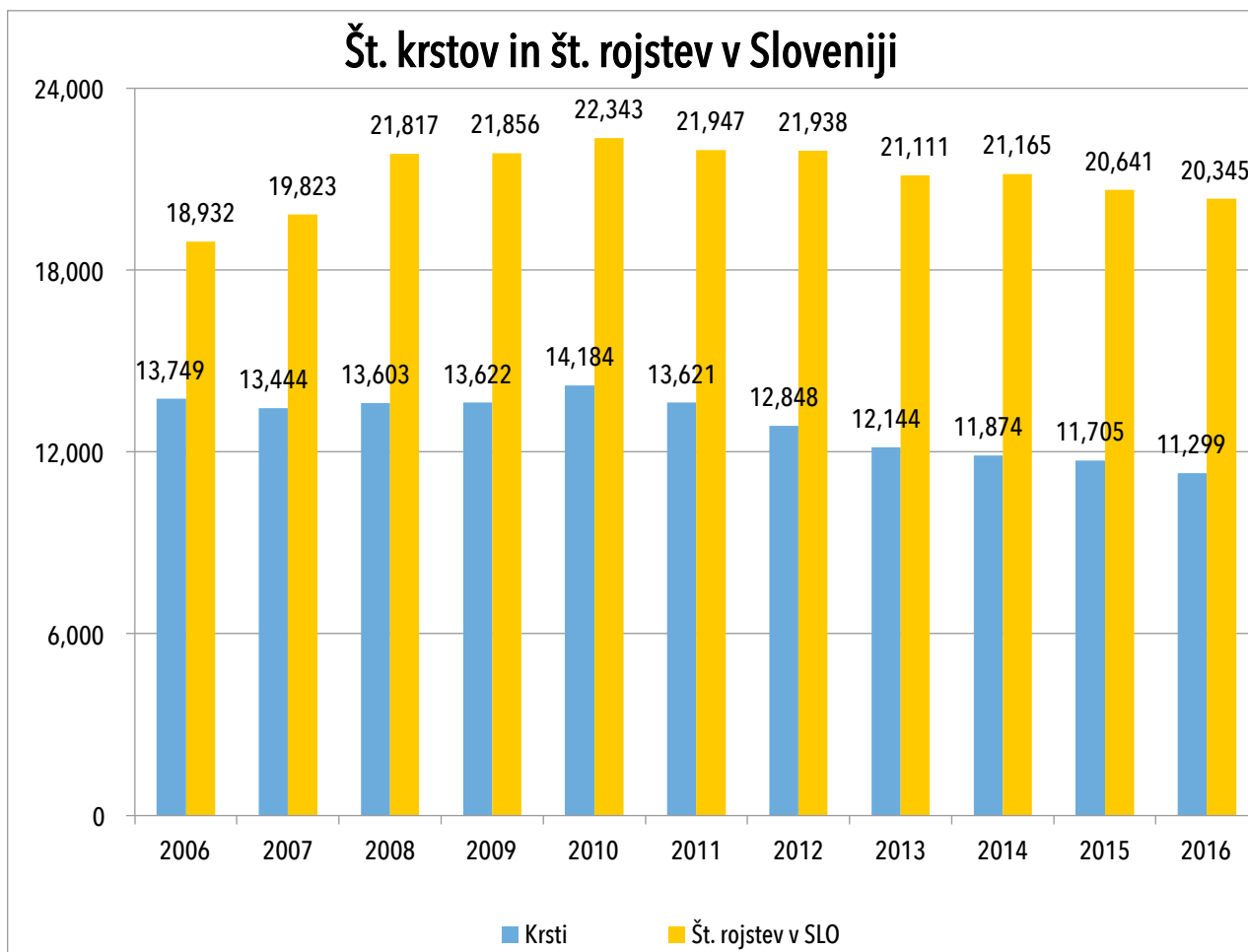
Število krstov po škofijah

Podatki o podeljenem zakramentu svetega krsta izražajo enakomeren upad v celotni Sloveniji. V analiziranem desetletju se je število krstov zmanjšalo za 2.450 (v desetletju 2005–2015 za 1.733 krstov), razmerje med rojstvi in krsti pa se je v opisanem obdobju znižalo s 70,09 % na 51,94 %.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Št. rojstev v Sloveniji ³⁷	18932	19823	21817	21856	22343	21947	21938	21111	21165	20641	20345
Št. krstov	13749	13444	13603	13622	14184	13621	12848	12144	11874	11705	11299
% krščenih glede na št. novorojenih	70,09	65,8	60,76	60,46	61,60	60,15	57,18	56,24	54,9	55,21	51,94

³⁷ Vir: Statistični urad RS.

Čeprav se je v Sloveniji med letoma 2005 in 2010 število rojstev povečalo, se je število krstov zmanjšalo. Posledično se je povečal razkorak med številom rojenih otrok in številom krstov. Od leta 2010 opazimo upad števila rojstev in krstov. Enak trend je opazen tudi pri razmerju med civilnimi in cerkvenimi porokami.

Pogled na podeljene zakramente v številkah sicer kaže splošno zniževanje, toda odstotki odražajo enakomerno število skozi celotno analizirano dobo desetih let. Delež krstov se je za 3 % znižal v ljubljanski nadškofiji. Odstotek obhajil se je v primerjavi z drugimi zakramenti v analiziranem obdobju zvišal za 2 %, razmerje med sklenjenimi cerkvenimi porokami in ostalimi zakramenti pa je ostalo skoraj enako.

Zmanjševanje verske prakse in prejemanja zakramentov je povezano z demografskimi in družbenimi spremembami. Generacije otrok se manjšajo, življenjski slog zadržuje ljudi na delovnem mestu dlje časa, prekariat in nestalne oblike zaposlitve mlade odvrčajo od odločitve za redno družinsko življenje ter rojstvo otrok. Proces sekularizacije v Evropi in Sloveniji zmanjšuje vlogo in pomen verskih skupnosti ter njihovo privlačnost, še posebej med mladimi. Ob tem je potrebno omeniti tudi priseljevanje in pojav novih prebivalcev, ki niso katoliške veroizpovedi.

Krščanstvo se sooča s prvo generacijo mladih odraslih, ki jim je vera tuja ali povsem tuja. Mednarodne raziskave kažejo, da je generacija, rojena po letu 1980 (t. i. *generacija Y* ali tudi *millenium generation* ter

delno *generacija X*), prva, ki ji vera in verska pripadnost nista več samoumevni.³⁸ Omenjena generacija čuti manjšo versko pripadnost do Katoliške cerkve, se redkeje udeležuje bogoslužja in se posledično ne odloča za krščanski način življenja.

		Število krstov in delež po škofijah v %										
Št. krstov	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	2.161	2.126	2.070	1.977	2.671	2.193	1.822	1.767	1.783	1.511	1.851
	Koper	1.235	1.278	1.307	1.296	1.322	1.209	1.209	1.089	1.093	1.034	951
	Ljubljana	4.633	4.698	4.759	4.710	4.553	4.545	4.226	4.110	3.874	3.857	3.583
	Maribor	3.062	2.998	2.953	3.099	3.114	3.128	3.172	3.021	3.028	2.992	2.919
	Murska Sobota	827	737	822	832	803	775	801	680	728	714	732
	Novo mesto	1.353	1.208	1.346	1.301	1.302	1.353	1.316	1.206	1.114	1.287	1.217
	Skupaj		13.271	13.045	13.257	13.215	13.765	13.203	12.546	11.873	11.620	11.395

Krsti v %	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	16,28	16,30	15,61	14,96	19,40	16,61	14,52	14,88	15,34	13,26	16,45
	Koper	9,31	9,80	9,86	9,81	9,60	9,16	9,64	9,17	9,41	9,07	8,45
	Ljubljana	34,91	36,01	35,90	35,64	33,08	34,42	33,68	34,62	33,34	33,85	31,84
	Maribor	23,07	22,98	22,28	23,45	22,62	23,69	25,28	25,44	26,06	26,26	25,94
	Murska Sobota	6,23	5,65	6,20	6,30	5,83	5,87	6,38	5,73	6,27	6,27	6,50
	Novo mesto	10,20	9,26	10,15	9,84	9,46	10,25	10,49	10,16	9,59	11,29	10,81

6.3.2 Prvo sveto obhajilo

Število podeljenih prvih svetih obhajil se je v desetletju 2006–2016 znižalo z 12.020 na 9.660.

Prvo sv. obhajilo	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	1988	1972	1661	1763	2137	1606	1461	1550	1491	1.451	1.668
	Koper	1189	1147	1232	1100	1155	1007	1007	961	893	930	954
	Ljubljana	3984	3958	3887	3709	3599	3453	3282	3278	3065	3.243	3.363
	Maribor	2813	2570	2563	2367	2399	2342	2344	2237	2156	2.060	2.078
	Murska Sobota	925	750	738	671	671	681	726	640	625	613	658
	Novo mesto	1121	1072	1085	1063	1051	970	960	891	839	944	939
	Skupaj		12020	11469	11166	10673	11012	10059	9780	9557	9069	9.241

³⁸ P. Segatti, G. Brunelli, *Ricerca de Il Regno sull'Italia religiosa: da cattolica a genericamente cristiana*, v: *Il Regno/attualità* n.10, 2010, 351; A. Cooperman et al., *Religion Among the Millennials*, v: PEW Reserach Center - <http://www.pewforum.org/files/2010/02/millennials-report.pdf>.

6.3.3 Sveta birma

Število birm je v obdobju 2006–2016 z 12.566 prešlo na 7.030, vendar za leto 2010 ni podatka za ljubljansko nadškofijo, leta 2015 pa ni podatka o birmah v mariborski nadškofiji. Prav tako je nekoliko okrnjen grafični prikaz.

Birne	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	2176	1872	2097	1816	2184	1828	1869	1580	1813	1.513	1.631
	Koper	1109	1155	1232	1068	1092	1077	1055	937	1093	1.028	991
	Ljubljana	4845	3767	4778	3418	n.p.	3175	4167	3151	3926	2.980	3.332
	Maribor	2722	3086	2786	2766	2633	2349	2360	2177	2142	n.p.	2.019
	Murska Sobota	945	891	788	847	812	825	689	776	551	652	650
	Novo mesto	1140	1463	1014	1403	848	1038	953	1054	1032	836	983
Vojaški vikariat	38	34	12	26	31	25	34	26	25	21	27	
Skupaj:		12975	12268	12707	11344	7600³⁹	10317	11127	9701	10582	7030⁴⁰	9633

6.3.4 Sveti zakon

Število sklenjenih krščanskih zakonov se je zmanjšalo s 3.342 leta 2006 na 2.420 v letu 2016 (-18,07 %).

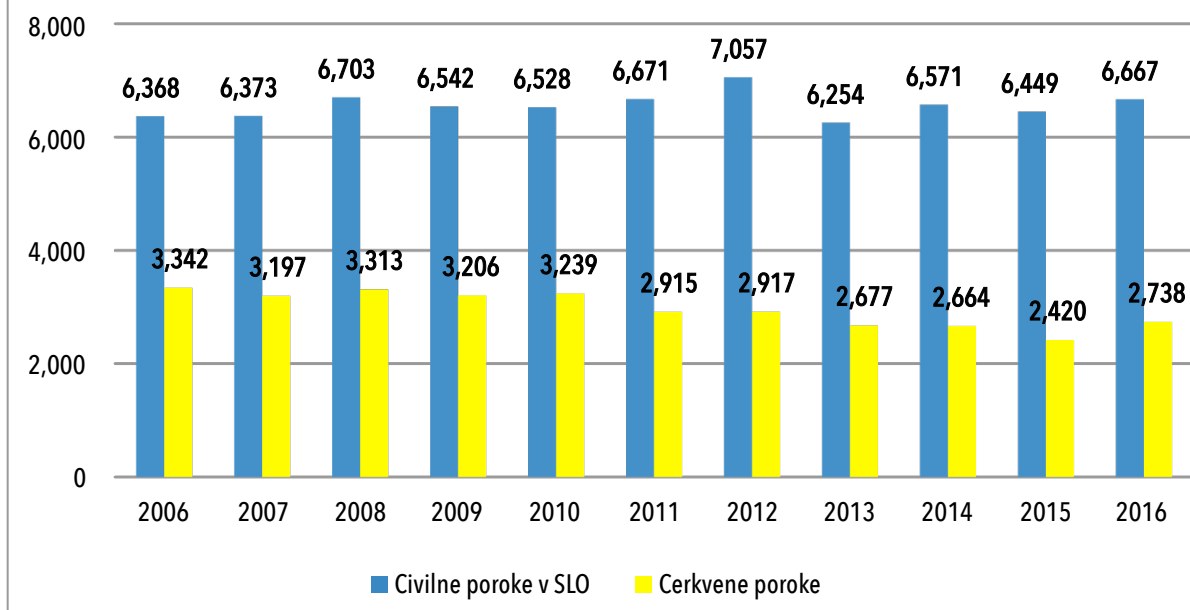
Cerkvene poroke	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	455	439	416	358	530	367	411	354	400	326	429
	Koper	453	396	447	438	403	366	370	293	318	46	330
	Ljubljana	1220	1192	1224	1202	1123	1070	1030	920	879	917	883
	Maribor	680	629	645	668	657	614	583	604	572	616	600
	Murska Sobota	218	182	209	171	178	162	176	190	181	224	209
	Novo mesto	303	338	356	349	329	319	327	297	295	274	279
VV	13	21	16	20	19	17	20	19	19	17	8	
Skupaj:		3342	3197	3313	3206	3239	2915	2917	2677	2664	2420	2738

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Št. civilnih porok (skupaj s ponovnimi civilnimi porokami)	6368	6373	6703	6542	6528	6671	7057	6254	6571	6449	6667
Št. cerkvenih porok	3329	3176	3297	3186	3220	2898	2897	2658	2645	2420	2738
% cerkvenih porok glede na civilne	52	50	49	49	49	43	41	43	40	38	41

³⁹ Manjka podatek za Nadškofijo Ljubljana.

⁴⁰ Manjka podatek za Nadškofijo Maribor.

Razmerje med civilnimi in cerkvenimi porokami

Primerjava civilno sklenjenih zakonskih zvez, cerkvenih zakonov ter razvez

	Vse sklenitve civilnih zak. zvez v RS ⁴¹	Prve sklenitve zakonskih zvez v RS ⁴²	Vse cerkvene poroke v RS ⁴³	Delež cerkvenih porok na civilne poroke v %	Civilne razveze ⁴⁴
2006	6368	5408	3329	52,28	2334
2007	6373	5251	3176	49,84	2617
2008	6703	5324	3297	49,19	2246
2009	6542	5536	3186	48,70	2297
2010	6528	5459	3220	49,33	2430
2011	6671	5601	2898	43,44	2298
2012	7057	5949	2897	41,05	2509
2013	6254	5273	2658	42,50	2351
2014	6571	5539	2645	40,25	2469
2015	6449	5435	2420	37,53	2432
2016	6667	5557	2738	41,07	2531

⁴¹ Vir: SURS.

⁴² Vir: SURS.

⁴³ Vir: Statistika slovenskih (nad)škofij.

⁴⁴ Vir: SURS.

Število krstov, prvih obhajil in cerkvenih porok se zmanjšuje tudi v ostalih evropskih državah, zato lahko govorimo o splošnem pojavu, ki je zajel staro celino. Povsem drugačno sliko ponuja krščanstvo v Aziji, Afriki in Južni Ameriki, kjer je gibanje ravno obratno.

Upadanje števila svetih krstov, prejemanja zakramentov in nasploh oddaljevanje od verskega življenja so povezani z načinom življenja družbe in družin. V Sloveniji se povečuje število otrok, rojenih zunaj zakonske zveze. Leta 1954 je bilo le 10,9 % otrok rojenih zunaj zakonske zveze, leta 2000 37,11 %, leta 2016 pa 58,57 %. Število se je najbolj povečalo v sedemdesetih in osemdesetih letih minulega stoletja, leta 2007 pa je število rojenih izven zakonske skupnosti prvič preseglo število otrok, rojenih v zakonski zvezi.⁴⁵ Starši, ki se ne odločijo za cerkveno poroko, se bodo manj verjetno odločili za krst otroka ter pozneje za vpis k župnijskemu verouku in vzgojo v veri. Pri številu civilnih porok je potrebno upoštevati, da so vključene tudi ponovne civilne poroke (drugi, tretji zakon) ter da številni ne sklepajo ne civilne ne cerkvene poroke.

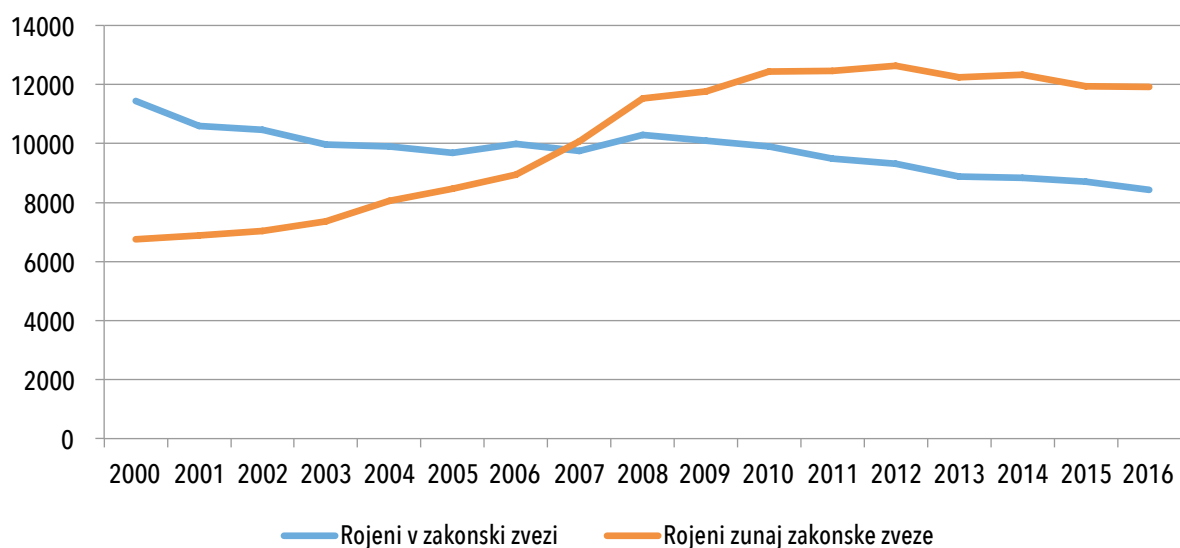
	Rojeni v zakonski zvezi⁴⁶	Rojeni zunaj zakonske zveze⁴⁷	Odstotek otrok rojenih zunaj zakonske zveze
2000	11434	6746	37,11
2001	10596	6881	39,37
2002	10464	7037	40,21
2003	9967	7354	42,46
2004	9908	8053	44,84
2005	9682	8475	46,68
2006	9989	8943	47,24
2007	9752	10071	50,80
2008	10286	11531	52,85
2009	10089	11767	53,84
2010	9902	12441	55,68
2011	9484	12463	56,79
2012	9305	12633	57,59
2013	8874	12237	57,97
2014	8830	12335	58,28
2015	8697	11944	57,87
2016	8429	11916	58,57

⁴⁵ Vir: SURS.

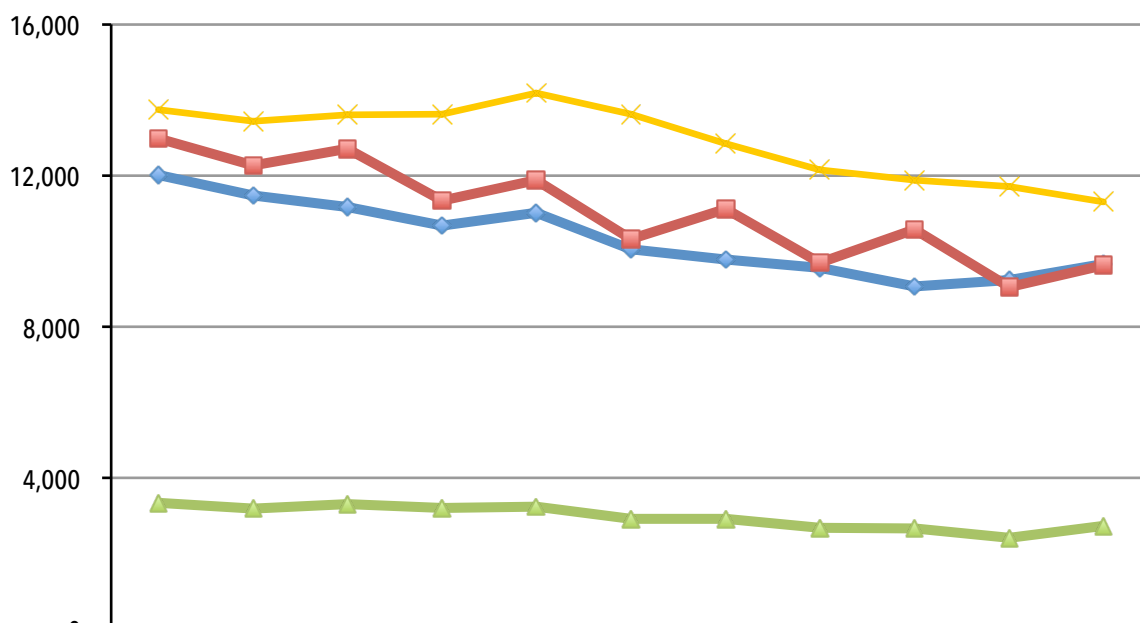
⁴⁶ Vir: SURS.

⁴⁷ Vir: SURS.

Rojeni v zakonski in izvenzakonski zvezi

Krsti, prva sv. obhajila, birme in sklenjeni krščanski zakoni

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prva sv. obhajila	12,020	11,469	11,166	10,673	11,012	10,059	9,780	9,557	9,069	9,241	9,660
Birme	12,975	12,268	12,707	11,344	11,875	10,317	11,127	9,701	10,582	9,047	9,633
Cerkvene poroke	3,342	3,197	3,313	3,206	3,239	2,915	2,917	2,677	2,664	2,420	2,738
Krsti	13,749	13,444	13,603	13,622	14,184	13,621	12,848	12,144	11,874	11,705	11,299

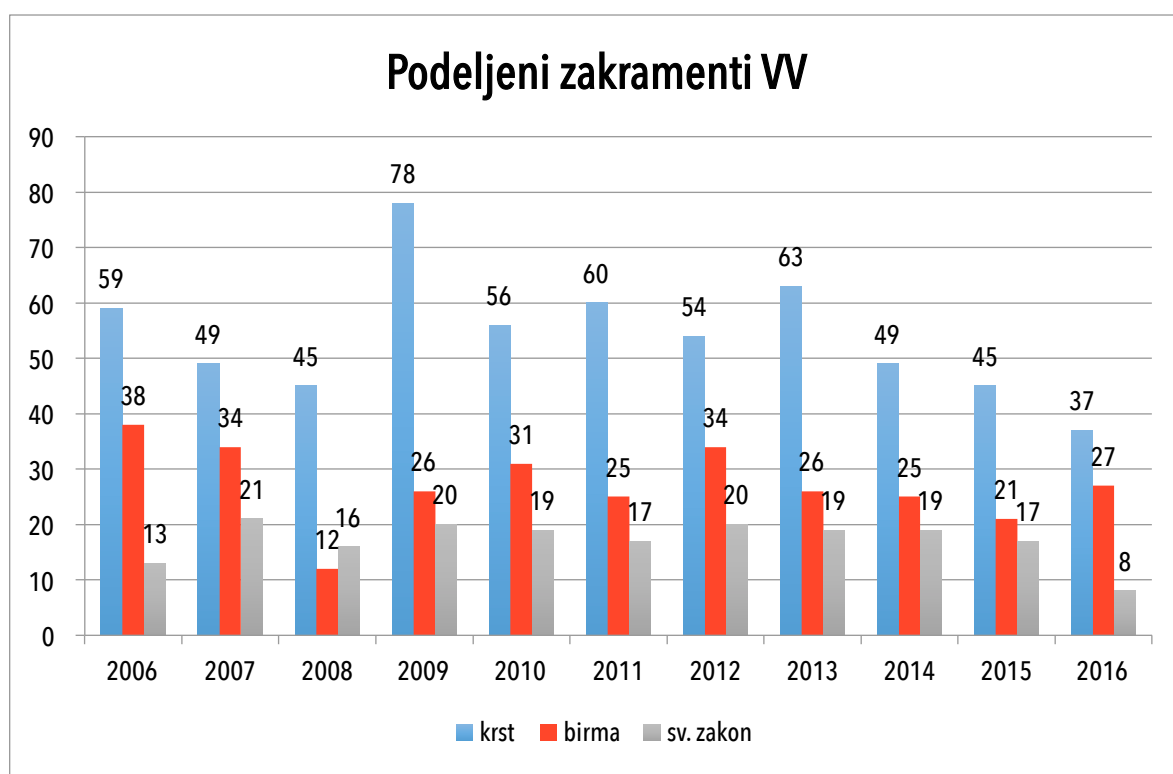
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Prva sv. obhajila	12020	11469	11166	10673	11012	10059	9780	9557	9069	9241	9660
Birme	12975	12268	12707	11344	11875	10317	11127	9701	10582	9047	9633
Cerkvene poroke	3342	3197	3313	3206	3239	2915	2917	2677	2664	2420	2738
obhajila+birme+poroke	28286	26879	27158	25177	26126	23249	23770	21890	22271	20708	22031

6.3.5 Podeljeni zakramenti v okviru Vojaškega in Policijskega vikariata

Nosilci vojaške pastorale pripravljajo pripadnike Slovenske vojske in njihove družinske člane na zakramente in jih prav tako tudi podeljujejo.⁴⁸

Podeljeni zakramenti 2006–2016 (skupaj za Vojaški in Policijski vikariat)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
krst	59	49	45	78	56	60	54	63	49	45	37
birma	38	34	12	26	31	25	34	26	25	21	27
sv. zakon	13	21	16	20	19	17	20	19	19	17	8
Skupaj vsi podeljeni zakramenti	110	104	73	124	106	102	108	108	93	83	72

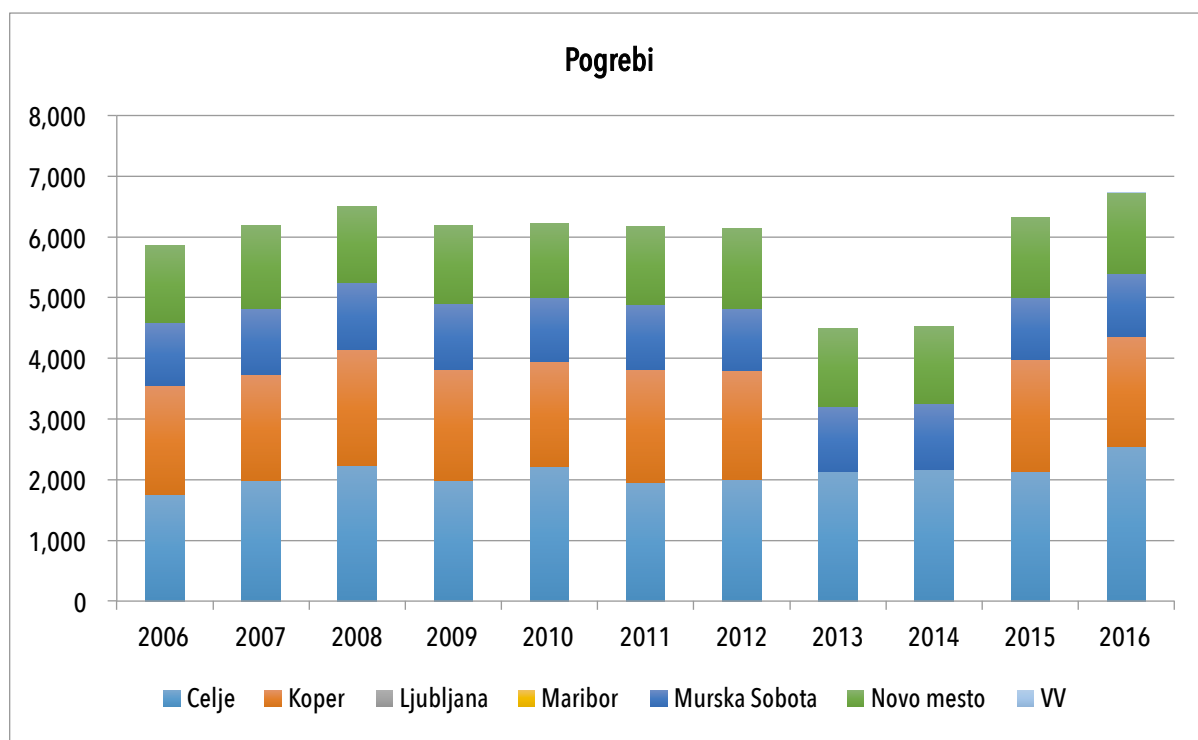
6.3.6 Pogrebi

Škofije v Celju, Kopru, Murski Soboti in Novem mestu ter Vojaški vikariat so prispevali podatke o krščanskih pogrebih. Za leti 2013 in 2014 ni podatka o pogrebih v koprski škofiji. V letih 2006-2016 je 12,82 % porast.

Pogrebi	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	1.756	1.990	2.240	1.986	2.221	1.948	1.996	2.140	2.171	2.127	2.554
	Koper	1.798	1.735	1.907	1.832	1.729	1.866	1.798	n.p.	n.p.	1.856	1.811

⁴⁸ Prim. Plut Jože, *Za pravice človeka*. Ljubljana 2002, DZS, 232.

	Ljubljana	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
	Maribor	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
	Murska Sobota	1.033	1.088	1.104	1.081	1.050	1.076	1.025	1.073	1.083	1.014	1.037
	Novo mesto	1.279	1.382	1.258	1.291	1.225	1.281	1.327	1.274	1.278	1.323	1.326
	VV	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	1
	SKUPAJ	5.866	6.195	6.509	6.190	6.225	6.171	6.146	4.487	4.532	6.320	6.729

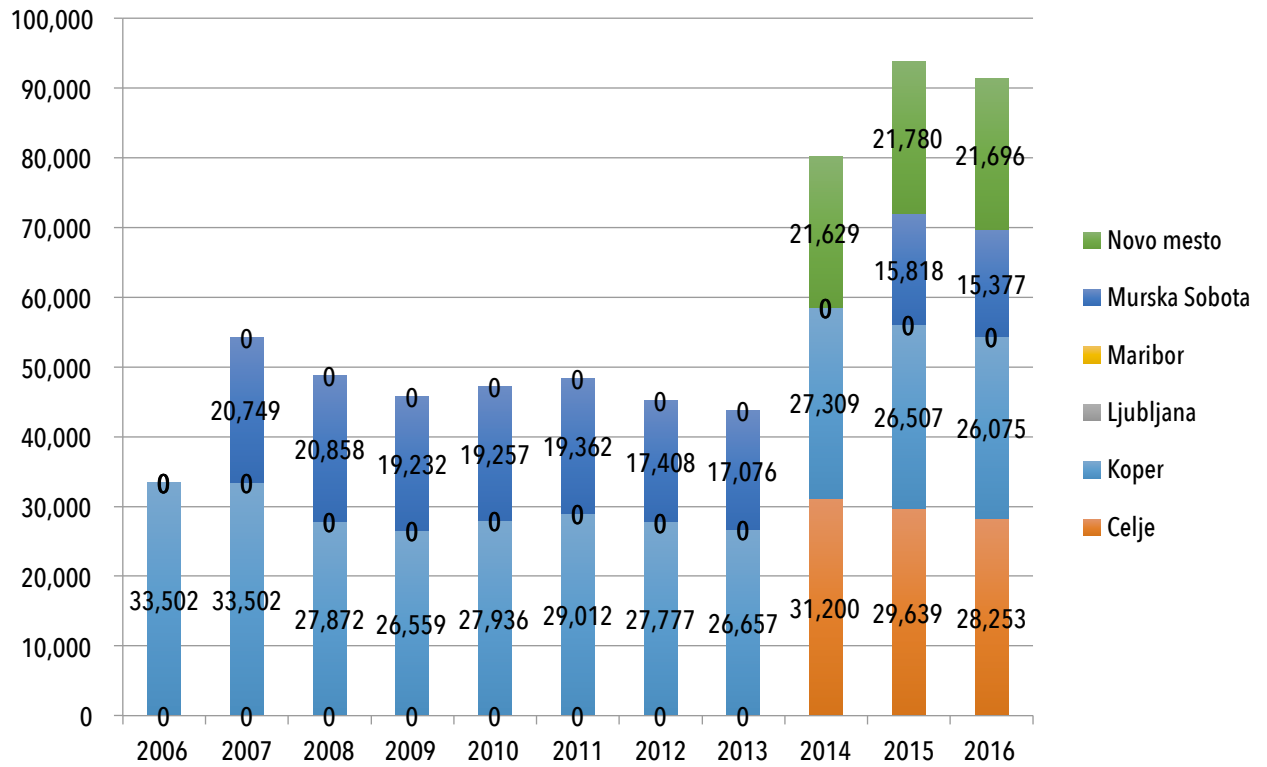

6.3.7 Nedeljniki

Letos smo prejeli podatke o nedeljnikih samo za škofije Celje, Koper, Murska Sobota in Novo mesto v letu 2016. V obdobju 2006–2015 sta podatke redno posredovali škofiji Koper ter Murska Sobota. 2007–2013 opažamo manjše nihanje, ki sprva kaže na manjše povečanje, nato znova znižanje.

	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nedeljniki	Celje	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	31.200	29.639	28.253
	Koper	33.502	33.502	27.872	26.559	27.936	29.012	27.777	26.657	27.309	26.507	26.075
	Ljubljana	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
	Maribor	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.
	Murska Sobota	n. p.	20.749	20.858	19.232	19.257	19.362	17.408	17.076	n. p.	15.818	15.377
	Novo mesto	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	21.629	21.780	21.696
	Skupaj:		33.502	54.251	48.730	45.791	47.193	48.374	45.185	43.733	80.138	93.744

Nedeljniki

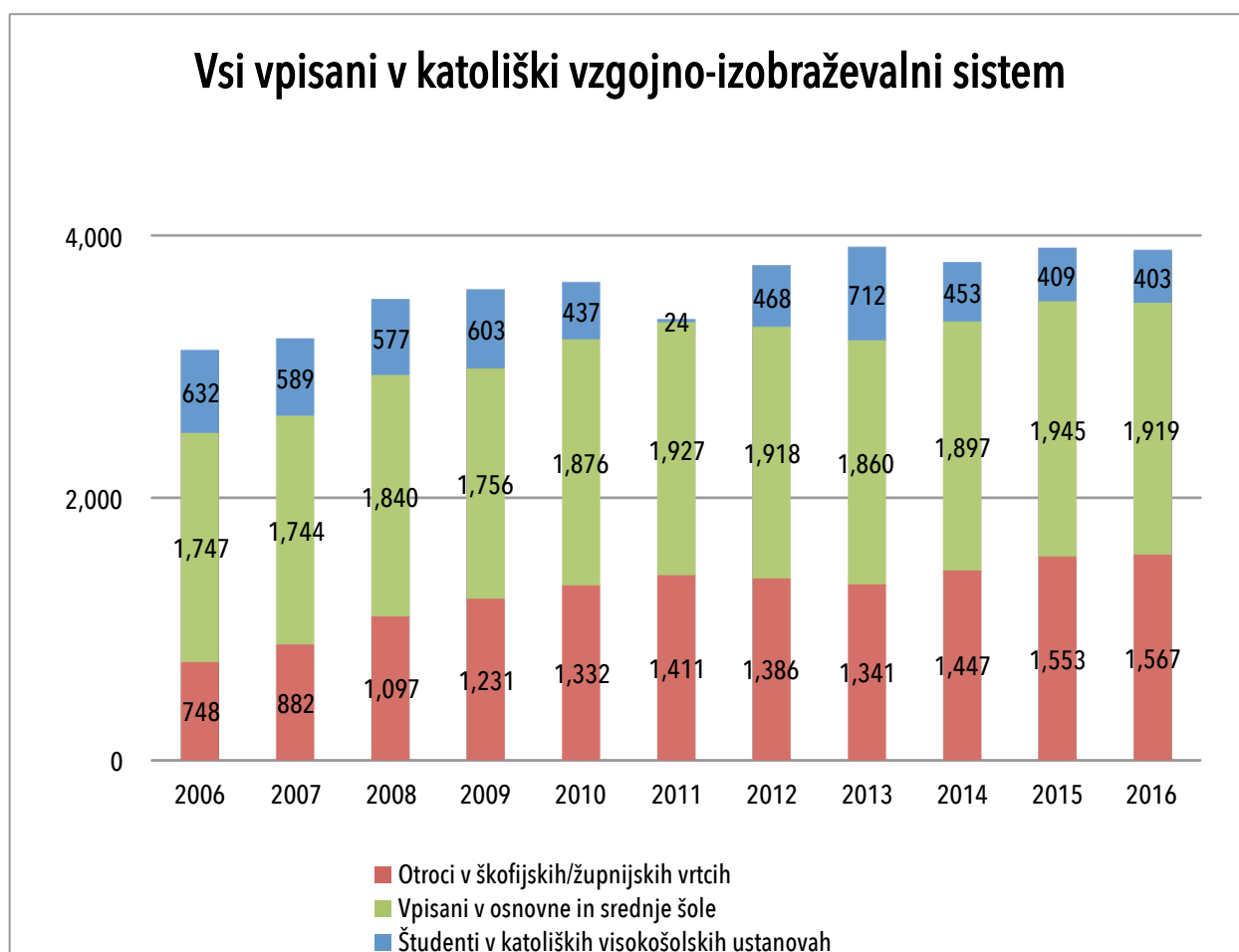
6.4 Izobraževanje

V desetletnem obdobju, ki ga analiziramo, je Cerkev močno napredovala na področju vzgoje in izobraževanja. Število vpisanih v vse stopnje katoliških šol in zavodov je leta 2006 znašalo 3.127, leta 2016 pa 3.889 (+ 19,59 %). Katoliške šole so prepoznane kot ustanove, ki nudijo kakovostne učne programe, celostno formacijo na duhovnem področju in pozitivno okolje za študij.

Vzgojno-izobraževalne ustanove v škofiji	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3	3
	Koper	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3
	Ljubljana	11	12	15	15	16	15	17	17	18	18	17
	Maribor	2	3	3	3	3	3	3	2	4	5	5
	Murska Sobota	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Novo mesto	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupaj:		17	19	22	24	25	24	26	25	28	31	30
Otroci v škofijskih/župnijskih vrtcih	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	82	84	83	142	172	179	179	178	171	169	170
	Koper	0	0	0	0	0	0	0	0	0	80	77
	Ljubljana	548	627	770	827	859	918	895	863	967	980	996
	Maribor	21	72	145	145	171	169	169	161	169	181	188
	Murska Sobota	57	57	57	75	88	90	89	85	86	89	82
	Novo mesto	40	42	42	42	42	55	54	54	54	54	54
Skupaj:		748	882	1097	1231	1332	1411	1386	1341	1447	1553	1567
Vpisani v osnovne in srednje šole	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Koper	312	319	323	335	313	323	290	263	260	278	274
	Ljubljana	973	965	1067	959	1097	1142	1194	1218	1263	1325	1273
	Maribor	462	460	450	462	466	462	434	379	374	342	372
	Murska Sobota	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Skupaj:		1747	1744	1840	1756	1876	1927	1918	1860	1897	1945	1919
Študenti v katoliških visokošolskih ustanovah	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Celje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Koper	0	0	0	0	0	0	n.p.	n.p.	0	0	0
	Ljubljana	632	589	577	603	437	24	468	507	357	322	329
	Maribor	0	0	0	0	0	0	0	205	96	87	74
	Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Skupaj:		632	589	577	603	437	24	468	712	453	409	403
Vsi vpisani v katoliško šolsko vertikalno		3127	3215	3514	3590	3645	3362	3772	3913	3797	3907	3889
% vseh vpisanih kat. vrtci		23,92	27,43	31,22	34,29	36,54	41,97	36,74	34,27	38,11	39,75	40,29
% vseh vpisanih kat. OŠ in SŠ		55,87	54,25	52,36	48,91	51,47	57,32	50,85	47,53	49,96	49,78	49,34
% vseh vpisanih kat. visoke šole		20,21	18,32	16,42	16,80	11,99	0,71	12,41	18,20	11,93	10,47	10,36

6.4.1 Pregled vpisa v katoliško izobraževalno vertikalno

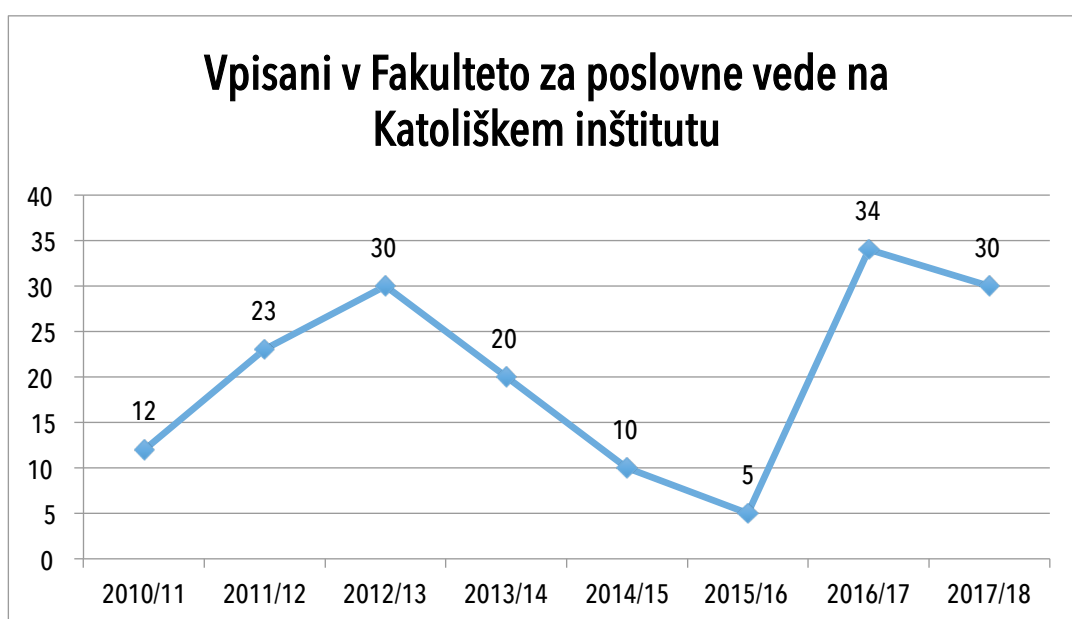

Razvoj in širjenje katoliških vzgojno-izobraževalnih ustanov je eden od pokazateljev pridobljene svobode delovanja Katoliške cerkve, da ima svoje šole, kamor starši lahko vpišejo otroke in jim tako omogočijo tudi duhovno formacijo. Podatki ne zajemajo niti vpisanih v katoliške glasbene šole niti študentov ali dijakov, ki bivajo v katoliških študentskih domovih in obiskujejo državne izobraževalne ustanove.

6.4.2 Fakulteta za poslovne vede pri Katoliškem inštitutu

Fakulteta za poslovne vede deluje v sklopu Katoliškega inštituta. Po sklepu SŠK jo je ustanovil Katoliški inštitut v sklopu organizacije katoliškega visokega šolstva. Oktobra 2014 so bile ustanoviteljske pravice s SŠK prenesene na Nadškofijo Ljubljana. Študij je usmerjen k posamezniku; poteka v majhnih skupinah v povezavi s prakso; program izvajajo v tutorski obliki s poudarkom na individualnosti, prilagodljivosti in samostojnem problemskem reševanju nalog.

Akad. leto	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18
Št. vpisanih	12	23	30	20	10	5	34	30

6.4.3 Starši imajo ustavno pravico vpisati otroke v katoliško šolo

Starši oziroma nosilci starševskih pravic (npr. posvojitelji) razpolagajo s človekovo pravico in temeljno svoboščino, da svoje otroke versko in moralno vzgajajo. To pristojnost in odgovornost jim priznava in nalaga tretji odstavek 41. člena Ustave RS. Otroci si torej ne morejo sami izbrati svoje vere in pripadnosti določeni cerkvi ali drugi verski skupnosti. O tem (npr. o svetem krstu, obiskovanju svete maše in verouka) za svoje otroke odločajo starši. V to svobodo staršev ne smejo posegati niti drugi ljudje ali organizacije (npr. sorodniki, civilnodružbena gibanja) niti država s svojo zakonodajo ter javni uslužbenci s svojimi odločitvami in dejanji (npr. socialni delavci, vzgojitelji in učitelji).

Ker prvi odstavek 57. člena Ustave RS vsem ljudem priznava tudi človekovo pravico in temeljno svoboščino do svobodnega izobraževanja, se pristojnost in odgovornost staršev razteza še na odločanje o izobraževanju njihovih predšolskih in osnovnošolskih otrok. Podobno kot v primeru včlanitve v določeno cerkev ali drugo versko skupnost starši avtonomno odločajo, v kateri vrtec ali osnovno šolo bodo vpisali svoje otroke. Zasebne cerkvene ali verske šole so pri tem pomembno sredstvo za uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin iz 41. in 57. člena Ustave RS ter bistveni sestavni del pojmovanja

demokratske družbe, kot je opozorilo Ustavno sodišče RS v svoji odločbi U-I-269/12-24 z dne 4. decembra 2014.

Pristojnost in odgovornost staršev, da odločajo o verski in moralni vzgoji svojih otrok ter njihovem predšolskem in osnovnošolskem izobraževanju, velja vsaj do dopolnjenega štirinajstega leta. Ob tem je Ustavno sodišče RS v odločbi U-I-92/01 z dne 28. februarja 2002 opozorilo, da ta pristojnost in odgovornost staršev ne pomeni popolnega izključevanja otrok od soodločanja o njihovi vzgoji in izobraževanju. Ustavno sodišče RS starše namreč spodbuja k pogovoru z otroki o teh vprašanjih, ki imajo pomemben vpliv na njihovo odraščanje, razvoj oziroma prihodnje samostojno življenje.

6.4.4 Šolstvo v sklopu Cerkve na Slovenskem – Pregled in načini financiranja

V okviru Cerkve na Slovenskem in njenih pravnih oseb (škofije, župnije, redovne skupnosti ipd.) deluje:

- 1 visokošolski zavod – Katoliški inštitut (od države ne prejema sredstev, financira se samo z donacijami; Fakulteta za poslovne vede, ki deluje v okviru KI, pa se financira z donacijami in šolninami);
- Teološka fakulteta, ki je članica Univerze v Ljubljani;
- 10 študentskih domov (imajo možnost uveljavljanja subvencije, ki pa je nižja kakor za državne domove);
- 4 dijaški domovi (delna subvencija države kakor za zasebnike);
- 4 katoliške gimnazije;
- 2 katoliški osnovni šoli;
- 10 glasbenih šol;
- 20 vrtcev.⁴⁹

V letu 2016 je bilo v katoliške vzgojne in izobraževalne ustanove vpisanih 3.889 oseb. Na tem področju v zadnjem desetletju opazamo povečanje števila vpisanih, saj je na vseh ravneh naraslo za več kot 700 enot.

V Sloveniji imamo le dve katoliški osnovni šoli, ki ju obiskuje 0,3 % vseh šolajočih se otrok v osnovnih šolah. Delež mladih, ki obiskuje katoliške gimnazije, predstavlja 2,1 % populacije v posamezni generaciji. Štiri katoliške gimnazije dosegajo odlične rezultate na različnih področjih ter tako nadaljujejo bogato tradicijo katoliških izobraževalnih ustanov.⁵⁰

6.4.5 Seznam katoliških šol v Cerkvi na Slovenskem

Visoko šolstvo

Katoliški inštitut

Ciril-Metodov trg 9, 1000 Ljubljana

<http://www.katoliski-institut.si>

⁴⁹ Vir: Škofijska statistika in Komisija za šolstvo pri SŠK, v: <http://solstvo.rkc.si/ustanove/> (pridobljeno: 1. oktober 2017).

⁵⁰ Prim. Komisija za šolstvo pri SŠK, v: <http://solstvo.rkc.si/ustanove/> (pridobljeno: 1. oktober 2017).

Teološka fakulteta

Poljanska cesta 4, p. p. 2007, 1001 Ljubljana
<http://www.teof.uni-lj.si>

Papeški slovenski zavod Slovenik

Pontificio Collegio Sloveno
Via Appia Nuova 884, IT - 00178 Roma

Katoliški študentski domovi v Sloveniji**Škofija Koper****Študentski center Jadro**

Destradijev trg 10 a, 6000 Koper
info@jadro.si

Nadškofija Ljubljana**Študentski dom Janeza Frančiška Gnidovca**

Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid
<http://jfg.stanislav.si/>

Študentski dom Vincencij

Tabor 12, 1000 Ljubljana
<http://www.sdv.lazaristi.si>

Antonov študentski dom Vič

Tržaška cesta 85, 1000 Ljubljana

Frančiškov študentski dom

Černetova ulica 17, 1000 Ljubljana
<http://www.zupnija-siska.si/fsd/>

Študentski dom Uršula

Ulica Josipine Turnograjske 8
p. p. 1618, 1001 Ljubljana
<http://ursulinke.rkc.si/sd-ursula>

Študentski dom Alojzije Domajnko

Gornji trg 21
1000 Ljubljana
studentskidom.ad@gmail.com

Nadškofija Maribor**Študentski dom sv. Elizabete**

Strossmayerjeva ulica 17
2000 Maribor

<http://sde.solske-sestre.si/>

Frančiškanski študentski dom Maribor

Ulica škofa Maksimiljana Držečnika 7

2000 Maribor

<http://www.bazilika.info>

Srednje šolstvo

Zavod Antona Martina Slomška

Vrbanska cesta 30, 2000 Maribor

<http://www.slomskov-zavod.si>

Škofijska gimnazija Vipava

Gimnazija in dijaški dom

Goriška cesta 29, 5271 Vipava

<http://www.sgv.si>

Zavod sv. Frančiška Saleškega

Želimplje 46, 1291 Škofljica

<http://www.zelimplje.si>

Zavod sv. Stanislava

Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid

<http://www.stanislav.si>

Osnovno šolstvo

Osnovna šola Alojzija Šuštarja

Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid

<http://www.stanislav.si>

Osnovna šola montessori Maribor

Vrbanska 30, 2000 Maribor

www.slomskov-zavod.si

Zavod Salesianum – OE Glasbena šola Rakovnik

Rakovniška ulica 6, 1000 Ljubljana

<http://glasbena.rakovnik.si>

Katoliški vrtci

Društvo vzgojiteljev in vzgojiteljic katoliških vrtcev

Voljčeva cesta 22, 1360 Vrhnika

Škofija Celje
Vrtec Danijelov levček
Aškerčeva ulica 7 a, 3000 Celje

Škofija Koper
Vrtec Antonina
Vodnikova ulica 13, 6250 Ilirska Bistrica

Nadškofija Ljubljana
Angelin vrtec
Ulica Josipine Turnograjske 8, p. p. 1618, 1001 Ljubljana

Antonov vrtec
Škovine 1, 4228 Železniki
<http://www.antonov-vrtec.si>

Baragov vrtec
Baragov trg 1, 4000 Kranj

Marijin vrtec
Trg Davorina Jenka 14, 4207 Cerklje na Gorenjskem

Miklavžev vrtec
Pavšičeva ulica 30, 1370 Logatec

Rahelin vrtec - Hiša otrok Montessori
Preška cesta 33 a, 1215 Medvode
<http://montessori.zupnija-preska.si>

Vrtec Dobrega pastirja
Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid
<http://vrtec.stanislav.si>

Vrtec Dominik Savio
Ljubljanska cesta 34, 1230 Domžale

Vrtec Nazaret
Mekinčeva ulica 12, 1000 Ljubljana

Vrtec pri Sv. Ani - Žiri
Loška cesta 59, 4226 Žiri

Župnijski zavod sv. Jurija - Vrtec Sončni žarek
Stara Loka 67, 4220 Škofja Loka

www.soncnizarek.net

Župnijski vrtec Vrhnika

Voljčeva cesta 21, 1360 Vrhnika

<http://www.zupnijski-vrtec.si/>

Nadškofija Maribor

Hiša otrok – vrtec Montessori

Vrbanska cesta 30, 2000 Maribor

Zavod sv. Jerneja – Vrtec Blaže in Nežica Slovenska Bistrica

Trg Alfonza Šarha 6, 2310 Slovenska Bistrica

Škofija Murska Sobota

Miklavžev zavod, Murska Sobota

Gregorčičeva ulica 2a, 9000 Murska Sobota

Zasebni vrtec Lavra

Gregorčičeva ulica 2a, 9000 Murska Sobota

Škofija Novo mesto

Petrov vrtec

Šentpeter 26, 8222 Otočec

6.4.6 Katoliške glasbene šole in njihovo financiranje

Na področju katoliškega glasbenega šolstva v Sloveniji deluje 10 ustanov, ki jih lahko razdelimo v tri skupine:

- 5 t. i. zasebnih ali katoliških glasbenih šol (Glasbena šola v Zavodu sv. Stanislava v Ljubljani, Glasbena šola Rakovnik, Glasbena in baletna šola Antona Martina Slomška v Mariboru, Glasbena šola Beltinci, Zasebna glasbena šola v samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuj);
- Konservatorij za glasbo Jurij Slatkonja v Novem mestu ter
- 4 orglarske šole (Orglarska šola v Ljubljani, Orglarska šola sv. Jožefa v Celju, Šola za cerkveno glasbo v Murski Soboti, Nadškofijska orglarska šola Maribor – od leta 2011 deluje v okviru GBŠ Antona Martina Slomška v Mariboru).

Glasbena šola v Zavodu sv. Stanislava je financirana za opravljanje javno veljavnega programa osnovnega glasbenega izobraževanja s strani ministrstva 85 % za plače, s strani Mestne občine Ljubljana (MOL) 85 % za delno poplačilo stroškov, s strani šolnin 15 % za plače in tekoče stroške storitev in materiala (električna energija, ogrevanje, pisarniški material ipd.). Dejanski deleži v celotnem financiranju so naslednji: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ) 65 %, MOL 5 % ter prispevek staršev 30 %.

Glasbena šola Rakovnik prejema subvencijo s strani države za plače v višini 85 % ter prispevek MOL za potne stroške, prevoze, ogrevanje, vodo in elektriko približno v višini 70 %.

Podatki za Glasbeno in baletno šolo Antona Martina Slomška v Mariboru so iz oktobra 2011: 65,80 % prejema s strani MIZŠ, 4,21 % s strani občin, 28,70 % prispevajo starši, drugi dohodki pa znašajo 1,27 %. Šola za plače sicer dobi 85 % sredstev od države, kar v celotnem financiranju pomeni dobrih 65 % vseh prihodkov.

Konservatorij za glasbo Jurij Slatkonja deluje v okviru zasebnega zavoda Friderik I. Baraga, ki ga je ustanovila Škofija Novo mesto. Na konservatoriju poučujejo programe osnovnošolskega in srednješolskega glasbenega izobraževanja, deluje pa na podlagi sklepa Zavoda za šolstvo RS, po katerem je njegov program »javno veljaven program umetniške gimnazije«. Ker Zavod Friderik I. Baraga ni ustanovil umetniške gimnazije, država delovanja konservatorija ne financira. Financiranje tako omogočajo gojenci s plačilom pogodbeno določene šolnine, škofija kot ustanovitelj zavoda in donatorji s svojimi prispevki.

Glasbena šola Beltinci se financira 67% s sredstvi MIZŠ, lokalne skupnosti prispevajo 10,3 %, starši 22 %, Škofija Murska Sobota pa 0,7 % (sofinanciranje programa Šole za cerkveno glasbo, ki deluje v okviru GŠ Beltinci). Nekateri ravnatelji omenjajo, da je bil opravljen izračun, ki kaže, da zasebne glasbene šole v primerjavi z javnimi glasbenimi šolami dobijo le 56 % denarja.

6.4.7 Katoliški skavti in skavtinje

Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS) je s preko 4.700 člani in 800 voditelji v lokalnih enotah – stegih po vsej Sloveniji ena največjih mladinskih organizacij v državi. Svoje poslanstvo in naloge izpolnjujejo po skavtski metodi. Ta predpostavlja načrtovan vzgojni program in prostovoljno združevanje otrok in mladih. Elementi metode so: skavtska obljuba in zakoni, samovzgoja, dejavnosti na prostem, učenje z delom, delo v majhnih skupinah, dejaven odnos med mladimi in odraslimi, služenje bližnjemu ter simbolna govorica. ZSKSS je bil ustanovljen 31. marca 1990.

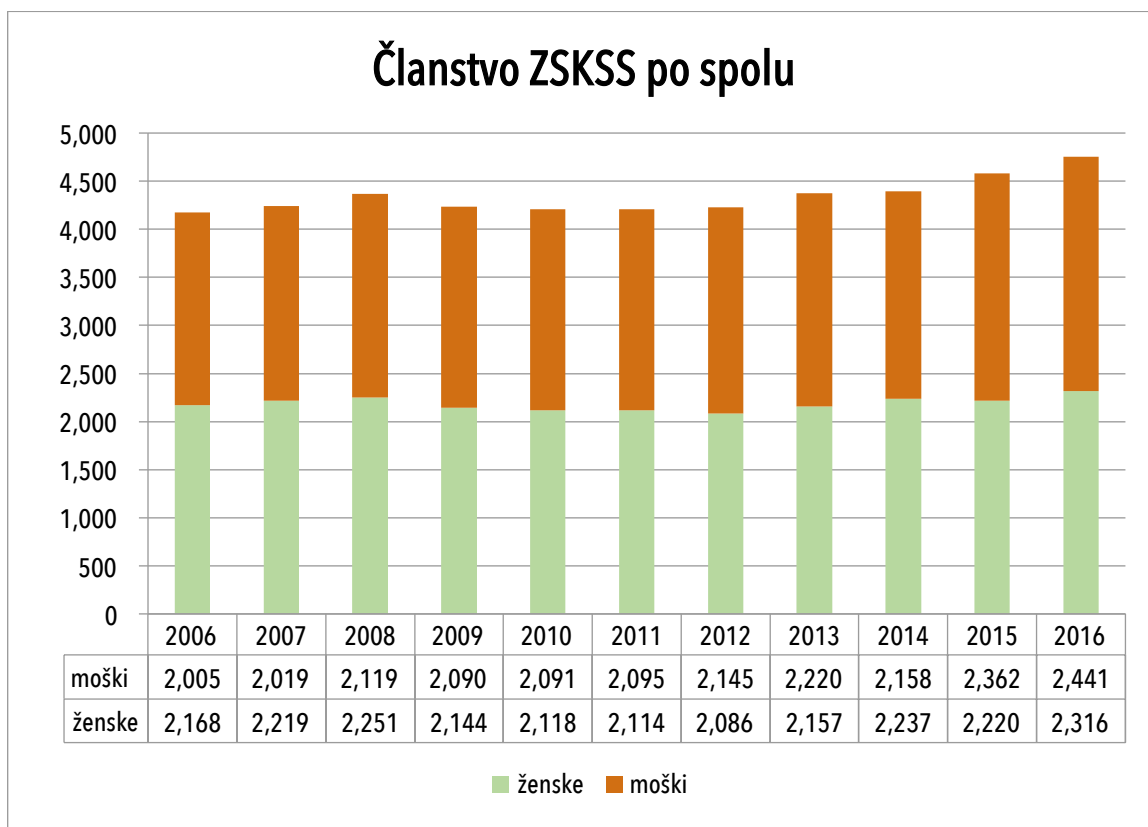
Poslanstvo ZSKSS je s pomočjo skavtske metode prispevati k polnemu telesnemu, spoznavnemu, duhovnemu, čustveno-motivacijskemu, moralnemu in družbenemu razvoju mladih, da bodo lahko postali zrele osebnosti, odgovorni državljani ter dejavni člani krajevnih, narodnih in mednarodnih skupnosti.

Vrednote ZSKSS so: optimizem in veselje do življenja, čut za drugega, prijateljstvo in ljubezen, vera in pripadnost Cerkvi, telesno, duševno in duhovno zdravje ter samospoštovanje, svoboda, odgovornost in kritično mišljenje, ustvarjalnost in pobudništvo, spoštljiv odnos do narave, čut do domovine in odnos do družine, povezanost s svetom.

Članstvo ZSKSS po spolu in po vejah

LETO	Skupaj	Ženske	Moški	Bobri in bobrovke	Volčiči in volkuljice	Izvidniki in vodnice	Popotniki in popotnice	Voditelji	Drugi člani
2006	4173	2168	2005	n. p.	922	1634	834	783	0
2007	4238	2219	2019	n. p.	884	1728	835	783	8
2008	4370	2251	2119	n. p.	924	1753	894	797	2

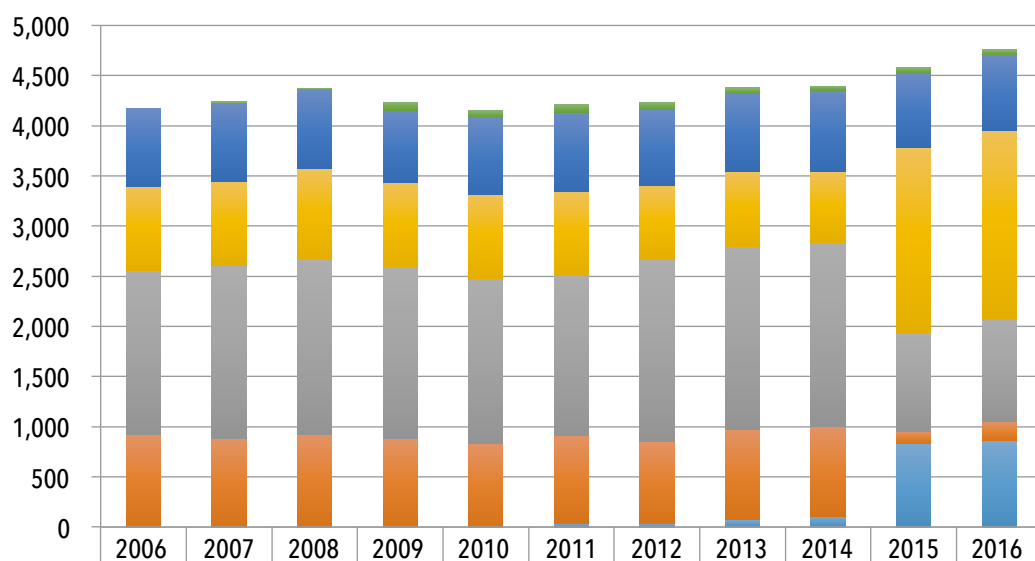
2009	4234	2144	2090	n. p.	880	1715	841	718	80
2010	4209	2118	2091	n. p.	835	1647	835	773	61
2011	4209	2114	2095	36	878	1606	821	792	76
2012	4231	2086	2145	36	820	1812	735	760	68
2013	4377	2157	2220	74	901	1820	745	782	55
2014	4395	2237	2158	105	896	1834	705	813	42
2015	4582	2220	2362	830	125	982	1843	751	45
2016	4757	2316	2441	860	188	1026	1876	759	48

Število stegov ZSKSS

2006	70
2007	70
2008	66
2009	68
2010	67
2011	66
2012	66
2013	66
2014	66
2015	64
2016	66

Članstvo ZSKSS po vejah

drugi člani	0	8	2	80	61	76	68	55	42	45	48
voditelji	783	783	797	718	773	792	760	782	813	751	759
popotniki in popotnice	834	835	894	841	835	821	735	745	705	1,843	1,876
izvidniki in vodnice	1,634	1,728	1,753	1,715	1,647	1,606	1,812	1,820	1,834	982	1,026
volčiči in volkuljice	922	884	924	880	835	878	820	901	896	125	188
bobri in bobrovke	0	0	0	0	0	36	36	74	105	830	860

Največji dogodki/projekti v ZSKSS:

Leto izvedbe	Naziv projekta/dogodka	Kraj	Število udeležencev
1991	Luč miru iz Betlehema	celotna Slovenija	vsako leto okoli 5000 udeležencev
1992	Dan Zemlje	celotna Slovenija	vsako leto okoli 2500 udeležencev
1994	Skupna pot se začne v mojem srcu - srečanje PP	Kamnik	250 udeležencev
1995	Vetrovi - vseslovensko srečanje RP	Litija	500 udeležencev
1996	Jakec - nočno orientacijsko tekmovanje	Logatec	vsako leto do 800 udeležencev
1996	Srečanje IV in PP ob papeževem obisku	Postojna	
1997	Prvo slovensko srečanje volčičev in volkuljic	Škofja Loka	500 udeležencev
1998	Posočje - pomoč po potresu	Posočje	160 udeležencev
1999	Vihar upanja - prvi potovalni tabor voditeljev	Slovenska Bistrica	200 udeležencev
2000	Prvi BUM prijateljstva - poletni tabor za invalide ter vojne in druge sirote iz Bosne	Portorož, Ankaran	vsako leto okoli 60 udeležencev

2001	Briga me!	Novo mesto	600 udeležencev
2001	Zlata Žaba – skavtski filmski festival	Domžale	vsako leto okoli 400 udeležencev
2006	Glej daleč – drugi potovalni tabor voditeljev	Reteče pri Škofji Loki	450 udeležencev
2007	Evropska skavtska konferenca	Portorož	450 udeležencev
2007	BUM stoletja – 100-letnica skavtstva	Ljubljana	1000 udeležencev
2008	1. slovenski skavtski jamboree	Želimlje	3500 udeležencev
2009	Organizacija ICCS-EM konference	Celje	60 udeležencev
2010	Otvoritev Skavtskega okolijskega centra	Kočevski rog	200 udeležencev
2011	Piškokotek dobrotek – vseslovensko srečanje volčičev in volkuljic ob zaključku vzgojnega namena	Ivančna Gorica	600 udeležencev
2011	IV izziv – vseslovensko srečanje izvidnikov in vodnic ob zaključku vzgojnega namena	Novo mesto	610 udeležencev
2011	Odrolaj – vseslovensko srečanje popotnikov in popotnic	Planina Podvežak	280 udeležencev
2011	Marmeljada – tradicionalno dvodnevno srečanje primorskih skavtinj in skavtov.	Postojna	500 udeležencev
2012	22. februar bo dober dan	celotna Slovenija	vsako leto okoli 4000 udeležencev
2012	Ogenj v meni – srečanje vseh voditeljev	Šmihel pod Nanosom	700 voditeljev
2013–2015	Okolijski tabori za družine	Kočevski rog	več kot 500 udeležencev
2013	Pobarvaj me – zaključek celoletnih PP projektov ter vseslovensko srečanje PP	Logatec	okoli 200 udeležencev
2015	Vodi svoj kanu – vseslovensko srečanje popotnikov in popotnic	Reteče pri Škofji Loki	250 udeležencev

Odrasli skavti Slovenije so od leta 2001 formalno organizirani v Združenje bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov (ZBOKSS). Delujejo v 22 bratovščinah (2014).

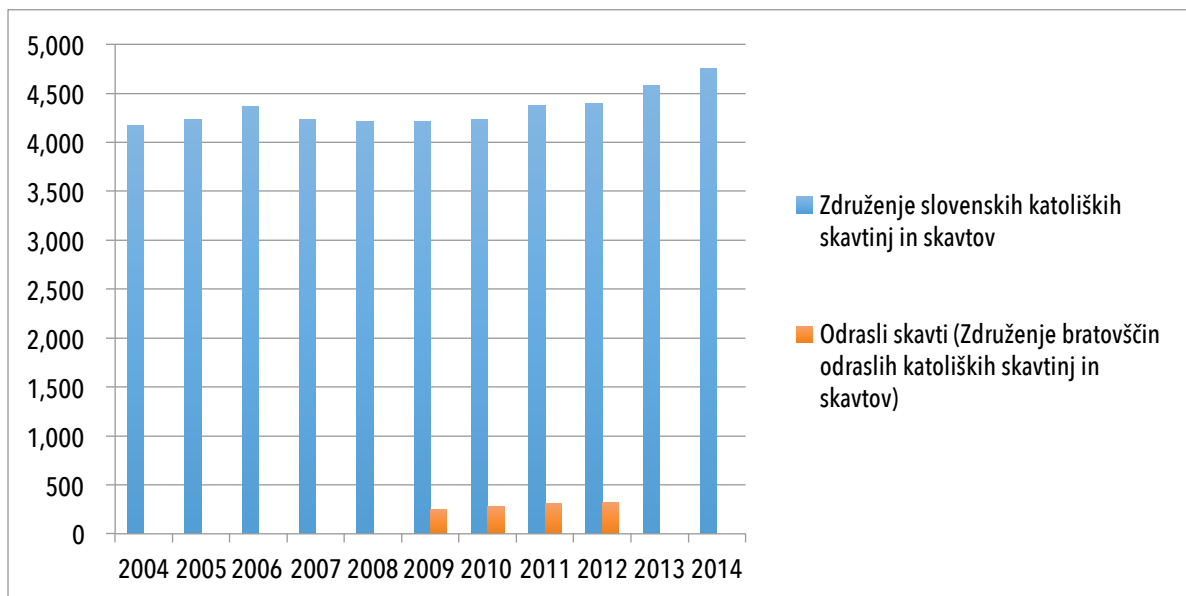
Združenje bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov je prostovoljno, neodvisno, nestransko, nepridobitno, interesno in vzgojno združenje, ki skrbi za razvoj skavtstva med odraslimi in temelji na načelih, ki jih je leta 1907 zapisal ustanovitelj skavtstva Robert Baden Powell in jih je leta 1922 v Parizu potrdila Mednarodna skavtska konferenca. Namen Združenja je spodbujati člane k ohranjanju zvestobe skavtski obljubi in zakonom ter širjenju skavtskega duha v okolju, kjer živijo. Člani se zavzemajo za dejavno pomoč mladinskim skavtskim organizacijam ter prispevajo k stalnemu telesnemu, duševnemu, duhovnemu in družbenemu razvoju prebivalcev okolja, v katerem živijo.

Cilji Združenja so:

- ohraniti skavtsko obljubo in skavtske zakone;
- širjenje skavtskega duha v širšem in ožjem okolju;
- nuditi pomoč mladinskim skavtskim organizacijam v lokalnih skupnostih, v državi in po svetu;
- prispevati k družbenemu razvoju;

- skrbeti za duševni, delovni in telesni razvoj članov ter vseh ostalih prebivalcev v okolju.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov	4173	4238	4370	4234	4209	4209	4231	4377	4395	4.582	4.757
Odrasli skavti (Združenje bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov)	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	250	274	309	318	n.p.	n.p.

6.5 Cerkevna glasba

Za desetletje 2006–2016 predstavljamo podatke o cerkveni glasbi, ki so jih župnije posredovale pastoralnim službam. Podatki 2006–2014 zajemajo škofije Celje, Murska Sobota in Novo mesto, za leto 2015 delno tudi škofijo Koper, leto 2016 pa vsebuje podatke vseh omenjenih škofij.

Slovenci imamo močno tradicijo zborovskega petja, trenutni podatki pa kažejo, da so cerkveni pevski zbori še vedno pomembni nosilci kulturnega dogajanja po župnijah. Po dostopnih podatkih je v letu 2016 v škofijah Celje, Koper, Murska Sobota in Novo mesto na področju sakralne glasbe delovalo 12.009 oseb. Njihova naloga pogosto presega zgolj vlogo sodelovanja pri bogoslužju. Župnijski zbori so v omenjenih štirih škofijah v letu 2016 združevali skoraj 6.000 pevk in pevcev, otroški zbori pa 2.839. Opazno povečanje vrednosti med letoma 2014 in 2016 pripisujemo dejstvu, da smo zajeli tudi podatke koprške škofije, vendar kljub temu trend iz prejšnjih let nakazuje, da se na področju sakralne glasbe udeležuje vedno več vernikov.

Delovanje na področju cerkvene glasbe (škofija Celje, Koper, Murska Sobota, Novo mesto)

Škofije CE, KP, NM in MS	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Organisti	326	328	363	354	358	380	367	392	402	683	676
Pečovodje, zborovodje	170	178	199	229	190	194	190	210	114	95	147
Drugi glasbeniki	33	81	66	95	104	105	63	89	99	87	85
Mešani župnijski pevski zbor	3668	3776	3871	3766	3936	3943	3506	3923	3449	5980	5999
Moški župnijski pevski zbor	313	335	350	317	321	414	345	345	292	329	462
(št. pevcev)											
Ženski župnijski pevski zbor	645	590	512	540	576	588	519	491	587	560	811
(št. pevcev)											
Duhovno-ritmična glasba	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	0	36
(št. pevcev)											
Mladinski pevski zbor	486	427	425	358	422	488	359	355	434	357	954
(št. pevcev)											
Otroški pevski zbor (št. pevcev)	1950	1895	1822	1880	1968	1959	2068	2243	1866	1777	2839
Skupaj:	7591	7610	7608	7539	7875	8071	7417	8048	7243	1214	12009

6.6 Sakralna kulturna dediščina

Poglavje kulturne dediščine Cerkve na Slovenskem ali tudi sakralne kulturne dediščine je izrednega pomena, saj ima Katoliška cerkev v Sloveniji v lasti in posesti 2.901 cerkev in drugih sakralnih objektov, kar predstavlja 80 % slovenske kulturne dediščine. Pogosto gre za enkratne mojstrovine in umetniške stvaritve, ki nam jih lahko zavidajo tudi veliki narodi. Naši predniki so jih skozi stoletja ohranjali in obnavljali ter s tem gojili tudi pripadnost slovenstvu in narodu. To narodno bogastvo pa zahteva stalno skrb in vzdrževanje. Poglavju sakralne kulturne dediščine smo namenili več prostora bodisi zaradi obsega in pomena bodisi zaradi nepoznavanja med verniki. S tem želimo vsaj delno predstaviti velik pomen tega dela Cerkve na Slovenskem.

Dragi stroški konservatorski in restavratorskih posegov ter redno vzdrževanje zahtevajo veliko naporov in sredstev lokalnih skupnosti, pogosto majhnih župnij ali samostanov, ki jim je sakralna dediščina dragocena, a v veliko finančno breme. V nadaljevanju je predstavljenih nekaj splošnih podatkov, ki pomagajo vsaj delno orisati to razvejano področje.

6.6.1 Število cerkva in sakralnih objektov v Sloveniji

V Sloveniji je 2.901 cerkva in kapel ter znamenj.⁵¹

Po stanju registra Ministrstva za kulturo o vpisani sakralni kulturni dediščini iz januarja 2009 je v Sloveniji 6.157 sakralnih enot (cerkve, kapele, zidana znamenja in križi).

6.6.2 Koliko sredstev država nameni za sakralno dediščino

Od leta 1992 do 2016 je bilo za konservatorsko restavratorske posege iz državnega proračuna urejenih: 511 cerkva Katoliške cerkve, 9 evangeličanskih, 1 reformirana, 3 pravoslavne. Med sakralnimi spomeniki so bili obnovljeni še: 2 sinagogi, 18 kapel Katoliške cerkve, 1 pravoslavna kapela, 24 znamenj, 27 samostanov – od teh 12 v prvotni funkciji, 7 župnišč ter 2 kalvariji.

Iz zemljiške knjige kot uradne evidence *Republike Slovenije* za področje nepremičnin je razvidno, da imajo pravne osebe Katoliške cerkve v Republiki Sloveniji v lasti in posesti 2.901 cerkva in drugih sakralnih objektov, kar predstavlja 80 % slovenskega kulturnega patrimonija.

6.6.4 Muzeji in arhivi

V prostorih cistercijanskega samostana v Stični deluje Muzej krščanstva na Slovenskem (MKS), ki ima edini status nacionalnega muzeja. Muzej ima zaposleno strokovno osebje, ki gradivo sistematično zbira, restavrira, preučuje, raziskuje in razstavlja. Ministrstvo za kulturo MKS sofinancira 100 %. Muzej hrani nekatere predmete redovnih skupnosti, samostanov in zasebnikov.

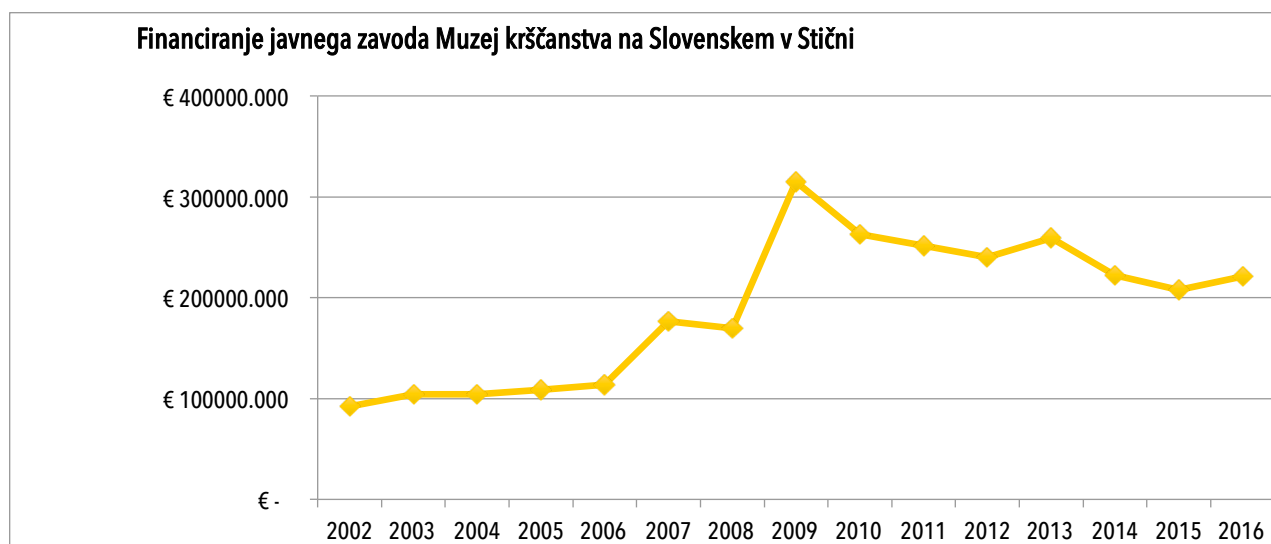
---

⁵¹ Podatke za to poglavje je prispeval msgr. mag. Franci Petrič in *Ministrstvo za kulturo RS*.

Pomemben del slovenske sakralne kulturne dediščine sestavljajo še nekatere zasebne zbirke, spominske sobe, župnijske razstave ali zbirke (npr. Radmirje, Piran, Misijonski muzej na Rakovniku itd.), ki pa jih večinoma financirajo župnije, škofije ali redovne skupnosti. Med temi velja omeniti Muzej jaslic na Brezjah.⁵²

Državno financiranje javnega zavoda Muzej krščanstva na Slovenskem v Stični:

Leto	Sredstva v EUR
2003	104.323,15
2004	104.323,15
2005	108.496,08
2006	113.920,88
2007	176.910,00
2008	169.714,35
2009	314.988,32
2010	263.261,00
2011	251.445,00
2012	240.220,00
2013	225.365,00
2014	222.236,00
2015	207.618,00
2016	221.127,00

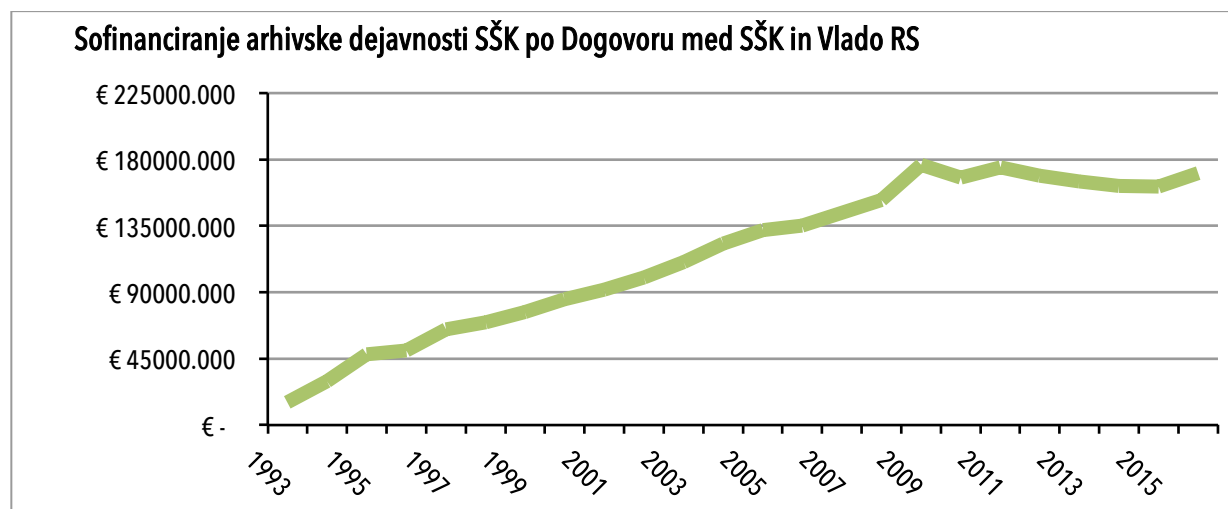
V Cerkvi na Slovenskem delujejo trije (nad)škofijski arhivi (v Kopru, Ljubljani in Mariboru), vsaka župnija in vsak samostan imata svojega, poleg tega pa imajo svoj arhiv še provincialni samostani. Država sofinancira 70 % plače 8 uslužbencem samo v treh škofijskih arhivih (zaposleni: v koprski škofiji 1, v ljubljanski

⁵² Prim. <http://www.marija.si/dozivate-brezje/muzej-jaslic/>.

nadžkofiji 5, v mariborski 2). Do tega so upravičeni, ker opravljajo javno koristno dejavnost, kar ureja pogodba med *Ministrstvom za kulturo* in *Slovensko škofovsko konferenco*.

Sofinanciranje arhivske dejavnosti Cerkve na Slovenskem po dogovoru med SŠK in Vlado RS po letih:

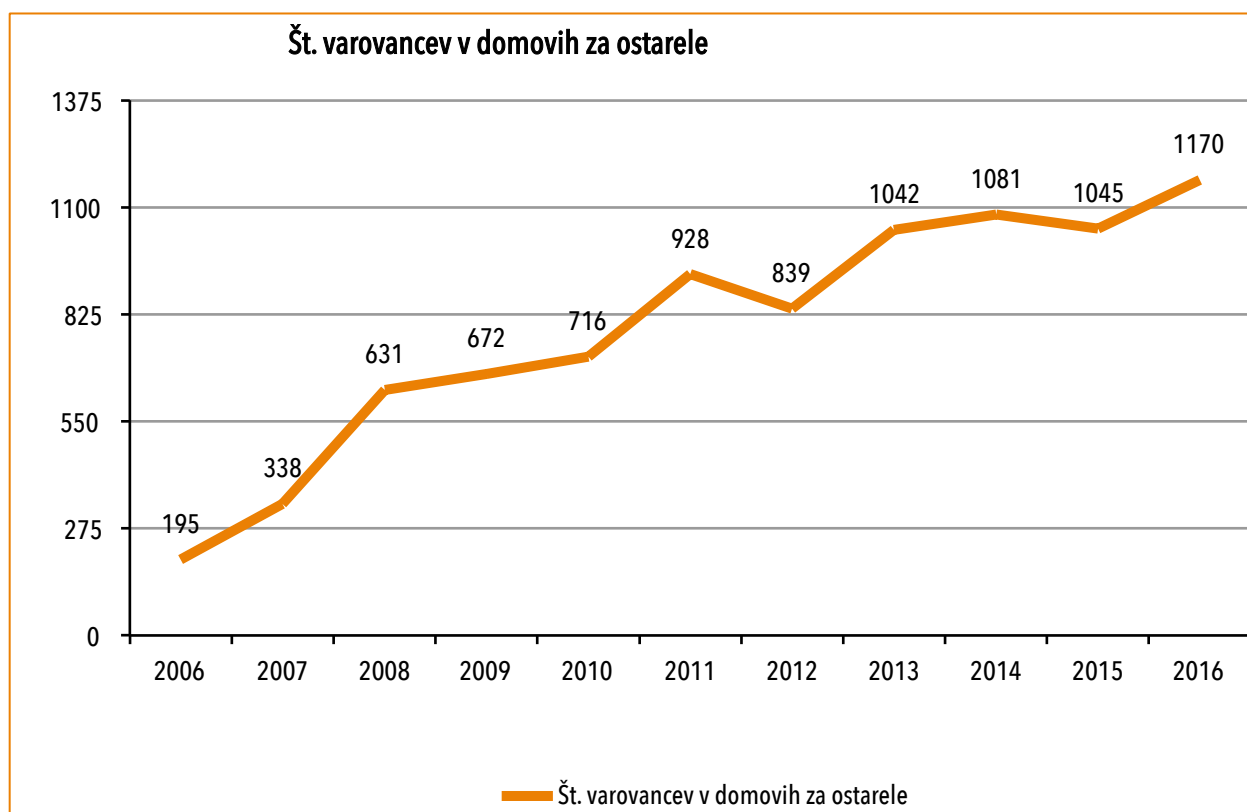
Leto	Sredstva v EUR
1993	15.256,60
1994	29.627,77
1995	47.988,64
1996	50.492,40
1997	65.097,64
1998	69.687,86
1999	76.656,65
2000	85.090,13
2001	91.841,92
2002	99.833,08
2003	110.549,15
2004	123.172,25
2005	132.043,89
2006	135.136,03
2007	143.752,00
2008	152.566,00
2009	176.245,00
2010	167.545,00
2011	174.639,00
2012	169.201,00
2013	165.203,00
2014	161.992,00
2015	161.572,00
2016	170.735,00

6.7 Domovi za starejše občane

Na področju socialne skrbi za starejše in onemogle je Katoliška cerkev v Sloveniji leta 2005 odprla vrata 10 domov za ostarele, leta 2016 pa 12. Vpis se je v desetletju 2006–2016 povečal s 195 na 1170 varovancev (+600 %).

Domovi za ostarele v Škofiji	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
	Celje	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Koper	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Ljubljana	4	6	6	7	7	6	6	7	7	7	7	
	Maribor	4	4	6	6	6	6	6	5	6	4	3	
	Murska Sobota	1	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	0	0	0
	Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Skupaj:		11	12	15	15	15	14	14	14	15	13	12
Št. varovancev v domovih za ostarele	Škofija	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
	Celje	50	120	120	163	164	163	163	166	169	157	186	
	Koper	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Ljubljana	96	164	163	290	288	297	333	583	584	626	677	
	Maribor	41	50	344	219	264	468	343	293	328	262	307	
	Murska Sobota	4	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	n. p.	0	0	0
	Novo mesto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Skupaj:		195	338	631	672	716	928	839	1042	1081	1045	1170

6.8 Delo cerkvenih sodišč

Cerkvena sodišča v Sporočilih slovenskih škofij⁵³ vsako leto objavijo statistiko o svojem delu, prejetih novih vlogah, rešenih primerih in t. i. sodnih zaostankih oziroma številu nerešenih primerov ob koncu leta. Največ je primerov ugotavljanja ničnosti cerkvenega zakona. Z ugotovljeno ničnostjo se je leta 2011 sklenilo 70 postopkov, leta 2013 47 in 2014 70 postopkov.

Ugotavljanje ničnosti zakona na 1. stopnji

Ljubljana		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Nove vloge	87	61	93	21	22	27	25	33	39	n.p.	63
	Rešeni primeri	69	89	100	48	37	25	23	29	34	n.p.	34
	Skupaj nerešeni primeri konec leta	102	74	67	40	25	27	29	33	38	n.p.	59
	Ugotavljanje ničnosti zakona na 2. stopnji											
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Nove vloge	15	19	10	18	19	26	15	19	20	n.p.	0
	Rešeni primeri	23	26	42	13	17	26	14	22	23	n.p.	0
	Skupaj nerešeni primeri konec leta	2	8	1	6	8	8	9	6	3	n.p.	0
Ugotavljanje ničnosti zakona na 1. stopnji												
Maribor		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Nove vloge	31	46	37	21	19	18	20	14	18	27	29
	Rešeni primeri	28	32	30	26	30	30	21	20	27	18	31
	Skupaj nerešeni primeri konec leta	52	66	73	68	57	47	46	40	31	40	38
	Ugotavljanje ničnosti zakona na 2. stopnji											
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Nove vloge	19	27	45	19	27	24	18	15	27	21	5
	Rešeni primeri	24	27	45	18	27	20	21	16	28	21	4
	Skupaj nerešeni primeri konec leta	0	0	0	1	1	5	2	1	0	0	1

⁵³ Prim. Sporočila slovenskih škofij.

7 Vloga ženske v Katoliški cerkvi v Sloveniji

V krščanski teologiji in verovanju ima najvišjo čast Devica Marija, ki se je odzvala na Božje povabilo in postala Božja Mati (Theotokos oziroma Bogorodica). Od koncila v Efezu leta 431 se Mariji s tem nazivom uradno priznava, da je mati Jezusa – Boga in ne samo mati Jezusa – človeka.

Jezus v evangelijih nikoli ne izpostavlja ali ločuje ženske vloge, vendar iz njegovega delovanja lahko razberemo, da ženskam priznava enako dostojanstvo kot moškim: srečanje s Samarijanko (prim. Jn 4,1–42); povabilo prešuštnici k spreobrnjenju (prim. Jn 8,1–11); skupina žena, ki ga je spremljala ob apostolih.⁵⁴ Ne nazadnje se na velikonočno jutro ob vstajenju kot prvi prikaže Mariji Magdaleni, ki ji je Cerkev priznala, da je apostolka apostolov (*apostolorum apostola*).⁵⁵

V Katoliški cerkvi v Sloveniji so ženske najpogosteje prisotne na odgovornih in vodstvenih delovnih mestih v pastoralni, katoliških vzgojno-izobraževalnih ustanovah in v laičkih združenjih. Ženske predstavljajo večino sodelavk v župnijskih občestvih, saj so najpogosteje katehistinje, zakristanke, organistke, pevke, krasilke cerkva, članice župnijskih in gospodarskih svetov, članice Karitas ter dugih duhovnih ali molitvenih gibanj.

Večino slovenskih katoliških kulturnih in izobraževalnih ustanov vodijo redovnice ali laikinje kot direktorice oziroma ravnateljice.

Taki primeri so:

- Muzej krščanstva na Slovenskem v Stični,
- Gimnazija A. M. Slomška v Mariboru,
- Osnovna šola A. Šuštarja v Ljubljani,
- Kulturni center Schellenburg v Ljubljani,
- Romarski urad na Brezjah,
- Društvo katoliških vzgojiteljev in vzgojiteljic,
- Društvo katoliških vrtcev Slovenije,
- Skupnost slovenskih katehistinj in katehistov,
- Slovenski katehetski urad ter
- Slovensko biblično gibanje.

V 31 slovenskih katoliških izobraževalnih ustanovah je ženskam večinoma zaupana vzgojna naloga otrok in mladine. Kot sodelavke delujejo v 13 katoliških domovih za ostarele ter so dejavno vključene v življenje župnij kot voditeljice župnijskih pevskih zborov in župnijskih pastoralnih svetov.

Ženskam so zaupana odgovorna mesta v strukturi lokalne Cerkve, kjer delujejo kot izvršne tajnice (generalne tajnice), predsednice ali svetovalke:

- svetovalka generalnega tajnika Slovenske škofovske konference,
- koordinatorka dela Slovenskega pastoralnega sveta,

⁵⁴ Prim. J. Galot DJ, *La missione della donna nella Chiesa*, La Civilita' cattolica 1966, II, 16–17.

⁵⁵ Prim. god sv. Marije Magdalene, praznik za vso Cerkev, v: <http://katoliska-cerkev.si/god-svete-marije-magdalene-praznik-za-vso-cerkev> (pridobljeno 3. marca 2017).

- tajnica Konference redovnih ustanov Slovenije ter
- voditeljice, strokovne sodelavke ali vodje uradov na škofijskih ordinariatih.

Slovenke zasedajo odgovorna mesta tudi na vodstvenih položajih vesoljne Cerkve: v vatikanskem Tajništvu za komunikacijo, Mednarodni teološki komisiji, kot svetovalke generalnih predstojnic reda ali kot magistre novink.

Cerkev na Slovenskem od II. vaticanskega koncila (1962–1965) dalje vedno bolj dejavno vključuje ženske v vzgojno, izobraževalno, duhovno, pastoralno in vodstveno življenje krščanskih skupnosti. S tem so ženske dejavno prisotne na položajih, kjer se sprejemajo pomembne odločitve in načrtuje skupno življenje krščanske skupnosti. Zastopanost žensk je na delovnih mestih v Katoliški cerkvi v Sloveniji na visoki ravni, s čimer se dodatno uresničuje zastavljena smer o dostojanstvu žene, opisana v številnih dokumentih cerkvenega učiteljstva. Med najpomembnejšimi so:

- Papež Pavel VI., okrožnica *Marialis cultus*, 1974,
- udeležba in sodelovanje na svetovni konferenci o ženski, Mehika, 1975,
- škofovska sinoda iz leta 1987 o vlogi laikov v Cerkvi in svetu,
- papež Janez Pavel II., posinodalna apostolska spodbuda *Christifideles laici*, 1988,
- papež Janez Pavel II., pastoralno pismo *Mulieris dignitatem*, 1988 ter
- papež Janez Pavel II., *Pismo ženskam*, 1995.

Papež Frančišek je avgusta 2016 ustanovil teološko komisijo, ki bo preučevala položaj in zgodovino ženskega diakonata v Cerkvi. Zgodovina krščanstva kaže, da ima ženska veliko in nenadomestljivo vlogo.

Med cerkvenimi učitelji⁵⁶ so tudi tri ženske: sv. Katarina Sienska (1347–1380), sv. Terezija Avilska (1515–1582) ter sv. Terezija iz Lisieuxa (1873–1897). To dokazuje, da so ženske bile in so vseskozi navzoče v pomembnih trenutkih krščanstva. Tako pomembno prispevajo k razvoju teologije, mistike, vzgoje, izobraževanja in drugih odločujočih področij v življenju Cerkve.

---

⁵⁶ Cerkevni učitelji so v Katoliški cerkvi tisti teologi, ki so na izreden način s svojimi talenti, življenjem ali delom dali poseben prispevek teološkemu nauku ali njegovemu oznanjevanju. To čast je doslej prejelo 36 teologov in se podeli po kanonizaciji. Prvi in najplivnejši krščanski misleci se imenujejo tudi cerkveni očetje.

8 Ekspertna skupina za reševanje primerov spolnih zlorab pri SŠK

Slovenski škofje so leta 2009 ustanovili Ekspertno skupino za reševanje primerov spolnih zlorab zaradi potrebe po strokovnem pristopu k reševanju problematike. Skupina svetuje tako žrtvam in njihovim svojcem kot tudi škofom ordinarijem, vendar s povsem različnim namenom: prve seznanja s postopki na cerkvenem in civilnem sodišču ter možnostih terapevtske obravnave, slednjim pa svetuje, kako naj učinkovito ravnajo v posameznih primerih. Skupino sestavljajo trije člani: cerkveni pravnik, civilni pravnik in družinski terapevt.

Med letoma 2013 in 2016 je skupina obravnavala 3 primere: leta 2013 nobenega, 2014 2 primera, 2015 1 primer, leta 2016 pa ni bilo nobene prijave.

Ekspertna skupina pri delu upošteva naslednje zakone, smernice in pravila:

1. Kazenski zakonik (Ur. l. RS, 95/2004) – 19. poglavje;
2. Zakon o socialnem varstvu (Ur. l. RS, 34/2004);
3. Zakon o kazenskem postopku 146. člen;
4. Pravilnik o zbiranju in varstvu osebnih podatkov na področju osnovnošolskega izobraževanja (Ur. l. RS, 80/2004) – dolžnost obveščanja;
5. Zakon o preprečevanju nasilja v družini (Ur. l. RS, 16/2008);
6. Pravilnik o obravnavi nasilja v družini za vzgojno-izobraževalne zavode (Ur. l. RS, št. 104/2009);

mednarodne dokumente in uradne dokumente Svetega sedeža:

7. Zakonik cerkvenega prava (ZCP) – VI. knjiga;
8. Pastirsko pismo papeža Benedikta XVI. irskim katoličanom (19. marec 2010) – slovenski prevod;
9. članek J. P. Beala o smernicah *Crimen Sollicitationis* (v: *Studia Canonica*, 2007);
10. *The Procedure and Praxis of the Congregation for the Doctrine of the Faith regarding Graviora Delicta*, msgr. Charles J. Scicluna;
11. izjavo Nemške škofovske konference *Statement by the Spring Plenary Assembly of the German Bishops' Conference on Revelations of Sexual Abuse against Minors within the Church's Sphere of Influence* (25. februar 2010);
12. apostolsko pismo papeža Frančiška v obliki *motu proprio Kakor ljubeča mati* (4. junij 2016);

dokumenta SŠK:

13. Smernice za ravnanje v primeru spolnih zlorab mladoletnih oseb s strani klerikov, članov redovnih skupnosti in drugih cerkvenih delavcev v Cerkvi na Slovenskem;
14. Pravilnik Ekspertne skupine za reševanje primerov spolnih zlorab v Cerkvi na Slovenskem.

Dejavnost ekspertne skupine, pogosta vprašanja in odgovori, dodatni viri in literatura ter podrobnejše informacije so dostopne na spletni strani SŠK o zaščiti otrok v Cerkvi na Slovenskem na povezavi: <http://katoliska-cerkev.si/zascita-otrok-v-cerkvi-na-slovenskem>.

9 Dobrodelnost v Cerkvi na Slovenskem

Slovenski verniki na različne načine podpirajo dobrodelno dejavnost Cerkve. Vsem najbolj znano delovanje Karitas še zdaleč ni edina oblika dobrodelnosti. Poleg številnih manjših društev in organizacij, ki v lokalnem okolju na prepoznaven in učinkovit način uresničujejo humanitarno razsežnost evangelija, Cerkev na Slovenskem podpira tudi dobrodelno dejavnost svetega očeta ter pomaga lokalnim Cerkvam v svoji bližini. Tako so katoliški verniki v Sloveniji 2006–2016 darovali skupaj 1.419.511,92 EUR ter 2001–2016 za Sveto deželo namenili 997.832,83 USD. Skupni znesek darov 2001–2016 znaša skoraj dva milijona in pol evrov.

Vedno več slovenskih katoličanov je vključenih v župnijske ali škofijske karitativne organizacije in društva, kot so Vincencijeva zveza dobrote, Vera in luč ipd. Letos objavljamo statistični pregled števila oseb, ki na škofijski ravni pomagajo ljudem v stiski. Podatki v tabeli so za škofije Celje, Koper (za leti 2015 in 2016), Murska Sobota in Novo mesto.

Število oseb, vključenih v dobrodelno delovanje na škofijski in župnijski ravni (škofije Celje, Koper, Murska Sobota, Novo mesto)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Člani župnijskih karitas - moški	172	152	178	175	178	199	197	139	183	452	491
Člani župnijskih karitas - ženske	640	733	753	858	844	947	956	734	878	1.916	1.995
Občasni prostovoljci (če so)	0	0	0	6	20	48	20	20	0	1.436	1.409
Vera in luč (št. članov)	121	133	193	259	267	317	319	309	303	393	475
Krščansko bratstvo bolnikov in invalidov (št. članov)	15	15	16	15	16	17	36	54	46	27	41
Kolpingovo združenje (št. članov)	122	60	25	55	74	56	98	48	14	33	44
Vincencijeve konferenca (št. članov)	12	18	0	24	10	27	10	0	0	7	41
Druge skupine (št. članov)	68	80	158	122	79	136	82	73	147	0	0
	1.150	1.191	1.323	1.514	1.488	1.747	1.718	1.377	1.571	4.264	4.496

9.1 Petrov novčič – dar krajevnih Cerkva svetemu očetu

Slovenski verniki vsako leto na praznik svetih apostolov Petra in Pavla, 29. junija, darujejo t. i. Petrov novčič, dar namenjen dobrodelnosti svetega očeta. Dar krajevnih Cerkva svetemu očetu je starodavna nabirka Cerkve za naslednika apostola Petra, s katero podpira karitativna dela v najšibkejših predelih

Katoliške cerkve. Leta 2016 so slovenski verniki za ta namen zbrali 57.881,24 EUR ter še dodatnih 158.914,24 EUR za pomoč Ukrajini. Slovenski verniki so leta 2015 priskočili na pomoč prizadetim v poplavah na Balkanu z nabirko, s katero so zbrali 645.880,72 EUR.

9.2 Nabirka velikega petka za Sveto deželo

Vsako leto na veliki petek poteka tradicionalna nabirka za Sveto deželo. Kristjani po vsem svetu ta dan darujejo za brate in sestre, ki živijo na območju Svete dežele, v krajih, kjer je živel in deloval naš Gospod Jezus Kristus. Z nabirko se tudi na konkretni materialni ravni ohranja močna vez med kristjani po svetu in svetimi kraji. Sredstva, zbrana po posameznih župnijah, so posredovana Kustodiji Svete dežele, ki jih nato vloži v vzdrževanje teh krajev ali jih nameni za lokalne kristjane. Ta nabirka še danes predstavlja poglobitvi vir za preživetje kristjanov v Sveti deželi in za vzdrževanje izjemne duhovne in sakralne kulturne dediščine.

Zbrana denarna sredstva so namenjena za dokončanje nujno potrebnih obnovitvenih del, kot npr. za obnovo, ki poteka na strehi Bazilike rojstva v Betlehemu, za večletno podporo pri izgradnji stanovanj za mlade družine, da bi ostale v Sveti deželi. Sredstva iz nabirke se namenijo tudi za bogato razvejano šolsko dejavnost, še posebej po župnijah, kar omogoča široko in kakovostno šolanje, ki ga cenijo tudi na ekumenskem in medverskem področju.

Slovenski katoličani so leta 2016 za Sveto deželo darovali 70.853,07 EUR.

10 Cerkev na Slovenskem in misijoni – predstavitev MSS⁵⁷

Misijonsko središče Slovenije

Ravnatelj MSS in narodni voditelj misijonov: Matjaž Križnar⁵⁸

Misijonsko središče Slovenije

Kristanova 1, 1000 Ljubljana

Tel. 01/300-59-50, faks: 01/300-59-55

E-pošta: missio@rkc.si

Spletna stran: www.missioi.si

Facebook profil: <https://www.facebook.com/missio.si/>

10.1 Zgodovina misijonov na Slovenskem in Misijonskega središča Slovenije

Misijonsko središče Slovenije (prej Misijonska pisarna) je v takšni obliki, kot ga poznamo danes, lani (2016) obhajalo svojo srebrno obletnico, 25-letnico delovanja. Seveda ima misijonsko delovanje Cerkve na slovenskih tleh veliko daljšo in presenetljivo bogato tradicijo, zato je povzetek, ki sledi, zgolj njen kratek oris.

10.1.1 Starejša zgodovina

Po doslej zbranih podatkih Misijonskega središča Slovenije je skupno število misijonarjev slovenskega rodu od prve omembe v pisnih virih do danes 674 (skupaj duhovniki, redovniki, redovnice in laiki). Za prvega misijonarja velja frančiškan p. Odorik Mattiuzzi iz Pordenona, ki je kot misijonar odšel na Kitajsko leta 1314. Frančiškan p. Antonio Elio, sprva škof v Pulju in v Kopru, je odšel v misijone v Jeruzalem leta 1558 in bil še istega leta izbran celo za jeruzalemskega patriarha.

Načrtno misijonsko delo pa se je med Slovenci razvilo v 17. in 18. stoletju kot sad katoliške obnove po tridentinskem koncilu in po zaslugi misijonske dejavnosti redovnih skupnosti, zlasti kapucinov, frančiškanov in jezuitov, večinoma kot del avstrijskih ali italijanskih provinc. V 17. stoletju smo dobili mučenca p. Janeza Mesarja iz vrst jezuitskih misijonarjev, mučencev v Tonkingu (severni Vietnam). Izstopajo še jezuit p. Marko Anton Kapus iz Kamne Gorice (Mehika in Kalifornija, umrl 1717), jezuit p. Volbenk Inocenc Erberg iz Ljubljane (jezuitske redukcije v Južni Ameriki, umrl 1763), jezuit p. Ignac Cirheimb iz Hmeljnika (jezuitske redukcije v Južni Ameriki, rojen 1703), jezuit p. Bernard Distel iz Vipave (Kitajska, Peking, umrl 1660, s sobratom je odkril kopensko pot iz Kitajske v Evropo) in jezuit p. Avguštin Hallerstein iz Mengša (Macao in Kitajska, pekinški dvor, dvorni astronom in matematik, umrl 1774).

---

⁵⁷ Vir podatkov je Misijonsko središče Slovenije; odgovarja g. Matjaž Križnar, ravnatelj.

⁵⁸ Prefekt Kongregacije za evangelizacijo narodov kardinal Fernando Filoni je za petletno obdobje, od 26. oktobra 2016 do 25. oktobra 2021, imenovala g. Matjaža Križnarja za voditelja Papeških misijonskih družb v Sloveniji, v: <http://katoliska-cerkev.si/imenovani-novi-narodni-voditelj-misijonskega-sredisca-slovenije> (pridobljeno 10. julija 2017).

Misijonsko delovanje med Slovenci se je vnovič razvilo po letu 1830, ko je odšel med severnoameriške Indijance Friderik Irenej Baraga iz Male vasi pri Dobrniču. Njegovemu zgledu je sledil tudi Ignacij Knoblehar, ki je bil deset let v Sudanu. Škof bl. Anton Martin Slomšek je vernike in duhovnike doma pogosto vnemal za misijone. Številni slovenski misijonarji, pravi junaki vere, so takrat delovali po vsem svetu, npr. v Braziliji (kapucin br. Janez Madon iz Podlake), na Kitajskem (salezijanca Jožef Kerec in Božji služabnik Andrej Majcen, ki je nato odšel v Vietnam), v indijski Bengaliji (skupina slovenskih jezuitov), na Tajskem (uršulinki Rafaela Vurnik in Ksaverija Pirc), v Srednji in Južni Ameriki, kjer zlasti izstopajo: misijonar Ernest Saksida (Brazilija, Pantanal, kjer je zgradil celo mesto), kapucin p. Andrej Božič (37 let misijonar na področju reke Amazonke v Braziliji), mariborske šolske sestre (v Paragvaju so zaslužne za prvo knjigo plemena Čulupi v domačem jeziku). V letih, ko ni bilo novih misijonarjev (konec 18. in začetek 19. stoletja), so duhovniki in verniki z nabirkami podpirali obstoječe misijone.

10.1.2 Misijonske podporne družbe

Posebnost 19. stoletja so bile tudi misijonske družbe, ki so nastale v podporo slovenskim misijonarjem, saj misijonarji ne morejo uspešno delovati, če doma nimajo zaledja. Leta 1829 je bila na Dunaju ustanovljena Leopoldinina ustanova za podpiranje severnoameriških misijonov, znana po svojem članu Frideriku Baragi, ki je pozneje ustanovil Jožefovo družbo za denarno podporo indijanskim misijonom. Na Dunaju je bila leta 1852 ustanovljena tudi Marijina družba v podporo srednjeafriških misijonov, ki je pomagala Ignaciju Knobleharju v Sudanu. V Sloveniji je leta 1870 začela delovati misijonska družba Dejanje svetega detinstva za reševanje življenj ubogih otrok in njihovo krščansko vzgojo, ki je imela leta 1923 po slovenskih župnijah že okoli 100 podružnic. Družba za širjenje vere je povezovala mladino, starejšo od 12 let, in je imela leta 1926 v Sloveniji že več kot 15.000 članov. V Ljubljani je bila leta 1905 ustanovljena slovenska podružnica Družbe sv. Petra Klaverja za dekleta, ki so podpirale afriške misijone s prostovoljnim delom v domačem okolju. Imela je tudi svojo Otroško zvezo za Afriko, izdajala je svoj list in koledarje. Serafska mašna družba za podporo kapucinskih misijonov se je na Slovenskem razširila po letu 1909.

V času Kraljevine SHS je Jugoslovanska škofovska konferenca spodbudila, da se po škofijah ustanovijo duhovniške misijonske zveze. Tako je leta 1924 nastala Slovenska duhovniška misijonska zveza za bogoslovce in duhovnike; leta 1929 je štela že 1.076 članov iz ljubljanske in mariborske škofije. Leta 1930 so v Chicagu ustanovili Baragovo zvezo, v Sloveniji pa Baragovo zvezo za vzgojo misijonark oziroma Baragove sestre.

Misijonski poklici so v 19. stoletju cveteli zlasti med jezuiti, ki so odhajali v Bengalijo, ter med lazaristi in šolskimi sestrami (Kitajska), salezijanci (Indija in Daljni vzhod), uršulinkami (Siam) in frančiškankami Marijinimi misijonarkami, ki so odhajali v razne kraje sveta.

10.1.3 Prvo slovensko misijonišče

Leta 1916 je v Ljubljani nastala Misijonska mašna družba, ki je zbirala prispevke za maše v podporo misijonarjem. Leta 1917 je nastala Misijonska mašna zveza z namenom čim prej ustanoviti vseslovenski zavod za vzgajanje misijonarjev. Leto pozneje, po prvem slovenskem misijonskem zborovanju, 3. aprila 1918, je krščansko društvo Dobrodelnost z zbranimi sredstvi kupilo graščino barona Alfonza Wurzbacha Tannenberga v Grobljah pri Domžalah. V stavbi so leta 1920 lazaristi ustanovili prvo slovensko Misijonišče

za šolanje nove generacije misijonarjev. Tam je bilo od misijonske nedelje leta 1923 naprej uredništvo lista *Katoliški misijoni* in *Misijonskega koledarja*. Od 1. novembra 1929 je v Misijonišču začela delovati tudi misijonska tiskarna. Lazaristi so v njem izvajali številne dejavnosti za misijone, med njimi tudi vseslovenski misijonski kongres, ki se ga je 13.–20. junija 1937 udeležilo približno 6.000 ljudi in je bil pomemben mejnik v razvoju misijonske zavesti med Slovenci.

Stavbo v Grobljah so ob začetku druge svetovne vojne zaplenili nacisti in uničili vse, kar je bilo v njej, po vojni pa jo je nacionalizirala komunistična oblast. Zavod Misijonišče je bil ukinjen leta 1948, vendar so njegove dejavnosti slovenski izseljenski lazaristi prenesli v Lanus pri Buenos Airesu v Slovensko vas in ga poimenovali Baragovo misijonišče. Postalo je središče slovenske izseljenske misijonske dejavnosti. Tam je bil ustanovljen tudi Misijonski zavod, iz katerega je izšla vrsta znanih slovenskih misijonarjev: Franc Buh, Peter Opeka, Jože Adamič, Tomaž Mavrič in drugi. Od aprila 1948 pa vse do leta 1987 so nadaljevali izdajanje lista *Katoliški misijoni*.

10.1.4 Odprtje misijonske pisarne

Za načrten razvoj misijonske dejavnosti si je od dvajsetih let 20. stoletja najbolj prizadeval duhovnik prof. dr. Lambert Ehrlich (letos smo se spominjali 75. obletnice njegove mučeniške smrti). Med drugim je napisal 31 misijonskih brošur in ustanovil Škofijsko misijonsko pisarno v Ljubljani. Vodil jo je lazarist Ladislav Lenček. V tej pisarni je delovala Družba za širjenje vere, ki jo je ustanovil ljubljanski škof Anton Bonaventura Jeglič. Na Ehrlichovo pobudo sta v Ljubljani začeli delovati tudi Duhovniška misijonska zveza ter Družba apostola Petra za misijonsko vzgojo domače duhovščine in bogoslovcev. Na Teološki fakulteti je dr. Ehrlich leta 1922 uvedel in predaval novo teološko disciplino, misiologijo. Pri tem delu ga je nasledil dr. Vilko Fajdiga. Leta 1928 je Ehrlich v Slovenijo vpeljal obhajanje misijonske nedelje.

10.1.5 Misijonske razstave, muzeji, praznovanja ...

Med takratnimi načini širjenja misijonske zavesti so bile tudi razstave. Prof. Ehrlich je leta 1923 v Narodnem muzeju ob petem katoliškem shodu pripravil misijonsko razstavo s predmeti katoliških misijonarjev; nato se je preselila v prostore ljubljanske misijonske knjižnice na Taboru. Leta 1930 je bila ob mednarodnem akademskem misijonskem kongresu na ljubljanskem sejmišču misijonska razstava. Leta 1933 je bil ob šentjakovski cerkvi v Ljubljani odprt Indijski misijonski muzej z eksponati jezuitskih misijonarjev iz Bengalije. Leta 1931 so organizirali prvo potujočo misijonsko razstavo v 38 krajih ljubljanske škofije. Vse te zbirke je po drugi svetovni vojni prevzel Slovenski etnografski muzej.

10.1.6 Pomembnejši dogodki med svetovnim vojnama

Med prvo in drugo svetovno vojno je bila misijonska dejavnost na Slovenskem izjemno pestra, zato bomo omenili samo nekaj pomembnejših dogodkov:

1923: Peti slovenski katoliški shod je imel tudi odsek za misijone, ki je začel delovati 26. avgusta v cerkvi Srca Jezusovega. 27. avgusta je bilo v dvorani deželnega muzeja misijonsko zborovanje, na katerem je lazarist Andrej Tumpej napovedal začetek izhajanja osrednjega slovenskega misijonskega lista *Katoliški misijoni*.

1924: Od 6. do 7. januarja je bil v Ljubljani misijonski tečaj z 12 predavanji.

- 1926: 1. julija so v Celju pripravili misijonski dan, na katerem je škof Andrej Karlin posvetil člane *Unio Cleri*.
- 1928: *Unio Cleri* je 23.–27. julija pripravil I. akademski misijonski tečaj ob Bohinjskem jezeru in na Svetih Višarjah.
- 1929: 17.–20. julija je dr. Ehrlich organiziral II. akademski misijonski tečaj za Jugoslavijo na Plitvicah (s temami o islamu in novoustanovljenih papeških misijonskih družbah).
- 1930: 6.–11. septembra je bil v Ljubljani v dvorani hotela Union mednarodni akademski misijonski kongres v organizaciji vatikanskega mednarodnega misijonskega centra CIAM pod pokroviteljstvom nuncija Pelegrinettija in zagrebškega nadškofa dr. Anteja Bauerja; spremljala ga je misijonska razstava v prostorih sejma.
- 1932: III. akademski misijonski tečaj je bil 29.–30. junija v Krapini.
- 1934: IV. akademski misijonski tečaj je bil 27.–29. junija v Grobljah.
- 1937: Ob 100. obletnici Baragove vrnitve v domovino je Misijonišče organiziralo misijonski teden in omenjen misijonski kongres v Grobljah.
- 1940: Slovenska *Unio Cleri* je 28. in 29. marca organizirala misijonski tečaj za bogoslovce (slovenske in hrvaške) na Trsatu.

10.1.7 Misijoni med drugo svetovno vojno

Med vojno viro je bilo misijonsko delovanje onemogočeno, sprva s strani nemških nacistov, ki so zaplenili Misijonišče v Grobljah in uničili vse gradivo. Kljub temu vojna ni zavrla misijonske dejavnosti. Leta 1942 je misijonski pisarni pod vodstvom Ladislava Lenčka uspelo pripraviti večdnevni misijonski tečaj za duhovnike v Ljubljani na Taboru pod vodstvom škofa Gregorija Rožmana. Udeležilo se ga je 60 duhovnikov.

Dr. Lamberta Ehrlicha, ki je bil motor in srce misijonske dejavnosti na Slovenskem, so komunisti umorili 26. maja 1942 na Streliški ulici v Ljubljani. Njegovo vlogo so prevzeli predvsem dr. Vilko Fajdiga, Franc Mikuž in Ladislav Lenček.

Kljub hudim časom je ljubljanski škof Gregorij Rožman 12. aprila 1943 ustanovil Škofijski misijonski svet za koordinacijo vseh misijonskih zadev, 13. oktobra 1943 pa Misijonsko dijaško zvezo, glavno nosilko misijonske vzgoje dijakov in študentov. Ta je pripravila študijski misijonski tečaj, posebej za fante in dekleta.

10.1.8 Povojno obdobje

Po drugi svetovni vojni in nastopu totalitarnega režima ni bilo mogoče organizirati misijonskih tečajev ali kongresov, zato so se številni slovenski duhovniki in misijonsko zavzeti ljudje umaknili v begunstvo. V begunskem taborišču za Slovence Senegalija v Italiji pri Anconi so tako priredili dva misijonska tečaja: leta 1946 in leta 1947, ki se ju je udeležilo več sto mlajših taboriščnikov.

Po vojni je izstopala slovenska izseljenska skupnost v Argentini, kjer so slovenski lazaristi ustanovili že omenjeno Baragovo misijonišče in v tem sklopu leta 1959 še Misijonski zavod. Tam je bilo ob prvem slovenskem izseljenskem katoliškem shodu, ki ga je vodil dr. Alojzij Odar, tudi misijonsko zborovanje.

Misijonska dejavnost se je nadaljevala tudi na avstrijskem Koroškem, kjer se je pozneje razvila trikraljevska koledniška akcija. Tam na misijonskem področju izstopa duhovnik dr. Jože Kopeinig. Dušnopastirski urad krške škofije je v osemdesetih letih 20. stoletja kot prilogo *Nedelje* začel izdajati *Misijonski list*.

10.1.9 Prvi narodni voditelj misijonov

Papeška misijonska družba, osrednja ustanova Svetega sedeža za misijone, ki deluje v okviru Kongregacije za evangelizacijo narodov (nekdanje Kongregacije za širjenje vere), je z dekretom 14. decembra 1965⁵⁹ imenovala prvega narodnega ravnatelja Papeških misijonskih družb za Slovenijo. To je postal msgr. dr. Vilko Fajdiga. Kmalu je bil ustanovljen Medškofijski misijonski odbor (MMO), vsaka škofija je dobila svoj škofijski misijonski odbor s posebnim škofijskim animatorjem za misijone. Fajdigo so na mestu narodnega voditelja misijonov nasledili duhovniki: msgr. Franc Mikuž, lazarist Jože Planinšek (od leta 1990), lazarist dr. Drago K. Ocvirk, g. Stane Kerin in g. Matjaž Križnar (škofijska duhovnika).

10.1.10 Časi popuščanja režima

V sedemdesetih letih 20. stoletja smo priča novemu razcvetu misijonske odprtosti. Že pred tem je v ljubljanskem bogoslovnem semenišču deloval misijonski krožek. V misijone so začeli odhajati številni duhovniki iz slovenskih škofij, prav tako laiški misijonarji. List *Katoliški misijoni* je še naprej izhajal v Argentini (do leta 1987), urednik je bil lazarist Ladislav Lenček. Na Teološki fakulteti je misiologijo predaval dr. Franc Rode, za njim dr. Drago Ocvirk in p. Mari Jože Osredkar OFM, v Mariboru pa dr. Rafko Vodeb. Vsako leto pripravljajo dobro obiskane misijonske študijske dneve. Letna srečanja z misijonarji od leta 1975 po sklepu MMO postanejo stalnica. Od 1. oktobra 1972 je v pritličju Alojzijevišča začela delovati Misijonsko-dobrodela pisarna Ognjišča. Ponujala je misijonska gradiva in zbirala darove za misijone, vodila pa jo je ga. Cvetka Benko. Misijonsko delo je bilo povezano z osrednjo misijonsko centralo v Sarajevu v okviru takratne Jugoslovanske škofovske konference.

Pestro misijonsko dejavnost tistega časa so zaznamovale raznovrstne pobude: letne misijonske razstave, misijonski dnevi mladih, molitveni dnevi za misijone, maše ob pomembnih obletnicah misijonarjev, otroški misijonski dan (6. januarja), misijonski dan bolnikov, dan redovnic za misijone, dnevi zbranosti za misijone (v Stični), duhovniški misijonski dnevi, misijonske tombole itd. Decembra 1989 so ministranti pri salezijancih prvi začeli spontano oživljati koledniško akcijo. Na seji MMO dne 23. januarja 1991 so tudi uradno sklenili, da bodo v Sloveniji začeli otroško trikraljevsko koledniško akcijo.

10.1.11 Misijonski tisk in Misijonska obzorja

Že v preteklosti so v slovenščini izhajala nekatera misijonska glasila. Družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone je izdajala *Zamorček*, *Odmev iz Afrike*, *Klaverjev koledar* (za odrasle) in misijonski koledar (za mladino). Salezijanci so po letu 1901 v Gorici izdajali *Cvetje z vrtov sv. Frančiška*, v katerem so objavljali misijonska poročila iz Kitajske. Slovenska duhovniška misijonska zveza je izdajala glasilo *Lux Mundi* in knjižno zbirko. Družba za širjenje vere pa je enkrat letno izdala poročilo o dohodkih in izdatkih te papeške ustanove. Jezuiti so v Ljubljani zasnovali glasilo *Bengalski misijonar* (1933–1941) in knjižno zbirko *Indijska knjižnica* z 22 naslovi. Izhajal je še *Misijonski koledar*.

⁵⁹ V Letopisu Cerkve na Slovenskem za leto 1978 je na str. 472 po pomoti navedeno leto 1964, v knjigi *Na Misijonskih brazdah Cerkve* (str. 261) pa je po pomoti navedeno leto 1973.

Kljub temu se je že v 19. stoletju močno čutilo pomanjkanje osrednjega vseslovenskega misijonskega lista. Prvo takšno glasilo so bili *Katoliški misijoni*. Začeli so izhajati na misijonsko nedeljo leta 1923 pri lazaristih v Misijonišču v Grobljah. Bili so tudi uradno glasilo Papeških misijonskih družb za Slovenijo. Objavljali so pisma misijonarjev in poročila o življenju in delu v njihovih misijonskih področjih. V Grobljah so izdajali še *Misijonski koledar* in prilogo *Tuji svet*. Po nemški zasedbi Misijonišča leta 1942 so *Katoliški misijoni* tri leta izhajali v Ljubljani, nekaj časa v Rimu z imenom *Begunski katoliški misijoni*, nakar so se preselili v Argentino v Slovensko vas v Lanusu pri Buenos Airesu, kjer so izhajali od aprila 1948 do leta 1987.

Tednik *Družina* je od 24. januarja 1982 do 22. februarja 1987 kot odgovor na pomanjkanje misijonskega časopisa objavljala misijonsko rubriko *Misijonska obzorja* (poimenoval jo je prelat dr. Vilko Fajdiga), že prej pa objavljala članke o naših misijonarjih. Na avstrijskem Koroškem je krška škofija kot prilogo svojega verskega lista *Nedelja* izdajala *Misijonski list*.

Na vseslovenskem misijonskem simpoziju v Tinjah (7.-10. oktober 1986) je bila navzoča želja, da bi *Katoliške misijone* iz Argentine prenesli nazaj v Slovenijo. Na koncu so se dogovorili, da bodo pripravili vse potrebno za izdajo novega vseslovenskega misijonskega lista. Ta naj bi povezoval vse Slovence – doma in po svetu –, ki si prizadevajo za misijone. Tako so nastala *Misijonska obzorja*, ki izhajajo od marca 1987. Do konca leta 1987 kot dvomesečna priloga *Družine* (prvič v *Družini* št. 13, 29. marca 1987, nekaj časa tudi priloga *Nedelje*), od leta 1988 pa kot samostojna revija s svojimi naročniki.⁶⁰

10.1.12 Drugi vseslovenski simpozij v Tinjah leta 1986

V Rimu je papeški zavod Slovenik oktobra 1981 organiziral prvi slovenski misijonski simpozij pod vodstvom dr. Vilka Fajdige. Drugi slovenski misijonski simpozij z naslovom *Mladi in misijoni* je 7.-10. oktobra 1986 potekal v Tinjah na Koroškem. Na njem so predavali dr. Ocvirk (o Kristusu med krščanskimi in nekrščanskimi izročili), dr. Snoj (Vrednote sodobne mladine), dr. Sodja (Praktično oblikovanje misijonskih poklicev) in dr. Jezernik (sinteza vseh predavanj). Zbrali so se animatorji misijonskega dela iz Koroške, Trsta, Gorice, Rima, Nemčije, Kanade, ZDA in Argentine. Iz Slovenije so bili navzoči glavni nosilci misijonskih dejavnosti: lazarist Franc Sodja, lazarist Ladislav Lenček in narodni ravnatelj za misijone Franc Mikuž. Na simpoziju so sprejeli pomembna sklepa: ustanoviti slovensko organizacijo MIVA in vseslovenski misijonski časopis *Misijonska obzorja*.

10.1.13 MIVA Slovenija

Slovenska MIVA je sad vseslovenskega misijonskega simpozija v Tinjah. Mednarodno pobudo MIVA je 27. aprila 1927 ustanovil nemški misijonar v Namibiji iz reda oblatov Brezmadežne p. Paul Schulte v Kölnu. Povod za ustanovitev je bila smrt njegovega prijatelja misijonarja zaradi malarije. Brez težav bi preživel, če bi bilo na voljo vozilo, ki bi ga hitreje pripeljalo v bolnišnico. P. Paula je to spodbudilo, da je začel akcijo MIVA (*Missions Verkehrs Arbeitsgemeinschaft*, po slovensko Misijonska Vozniška Akcija). V prvi svetovni vojni je bil vojaški pilot. Zelo veliko je delal za misijone med Inuiti (Eskimi). Iz Nemčije se je akcija najprej razširila v Avstrijo, uradno po sklepu Avstrijske škofovske konference leta 1949. Idejni pobudnik je bil laik

⁶⁰ *Družina*, št. 49-50/1987, str. 4.

in družinski oče Karel Kumpfmüller. Delo je začel na svojem domu v kraju Stadl-Paura v Zgornji Avstriji, kjer je še danes njen sedež, vodi pa jo njegov sin.

V letu 1986 je v Tinjah na avstrijskem Koroškem na vseslovenskem misijonskem simpoziju »virus dobrote« okužil tudi Slovenijo in leta 1987 je *MIVA* Slovenija začela svoj plemeniti pohod, ki ga ni ustavil niti režim. Za njenega ravnatelja je bil na predlog ljubljanskega nadškofa msgr. dr. Alojzija Šuštarja imenovan škofijski duhovnik Stane Kerin (sklep seje MMO 26. novembra 1986). Začeli so iz nič in akcijo širili od župnije do župnije. Prvo misijonsko vozilo v Sloveniji, ki je bilo kupljeno s pomočjo avstrijske MIVE, je 1. julija 1987 v Vrhopolju pri Vipavi blagoslovil škof Metod Pirih. Prvi avtomobil, ki smo ga poslali v misijone in je bil kupljen zgolj s sredstvi, ki so bila zbrana v okviru slovenske MIVE, je bil blagoslovljen v Rovtah 7. oktobra 1987 za misijonarja Janka Slabeta na Madagaskarju.

Značilnost organizacij MIVA je, da delujejo samostojno na državni ravni. Med seboj sodelujejo na raznih neformalnih srečanjih in zlasti pri logistični izvedbi nakupa in dostave posameznih prevoznih sredstev. Tudi pri nas je MIVA sprva delovala kot samostojna organizacija, pozneje je skrb zanjo prevzelo Misijonsko središče Slovenije. Letos slovenska MIVA obhaja tridesetletnico delovanja.

10.1.14 Nov zagon po osamosvojitvi

Osamosvojitvi in demokratizaciji Slovenije je sledil nov razcvet misijonske dejavnosti Cerkve na Slovenskem. Leta 1991 je bilo v misijonih po svetu 119 misijonarjev: približno polovica duhovnikov, polovica pa redovnih bratov, redovnic in laikov. Znotraj samostojne Slovenske škofovske konference je bil ustanovljen Medškofijski misijonski svet. Po slovenskih župnijah delujejo misijonski krožki, pripravljajo se koncerti, festivali, misijonske razstave, tombole in predavanja.

10.1.15 Vseslovenski misijonski kongres 1991

Vseslovenski misijonski kongres leta 1991 je bil naslednji pomemben mejnik pri krepitvi misijonskega duha v Cerkvi na Slovenskem. Kljub dramatičnim zgodovinskim dogodkom je med 20. in 29. septembrom 1991 uspešno potekal po vsej Sloveniji. Želel je povezati Slovence doma, v zamejstvu in izseljenstvu, ki jim ni vseeno, ali so ljudje v oddaljenih krajih slišali za Kristusov evangelij, in jih povabiti, naj kljub skrbi za domovino materialno podpirajo delo naših misijonarjev in misijonark po svetu. Naslov kongresa je bil *Naša krajevna cerkev in misijoni*.

Program je bil pester: misijonska razstava v ljubljanskih Križankah; srečanje mladih v Stični, posvečeno misijonski poklicanosti Cerkve (21. 9.); molitveni dan za misijone (23. 9.); dan, namenjen duhovnim poklicem (24. 9.); redovniški dan na Teološki fakulteti *Redovništvo in misijoni* (25. 9.); misijonski simpozij (26.-27. 9.); strokovna predavanja in nastopi misijonarjev; gostili smo evropsko srečanje organizacije MIVA (28. 9.); srečanja za otroke; mladi so izvajali misijonsko igro *Sveti eksperiment*; izšel je zbornik *Slovenska Cerkev in misijoni*. Kongres se je sklenil v Mariboru s Slomškovo proslavo (29. 9.).

Delo kongresa je spremljal nadškof metropolit dr. Alojzij Šuštar. Navzoči so bili dunajski kardinal König, tržaški škof Bellomi, goriški Bommarco, vsi slovenski škofje, direktor MIVE Austria Franz Kumpfmüller, ministri osamosvojitvene vlade: Andrej Capuder (za kulturo), Peter Vencelj (za vzgojo in izobraževanje) in

Janez Dular (za Slovence po svetu), predsednik SAZU Janez Milčinski, ljubljanski župan Jože Strgar in drugi.

10.1.16 Misijonsko središče Slovenije

Četrty sklep vseslovenskega misijonskega kongresa leta 1991 se je glasil: »Misijonska pisarna v Ljubljani naj postane središče misijonske dejavnosti za vso Slovenijo; to obsega tudi tesnejše sodelovanje s posameznimi misijonskimi krožki in dejavnostmi. Prevzame naj skrb za poslovanje Sklada vseh slovenskih misijonarjev in organizirano nadaljuje poslanstvo le-tega.«⁶¹

Tako je 18. decembra 1991 dotedanja Misijonska pisarna postala Misijonsko središče Slovenije, kot ga poznamo danes. Na ta dan je potekalo uradno odprtje. Nove prostore je blagoslovil škof Jožef Kvas (pri AJ PES-u je bilo Misijonsko središče Slovenije uradno registrirano 11. oktobra 1991).

Septembra 1996 se je odprla Misijonska pisarna tudi v Mariboru, kjer je delovala do leta 2015. Njen prvi voditelj je bil Anton Pačnik. Od leta 2011 njegovo delo nadaljuje Jožef Lipovšek.

V zadnjem času potekajo ustaljene vsakoletne misijonske akcije in dogodki: Krištofova nedelja z akcijo MIVA, misijonska nedelja z nabirko, adventna akcija Otroci za otroke, trikraljevska koledniška akcija, misijonska vas, letna srečanja misijonarjev, obiski misijonarjev po župnijah, pustna sobotna iskrica Radia Ognjišče z nabirko za misijone, misijonske tombole ...

Zbrana sredstva Misijonsko središče nakazuje neposredno našim misijonarjem na terenu, brez dodatnih posrednikov, ob strogem upoštevanju namena darovalcev in zakonodaje, zato uživa visoko zaupanje dobrotnikov, ne samo katoličanov. Koordinatorji vse misijonske dejavnosti v Cerkvi na Slovenskem so Medškofijski misijonski svet, v katerem so zastopniki vseh škofij in redovnih skupnosti, Misijonsko središče Slovenije in njegov nadzorni svet, pod budnim očesom škofa, pristojnega za misijone (upokojeni koprski škof msgr. Metod Pirih).

10.1.17 Laiški misijonarji

Vseskozi so v misijone kot pomoč misijonarjem odhajali tudi laiški misijonarji. 22. februarja 1989 je bil na seji MMO potrjen Pravilnik za sprejem in vzgojo laiških misijonarjev. Za asistentko pri vzgoji laiških misijonarjev je bila predlagana Anica Tomažič. Na Teološki fakulteti se je ob sobotah enkrat mesečno srečeval poklicni misijonski krožek. Po osamosvojitvi so se laiški misijonarji zbirali v Skupnosti slovenskih laiških misijonarjev in nekaj časa izdajali glasilo *Pošlji mene* (1994–2009). V okviru skupnosti so imeli tudi priprave oziroma dveletni tečaj za bodoče laiške misijonarje. Najprej se je imenoval Laiški misijonski poklicni krožek (LMPK), leta 2001 pa se je preimenoval v skupino SLED.

10.1.18 Misijonska molitvena zveza (MMZ)

Mnogi verniki čutijo z misijoni ali celo misijonski poklic, vendar iz različnih razlogov ne morejo v svet, zato so »misijonarji doma«. Zbirajo se v Misijonski molitveni zvezi (MMZ), ki deluje v okviru Misijonskega središča Slovenije. Voditelj je duhovnik Jožef Lipovšek, župnik pri sv. Petru pri Mariboru in animator za

---

⁶¹ *Misijonska obzorja*, št. 4/1991, str. 6.

misijone v mariborski nadškofiji. MMZ je zaživela leta 1999 na pobudo nekdanjega misijonarja v Kongu, g. Toneta Pačnika. Člani se veselijo dela misijonarjev in se zavedajo, da bo njihovo delo uspešno le, če ga spremlja molitev. Zato vsak dan od ponedeljka do petka molijo desetko misijonskega rožnega venca in zanje darujejo svoje trpljenje. Misijonarijo skupaj z našimi misijonarji od doma ali s svoje bolniške postelje. Redno srečanje MMZ po škofijah je vsako leto zadnjo nedeljo v juliju. Članstvo narašča, trenutno šteje približno 1.400 članov. Misijonski rožni venec je v petih barvah in objema naše misijonarje in njihovo delo na vseh celinah sveta: v ponedeljek molijo za Afriko, v torek za Ameriko, v sredo za Evropo, v četrtek za Avstralijo in Oceanijo, v petek pa za Azijo.

O prvi zamisli je ustanovitelj Tone Pačnik pripovedoval: »Misel na ustanovitev misijonske molitvene zveze se je rodila v Kongu, kjer sem bil misijonar. Nekega dne sem se napatil peš v vas daleč v gozdu, ki je zaradi težkega dostopa misijonarji niso več obiskovali. Bil sem močno utrujen. Poskušal sem moliti, pa nisem zmogel. Ves izčrpan sem ponavljal: Ljudje molijo zame, zdržal bom. Res sem prišel v vas in ljudje so me navdušeno sprejeli. Takrat sem se spomnil psalmistovih besed: »Če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo z njo njeni graditelji; ali Gospod ne varuje mesta, zaman čuje paznik« (Ps 127,1). Po vrnitvi v domovino leta 1999 smo ustanovili misijonsko molitveno zvezo.«

Zavetnica misijonov je sv. Terezija Deteta Jezusa. Cerkev jo je razglasila za zavetnico misijonov, četudi nikoli ni bila v misijonih. Kot karmeličanka je živela v samostanu, svoje življenje, molitve in trpljenje je vsak dan darovala Bogu za misijone.

Vsi smo vabljeni, da po svojih zmožnostih materialno ali duhovno podpremo delo naših misijonarjev in molimo za nove misijonske poklice.

10.2 Poslanstvo in cilji Misijonskega središča Slovenije (MSS)

Poslanstvo in cilji delovanja MSS so opredeljeni v statutu MSS, ki ga potrjuje SŠK, napisan pa je v skladu s statutom Papeških misijonskih družb, uradne ustanove Svetega sedeža za misijonsko področje, ki deluje znotraj Kongregacije za evangelizacijo narodov.

Prvotni temelj misijonskega poslanstva je Božja beseda, povzeta v Jezusovem naročilu učencem: »Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence, krščujte jih v ime Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih izpolnjevati vse, kar koli sem vam zapovedal!« (Mt 28,19-20). Na tem temelju tudi slovenski misijonarji že stoletja odhajajo na področja, kjer krajevne Cerkve še ni, se šele ustanavlja, ali kjer ljudje še niso slišali za Kristusa. To je posebno misijonsko poslanstvo, ki je nadgradnja splošne misijonske poklicnosti vseh vernih.

MSS deluje v službi teh slovenskih misijonarjev in misijonark kot tudi njihovih občestev v misijonskih deželah. Je osrednja misijonska ustanova znotraj Cerkve na Slovenskem, ki združuje pobude za misijone. S tem omogoča razvoj misijonske zavesti in dejavnosti na krajevni in vesoljni ravni.

Poslanstvo MSS je predvsem pomoč pri oznanjevalno-pastoralnem delu v Cerkvi na Slovenskem s poudarkom na misijonski razsežnosti Cerkve. Delo, ki ga opravlja MSS, je namernjeno animaciji za širjenje

evangelija v misijskih deželah. Pri tem gre za skrb za celotnega človeka, ne samo za človekove pravice, temveč za človekovo dostojanstvo. In to je razlog, zakaj je treba širiti evangelij, krepiti zavest o odrešenju vseh ljudi po Jezusu Kristusu, edinem Odrešeniku. V tem se MSS razlikuje od človekoljubnih organizacij. To konkretno pomeni, da spodbuja in podpira delo misijonarjev v misijskih deželah, širi čut za posebno misijsko poslanstvo Cerkve in seznanja cerkveno občestvo o misijskem delu. Misijonarjem zagotavlja podporo iz domačega zaledja in je na tak način njihov povezovalni člen z domovino.

MSS torej podpira pastoralno dejavnost misijonarjev. Iz nje izhaja tudi dobrodelna dejavnost, saj oznanjevalno poslanstvo prinaša sadove samo, če ga potrjuje konkretno pričevanje evangeljskega služenja: z nudenjem materialne, zdravstvene in razvojne pomoči v misijskih deželah vsem, ne glede na versko ali nazorsko prepričanje. V tem delu je delovanje MSS podobno delovanju Karitas in drugih humanitarnih organizacij, s katerimi občasno sodeluje.

V domovini Misijonsko središče usklajuje vseslovenske misijske akcije in nabirke po škofijah in župnijah, skuša širiti misijski čut v občestvu Cerkve, skozi vse leto zbira darove posameznikov in pošilja pomoč za konkretne projekte slovenskih misijonarjev, projekte Papeških misijskih družb, projekte krajevnih Cerkva v misijonih, za osebne potrebe misijonarjev in vzdrževanje stikov z njimi. Po potrebi pripravljala laiške misijonarje za odhod v misijone. Misijonsko središče je v pogostem stiku z vsemi slovenskimi misijonarji in javnosti posreduje njihove novice, prošnje za pomoč, zahvale za prejete darove in poročila o projektih, ki jih z našimi darovi izvajajo: to so pastoralni centri, šole in vrtci, ambulante, bolnišnice, cerkve in kapele, delavnice ipd.

MSS sodeluje pri pripravi vsebin za osrednji slovenski misijski list *Misijonska obzorja*, ki letos obhaja 30. obletnico nastanka (naslednik časopisa *Katoliški misijoni*, ki je najprej izhajal v Sloveniji, nato pa v Argentini). Urednik lista je lazarist Jože Planinšek.

MSS je tudi predstavništvo za vse štiri Papeške misijske družbe: Družbo za širjenje vere, Družbo svetega otroštva, Družbo svetega Petra in Papeško misijsko zvezo. Vsaka izmed njih ima svoje področje misijskega delovanja.

10.2.1 Temeljni dokumenti delovanja

Temelj misijskega delovanja Cerkve je Božja Beseda – Jezus Kristus in njegov poziv, naj širimo evangelij vsem ljudem.

V cerkvenem učiteljstvu je temeljni dokument za misijone odlok II. vatikanskega koncila o misijski dejavnosti Cerkve *Ad gentes* (1965). Sledi mu apostolska spodbuda papeža Pavla VI. o evangelizaciji današnjega sveta *Evangelii nuntiandi* (1975) in misijska okrožnica papeža sv. Janeza Pavla II. *Odrešenikovo poslanstvo – Redemptoris Missio* (1991). Misijonsko delovanje pravno ureja *Zakonik cerkvenega prava* v različnih kanonih, za širše verno občestvo pa ga dobro povzema *Katekizem Katoliške cerkve*, zlasti v členih 849–856. Z misijoni so povezani še drugi dokumenti, med njimi *Statut Papeških misijskih družb*, vsakoletne papeške poslanice ob misijski nedelji in *Statut Misijskega središča Slovenije*, ki ga je potrdila Slovenska škofovska konferenca.

10.2.2 Redne dejavnosti in akcije

Med dejavnostmi in akcijami Misijonskega središča so se ustalile naslednje:

- sprotne denarne podpore misijonarjem,
- misijonska nedelja (svetovni dan misijonov),
- botrstvo za otroke, povezane z misijoni,
- adventna akcija »Otroci za otroke«,
- trikraljevska akcija,
- misijonska vas,
- akcija MIVA za misijonska vozila,
- *Misijonska obzorja*,
- misijonska molitvena zveza,
- poletna srečanja misijonarjev v domovini,
- redna komunikacija z misijonarji in objava njihovih dopisov,
- druga pomoč in posredovanje pri reševanju potreb misijonarjev.

10.2.3 Organiziranost

Osrednja inštitucija Svetega sedeža za misijone so Papeške misijonske družbe – štiri misijonske ustanove, povezane v eno. Delujejo znotraj Kongregacije za *evangelizacijo narodov* in imajo svoj statut. Kongregacija na predlog SŠK za dobo petih let imenuje narodnega ravnatelja za misijone in ravnatelja Papeških misijonskih družb, ki je hkrati tudi vodja MSS.

Misijonsko področje v Cerkvi na Slovenskem koordinira Medškofijski misijonski odbor (MMO), ki ga poleg pristojnega škofa za misijonsko dejavnost in narodnega ravnatelja misijonov sestavljajo škofijski animatorji za misijone, zastopnik in zastopnica redovnih skupnosti in predstavnik misijonskih dejavnosti. Škofije imajo tudi svoje dekanijske animatorje za misijone.

V Misijonskem središču, ki ga vodi ravnatelj (sedaj župnik na župniji, delo opravlja prostovoljno), je redno zaposlenih več sodelavcev, trenutno pet, eden odhaja v upokojitev. V veliko oporo je tudi nekdanji ravnatelj g. Stane Kerin, ki pomaga s svojim vedenjem in nasveti, pa tudi v konkretnih delih. Vse delo opravlja kot prostovoljec, ob zadolžitvah, ki jih ima na župnijah kot duhovni pomočnik. Dejavnih je tudi nekaj prostovoljcev, molivcev, botrov in zlasti nešteto dobrotnikov in podpornikov naših misijonarjev. Nad delovanjem Misijonskega središča bdi nadzorni odbor, ki ga potrjuje SŠK.

Misijonsko središče na ravni vesoljne Cerkve sodeluje s Kongregacijo za evangelizacijo narodov in Papeškimi misijonskimi družbami in lokalnimi cerkvami (škofijami) po vsem svetu. V Sloveniji MSS sodeluje s Slovenskim pastoralnim svetom in Slovensko oznanjevalno komisijo, škofijami in župnijami, ob konkretnih projektih tudi z drugimi cerkvenimi, državnimi in družbenimi ustanovami (šole, Karitas, zdravstvene ustanove, Ministrstvo za zunanje zadeve RS idr.).

10.2.4 Izzivi za naprej

V zadnjem času beležimo tako znamenja skrbi kot znamenja upanja. Upad števila duhovnih poklicev se je viden tudi v številu misijonarjev. Trenutno na terenu deluje 49 slovenskih misijonarjev (skupaj duhovniki,

redovniki, redovnice in laiki), kar je verjetno najnižje število doslej. To nakazuje nujno po novem zagonu misijonskega čuta med laiki in tudi posvečenimi, v bogoslovju, redovnih skupnostih in župnijah.

Obenem opažamo, da so misijonske akcije ljudje dobro sprejeli, da naraščajo darovi, zbrani v nabirkah, akciji MIVA ali osebnih prispevkih za naše misijonarje, njihovo delo pa je deležno obilnega blagoslova – npr. po številu vernikov, krstov in duhovnih poklicev. Narašča tudi število molivcev v misijonski molitveni zvezi, koledniška trikralska akcija pa je doživela razcvet do te mere, da je postala redni del mladinske pastorale večine slovenskih župnij in pri tisoče mladih zasejala čut za misijone in oznanjanje vesele novice. Nekatero naše redovne skupnosti pošiljajo skupine mladih na krajšo misijonsko izkušnjo k svojim misijonarjem po svetu, pri jezuitih deluje njihova skupina Pota. Letošnji teden molitve za duhovne poklice je bil posvečen misijonski poklicanosti. Upamo, da bodo podobne spodbude in molitveni tedni prebudili novo zanimanje za delo na področjih prve evangelizacije.

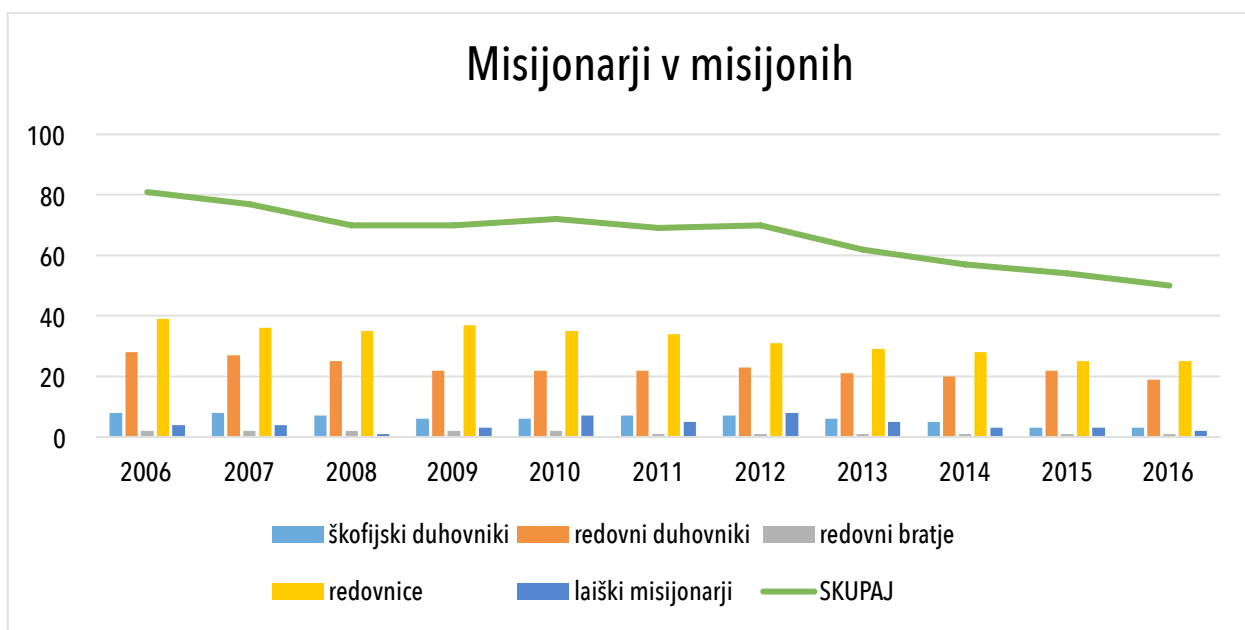
10.3 Statistike 2006–2016

10.3.1 Misijonarji v misijonih

V zadnjih desetih letih je viden upad števila misijonarjev v misijonih. V letu 2006 je bilo v misijonih 81 misijonarjev, leta 2016 pa samo še 50 misijonarjev. Eden izmed razlogov za ta upad je vedno manjše število novih duhovnih poklicev.

V MISIJONIH	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
škofijski duhovniki	8	8	7	6	6	7	7	6	5	3	3
redovni duhovniki	28	27	25	22	22	22	23	21	20	22	19
redovni bratje	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
redovnice	39	36	35	37	35	34	31	29	28	25	25
laiški misijonarji	4	4	1	3	7	5	8	5	3	3	2
SKUPAJ	81	77	70	70	72	69	70	62	57	54	50

Tabela 1: Število misijonarjev 2006–2016 po pripadnosti in stanju

Graf 1: Primerjava števila misijonarjev po pripadnosti in trend

V tem desetletnem obdobju lahko vidimo, da je bilo v misijonih vedno največ redovnic in redovnikov, sledijo jim škofijski duhovniki. Pri vseh število počasi upada. V misijone je odšlo: 1 škofijski duhovnik, 8 redovnic in 7 redovnikov. Pri laiških misijonarjih pa lahko vidimo, da obstaja neka stalnost. Vsako leto, razen leta 2016, sta v misijone odšla eden do dva laiška misijonarja, odstopata le leti 2010 in 2012, ko so v misijone odšli štirje laiški misijonarji.

ODHOD V MISIJONE	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SKUPAJ
škofijski duhovniki						1						1
redovni duhovniki			1		1	1	1	1		2		7
redovni bratje												0
redovnice			1	2	1	1		1	1		1	8
laiški misijonarji	2	1	1	2	4	1	4	2	1	2		20
SKUPAJ	2	1	3	4	6	4	5	4	2	4	1	36

Tabela 2: Novi odhodi v misijone po letih

VRNITEV DOMOV	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SKUPAJ
škofijski duhovniki			1	1				1	1	2		6
redovni duhovniki	1	1	3	2	1			1	1		2	12
redovni bratje						1						1
redovnice	1	1	1		2	1	2	3	2	2	1	16
laiški misijonarji	4	1	4			3	1	5	3	2	1	24
SKUPAJ	6	3	9	3	3	5	3	10	7	6	4	59

Tabela 3: Število misijonarjev, ki so se za stalno vrnili iz misijonov

V desetih letih se je za stalno vrnilo v domovino 59 misijonarjev, od tega 24 laiških misijonarjev. Drugi misijonarji (redovniki, redovnice, duhovniki) so se večinoma vrnilo v domovino zaradi zdravstvenih težav.

UMRLI V MISIJONIH	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SKUPAJ
škofijski duhovniki												0
redovni duhovniki				1		1		2			1	5
redovni bratje												0
redovnice		2	1		1	1	1			1		7
laiški misijonarji	1											1
SKUPAJ	1	2	1	1	1	2	1	2	0	1	1	13

Tabela 4: Število misijonarjev, ki so umrli v misijonih

LETO	ŠTEVILO PROJEKTOV
2006	60
2007	79
2008	77
2009	87
2010	133
2011	114
2012	137
2013	121
2014	135
2015	122
2016	155
SKUPAJ	1220

Tabela 5: Število denarno podprtih misijskih projektov

10.3.2 Denarna pomoč misijonarjem

Namen misijskega središča je pomagati našim misijonarjem pri njihovem oznanjevanju in delu za dobro župnije in ljudi. Pomagamo jim z molitvijo v misijski molitveni zvezi in finančno s podporo njihovih projektov. V povprečju smo na leto podprli 110 različnih projektov.

10.3.3 MIVA v številkah

Akcija MIVA deluje v sklopu Misijskega središča. V Sloveniji obstaja že od leta 1987 in je članica mednarodne organizacija MIVA. Že 30 let pomaga našim misijonarjem pri nakupu prepotrebnih vozil. Večji del zbranih sredstev gre za potrebe slovenskih misijonarjev. Na predlog mednarodne MIVE pa vsako leto darujemo tudi kakšno vozilo za potrebe njihovih sobratov oziroma misijonarjev iz drugih držav. Danes smo vsi vezani na prometna sredstva. Vozniki in drugi na Krištofovo nedeljo namenijo svoj dar za srečno

prevožene kilometre. Kako mogočen je ta dar in kako rešilen za naše misijonarje in ljudi v tretjem svetu, zgovorno pričajo vozila, sad akcije MIVA.

Da lahko misijonarji opravljajo svoje človekoljubno poslanstvo, potrebujejo prevozna sredstva. Njihovo delo večinoma poteka v krajih, ki so zelo oddaljeni od središč. Dobro vozilo jim omogoča, da lahko prevažajo hrano, gradbeni material, učitelje, katehiste in otroke, predvsem pa bolnike ter tako rešujejo življenja.

V zadnjih desetih letih smo podprli skupno 204 projekte, kar pomeni, da smo v povprečju odobrili 18 projektov na leto. Na podlagi odobrenih projektov lahko vidimo, da finančna pomoč ne upada, ampak je v tem desetletnem obdobju stalno naraščala. Največ projektov smo izvedli leta 2015, ko smo jih odobrili kar 31 v 16 različnih državah. Misijonarji pa so največkrat prosili za avtomobile; v desetih letih smo tako v misijone poslali kar 127 avtomobilov.

Leta 2016 so slovenski darovalci s 444.000,00 EUR prispevkov omogočili izvedbo 20 projektov v 11 državah sveta.

TIP MIVA VOZILA:	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	SKUPAJ
avto	7	11	10	9	10	12	11	11	14	16	16	127
kombi			1	1	1	1			2	3	1	10
tovornjak, kamionet	1			2			3				1	7
minibus						1		1	2		1	5
avtobus										1		1
reševalno vozilo			3							1		4
traktor	1						1		1	1		4
priključki (prikolica, plug, brana)		2				1						3
motor, štirikolesnik			4	1	1		3		2	9		20
kolo						12	2					14
čoln	1				1	1	1	1	1	2		8
pristan									1			1
radijska postaja							1			1		2
dodatno (nadomestni deli, popravila, prevozi)	2	2	2		1		1	4			1	13
SKUPAJ	12	15	20	13	14	28	23	17	23	34	20	219

Tabela 6: Število poslanih vozil, opreme ali povezanih stroškov po letih

10.3.4 Trikralsjevska akcija (TKA)

Od leta 1994 Misijonsko središče Slovenije obuja star običaj koledovanja, ki mu dodajamo pomen solidarnosti. Otroci in mladi, ponekod pa tudi starejši, kot koledniki hodijo od hiše do hiše, prepevajo in prinašajo blagoslov. Z zbranimi sredstvi vsako leto podpremo izključno projekte slovenskih misijonarjev.

Projekte izberemo na podlagi poslanih prošenj, ki jih dobimo od misijonarjev. Z velikonočnim pismom misijonarjem pošljemo obrazce za prijavo projekta za trikraljevsko akcijo. Prošnje zbiramo do konca avgusta, jih nato pregledamo in izberemo projekte, za katere bomo zbirali denar. V adventu na župnije pošljemo revije, letake, nalepke, plakate in pohvale, ki jih koledniki potrebujejo za uspešno izvedbo koledniške akcije. V času od 26. decembra do 6. januarja koledniki v svoji župniji obišejo domove, zapojejo kolednico, voščijo vse dobro v novem letu in poleg tega zbirajo sredstva za projekte naših misijonarjev. Zbran denar najkasneje v marcu pošljemo misijonarjem, katerih projekti so bili izbrani. Morebitni preostanek namenimo drugim projektom v okviru trikraljevske akcije, ki so namenjeni izobraževanju in druženju otrok in odraslih.

Trikraljevska akcija je med ljudmi iz leta v leto vedno bolj sprejeta. V desetih letih se je tako število sodelujočih župnij podvojilo, zvišala pa se je tudi vsota zbranih darov. V povprečju smo v desetletnem obdobju izvedli približno šest projektov letno. Izstopa le leto 2013/2014, ko smo podprli deset projektov, kar je bilo mogoče glede na zbrani znesek. Takrat je bilo tudi največ zbranih sredstev v zadnjih desetih letih.

V trikraljevski akciji 2015/2016 so s 356.133,00 EUR, ki so jih darovali v 354 župnijah, podprli 7 projektov.

10.3.5 Adventna akcija

Otroci po župnijah so vsako leto v adventu spodbujeni k dobroti. Za ta namen pripravimo adventni koledar, ki služi kot pomoč otrokom, staršem in katehetom pri doživljanju adventnega časa in pripravi na Jezusovo rojstvo. Koledar pa jih spodbuja tudi k njihovi solidarnosti z otroki po svetu, ki živijo v revščini. Prihranki, ki jih v decembrskih dneh podarijo otroci za svoje vrstnike, revne otroke po svetu, pomagajo zgraditi otroške vrtce, šole in dispanzerje v deželah v razvoju.

Adventna akcija je dobro sprejeta med ljudmi, kar lahko v priloženi tabeli vidimo po trendu naraščanja števila sodelujočih župnij in tudi zbranih darov. Ker pa je adventna akcija osredotočena na otroke, so zbrani darovi veliko manjši v primerjavi s trikraljevsko akcijo. V povprečju se je vsako leto zbralo približno 85.000 €. Darove, ki so zbrani v okviru adventne akcije, namenimo za projekte Svetega otroštva, ki jih izberejo v Rimu. Iz Rima nam tako vsako leto sporočijo, kam in za kateri projekt pošljemo zbrane darove.

V adventni akciji 2016 je Slovenija prispevala 86.179,03 EUR.

10.3.6 Botrstvo

V Sloveniji je vsem otrokom omogočeno šolanje. Vsi imajo možnost, da gredo v življenje vsaj z osnovno izobrazbo. Marsikje po svetu pa ni tako. Mnogo otrok si v revnih deželah želi v šolo, starši pa zaradi revščine otrok ne morejo vpisati, ne morejo plačati šolnine, ne morejo si kupiti šolske uniforme ... Štipendij in pomoči države pri šolanju ni. Zato smo se v Misijonskem središču odločili, da bomo s pomočjo misijonarjev na misijonih pomagali otrokom vsaj do osnovne izobrazbe.

Projekt botrstvo smo začeli izvajati v juniju leta 2000, in sicer na pobudo pokojnega misijonarja p. Miha Drevenška, ki je deloval v Zambiji. Takrat je p. Miha v Slovenijo pripeljal glasbeno skupino iz Zambije.

Ljudje, ki so obiskovali njihove koncerte, so želeli članom skupine pomagati in tako je nastala ideja za botrstvo. Pozneje smo projekt razširili še na druge države. Trenutno botrstva potekajo v 10 različnih državah: v Angoli, Braziliji, Etiopiji, Kambodži, Malaviju, Mjanmaru, Paragvaju, Zambiji ter na Madagaskarju in Salomonovih otokih. Botrom, ki se odločijo za botrstvo, dvakrat letno pošiljamo pošto, s katero jih obveščamo o stanju na misijonu in o otrocih, ter položnice. V zadnjih letih je število botrov malenkost upadlo, a še vedno je številka kar velika, saj je v projekt trenutno vključenih nekaj več kot 3.000 slovenskih botrov.

10.3.7 Misijonska nedelja

Mesec oktober je namenjen misijonom, zato takrat praznujemo misijonsko nedeljo, ko se še posebej spominjamo misijonarjev, zanje molimo in zbiramo darove. Molitev in nabirka na misijonsko nedeljo je nekaj posebnega, saj se dogaja po vseh župnijah po vsem svetu. Vernike vsega sveta na ta dan poveže v solidarnosti in utrjuje zavest za misijone. Nabirka na misijonsko nedeljo ustvarja mednarodni solidarnostni sklad za misijone. Ta sklad omogoča pravično delitev darov še posebno tistim župnijam po svetu, ki so pomoči najbolj potrebne. Nabirko misijonske nedelje vsako leto MSS nakaže v Rim, da jo porazdelijo za projekte celega sveta. V letu 2016 so zbrali in nakazali 279.057,50 EUR.

10.3.8 Način razdeljevanja zbranih darov

Vsi zbrani darovi iz različnih akcij in nabirk so v Misijonskem središču Slovenije (MSS) računovodsko zavedeni in sledljivi, nakazujejo se neposredno misijonarjem ob strogem upoštevanju namena. Prav zato ljudje MSS zaupajo. Misijonarji skozi vse leto pošiljajo svoje prošnje s predračuni za konkretne misijonske projekte (npr. za šole, vozila, ambulante, cerkev, župnišče, obnove, hrano ...). Ravnatelj MSS oziroma medškofijski misijonski odbor prošnje pregleda, in ko jih potrdijo (glede na razpoložljiva zbrana sredstva), se odobren denarni znesek nakaže na račun misijonarja oziroma njegove redovne skupnosti v misijonih. Izjemi sta adventna akcija, kjer smo postopek opisali zgoraj, in misijonska nedelja, ki je del svetovne nabirke za misijone.

Naši misijonarji že med samim napredovanjem projekta, zlasti pa po njegovem zaključku, pošiljajo poročila, zahvale in fotografije. O delu misijonarjev in njihovih projektih lahko preberate na naši spletni strani www.missio.si (npr. rubrika Utrinki), FB-strani in v našem glasilu *Misijonska obzorja*, zato vabimo vse k naročilu in branju. Ob raznih akcijah občasno izdamo tudi DVD-je z misijonskimi tematikami (dostopni so tudi na našem kanalu Youtube in v arhivu TV Exodus). Kadar so naši misijonarji v domovini, radi spregovorijo za *Družino*, Radio Ognjišče, revijo *Ognjišče* in druge katoliške medije.

10.3.9 Trenutno stanje slovenskih misijonarjev

V letu 2017 ima Cerkev na Slovenskem trenutno 49 misijonarjev in misijonark v 25 državah na 4 celinah (glej tabelo).

Njihova struktura je:

- 7 jezuitov,
- 6 usmiljenk (hčera krščanske ljubezni),
- 5 salezijancev,
- 5 salezijank (hčera Marije pomočnice),

4 frančiškanke Marijine misijonarke,
 4 lazaristi, 3 uršulinke, 3 Marijine sestre,
 3 laiki,
 2 minorita,
 2 škofijska duhovnika iz Nadškofije Ljubljana,
 1 škofijski duhovnik Škofija Koper,
 1 misijonarka Jezusa Kristusa,
 1 frančiškanka brezmadežnega spočetja,
 1 frančiškan OFM,
 1 misijonarka ljubezni MC.

	Priimek in ime misijonarja	pripadnost	iz škofije	letnica rojstva	odhod v misijone	Država delovanja
1	Burger s. Anka	usmiljenka	NM	1950	25. 6.1984	Burundi, Ruanda
2	Gerkman s. Vida	usmiljenka	LJ	1946	3. 9.1976	Ruanda, Zair, Burundi,
3	Hiti s. Vesna	usmiljenka	LJ	1954	24. 6. 1991	Ruanda
4	Kavčič s. Bogdana Ivana	usmiljenka	LJ	1945	29. 12. 1971	Burundi, Ruanda, Srednjeafriška republika,
5	Nose s. Veronika	usmiljenka	LJ	1948	4. 6. 1982	Turčija
6	Šubelj s. Marija Andreja	usmiljenka	LJ	1924	21. 5. 1960	Čile
7	Godnič s. Andreja	uršulinka	KP	1971	12. 9. 2008	Peru
8	Koršič s. Mateja	uršulinka	KP	1968	3. 8. 2016	Čile
9	Žnidaršič s. Fani	uršulinka	LJ	1959	5. 9. 2000	Bocvana, Južnoafriška
10	Krmelj Janez	škofijski duhovnik LJ	LJ	1955	3. 10. 1988	Madagaskar
11	Mesec Janez	škofijski duhovnik LJ	LJ	1966	nov. 1999	Madagaskar
12	Bajec Pavel	škofijski duhovnik KP	KP	1951	dec. 1978	Slonokoščena obala
13	Poljanšek Vilko	salezijanec, redovni	LJ	1941	11.12.1997	Burundi, Kongo, Ruanda
14	Grm Anton	salezijanec	LJ	1965	15. 10.2013	Brazilija, Mozambik
15	Ivančič Peter	salezijanec	NM	1962	4. 10. 2011	Kuba
16	Lisjak Danilo	salezijanec	KP	1951	16.10.1986	Ruanda, Kongo, Burundi,
17	Mlinarič Jože	salezijanec	MS	1940	okt. 1971	Burundi, Ruanda
18	Zajtl Franc	salezijanec	CE	1947	1969	Egipt
19	Kmetec p. Martin	minorit	MB	1956	6. 12. 1990	Libanon, Turčija
20	Majetič p. Miha	minorit	LJ	1970	26. 12. 2005	Vietnam, Kazahstan
21	Meško s. Marta	Marijine sestre	UK	1967	2. 5. 2005	Ukrajina
22	Peterlin s. Barbara	Marijine sestre	LJ	1976	6. 5. 2011	Ukrajina
23	Sterle s. Jožica	Marijine sestre	LJ	1971	2. 5. 2005	Ukrajina
24	Adamič Jože	lazarist	ARG	1957	12. 9. 1987	Madagaskar
25	Kerin Tone	lazarist	NM	1958	11. 9. 1985	Madagaskar
26	Opeka Peter	lazarist	ARG	1948	25. 10. 1975	Madagaskar
27	Ovtar Anton	lazarist	CE	1961	23. 9. 2001	Rusija
28	Čuk Lucija	laik	KP	1984	14. 10. 2014	Madagaskar
29	Strajnar Matevž	laik	LJ	1987	13. 7. 2015	Madagaskar
30	Tomc Katarina	laik	LJ	1957	8. 1.2017	Mozambik
31	Kos p. Vladimir	jezuit	MS	1924	13. 5. 1955	Japonska
32	Mihelčič p. Janez	jezuit	LJ	1942	11. 9. 1968	Japonska, Rusija, Kirgizija
33	Mlakar p. Janez	jezuit	LJ	1941	1973	Zambija
34	Mujdrica p. Janez	jezuit	MS	1949	avg. 1974	Zambija
35	Podgrajšek p. Lojze	jezuit	MB	1952	13. 9.1976	Zambija, Malavi
36	Rozman p. Stanko	jezuit	LJ	1942	11. 8. 1977	Malavi
37	Sever p. Janez Andrej	jezuit	ZDA	1965	avg. 1992	Rusija
38	Kastelic s. Metka	HMP - Salezijanka	LJ	1974	18. 11. 2014	Brazilija
39	Kociper s. Agata	HMP - Salezijanka	MS	1957	14. 9. 1983	Brazilija

40	Mikec s. Zvonka	HMP - Salezijanka	NM	1962	23. 6. 1991	Angola, Mozambik
41	Zadavec s. Milena	HMP - Salezijanka	MS	1948	20. 8. 1985	Izrael
42	Zanjkovič s. Marjeta	HMP - Salezijanka	MS	1950	14. 10. 1984	Madagaskar
43	Čuk s. Barbara	Frančiškanka Marijina	LJ	1971	20. 8. 2004	Mehika
44	Sever s. Dorica	Frančiškanka Marijina	MS	1952	1983-1992	Francoska Gvajana, Kanada
45	Slivka s. Ana	Frančiškanka Marijina	LJ	1980	30. 8. 2009	Brazilija
46	Vlašič s. Anica	Frančiškanka Marijina	NM	1943	15. 7. 2005	Rusija
47	Starman s. Anica	Frančiškanka	LJ	1946	8. 5. 1980	Slonokoščena obala
48	Delčnjak (Anton) p.	frančiškan OFM	CE	1938	1. 10. 1969	Francoska Gvajana
49	Karničnik s. Mojca	Družba misijonark	MB	1941	1974	Zair, Čad, DR Kongo

Tabela 6: Trenutno stanje slovenskih misijonarjev po pripadnosti

11 Slovenska in škofijske karitas

Karitas je dobrodelna ustanova Katoliške cerkve v Sloveniji, ki uresničuje karitativno in socialno poslanstvo Cerkve. Slovensko karitas je 1. maja 1990 ustanovila tedanja Slovenska pokrajinska škofovska konferenca, danes *Slovenska škofovska konferenca*.

Prav tako leta 1990 so bile ustanovljene še tri škofijske Karitas: Škofijska karitas Ljubljana 29. junija 1990, Škofijska karitas Koper 6. septembra 1990 ter Škofijska karitas Maribor 12. oktobra 1990.

Škofijska karitas Novo mesto je bila ustanovljena 15. septembra 2006, Škofijska karitas Murska Sobota 1. januarja 2007, Škofijska karitas Celje pa 2. februarja 2007. Slovenska karitas je od 10. maja 1995 polnopravna članica Caritas Internationalis in Caritas Europa.

Karitas je eden poglobitnih izrazov pristnosti katoliške Cerkve v osrčju družbe in človeške zgodovine. Vsaka krščanska skupnost je poklicana, da deli radost in upanje ter je v oporo vsem, ki so žalostni in trpijo.

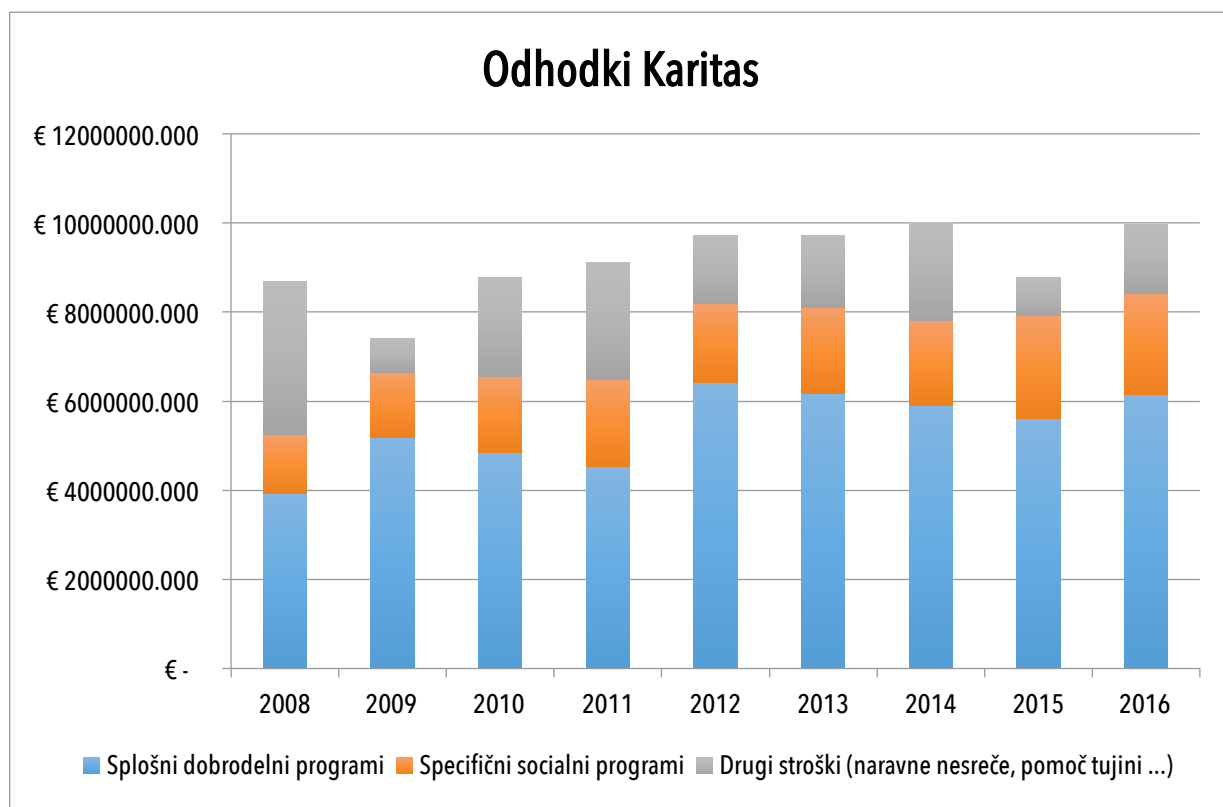
Pomembna dejstva o Slovenski in škofijskih karitas:⁶²

- Karitas je v zadnjih desetih letih razdelila več kot **25 milijonov kg hrane**.
- Skupna vrednost programov pomoči v hrani, higienskih pripomočkov, kurjavi, šolskih potrebščinah, plačilu položnic in ob naravnih nesrečah je v zadnjih desetih letih presegla **49.000.000 EUR**.
- Pomoč Karitas v zadnjih letih zajame več kot **20.000 družin** oziroma **vsako leto več kot 100.000 socialno ogroženih oseb**.
- Socialno ogroženi otroci so deležni učne pomoči ter letovanj med poletnimi počitnicami.
- Prostovoljci v župnijskih karitas vsako leto redno razveselijo in obišejo **več kot 45.000 starejših**.
- V letu 2002 je bila soustanoviteljica **prve ambulante za osebe brez zdravstvenega zavarovanja** v Ljubljani.
- Danes v raznih programih, večinoma v sklopu Zavoda Pelikan Karitas in Zavoda Karitas Samaritan, deluje **več kot 40 zaposlenih sodelavcev in strokovnjakov**, predvsem s področja sociale.
- Skupna vrednost **socialno-varstvenih programov** Karitas je v zadnjih desetih letih presegla **11.000.000 EUR**.
- Slovenska karitas sodeluje z misijonarji v Afriki: podprla je gradnjo ali obnovo petih šol in vrtca, treh zdravstvenih centrov in dveh porodnišnic ter treh centrov za podhranjene otroke. Vse to danes dnevno lajša življenje **več kot 250.000 ljudem** v Afriki, med katerimi je več kot polovica otrok.
- Vrednost projektov razvojne in humanitarne pomoči v Afriki, Aziji in na Balkanu je v zadnjih desetih letih presegla **5.000.000 EUR**.
- Na vsakega zaposlenega na Slovenski karitas je na terenu 93,4 prostovoljcev.

⁶² Vir: Letna poročila slovenskih škofij in Slovenska karitas.

11.1 Prihodki in odhodki mreže Karitas v letih 2008–2016 (v EUR)⁶³

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Splošni dobrodelni programi	3.932.884,00	5.194.846,71	4.848.066,00	4.533.199,00	6.419.769,14	6.172.997,38	5.910.701,65	5.601.667,01	6.160.573,89
Specifični socialni programi	1.316.888,00	1.458.719,85	1.706.525,00	1.942.605,00	1.773.411,60	1.930.992,79	1.893.588,07	2.319.898,28	2.247.560,19
Drugi stroški (naravne nesreče, pomoč tujini ...)	3.433.448,00	761.741,00	2.223.315,00	2.626.874,00	1.524.873,64	1.604.530,00	2.198.259,71	849.665,75	1.562.611,91
Skupaj vsi odhodki	8.683.220,00	7.415.307,56	8.777.906,00	9.102.678,00	9.718.054,38	9.708.520,17	10.002.549,43	8.771.231,04	9.970.745,99

11.2 Mreža Karitas v letu 2016⁶⁴

V letu 2016 je v Sloveniji v okviru mreže Karitas delovala krovna organizacija Slovenska karitas, šest škofijskih karitas, **457** župnijskih in območnih karitas ter dva zavoda, ki izvajata socialnovarstvene programe na področju pomoči ženskam v stiski in pomoči odvisnikom. V Karitas je v letu 2016 delovalo več kot **10.821 prostovoljcev**, ki so skupaj opravili **547.474 ur prostovoljnega dela**. V letu 2016

⁶³ Vir: Letna poročila slovenskih škofij in Slovenska karitas.

⁶⁴ Vir: Letna poročila Slovenske karitas.

so z zbranimi sredstvi za materialno pomoč skupaj pomagali **163.400 ljudem v stiski** po vseh slovenskih krajih (leta 2015 102.285), med njimi tudi **47.000 starejšim** in **28.790 otrokom**; od tega je **96.270** oseb prejelo pomoč v hrani.

Materialno pomoč je v rednih programih pomoči prejelo:

Prejemniki materialne pomoči v rednih programih (2013–2016)	2013	%	2014	%	2015	%	2016	%
Družinski člani in posamezniki	107268	85,51	91410	86,00	86.234	84,31	81.356	84,52
Starejši	13732	10,95	10819	10,18	11.606	11,35	11.242	11,68
Migranti	2944	2,35	2710	2,55	2.786	2,72	2.318	2,41
Brezdomci	1508	1,20	1355	1,27	1.659	1,62	1.345	1,40
Skupaj (v EUR):	125452		106294		102285		96261	

Karitas je glavnino materialne pomoči družinam, otrokom in starejšim razdelila v hrani, obleki, higienskih pripomočkih, v obliki plačila najnujnejših položnic in v obliki šolskih potrebščin. V sklopu materialne pomoči je bilo v letu 2016:

- razdeljenih **3.668** ton hrane (+999 ton v primerjavi z letom 2015);
- **14.060** oseb je prejelo pomoč v obliki plačila položnic (+1.428);
- **12.548** otrok je prejelo šolske potrebščine v obliki paketa ali bonov za delovne zvezke;
- **1.523** osnovnošolcev in dijakov je bilo deležnih pomoči pri plačilu kosila, prevoza in obšolskih dejavnosti;
- **146** otrok je bilo vključenih v botrstvo in posvojitev na razdaljo, otroci pa so bili deležni tudi obdarovanj ob praznikih in učne pomoči;
- v letovanju družin, otrok in starejših v Portorožu je bilo vključenih **687** oseb.

Strokovni delavci in usposobljeni prostovoljci na škofijskih in župnijskih Karitas so:

- izvedli več kot **10.000** individualnih svetovanj, v katera je bilo vključenih **4.850** gospodinjstev;
- v različne oblike družabnih dogodkov je bilo vključenih **20.747** starejših;
- prostovoljci so v več kot **80.000** obiskih razveselili več kot **31.290** starejših;
- **854** družinskih članov iz socialno ogroženih družin je bilo vključenih v strokovno vodene skupine, delavnice in izobraževanja;
- več kot **20.000** otrok je bilo vključenih v obdarovanja, delavnice, družabne dogodke, od tega **590** v centre za mlade in otroke.

Poleg splošnih dobredelnih programov organizacije Karitas izvajajo tudi socialnovarstvene programe na področju pomoči odvisnikom, materinskih domov, brezdomcev, ambulant za osebe brez zavarovanja in pomoči žrtvam trgovine z ljudmi. Tako je v materinskih domovih v lanskem letu bivalo **176** žensk in otrok (+3); v sprejemne in terapevtske centre ter v komune je bilo vključenih **195** odvisnikov (-2); v zavetiščih za brezdomce je bilo deležnih oskrbe **73** oseb. V ljudskih kuhinjah je hrano redno prejelo **351** oseb. Karitas je pomagala žrtvam trgovine z ljudmi in v lanskem letu sodelovala pri oskrbi **99.000** migrantov, ki so v prvih mesecih prešli Slovenijo.

11.3 Državna sredstva za mrežo Karitas

Kot pravna oseba zasebnega prava se Cerkev lahko poteguje tudi za druga sredstva iz državnega proračuna, denimo za dobrodelnost in izvedbo programov na socialnem področju. Organizirana dobrodelnost se je v Cerkvi na Slovenskem začela z demokratičnimi spremembami leta 1990, ko je bila ustanovljena *Slovenska karitas*.

11.4 Viri za realizacijo odhodkov v letu 2016⁶⁵

Največji vir za realizacijo odhodkov so v letu 2016 predstavljali donatorji s 43,6 % (28,3 % donacije in sponzorstva ter 15,3 % poklonjena hrana in material podjetij ter posameznikov), sledijo državna sredstva (razpisi ministrstev, dohodnina, zavodi ...) z 19,2 %, hrana iz sklada EU s 14,1 %, Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij s 12,9 % ter občine s 6,6 %. Preostala sredstva v višini 3,6 % so prispevali drugi manjši financerji.

11.5 Zaposleni v Karitas⁶⁶

V škofijskih Karitas, zavodih in na Slovenski karitas je bilo v letu 2016 na področju splošne dobrodelnosti, v programih in splošnem delovanju redno zaposlenih 30 oseb in 13 oseb prek javnih del. Tovrstne stroške dela večinsko pokrivajo Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Zavodi v sklopu programov aktivnega zaposlovanja.

Na področju specifičnih in socialno varstvenih programov pomoči odvisnikom, ženskam v stiski, brezdomcem, osebam brez zdravstvenega zavarovanja, migrantom in žrtvam trgovine z ljudmi, kjer stroške dela večinsko financira Ministrstvo za delo družino in socialne zadeve, je delovalo 61 redno zaposlenih in 13 prek javnih del.

Štirje zaposleni so delovali na področju preventive in izobraževanj ter eden na področju mednarodne humanitarne in razvojne pomoči Slovenske karitas ter v sklopu projektov globalnega učenja.

11.6 Pomoč Slovenske karitas beguncem in migrantom

Že v maju 2015 je Slovenska škofovska konferenca odobrila predvideni **program dela** z begunci, ki ga je pripravila Slovenska karitas (SK).

Junija 2015 je SK predsednika Republike Slovenije in predsednika Vlade RS seznanila s projektom celostne pomoči migrantom za namestitev begunskih družin (do 20 oseb).

Še pred prihodom beguncem in ves čas begunskega tranzita je bila SK aktivno vključena v **sodelovanje z vladnimi in nevladnimi ustanovami**, zlasti z Upravo RS za zaščito in reševanje, Ministrstvom za

---

⁶⁵ Vir: Letna poročila Slovenske karitas.

⁶⁶ Vir: Letna poročila Slovenske karitas.

notranje zadeve, Rdečim križem Slovenije, s Slogo idr. Prav tako so bili zaradi **izmenjave informacij in izkušenj** v neprestanem stiku z mednarodno mrežo Karitas, zlasti v Avstriji, Srbiji in na Hrvaškem. Prejeli so hitro pomoč Karitas v Nemčiji, Avstriji in ZDA, pozneje še Karitas na Madžarskem, Slovaškem in Češkem. SK je bila povezana tudi s Caritas Internationalis in Caritas Europa.

SK je bila s **škofijskimi in župnijskimi Karitas** pripravljena na prihod beguncev. Nemudoma se je odzvala in v prvem begunskem valu (začetek 18. 9. 2015, skupaj ok. 3.600 prehodov) in drugem (začetek 16. 10. 2015, skupaj ok. 386.000 prehodov) nudila oskrbo beguncev in migrantov **v vseh sprejemnih in namestitvenih centrih** znotraj sestava Civilne zaščite, v sodelovanju z drugimi humanitarnimi in nevladnimi organizacijami. Največ bremena je padlo na ramena ŠK Celje in NŠK Maribor. Ključno vlogo (zlasti na začetku) sta odigrali tudi ŠK Novo mesto in ŠK Murska Sobota. ŠK Ljubljana je bila obremenjena v času največjega pretoka. ŠK Koper je redno pošiljala prostovoljce v Šentilj.

SK je ustanovila **delovno skupino** za migrante in zaposlila **koordinatorja** za pomoč migrantom. Dodatno so začasno zaposlili **9 sodelavcev**.

Prostovoljsko delo je opravljalo skupaj **880 slovenskih prostovoljcev in 250 tujih** (največ Nemcev, Čehov in Madžarov). Skupaj je bilo opravljenih preko **25.000 prostovoljskih ur**. V pomoč je bilo vključenih tudi 10–15 zaposlenih, ki sicer redno delajo na drugih programih.

S hrano in z vodo so v celoti poskrbeli za prvih 12–24 ur oskrbe vseh beguncev v prvem valu. V času drugega vala so bili prostovoljci aktivni tako v vseh centrih kot tudi vzdolž zelene meje. Skrbeli so za dodatno hrano za ranljive osebe in dodatno dobavili hrano ob nepredvidenih povečanjih števila beguncev. Za **nakup hrane** so porabili okrog 150.000 EUR. Za zimske jakne prostovoljcev, **materialno-tehnična sredstva**, higienske pripomočke, nogavice, gorivo in potne stroške zaposlenih in prostovoljcev so porabili okrog 50.000 EUR.

Materialna pomoč: Karitas Nemčije in Avstrije sta darovali postelje, spalne vreče, podloge in odeje v denarni protivrednosti 81.750 EUR. Slovenska podjetja so po pogodbi darovala za 13.500 EUR hrane in za 12.000 EUR higienskih pripomočkov in obutve. Nekaj materialne pomoči so prejeli tudi iz Anglije, Slovaške in Češke.

SK je v okviru **finančnih donacij** prejela namenskih 85.000 EUR od donatorjev v Sloveniji in 122.000 EUR mednarodnih sredstev (*Catholic Relief Service* iz ZDA –25.000 USD, Karitas Nemčije – 84.100 EUR, Karitas Avstrije – 15.000 EUR).

Skupno so torej za stroške **plačali okrog 200.000 EUR** (brez stroškov dela zaposlenih) in skupaj **prejeli za 207.000 EUR finančnih donacij**. Po pogodbi z Upravo RS za zaščito in reševanje je SK prejela finančno povračilo za glavne stroške dela z begunci (zlasti za hrano).

12 Financiranje in plačevanje davkov Katoliške cerkve

Glavni vir prihodkov Katoliške cerkve v Sloveniji predstavljajo prostovoljni darovi vernikov, ki so prvenstveno namenjeni financiranju verske dejavnosti (bogoslužje, verouk, vzdrževanje duhovnikov ipd.), pa tudi vzdrževanju stavb, sakralne kulturne dediščine in za druge materialne stroške. Država verske dejavnosti Katoliške cerkve ne financira, ampak sofinancira samo tiste dejavnosti, ki so družbeno in splošnokoristne (npr. vzdrževanje in obnova sakralne kulturne dediščine nacionalnega pomena, karitativna dejavnost in socialna pomoč, arhivi, šolstvo ipd.). Cerkev večino teh sredstev prejme s kandidiranjem na javnih razpisih.

Zakonska podlaga za sofinanciranje splošnokoristnih dejavnosti, ki jih opravljajo verske skupnosti, je predstavljena v naslednjih dokumentih:

- *Zakon o verski svobodi* (27. in 28. člen);
- Odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-92/01 in Rm-1/02;
- Odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-107/96, U-I-121/97, U-I-326/98 in U-I-92/07;
- *Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih* (UL RS št. 13/2004);
- *Zakon o davku na dodano vrednost* (UL RS št. 117/2006).

Za Cerkev so zavezujoče tudi norme o pridobivanju in upravljanju premoženja, kakor jih navaja *Zakonik cerkvenega prava* (kann. 1254–1310).

12.1 Namenska finančna državna pomoč za plačilo prispevkov verskim uslužbencem

Ministrstvo za kulturo RS na podlagi 32. člena *Zakona o državni upravi*, 7. točke prvega odstavka 30. člena *Zakona o verski svobodi* (ZVS) in 28. člena ZVS ter vloge, ki jo vloži Katoliška cerkev vsak mesec, izda odločbo z namenitvijo državne finančne pomoči za plačilo prispevkov verskim uslužbencem. Namenska državna pomoč se izplačuje za pokritje prispevkov za socialno varnost od osnove najmanj v višini 48 % povprečne plače za predzadnji mesec pred mesecem, v katerem se določa zavarovalna osnova, za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in za obvezno zdravstveno zavarovanje.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Št. zavarovancev	n.p.	1097	1066	1016	971	929	891	840	823	817	804
Znesek skupaj na leto (v EUR)	1.350.788,22	2.148.215,37	2.335.041,48	2.364.799,14	2.324.219,08	2.273.009,06	1.173.460,12	1.781.071,35	1.602.203,82	1.598.377,83	1.606.058,65
Povprečni znesek na zavarovanca na leto (v EUR)	n.p.	1958,26	2190,47	2327,56	2393,63	2446,73	1317,01	2120,32	1946,78	1956,40	1997,59
Povprečni znesek na zavarovanca na mesec (v EUR)	0,00	163,19	182,54	193,96	199,47	203,89	109,75	176,69	162,23	163,03	166,47

12.2 Prihodki verskih skupnosti od donacije 0,5 % dohodnine

Prihodki verskih skupnosti od donacije 0,5 % dohodnine v letu 2016⁶⁷

Davčni zavezanci lahko zahtevajo, da se do 0,5 % dohodnine, odmerjene po *Zakonu o dohodnini od dohodkov*, ki se všttevajo v letno davčno osnovo, nameni za financiranje splošnokoristnih namenov ter za financiranje političnih strank in reprezentativnih sindikatov.

Za namenitev dela dohodnine za donacije za leto 2016 se je odločilo 441.562 (29 %) zavezancev, za katere je bil pripravljen informativni izračun dohodnine. Zavezanci so del dohodnine za donacije namenili 5.054 različnim upravičencem v skupnem znesku 4.603.843,18 EUR (lansko leto 3.999.802,51 EUR).

V letu 2016 je bilo na seznamu 5.054 (leta 2015 4.591) prejemnikov donacije 0,5 % dohodnine, 61 (lani 58) od teh je bilo verskih skupnosti oziroma uvrščenih na seznam kot upravičencev s področja verskih skupnosti. Na seznamu prejemnikov je bilo 53 pravnih oseb Katoliške cerkve. Zaradi preglednosti in jasnosti podatkov smo prišteli še nekaj organizacij, ki sicer niso verske skupnosti, vendar so z njimi tesno povezane ali so jih le-te ustanovile (npr. Slovenska karitas, škofijske karitas, Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov, humanitarna organizacija Usmiljeni Samarijan, katoliška društva in organizacije, redovne skupnosti ipd.).

Upravičenci uvrščeni na seznam s področja verskih skupnosti so od 20.632⁶⁸ donatorjev prejeli 133.638,16 EUR. Od tega je 10.324 zavezancev namenilo 68.322,80 EUR Katoliški cerkvi oziroma njeni verski skupnosti. Če upoštevamo vse katoliške organizacije in ustanove, npr. župnijske vrtce, redovne skupnosti, slovensko in škofijske karitas ipd., pa so pravne osebe Katoliške cerkve v Sloveniji prejele od 34.010 upravičencev 287.114,39 EUR. Razlika je predvsem v tem, da Karitas ni vodena kot verska skupnost ali njen del, ampak kot dobrodelna organizacija.

Povprečen znesek posamezne donacije za upravičence Katoliške cerkve je 8,44 EUR, najnižji povprečni znesek 4,34 EUR je prejela Škofija Murska Sobota, najvišjega povprečnega, 23,65 EUR, pa Župnijski zavod sv. Janeza Krstnika. Največ zavezancev je namenilo svoj dar Slovenski karitas, ki je tako od 16.694 zavezancev prejela 138.740,00 EUR, sledi Združenje slovenskih katoliških skavtov in skavtinj s 28.802,05 EUR donacij (2.677 zavezancev), Nadškofija Ljubljana s 16.798,69 EUR (2.349 zavezancev) ter Zavod sv. Stanislava s 16.311,67 EUR (958 zavezancev). Pet ali manj zavezancev je namenilo svoj del dohodnine Zavodu sv. Martina Kranj – Stražišče, Zavodu župnije Trnovo – Karitas, Misijonski družbi – lazaristom, Samostanu sester sv. križa, Slovenski škofovski konferenci ter Kongregaciji šolskih sester de notre dame. Brez donacij so bili naslednji upravičenci: Družina Kristusa Odrešenika, Inštitut frančiškank Marijinih misijonark ter Slovenski dominikanski vikariat.

⁶⁷ Vir: Finančna uprava Republike Slovenije, v:

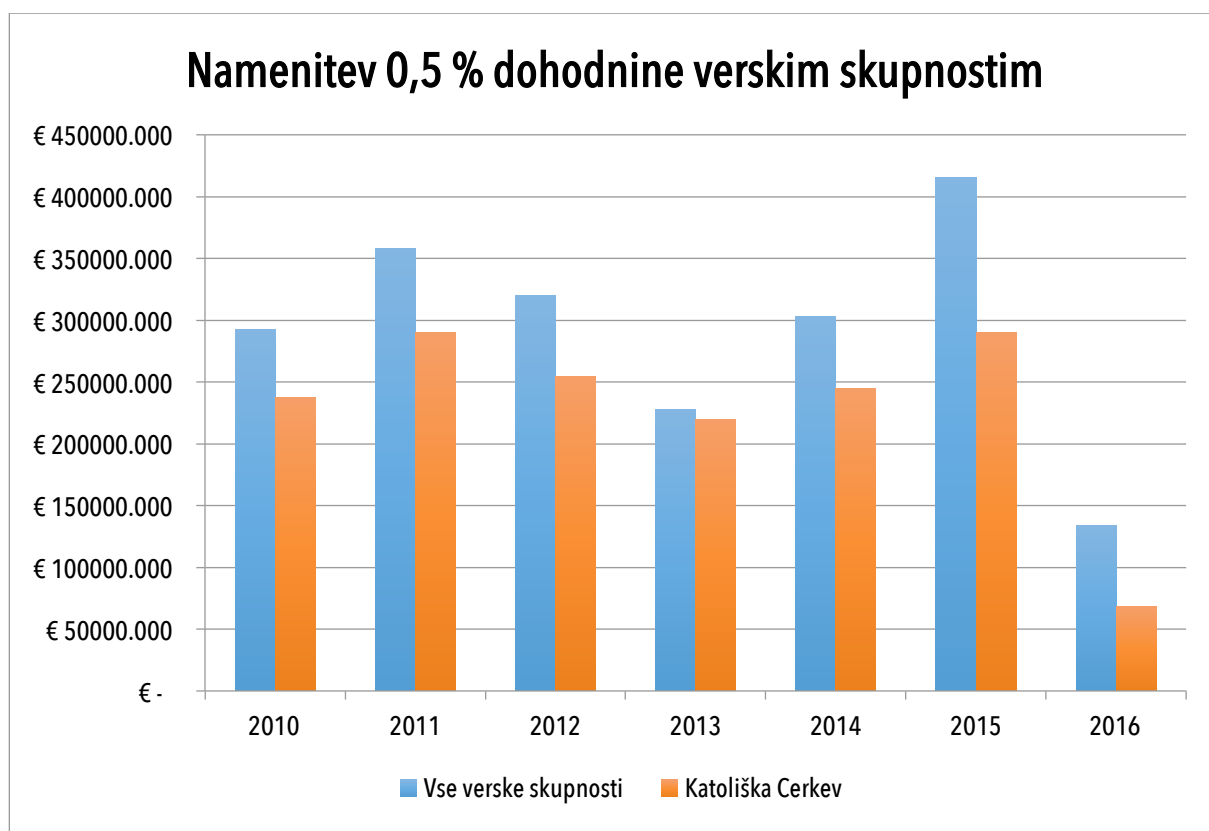
<http://www.fu.gov.si/?id=240#xPrejemniki%20namenitve%20dela%20dohodnine%20za%20donacije> (pridobljeno 10. avgusta 2017).

⁶⁸ Število ne zajema zavezancev, če jih je manj kot 5 nakazalo donacijo enemu upravičencu.

V letošnjem poročilu smo pri prihodkih verskih skupnosti, ki jih prejmejo od donacij namenitve 0,5 % dohodnine, uporabili drugačno metodologijo izračuna kakor prejšnja leta, saj bolj jasno odseva realno stanje. Ta se nanaša na poročilo in šifrante FURS-a, zato je v primerjavi z letom 2015 večje odstopanje.

Prihodki verskih skupnosti od donacije 0,5 % dohodnine (vrednosti v evrih)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ⁶⁹
Vse verske skupnosti	292.106,31	358.411,68	319.791,35	227.426,97	302.872,27	415.208,54	133.638,13
Katoliška cerkev	237.260,81	289.885,26	254.769,35	220.026,11	244.596,38	289.871,23	68.322,80
%	81,22	80,88	79,67	96,75	80,76	69,81	51,13

Št. darovalcev/zavezanci

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vse verske skupnosti	25313	33966	31270	30028	32769	46208	20632
Katoliška cerkev	18999	24970	22544	21620	24346	35957	10324
%	75,06	73,51	72,09	72,00	74,30	77,82	50,04

⁶⁹ V izračunu za leto 2016 so upoštevane samo verske skupnosti, kakor jih vodi v evidenci FURS.

12.3 Obdavčitev cerkvenih ustanov

Cerkvene ustanove kot pravne osebe zasebnega prava plačujejo predvsem naslednje davke in prispevke:

1. davek od vseh stavbnih zemljišč, razen za cerkve;
2. davek od dohodkov pravnih oseb za pridobitne prihodke (prodaje, najemnine, obresti ...); izvzeti so darovi in drugi nepridobitni prihodki;
3. davek ob prodaji nepremičnin;
4. prispevek za vzdrževanje gozdnih cest (lastniki gozdov);
5. obvezno članarino za članstvo v *Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije* (lastniki zemljišč)
6. 22 % DDV pri nakupih opreme, obnovi nepremičnin, tudi cerkva itd.; ker cerkvene ustanove niso zavezanke za DDV, plačani DDV ni povrnjen.

O višini sredstev, ki jih država daje posameznim pravnim osebam zasebnega prava, veliko pove naslednji podatek: cerkvene pravne osebe so lastnice več kot 80 % kulturnih spomenikov v naši državi, država pa jim za njihovo vzdrževanje in obnovo namenja le okrog 20 % denarja od deleža, ki ga sicer daje v te namene. Poleg tega cerkvenopravne osebe plačajo višji DDV ob obnovah kulturnih spomenikov, kot jim država nameni pomoči za njihovo vzdrževanje.

Država ne financira verske dejavnosti Katoliške cerkve. Finančna pomoč države Katoliški cerkvi je v skladu z ustavo, zakoni **ter odločbo Ustavnega sodišča. Katoliška cerkev s plačevanjem različnih vrst davkov plača vsaj desetkrat več, kot država nameni za sofinanciranje socialnih prispevkov verskih uslužbencev.**

Za objektivno sliko obdavčitve dohodkov cerkvenih pravnih oseb je treba prikazati celotno davčno sliko, torej davke, ki jih Cerkev plačuje. Bistveno je, da Cerkev plačuje davke za vse dohodke iz pridobitne dejavnosti. Pri tem je pridobitna dejavnost lahko samo dopolnilna dejavnost neobdavčeni nepridobitni dejavnosti oziroma dejavnosti, ki je dobrodelne oziroma socialne narave.

Dejstva o financiranju Katoliške cerkve v Sloveniji:

- Katoliška cerkev in njene pravne osebe (župnije, škofije, redovne skupnosti, društva, organizacije ...) se večinoma financirajo z **darovi vernikov** in donacijami.
- Državni delež sofinanciranja verskih skupnosti je v Sloveniji **0,8 EUR** na posameznega člana naše verske skupnosti (absolutna vrednost državnega sofinanciranja vseh verskih skupnosti na prebivalca znaša 5,81 EUR). V Nemčiji država z zbranim davkom nameni **200-krat večji delež** sofinanciranja na prebivalca kot v Sloveniji, v Avstriji **85-krat** večji in na Hrvaškem **12-krat** večji delež.⁷⁰

⁷⁰ Državni zbor RS, *Javno financiranje verskih skupnosti – analiza*, Ljubljana, 23. januar 2015, v: http://www.dz-rs.si/wps/PA_DZ-LN-RazNaloge/RazNalogeRes?unid=605A8BD854C26275C1257D9E004732C9&fn=vN6zQfb51yRzO13mNvXKMg==&server=KILIsy07xoTni3/DEWdgVg== (pridobljeno 7. julij 2015).

- Za delovanje Karitas, šol, arhivov in obnovo zaščiteneh kulturnih spomenikov s kandidiranjem na javnih razpisih prejme tudi državna sredstva. **Porabo nadzorujejo različne državne službe**, med drugim tudi *Komisija za preprečevanje korupcije* in *Računsko sodišče RS*.
- **Ustavno sodišče RS je ugotovilo, da ustavno načelo ločitve države in verskih skupnosti ne pomeni, da je vsakršna materialna pomoč države Cerkvam in drugim verskim skupnostim izključena** (prim. odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-92/01 in Rm-1/02). Država je zato dolžna s Cerkvami in verskimi skupnostmi vzpostavljati in ohranjati odnos trajnega sodelovanja in dialoga (prim. odločbe Ustavnega sodišča RS št. U-I-107/96, U-I-121/97, U-I-326/98 in U-I-92/07).
- Državno sofinanciranje socialnih prispevkov verskih delavcev ne pomeni financiranja verske dejavnosti. **Namenjajo se izključno za zagotavljanje socialne varnosti verskih delavcev, ki so državljani Republike Slovenije in opravljajo splošnokoristno dejavnost** (glej poglavje 2.9.1 *Namenska finančna državna pomoč za plačilo prispevkov verskim uslužbencem*). Gre torej za zagotavljanje **pravice do socialne varnosti iz 50. člena Ustave RS** v povezavi z uveljavljanjem javnega interesa oziroma načela socialne države (2. člen) ob zagotovitvi enakopravnosti (14. člen) zlasti s kulturnimi delavci. Tudi tem država financira socialne prispevke, podobno kot namenja proračunska sredstva za športno dejavnost. Sicer pa je državno financiranje socialnih prispevkov verskih delavcev običajno v številnih evropskih državah (npr. v Belgiji, na Češkem, v Litvi, Nemčiji, na Madžarskem, Poljskem in Slovaškem).

Študija Državnega zbora RS *Javno financiranje verskih skupnosti - analiza*⁷¹ je pokazala, da se razne oblike državnega prispevka verskim skupnostim v Evropi razlikujejo od države do države. Če primerjamo količino sredstev in število prebivalcev v posamezni državi ter vsoto javnih sredstev, ki se po razpoložljivih podatkih namenja na posameznega prebivalca, je vrstni red držav, ki namenijo največ sredstev verskim skupnostim, sledeč:⁷²

Izrazito izstopajo Finska, Danska, Avstrija, Nemčija in Norveška, v katerih država iz lastnega proračuna namenja več kot 100 EUR sredstev na prebivalca. Slovenija je v tej skupni zadnja, saj na prebivalca nameni verskim skupnostim le 5,81 EUR.

Država	Sredstva na prebivalca v EUR
Finska	190,67
Danska	170,93
Avstrija	163,93
Nemčija	148,75
Norveška	138,98

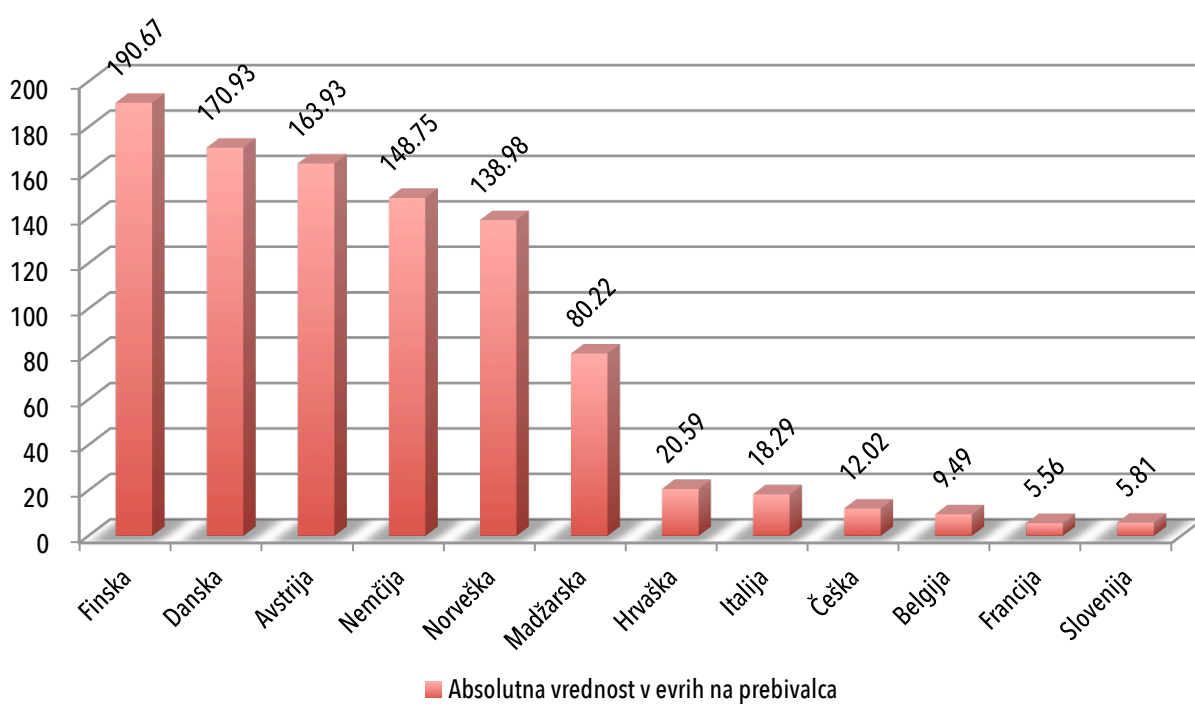
⁷¹ Državni zbor RS, *Javno financiranje verskih skupnosti - analiza*, Ljubljana, 23. januar 2015, v: http://www.dz-rs.si/wps/PA_DZ-LN-

[RazNaloge/RazNalogeRes?unid=605A8BD854C26275C1257D9E004732C9&fn=vN6zQfb51yRzO13mNvXKMg==&server=KILI sy07xoTni3/DEWdgVg==](http://www.dz-rs.si/wps/PA_DZ-LN-RazNaloge/RazNalogeRes?unid=605A8BD854C26275C1257D9E004732C9&fn=vN6zQfb51yRzO13mNvXKMg==&server=KILI sy07xoTni3/DEWdgVg==) (pridobljeno 7. julij 2015).

⁷² Absolutna vrednost v EUR na prebivalca. Prim.: Javno financiranje verskih skupnosti. Državni zbor RS. Ljubljana 2014.

Madžarska	80,22
Hrvaška	20,59
Italija	18,29
Češka	12,02
Belgija	9,49
Francija	5,56
Slovenija	5,81

Sredstva, ki jih država nameni iz proračuna za verske skupnosti (v EUR na prebivalca)

13 Kristjanofobija in kazniva dejanja zoper Katoliško cerkev v Sloveniji

V Sloveniji je prisotna kristjanofobija ali protikrščansko delovanje, ki je vsak izraz nestrpnosti, diskriminacije, vandalizma, strahu, odpora, izključevanja, sovraštva ali žalitev do krščanstva, krščanskih simbolov in vernikov. Izraz kristjanofobija označuje nerazumen strah in odpor do krščanstva, zažiganje križev, skrunjenje cerkva in kapelic in druga žaljiva dejanja, ki se pogosto skrivajo pod besedno zvezo »umetniški izraz«. Ob tem so skrb zbujujoči primeri medijskega linča, širjenja predsodkov ter stigmatizacije kristjanov kot tudi politični in družbeni interesi iz ozadja, ki omejujejo delovanje verskih skupnosti.

Na evropski ravni na tem področju deluje nevladna in neprofitna organizacija *Observatory on Intolerance and Discrimination against Christians/Opazovalnica proti nestrpnosti in verski diskriminaciji* s sedežem na Dunaju.⁷³

V nadaljevanju so popisani primeri kristjanofobije za leto 2017 ter statistika kaznivih dejanj zoper sakralne objekte v obdobju 2006–2017.⁷⁴

13.1 Evidentirani primeri kristjanofobije v Sloveniji v letu 2017

1. Skrunitev dveh dragocenih Marijinih kipov v koprski stolnici (21. november 2016)

Storilec je v stolni cerkvi v Kopru s kladivom razbil stekleno pregrado na oltarju in poškodoval kip Žalostne Marije (Pietà) iz 15. stoletja. Nato se je znesel nad priljubljenim kipom Marije z Jezusom iz 19. stoletja. Po približnih ocenah je nastalo za več kot 100.000 evrov škode, toda škoda je še precej večja na umetniškem delu, ki je neprecenljive vrednosti. Prav tako gre za moralno škodo, saj je storilec s tem dejanjem prizadel čustva vernikov.

Povezave:

- <http://www.druzina.si/ICD/spletnastran.nsf/clanek/vandalizem-v-koprski-stolnici>
- <http://www.delo.si/novice/slovenija/neznanec-v-koprski-stolnici-poskodoval-600-let-star-kip-zalostne-matere-bozje.html>
- <http://www.slovenskenovice.si/crni-scenarij/doma/koper-s-kladivom-nad-marijo>

2. Verbalni napad na svobodo govora ljubljanskega nadškofa Stanislava Zoreta (16. in 22. avgust 2017)

Nekateri mediji so napadli ljubljanskega nadškofa msgr. Stanislava Zoreta, potem ko se je med pridigo na praznik Marijinega vnebovzvetja na Brezjah zavzel za nerojeno človeško življenje, pravice in dostojanstvo žene ter izpostavil pomen življenja.

Povezavi:

⁷³ [Http://www.intoleranceagainstchristians.eu](http://www.intoleranceagainstchristians.eu).

⁷⁴ Zadnja posodobitev podatkov za leto 2017 je na dan 15. november 2017.

- <https://www.dnevnik.si/1042782271>
- <https://www.dnevnik.si/1042781877/mnenja/kolumne/dileme-nadskofa-zoreta-ali-kako-castiti-zenske>

3. Vandalizem na cerkvi v Šiški (19. oktober 2017)

Na steni podružnične cerkve Sv. Jerneja v Šiški v Ljubljani so neznani storilci porisali fasado z grafiti in žaljivimi napisi.

4. Skrunitev križev na mariborskem pokopališču Dobrava (25. oktober 2017)

Vladna komisija za reševanje prikritih grobišč je v sredo, 25. oktobra 2017, prijavila Policijski upravi Maribor onečaščenje treh grobišč poleg pokopališča Dobrava pri Mariboru. Gre za grobišča izvensodno umorjenih žrtev iz časa komunistične revolucije. Neznani storilci so porušili usmerjevalno tablo in tri križe, ki jih je komisija nedavno postavila v spomin na žrtve. Policija je omenjeni dogodek zabeležila in sprožila postopke zoper neznane storilce.

Povezave:

- <http://katoliska-cerkev.si/onecasceni-trije-krizi-na-povojnih-grobiscih-2017>
- <https://www.vecer.com/za-obletnico-na-dobravi-podrti-krizi-6336370>
- <http://novice.svet24.si/clanek/novice/slovenija/59f0d6204a79c/v-dobravi-onecastili-grobisca-izvensodno-umorjenih-zrtev>
- <https://www.sta.si/2443658/neznanci-onecastili-tri-grobisca-poleg-pokopalisca-v-dobravi-pri-mariboru>

13.2 Ropi, tatvine, vlomi in druga kazniva dejanja zoper objekte ali osebe Katoliške cerkve v Sloveniji⁷⁵

Slovenski duhovniki postajajo vedno pogosteje tarča napadov, ropov in tatvin, zato letos prvič objavljamo tabelo s statistiko kaznivih dejanj, ki jih je obravnavala policija po izbranem podrobnem prizorišču »cerkev, župnišče, kapelica« v letih 2005–2016 po posameznih PU. V zadnjih desetih letih se je v slovenskih sakralnih prostorih zgodilo več kot 2.300 kaznivih dejanj.

Število kaznivih dejanj leto

Policijska uprava	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Skupna vsota
PU CELJE Vsota	17	66	34	51	13	33	54	16	25	8	16	17	350
PU KOPER Vsota	12	4	3	18	10	12	4	4	8	3	9	7	94
PU KRANJ Vsota	5	13	8	16	26	18	36	41	22	3	18	23	229
PU LJUBLJANA Vsota	47	78	78	58	46	83	104	66	82	55	65	46	808
PU MARIBOR Vsota	19	19	31	44	31	56	101	40	26	11	15	14	407
PU MURSKA SOBOTA Vsota	9	12	14	4	10	8	8	8	9	7	3	4	96

⁷⁵ Vir: Ministrstvo za notranje zadeve RS, Policija; podatki zajemajo podatke za objekte vseh krščanskih Cerkev v Sloveniji.

PU NOVA GORICA Vsota	1	6	4	15	30	20	7	7	10	11	9	25	145
PU NOVO MESTO Vsota	13	29	16	13	16	22	16	27	28	14	23	14	231
Skupna vsota	123	227	188	219	182	252	330	209	210	112	158	150 ⁷⁶	2.360

Iz podatkov, ki jih je zbrala in posredovala Policija, izhaja, da je v primerjavi z letom 2016 v letu 2017 delež vlomov oziroma kaznivih dejanj zoper Katoliško cerkev v Sloveniji upadel za 28,8 %, povečala pa se je škoda, ki je iz njih nastala: s 106.200 evrov na 286.500 evrov. Prav tako se je povečal delež preiskanih kaznivih dejanj z 12,9 % na 40,4 %. V letošnjem letu je bilo največ preiskanih kaznivih dejanj na območju PU Koper (88,9 %), najmanj pa na območju PU Murska Sobota in PU Nova Gorica (0 %). Najpogosteje se dogajajo velike tatvine, sledijo tatvine. V letu 2016 se je 139 obravnavanih kazenskih primerov končalo s kazensko ovadbo, leta 2017 pa 99.

Sledi splošen pregled obravnavanih kaznivih dejanj po enotah, poglavjih, mesecih in zaključnih dokumentih tekoče evidence za območje Republike Slovenije in primerljivo mesečno obdobje do meseca oktobra.⁷⁷

Prikaz vsebuje naslednje podatke:

- tekoči podatki z dne 22. 11. 2017 ob 6:44:38 uri;
- obdobje let: 2016, 2017;
- zaključek: *ovadba*;
- obravnava s strani vseh enot policije;
- območje storitve vseh občin;
- vključena podrobna prizorišča: cerkev, župnišče, kapelica, samostan;
- vse oblike kriminalitete;
- izbrani členi (Poškodovanje ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote, Poškodovanje tuje stvari, Požig, Rop, Roparska tatvina, Tatvina, Velika tatvina);
- vse kriminalistične označbe;
- vsi predmeti;
- vse kazenske ovadbe.

Pregled obravnavanih kaznivih dejanj (KD) po enotah obravnave

Organizacijska enota obravnave kaznivega dejanja	2016			2017			
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Primerjava KD s predhodnim letom	Delež preiskanih KD
PU CELJE	14	10,8	21,4%	11	7,5	-21,4%	54,5%
PU KOPER	5	1,2	40,0%	9	202,4	80,0%	88,9%
PU KRANJ	24	11,1	4,2%	12	5,7	-50,0%	50,0%
PU LJUBLJANA	40	30,4	10,0%	34	41,5	-15,0%	32,4%
PU MARIBOR	14	13,6	7,1%	11	6,1	-21,4%	72,7%

⁷⁶ Podatki za leto 2017 so iz tekoče baze in prikazujejo stanje na dan 15. 11. 2017.

⁷⁷ Vir: Policija, pridobljeno 22. novembra 2017.

PU MURSKA SOBOTA	4	2,6	50,0%	3	1,8	-25,0%	0,0%
PU NOVA GORICA	24	27,9	12,5%	9	12,5	-62,5%	0,0%
PU NOVO MESTO	14	8,6	14,3%	10	8,9	-28,6%	10,0%
Skupaj	139	106,2	12,9%	99	286,5	-28,8%	40,4%

Pregled kaznivih dejanj po poglavjih in členih Kazenskega zakonika

Poglavje KZ obravnave kaznivega dejanja	2016			2017			
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Primerjava KD s predhodnim letom	Delež preiskanih KD
KD Zoper premoženje	139	106,2	12,9%	99	286,5	-28,8%	40,4%
204. Tatvina	26	11,8	30,8%	32	26,8	23,1%	34,4%
205. Velika tatvina	107	92,8	8,4%	56	152,5	-47,7%	41,1%
206. Rop	3	1,1	33,3%	1	2,3	-66,7%	0,0%
207. Roparska tatvina	1	0,1	0,0%			-100,0%	NaN
219. Poškodovanje ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote	1	0,3	0,0%	3	103,0	200,0%	100,0%
220. Poškodovanje tuje stvari	1	0,1	0,0%	6	2,1	500,0%	33,3%
222. Požig			NaN	1	0,0	-	100,0%
Skupaj	139	106,2	12,9%	99	286,5	-28,8%	40,4%

Pregled obravnavanih kaznivih dejanj po mesecih

Mesec obravnave kaznivega dejanja	2016			2017			
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Primerjava KD s predhodnim letom	Delež preiskanih KD
Januar	18	5,3	0,0%	7	14,1	-61,1%	28,6%
Februar	21	6,5	23,8%	21	126,5	0,0%	76,2%
Marec	21	27,2	14,3%	7	5,6	-66,7%	28,6%
April	14	14,4	14,3%	4	0,8	-71,4%	25,0%
Maj	8	17,0	0,0%	16	109,1	100,0%	18,8%
Junij	15	3,7	26,7%	8	6,0	-46,7%	25,0%
Julij	9	4,6	0,0%	7	6,5	-22,2%	0,0%

Avgust	8	4,5	0,0%	7	2,1	-12,5%	71,4%
September	10	3,3	30,0%	8	8,5	-20,0%	50,0%
Oktober	15	19,8	6,7%	14	7,6	-6,7%	35,7%
Skupaj	139	106,2	12,9%	99	286,5	-28,8%	40,4%

Pregled obravnavanih kaznivih dejanj po zaključnih dokumentih

Zaključni dokument	2016			2017			
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Primerjava KD s predhodnim letom	Delež preiskanih KD
KAZENSKA OVADBA	139	106,2	12,9%	99	286,5	-28,8%	40,4%
Skupaj	139	106,2	12,9%	99	286,5	-28,8%	40,4%

14 Civilna zakonodaja in cerkve ter druge verske skupnosti v Sloveniji

V nadaljevanju je predstavljena pomembnejša veljavna državna zakonodaja, ki določa pravni položaj cerkva in drugih verskih skupnosti v RS, zlasti Katoliške cerkve.⁷⁸

- *Ustava Republike Slovenije* (7., 14., 16., 41., 46., 63., 123. člen) (Uradni list RS, št. 33/1991, 42/1997, 66/2000, 24/2003, 69/2004, 68/2006);
- *Sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih* (Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih, Uradni list RS – MP, št. 4/2004);
- *Zakon o verski svobodi (ZVS)* (Uradni list RS, št. 14/2007, 46/2010, 40/2012, 100/2013);
- *Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti v Republiki Sloveniji* – 20. člen (Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti v Republiki Sloveniji, ki ga je sprejela skupščina Socialistične Republike Slovenije, je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 15/76. Z uveljavitvijo Zakona o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07) so prenehale veljati določbe Zakona o pravnem položaju verskih skupnosti v Republiki Sloveniji, razen določb 20. člena, ki so ostale v veljavi);
- *Sporazum med Slovensko škofovsko konferenco in Vlado Republike Slovenije o duhovni oskrbi vojaških oseb v Slovenski vojski*;
- *Pravilnik o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v bolnišnicah in pri drugih izvajalcih zdravstvenih storitev* (Uradni list RS, št. 100/2008);
- *Pravilnik o organizaciji in izvajanju verske duhovne oskrbe v zavodih za prestajanja kazni zapora, vzgojnih zavodih, prevzgojnih zavodih in zavodih za usposabljanje* (Uradni list RS, št. 101/2008);
- *Pravilnik o organizaciji in načinu verske duhovne oskrbe v policiji* (Uradni list RS, št. 72/2007);
- *Pravilnik o organizaciji religiozne duhovne oskrbe* (Uradni list RS, št. 58/2003).

Odločitve Ustavnega sodišča, ki zadevajo področje verske svobode in cerkva ter drugih verskih skupnosti

1. Odločba št. **U-I-92/07** z dne 15. 4. 2010 (Uradni list RS, št. 46/2010).

Akt: Zakon o verski svobodi (Uradni list RS, št. 14/07) (ZVS), 1. odst. 13. čl., 1. in 5. tč. 14. čl., 22. čl., 23. čl., 24. čl., 3. odst. 24. čl., 4. odst. 24. čl., 25. čl., 2. odst. 25. čl., 26. čl., zadnji st. 1. odst. 27. čl., 5. odst. 27. čl., 3. odst. 29. čl., 30. čl. in 32. čl.), Zakon o pravnem položaju verskih skupnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list SRS, št. 15/76 in 42/86, ter Uradni list RS, št. 22/91) (ZPPVS), 20. čl., Zakon o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo) (ZObr), 3. odst. 52. čl., <http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/525A00D4A9080D2AC1257736004527C4>.

2. Sklep **Up-2229/08** z dne 28. 5. 2009 (Uradni list RS, št. 43/2009).

⁷⁸ Vir: Ministrstvo za kulturo RS; v:

http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/urad_za_verse_skupnosti/zakonodaja_in_drugi_dokumenti/#c17925 (pridobljeno dne 19.10.2015).

Akt: Ustavna pritožba zoper sklep Vrhovnega sodišča št. II Ips 367/2006 z dne 3. 4. 2008 v zvezi s sklepom Višjega sodišča v Ljubljani št. I Cp 101/2006 z dne 1. 2. 2006 in s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. P 2474/2005 z dne 8. 12. 2005,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/B226B1429EA6C8B5C12575CF002BB30A><http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/B226B1429EA6C8B5C12575CF002BB30A>

3. Odločba št. **U-I-354/06** z dne 9. 10. 2008 (Uradni list RS, št. 104/08, in OdlUS XVII, 52).

Akt: Odlok o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč (Uradni vestnik občine Moravče, št. 1/06), 2. odst. 9. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/D2F33286C55CDB64C12574F2004123E9>.

4. Odločba št. **U-I-111/04** z dne 8. 7. 2004 (Uradni list RS, št. 77/04, in OdlUS XIII, 54).

Akt: Sklep o razpisu naknadnega referenduma o uveljavitvi Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o sprejemu prostorskih ureditvenih pogojev za plansko celoto V2 Trnovo – Tržaška cesta (za območje urejanja VR 2/6 Ob Cesti dveh cesarjev), Sklep o spremembah tega sklepa (Uradni list RS, št. 41/04), Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/2000 in 51/02),

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/71F362EDF7480126C1257172002A2D73>.

5. Mnenje št. **Rm-1/02** z dne 19. 11. 2003 (Uradni list RS, št. 118/03, in OdlUS XII, 89).

Akt: Sporazum med Republiko Slovenijo in Svetim sedežem o pravnih vprašanjih,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/DF0893E08CA14C0DC1257172002A2D5E>.

6. Odločba št. **U-I-92/01** z dne 28. 2. 2002 (Uradni list RS, št. 22/02, in OdlUS XI, 25).

Akt: Zakon o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v Republiki Sloveniji leta 2001 (Uradni list RS, št. 66/2000 in 26/01) (ZPPGO), 5., 14. al. 6., 10., 11., 12., 13., 15., 23., 24., 25., 28. in 29. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/5A1563FD339BF970C125717200288B64>.

7. Odločba št. **U-I-68/98** z dne 22. 11. 2001 (Uradni list RS, št. 101/01, in OdlUS X, 192)

Akt: Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 12/96 in 23/96 - popr.) (ZOFVI), 3. odst. 72. čl., 4. odst. 72. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/F1AF487C56F1CFE0C125717200288B45>.

8. Odločba št. **U-I-107/96** z dne 5.12.1996 (Ur. list RS, št. 1/97 Ur. list RS, št. 41/97 in OdlUS VI, 104).

Akt: Zakon o začasnem, delnem zadržanju vračanja premoženja (Ur. list RS, št. 74/95) (ZZDZP), 1. al. 1. odst. 1. čl., 4. al. 1. odst. 1. čl.,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/D2072419108E0165C125717200280D59>.

9. Odločba št. **U-I-121/97** z dne 5.12.1996 (Ur. list RS, št. 1/97 Ur. list RS, št. 41/97 in OdlUS VI, 104).

Akt: Zahteva za oceno ustavnosti vsebine zahteve za razpis predhodnega zakonodajnega referenduma o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o denacionalizaciji,

<http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/A924D6CE5749E66CC1257172002A284C>.

10. Odločba št. **U-I-25/92** z dne 04.03.1993 (Ur. list RS, št. 13/93).

Akt: Zakon o denacionalizaciji (Ur. list RS, št. 27/91-I), (ZDen), 1. odst. 3 čl., 2. odst. 3. čl., 13. čl. in 14. čl., <http://odlocitve.us-rs.si/usrs/us-odl.nsf/o/C177312B25B58DDFC125717200280BDA>.

15 Katoliške laiške organizacije

V Cerkvi na Slovenskem deluje 27 laiških organizacij, društev in gibanj, ki so povezana v *Svet katoliških laikov Slovenije* (SKLS). SKLS je krovno združenje laiških organizacij v Cerkvi na Slovenskem. *Svet* s svojim delovanjem spodbuja dejavnosti na področju laiškega apostolata, evangelizacije, družbenega in javnega delovanja, formacije in izobraževanja laikov, karitativnega dela in skrbi za mednarodno sodelovanje z mednarodnimi ustanovami.

Svet katoliških laikov Slovenije (SKLS)

Rakovniška 6, 1000 Ljubljana

Odgovorni škof: msgr. dr. Anton Stres

Tajnik: Leon Jagodic

info@skls.si; <http://www.skls.si>

1. Akademsko katoliško združenje AMOS

Vrbanska cesta 30, 2000 Maribor

Predsednik: Blaž Kosi

akzamos@gmail.com

2. Center Živi na polno

Kongresni trg 14, 1000 Ljubljana

zivinapolno@gmail.com

3. Društvo Barka

01/361 64 58

Zbilje 66, 1215 Medvode

Direktor: Klemen Kastelic

barka.skup@guest.arnes.si

4. Društvo Salezijanski mladinski center Maribor

Engelsova 66, 2000 Maribor

Predsednica: Sanja Obaha Brodnjak

smc.maribor@salve.si

5. Družinski center Betanija

01/432 31 79

Ciril-Metodov trg 7, 1000 Ljubljana

betanija@rkc.si; <http://betanija.rkc.si/>

6. Družinska pobuda

Stara Oselica 18, 4225 Sovodenj

Predsednik: Tomaž Merše

tomaz.merse@druzinskapobuda.si; predsednik@druzinskapobuda.si

info@druzinskapobuda.si; <http://www.druzinskapobuda.si>

7. Gibanje za življenje

01/425 87 93

Rimska cesta 13, 1000 Ljubljana

Predsednica: s. mag. Mirjam Cvelbar SL, dr. med.

Podpredsednik: Lojze Čemažar, akad. slikar

gib_za_ziv@siol.net; <http://www.gibanjezazivljenje.si>

8. Društvo katoliških pedagogov Slovenije (DKPS)

01/438 39 83

Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana

Predsednica: Marija Žabjek

dkps@rkc.si; <http://www.dkps.si>

9. Društvo Mladinski ceh

01/427 71 40

Rakovniška ulica 6, 1000 Ljubljana

Predsednik: Matjaž Knez

ceh@mladinski-ceh.si; <http://www.mladinski-ceh.si>

10. Društvo slovenski katoliški izobraženci (SKI)

Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana

Predsednik: dr. Jože Balažič

ski@drustvo-ski.si; <http://www.drustvo-ski.si>

11. Frama

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

info@fo-frama.org; www.fo-frama.org

12. Frančiškanski družinski inštitut

01/200 67 60

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

<http://franciskanski-druzinski-institut.si/>

13. Frančiškov svetni red (FSR)

Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana

predsednik Narodnega sveta FSR: br. Metod Trajbarič

<http://www ofs.si>; narodni.svet@fsr.si; minister@fsr.si

14. Izseljensko društvo Slovenija v svetu

01/512 89 20

Štula 23, 1210 Ljubljana Šentvid

drustvo.svs@guest.arnes.si; <http://www.drustvo-svs.si>

15. Mavrični most mladih (MMM)

05/333 31 96

Partizanska ulica 40, 5000 Nova Gorica

info@mladi.net; <http://www.drustvo-mmm.si>

16. Mladinsko-informacijski center (MIC)

01/439 97 90

Ulica Stare pravde 11, 1000 Ljubljana

info@mic.si; <http://www.mic.si>

17. Socialna akademija – zavod za izobraževanje, raziskovanje in kulturo

01/439 97 95

Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana

Direktor: Matej Cepin

info@socialna-akademija.si; <http://www.socialna-akademija.si>

18. Slovensko biblično gibanje (SBG)

01/431 42 78

Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana

Predsednica: s. dr. Snežna Večko OSU

Podpredsednika: Jana Podjavoršek in msgr. dr. Rudolf Koncilija

<http://www.rkc.si/sbg/>

19. Združenje slovenskih katoliških zdravnikov

Trubarjeva 82, 1000 Ljubljana

Predsednik: Peter Šuštar, dr. med.

<http://www.katoliski-zdravniki.si>

20. Društvo SKAM – Skupnost katoliške mladine

01/426 84 77

Jurčičev trg 2, 1000 Ljubljana

Voditelj: mag. Anton Česen

tone@drustvo-skam.si; info@drustvo-skam.si; <http://www.drustvo-skam.si>

21. Središče Rotunda

0590/471 21

Destradijev trg 11, 6000 Koper

Direktor: mag. Bojan Mevlja

info@sredisce-rotunda.si; <http://www.sredisce-rotunda.si>

22. VIDES Slovenija

Gornji trg 21, 1000 Ljubljana

vides.slovenija@gmail.com; <http://vides.zavod-dominika.si/>

23. Zavod sv. Ignacija

01/232 20 77

Ulica Stare pravde 11, 1000 Ljubljana

zsi@rkc.si; <http://www.ignacijevdom.si>

24. Ignacijev dom duhovnosti

01/232 20 77

Ulica Stare pravde 11, 1000 Ljubljana

Direktor: p. dr. Ivan Platovnjak DJ

ignacijevdom@gmail.com; <http://www.ignacijevdom.si>

25. ZAO – Združenje animatorjev Oratorija

059/339 206

Zavod Salesianum OE Oratorij Slovenija

Rakovniška ulica 6, 1000 Ljubljana

Predsednik: Samo Pučnik

www.oratorij.net/zao; zao@oratorij.net

26. Združenje krščanskih poslovnežev Slovenije

01/256 22 43

Rožna dolina Cesta XVII/22b, 1000 Ljubljana

info@zkps.si; <http://www.zkps.si>

27. Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS)

01/433 21 30

Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana

načelnica: Irena Mrak Merhar

načelnik: Žiga Kovačič

tajnik: Milan Kobal

generalni duhovni asistent: Janez Kobal

info@skavti.si; <http://www.skavt.net>

28. Združenje bratovščin odraslih katoliških skavtinj in skavtov (ZBOKSS)

Mekinčeva ulica 1, 1000 Ljubljana

Načelnik: Jurij Vrhovnik

generalni duhovni asistent: br. Primož Kovač OFM Cap

zbokss@skavt.net; <http://zboksss.skavt.net>

16 Sklep

S statističnim pregledom Katoliške cerkve v Sloveniji izpostavljamo pastoralno, karitativno in bogoslužno dejavnost katoliške skupnosti v našem narodu.

Z oznanjevanjem evangelija in deljenjem zakramentov Cerkev izpolnjuje svoje temeljno poslanstvo, ki ji ga je zaupal Jezus Kristus na velikonočno jutro: biti zveste in pogumne priče upanja v svetu. V časih, ko se zdi, da je več negativnih kakor pozitivnih novic, je tovrstno delo še bolj nujno kakor v preteklosti. Prav tako pa je nujno ovrednotiti delo mnogih kristjanov, ga ustrezno umestiti v kontekst in ga prikazati, zato je *Letno poročilo Katoliške cerkve* spričevalo za minulo leto in smerokaz za prihodnost.

Prva priča Jezusovega vstajenja je bila sv. Marija Magdalena, zato je papež Frančišek določil, da se njen god obhaja kot praznik, jo poimenoval »apostolka apostolov« in s tem še dodatno okreplil desetletno razpravo o vlogi žensk v Cerkvi. Tako je letos prvič dodano v poročilo posebno poglavje, kjer je ta vloga predstavljena za krajevno Cerkev.

Zbrani podatki ponovno potrjujejo, da so darovi vernikov in dobrotnikov glavni vir za uresničevanje pomoči najbolj ubogim in zapostavljenim ter da slovenske katoliške karitativne organizacije uživajo visoko stopnjo ugleda in zaupanja. Vsa darovana sredstva so porabljena za predvideni namen, kar omogoča uspešno pomoč.

Redovništvo v Cerkvi na Slovenskem, podobno kot drugod na Zahodu, doživlja preobrazbo, ki prinaša zmanjševanje števila članov redovnih družin. Razen nekaterih izjem ta trend najbolj občutijo ženske skupnosti. Upad lahko pripišemo močnemu vplivu sekularizacije in vrivanju laicističnih idej med mlade, kakor tudi upadu natalitete. Medijske afere z negativnimi zgodbami o Cerkvi, ki smo jim bili priča v zadnjih letih, tako v domačem okolju kakor v tujini, so gotovo tudi prispevale svoj delež.

Upoštevati moramo tudi dejstvo, da na odločitev mladih za vstop v redovno življenje vpliva vedno močnejša miselnost, ki odvrča vsako dokončno življenjsko odločitev, saj je prihodnost brez gotovosti, brez varnosti in zato v očeh mnogih mladih polna neznank.

Slovenska škofovska konferenca z vsakoletno pripravo in objavo *Letnega poročila* želi odgovoriti na vedno večjo potrebo po transparentnosti in jasnosti. S pobudami in predlogi, ki jih verniki posredujejo v Tajništvo SŠK, glede na razpoložljiva kadrovska in finančna sredstva, se sprti dodajajo nove podatkovne zbirke in analize. Gre za projekt, ki se nenehno prilagaja in v aktualnem kontekstu s konkretnimi podatki odgovarja na včasih zavajajoče trditve o Cerkvi, vernikih in krščanstvu v Sloveniji.

17 Naslovi nekaterih pomembnejših ustanov v Cerkvi na Slovenskem

Konferenca redovnih ustanov Slovenije (KORUS)

Poljanska cesta 6
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. in faks: +386 (0)1 433 53 23
E-pošta: korus@rkc.si
Spletna stran: <http://korus.rkc.si>

Metropolitanski Cerkvni sodišči

Metropolitansko Cerkvno sodišče v Ljubljani
Ciril-Metodov trg 4, p. p. 1990
1001 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 234 26 38

Metropolitansko Cerkvno sodišče v Maribor
Slomškov trg 19,
2000 Maribor, Slovenija
Tel. +386 (0)590 80 115
E-pošta: cerkveno.sodisce@nadskofija-maribor.si

Svet katoliških laikov Slovenije (SKLS)

Rakovniška 6
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 430 53 70
E-pošta: info@skls.si
Spletna stran: <http://www.skls.si>

Komisija Pravičnost in mir pri Slovenski škofovski konferenci

Krekov trg 1, p. p. 95
1001 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 438 48 00, 420 47 68
Faks: +386 (0)1 231 56 43
E-pošta: kpm@rkc.si
Spletna stran: <http://pravicnost-mir.si>

Papeški slovenski zavod – Slovenik

Pontificio collegio Sloveno
Via Appia Nuova, 884
00178 Roma, Italia
Tel.: +39 06 718 46 11

E-pošta: franc.mihelcic@rkc.si
Spletna stran: <http://sloveno.blogspot.com>

Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani

Poljanska cesta 4
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 434 58 18
Faks: +386 (0)1 434 58 54
E-pošta: referat@teof.uni-lj.si
Spletna stran: <http://www.teof.uni-lj.si>

Teološka fakulteta Univerze v Ljubljani – Enota v Mariboru

Slovenska ulica 17
2000 Maribor, Slovenija
Tel. +386 (0)590 80 132
Faks: +386 (0)590 80 133
E-pošta: referat-MB@teof.uni-lj.si
Spletna stran: <http://www.teof.uni-lj.si>

Katoliški inštitut, Fakulteta za poslovne vede

Ciril-Metodov trg 9
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)820 52 300
Faks: +386 (0)1 432 10 39
E-pošta: info@kat-inst.si
Spletna stran: <http://www.katoliski-institut.si>

Slovenska Karitas

Kristanova ulica 1
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 300 59 60
Faks: +386 (0)1 232 31 86
E-pošta: info@karitas.si
Spletna stran: <http://www.karitas.si>

Misijonsko središče Slovenije

Kristanova ulica 1
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel. +386 (0)1 300 59 50
Faks: +386 (0)1 300 59 55
E-pošta: missio@rkc.si
Spletna stran: <http://www.missio.si>

Vojaški vikariat

Vojkova cesta 55, Ulica Janeza Pavla II. 9

1000 Ljubljana, Slovenija

Tel: +386 (0)1 471 10 49

Faks: +386 (0)1 471 15 99

E-pošta: glavna.pisarna.gssv@mors.si

Spletna stran: <http://www.slovenskavojska.si/struktura/sile-za-podporo-poveljevanja/organizacijske-enote-pri-gssv/vojaski-vikariat/>

Zaporniški vikariat

Smrekarjeva ulica 7/a

1000 Ljubljana, Slovenija

Tel. 080/30 05

GSM: +386 (0)41 715 429

E-pošta: robert.friskovec@gov.si; robert.friskovec@guest.arnes.si

Spletna stran: <http://www.center-ecce.si/>

Duhovna oskrba v bolnišnicah

Bolniška župnija

Trubarjeva c. 80

1000 Ljubljana, Slovenija

GSM. 041 61 33 78, Tel. 01/232 04 49

bolniska.zupnija@rkc.si

18 Slovenske katoliške misije v tujini

Koordinacija Dušnega pastirstva Slovencev po svetu

msgr. Janez Pucelj

Liebigstr. 10, DE - 80538 München

jpuclj@msn.com, www.skgmuc.com

0049/089 2193 7900; GSM 0049/0173 9876 372

AVSTRALIJA

Adelaide

51 Young Avenue

West Hindmarsh SA 5007

Poštni naslov:

PO Box 156

AU - WELLAND SA 5007

p. David Šrumpf OFM, voditelj misijona (2014), oskrbuje iz Melbournea

tel. 0061/8/8346 9674

Melbourne

p. mag. Ciril A. Božič OFM, provincialov delegat, voditelj misijona, urednik in upravnik revije Misli (2001), policijski kaplan Victoria Police (2003), škofov vikar za migrante in begunce - nadškofija Melbourne (2015)

p. David Šrumpf

19 A'Beckett Street

AU - Kew VIC 3101

PO Box 197

AU - Kew VIC 3101

tel. 0061/3/ 9853 7787

Sydney

311 Merrylands Road

AU - Merrylands NSW 2160

Poštni naslov:

PO Box 280

AU - Merrylands NSW 2160

p. Darko Žnidaršič OFM, voditelj misijona (2005)

darko.znidarsic@ofm.si GSM 0061/409 074 760

tel. 0061/2/9637 7147

AVSTRIJA

Slovenski pastoralni center Dunaj

Einsiedlergasse 9-11, AT - 1050 Wien

info@spcdunaj.net

žpk Matija Tratnjek

tel. 0043/01 5442 575

Slovenska katoliška misija Gradec

Mariahilferplatz 3, AT - 8020 Graz

žpk p. mag. Jože Lampret OFMConv

tel. 0043/0316 7131 6924

Slovenska skupnost na Predarlškem (Vorarlberg)

oskrbuje: mag. David Taljat (Švica)

Slovenska katoliška misija Špital

Drau Marienkapelle, Villacherstra.e, Spittal

Št. Primož 65, AT - 9123 St. Primus Št. Primož

žpk mag. Jože Andolšek

tel. 0043/042 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

Slovenski pastoralni center Bruselj

Av. de la Couronne 206, BE - 1050 Bruxelles

žpk dr. Zvone Štrubelj GSM 0032/489 7835 32

zvones@gmx.de

tel/faks 0032/02 6477 106

Slovenska katoliška misija Eisden

Guill. Lambertlaan 36, AT - 3630 Eisden

kontaktna oseba: Nežka Zalar GSM 0032/472 2682 00

nezka@scarlet.be

tel/faks 0032/089 7622 01

FRANCIJA

Slovenska delegatura

Moulin de Thicourt, 57380 Thicourt

delegat: Jože Kamin

kaminjoseph@aol.com

tel/faks 0033/03 8701 0701

Slovenska katoliška misija Pariz

3, Impasse Hoche, FR - 92320 Chatillon

žpk dr. Zvone Štrubelj (Bruselj) tel/faks 0032/02 6477 106

zvones@gmx.de
diakon Ciril Valant
32, rue de la Guilloire, 78720 La Celles les Bordes
tel. 0033/01 4253 6443; 0033/01 34 85 26 66
Slovenska katoliška misija Merlebach
14, r. du 5 Decembre, FR – 57800 Merlebach
žpk Jože Kamin
kaminjoseph@aol.com
tel. 0033/03 8781 4782

Slovenska katoliška misija Nica
6, rue Vernier, FR – 06000 Nice
žpk Štefan Čukman
scukman@clubinternet.fr
tel/faks 0033/04 9388 5851

HRVAŠKA

Slovenska katoliška skupnost Zagreb (oskrbovana iz Slovenije)
msgr. Anton Trpin
Trubarjeva cesta 1
8310 Šentjernej
zupnija.sentjernej@rkc.si
tel. 07/338 00 15

ITALIJA

Slovenska katoliška skupnost Rim
Via Appia Nuova 884, IT – 00178 Roma faks 0039/06 712 99 910
Slovenska katoliška skupnost Milan 0039/0481 21849
Cerkev Corpus Domini, Canova 4, IT – 20100 Milano faks 0039/0481 5192 17
informacije: Karel Bolčina 0039/338 1958 889
tel. 0039/06 718 47 44

KANADA

Župnija sv. Gregorija Velikega Hamilton
125 Centennial Parkway, North
Hamilton, Ontario L8E 1H8 Canada
žpk Drago Gačnik SDB
gregory_sdb@stgregoryhamilton.ca
tel. 001/905/561 59 71

Župnija Marije brezmadežne
739 Brown's Line faks 001/416/253 58 99

Etobicoke ON M8W 3V7 Kanada
Valentin Batič, C.M.
Leopold Valant, C.M.
batic@ourladyofmm.com; <http://www.brezmadezna.com>
tel. 001/416/255 27 21

Slovenska župnija Marija Pomagaj
611 Manning Ave.
Toronto ON M6G 2W1 Kanada
Valentin Batič, C.M.
Leopold Valant, C.M.
batic@ourladyofmm.com; <http://www.brezmadezna.com>
tel. 001/416/531 2316

Župnija Sv. Vladimira
3470 Boul. St. Joseph E.
Montreal, QC, H1X 1W6, Kanada
l.francm@yahoo.com
tel. 001/514/254 8286

NEMČIJA

Slovenska katoliška misija Berlin
Kolonnenstr. 38, DE - 10829 Berlin
žpk Izidor Pečovnik
dori@skmberlin.de; <http://www.skmberlin.de>
tel. 0049/030 7845 066

Slovenska katoliška misija v Essnu
Bausemshorst 2, DE - 45329 Essen
žpk Alojzij Rajk
alozijr@gmail.com; <http://www.slomisijaessen.de>
tel. 0049/0201 3641 513

Slovenska katoliška župnija Frankfurt
Mathildenstr. 30 a, DE - 60599 Frankfurt
žpk Martin Retelj
martin@skgfrankfurt.de; <http://www.skgfrankfurt.de>
tel. 0049/069 6365 48

Slovenska katoliška misija Mannheim
R.merstrasse 32, DE - 68259 Mannheim
žpk Janez Modic

janez@skmmannheim.de; <http://www.skmmannheim.de>
tel. 0049/0621 285 00

Slovenska katoliška župnija sv. Cirila in Metoda Stuttgart

Staffenbergstr. 64, DE - 70184 Stuttgart faks
žpk Aleš Kalamar
ales.kalamar@rkc.si; <http://www.skmstuttgart.de>
tel. 0049/0711 2328 91; 0049/0711 5489 8069

Slovenska katoliška misija Augsburg

Ottmarsg..chen 8, DE - 86152 Augsburg
žpk Roman Kutin
roman.kutin@gmx.net
tel/faks 0049/0821 979 13

Slovenska katoliška župnija Dominik Savio Ulm

Neukirchenweg 63 a, DE - 89077 Ulm
žpk Roman Kutin GSM 0049/0173 5937 313
roman.kutin@gmx.net
tel. 0049/0731 3799 670

Slovenska katoliška župnija München

Liebigstr. 10, DE - 80538 München
žpk msgr. Janez Pucelj 0049/089 2193 7900
jpucelj@msn.com GSM 0049/0173 9876 372
žpk v pok. Marjan Bečan
mbecan@ebmuc.de
diakon: Ralph Prausmüller
ralpfprau@gmail.com
pastoralni sodelavec: Slavko Kessler
skessler@ebmuc.de
slovenischsprachigegemeinde.muenchen@ebmuc.de
www.skgmuc.com
tel. 0049/089 2219 41

SRBIJA

Slovenska katoliška skupnost Beograd

Župa sv. Cirila in Metoda
Požeška 35, RS - 11030 Beograd 00381/011 3056 120
Alojz Letonja GSM 00381/066 5105 509
lletonja@gmail.com

ŠVEDSKA

Slovenska katoliška misija Göteborg

Parkgatan 14, SE - 41138 G.teborg

žpk Zvone Podvinski

zvone@kristuskonungen.se; zvone.podvinski@rkc.si

tel/faks 0046/031 7115 421

ŠVICA in LIECHTENSTEIN

Slovenska katoliška misija Zürich

SlowenenMission GSM 0041/(0) 79 777 3948

Naglerwiesenstrasse 12, CH - 8049 Zürich

žpk mag. David Taljat GSM 0041/079 7773 948

slomission.ch@gmail.com; taljat.david@gmail.com; <http://www.slomisija.ch>

tel. 0041/(0) 44 3013 132

VELIKA BRITANIJA

Slovenska katoliška misija London

62, Offley Road

GB - London SW9 OLS

žpk Stanislav Cikanek

cikanek@msn.com; <http://www.skmlondon.org.uk>

tel/faks 0044/020 7735 6655

ZDA

Johnstown

(podružna hiša Lemontu)

536 Decker Avenue

US - Johnstown PA 15906

p. Bernard Karmanocky

bernard.karmanocky@ofm.si

tel. 001/814/539 76 33

Lemont

14246 Main Street

POBox 608

US - Lemont IL 60439

Samostan 001/630/257/2494

Slovensko versko središče 001/630/257 20 68

p. Metod Ogorevc, gvardijan

p. dr. Bernardin Sušnik

metod.ogorevc@ofm.si; bernardin.susnik@ofm.si

New York

(podružna hiša Lemontu)

62 St. Marks Place

US - New York NY 10003

p. Krizolog Cimerman

krizolog.cimerman@ofm.si

tel/faks 001/212/674 34 42

19 Koledar svetovnih dni, praznikov in dogodkov v Katoliški cerkvi v Sloveniji v letu 2018

Velika noč in zapovedani prazniki so zapisani z velikimi črkami.

*Mednarodni dnevi so označeni s **krepmo** pisavo.*

S poševno pisavo so označeni prazniki, obvezni in neobvezni godovi, ki so določeni za Cerkev na Slovenskem in jih je potrdila Kongregacija za bogoslužje in disciplino zakramentov (prot. št. CD 179/91) v Slovenskem liturgičnem koledarju z dnem 25. junija 1991.

Državni prazniki so označeni s kratico DP.

JANUAR

1. januar:	51. svetovni dan miru
1. in 2. januar:	novo leto (DP)
6. januar:	Gospodovo razglasenje (sveti trije kralji) – sklep <i>Trikraljevske akcije kolednikov</i> , ki jo organizira MSS
7. januar:	Jezusov krst
<i>11. januar:</i>	<i>sv. Pavlin Oglejski, škof</i>
14. januar:	104. svetovni dan migrantov
18. do 25. januar:	teden molitve za edinost kristjanov
24. januar:	sv. Frančišek Saleški, zavetnik novinarjev
27. januar:	sv. Angela Merici, ustanoviteljica uršulink
28. januar:	65. svetovni dan gobavosti
28. januar:	nedelja Svetega pisma
31. januar:	sv. Janez Bosko, ustanovitelj salezijancev

FEBRUAR

2. februar:	dan Bogu posvečenega življenja (svečnica – Jezusovo darovanje)
8. februar:	Prešernov dan, slovenski kulturni praznik (DP)
11. februar:	Lurška Mati Božja
11. februar:	26. svetovni dan bolnikov
<i>14. februar:</i>	<i>sv. Valentin, mučenec</i>
14. februar:	pepelnična sreda
19. februar:	ustanovitev samostojne Slovenske škofovske konference (1993)
<i>24. februar:</i>	<i>sv. Matija, apostol</i>
26. februar:	začetek obiska <i>ad limina apostolorum</i> slovenskih škofov v Vatikanu (do 3. marca)

MAREC

2. marec:	svetovni molitveni dan žensk
19. marec:	papeška nedelja – zunanja slovesnost v mesecu juniju
19. marec:	sv. Jožef, Jezusov rednik, zavetnik slovenskih dežel
19. do 25. marec:	teden družine
24. marec:	Gospodovo oznanjenje – liturgično praznovanje

25. marec:	cvetna nedelja
25. marec:	33. svetovni dan mladih (obhaja se samo na škofijski ravni)
29. marec:	veliki četrtek (krizmene maše)
30. marec:	veliki petek (nabirka za Sveto deželo)
31. marec:	velika sobota
<i>31. marec:</i>	<i>sv. Modest, škof</i>

APRIL

1. APRIL:	VELIKA NOČ GOSPODOVEGA VSTAJENJA
2. april:	velikonočni ponedeljek
8. april:	bela nedelja, nedelja Božjega usmiljenja
<i>16. april:</i>	<i>sv. Bernardka (Soubirous) Lurška, redovnica</i>
22. april:	nedelja Dobrega pastirja
22. april:	55. svetovni molitveni dan za duhovne poklice
27. april:	dan upora proti okupatorju (DP)

MAJ

<i>1. maj:</i>	<i>sv. Jožef, delavec</i>
1. maj:	27. obletnica ustanovitve <i>Slovenske Karitas</i>
1. in 2. maj:	praznik dela (DP)
<i>4. maj:</i>	<i>sv. Florijan, mučenec</i>
10. maj:	Gospodov vnebohod
<i>12. maj:</i>	<i>sv. Leopold Mandić, duhovnik</i>
13. maj:	Fatimska Mati Božja
13. maj:	52. dan sredstev družbenega obveščanja
<i>16. maj:</i>	<i>sv. Janez Nepomuk, duhovnik</i>
<i>17. maj:</i>	<i>sv. Jošt, puščavnik</i>
20. maj:	binkošti
21. maj:	binkoštni ponedeljek
<i>24. maj:</i>	<i>Blažena Devica Marija Pomočnica kristjanov – Marija Pomagaj</i>
27. maj:	nedelja Svete Trojice
27. maj:	bl. Alojzij Grozde, mučenec
<i>29. maj:</i>	<i>sv. Maksim Emonski, škof</i>
<i>30. maj:</i>	<i>sv. Kancij in tovariši, mučenci</i>
31. MAJ:	SV. REŠNJE TELO IN KRI

JUNIJ

2. junij:	spravna slovesnost v Kočevskem Rogu ob breznu pod Krenom
8. junij:	praznik Srca Jezusovega
8. junij:	dies sanctificationis/dan duhovniškega posvečenja
8. junij:	dan Primoža Trubarja (DP)
<i>9. junij:</i>	<i>sv. Primož in Felicijan, mučenca</i>
13. junij:	sv. Anton Padovanski, cerkveni učitelj
<i>15. junij:</i>	<i>sv. Vid, mučenec</i>

25. junij: dan državnosti (DP)
27. junij: sv. Ema Krška, vdova
29. junij: sv. Peter in Pavel, apostola

JULIJ

1. julij: nedelja Slovencev po svetu
4. julij: sv. Ulrik (Urh), škof
5. julij: sv. Ciril in Metod, slovanska apostola in sozavetnika Evrope
12. julij: sv. Mohor in Fortunat, mučenca
22. julij: sv. Marija Magdalena, apostolka apostolov
22. julij: Krištofova nedelja
24. julij: sv. Krištof
27. julij: sv. Gorazd, Kliment in drugi učenci

AVGUST

6. avgust: Jezusova spremenitev na gori
15. AVGUST: VNEBOVZETJE DEVICE MARIJE (VELIKI ŠMAREN)
16. avgust: sv. Rok
17. avgust: praznik združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom (DP)

SEPTEMBER

1. september: dan molitve za skrb stvarstva
1. september: sv. Egidij (Tilen), opat
1. september: obletnica kronanja Marije pomagaj na Brezjah
2. september: angelska nedelja
8. september: Rojstvo Device Marije (mali šmaren)
9. september: katehetska nedelja
15. september: vrnitev Primorske k matični domovini (DP)
16. september: nedelja svetniških kandidatov
23. september: Slomškova nedelja
24. september: bl. Anton Martin Slomšek, škof
24. september: sv. Rupert iz Salzburga, škof

OKTOBER

1. oktober: 15. redno splošno zasedanje Škofovske sinode v Rimu
4. oktober: sv. Frančišek Asiški
6. oktober: sv. Bruno, duhovnik
7. oktober: slovesnost v Spominskem parku Teharje pri Celju
12. oktober: sv. Maksimilijan Celjski, mučenec
22. oktober: sv. Janez Pavel II.
21. oktober: 92. misijonska nedelja
25. oktober: dan suverenosti (DP)
31. oktober: dan reformacije

NOVEMBER

1. NOVEMBER: VSI SVETI (DP)
2. november: spomin vseh vernih rajnih
3. november: *sv. Viktorin Ptujski, škof in mučenec*
3. november: *sv. Just Tržaški, mučenec*
4. november: zahvalna nedelja
6. november: *sv. Leonard, opat*
13. november: *sv. Stanislav Kostka, redovnik*
18. november: **2. svetovni dan ubogih**
23. november: dan Rudolfa Maistra (DP)
25. november: Kristus, Kralj vesoljstva
27. november: *sv. Virgil, škof*

DECEMBER

2. december: 1. adventna nedelja
6. december: *sv. Nikolaj, škof*
8. december: brezmadežno spočetje Device Marije
15. december: bl. drinske mučenke
25. DECEMBER: JEZUSOVO ROJSTVO (BOŽIČ)
26. december: *sv. Štefan, mučenec*
26. december: dan samostojnosti in enotnosti (DP)
28. december: *sv. nedolžni otroci*
28. december: narodni dan molitve za nerojeno človeško življenje
31. december: *sv. Silvester, papež in mučenec*

Kazalo

Kratice.....	4
Spremna beseda predsednika <i>Slovenske škofovske konference</i>	5
Uvodnik generalnega tajnika <i>Slovenske škofovske konference</i>	6
Metodološko pojasnilo	7
1 Cerkev na Slovenskem	9
1.1 Oris zgodovine krščanstva na slovenskih tleh	9
1.2 Katoliška cerkev v Sloveniji po 15. stoletju	9
1.3 Cerkev na Slovenskem po osamosvojitvi Slovenije	10
2 Sveti sedež in apostolska nunciatura	13
2.1 Papež Frančišek (2013–)	13
2.2 Apostolski nunciji v Republiki Sloveniji.....	14
2.3 Zgodovinski oris delovanja apostolske nunciature v RS	15
Svetovna cerkvena statistika 2015 (Annuario Statisticum Ecclesiae)	17
3 Slovenska škofovska konferenca	20
3.1 Zgodovina.....	20
3.2 Tajništvo Slovenske škofovske konference	22
3.3 Pravilniki, smernice in statuti SŠK	22
3.4 Prejemniki odličja sv. Cirila in Metoda	23
3.5 Svetniški kandidati v Cerkvi na Slovenskem	25
4 Škofije v Cerkvi na Slovenskem	28
4.1 Metropolija Ljubljana	28
4.1.1 Nadškofija Ljubljana.....	28
4.1.2 Škofija Koper.....	31
4.1.3 Škofija Novo mesto.....	33
4.2 Metropolija Maribor	34
4.2.1 Nadškofija Maribor.....	34
4.2.2 Škofija Celje	36
4.2.3 Škofija Murska Sobota.....	38
4.3 Kategorialna pastorala	39
4.3.1 Vojaški vikariat	39
4.3.1.1 Zgodovinski opis.....	39
4.3.1.2 Nekdanji vojaški vikar	39
4.3.1.3 Kratka predstavitev vikariata	40
4.3.2 Zaporniški vikariat.....	40
4.3.3 Medškofijski odbor za pastoralo zdravja.....	40
4.3.4 Pastoralna gluhih in naglušnih Slovenije (PGNS).....	41
4.3.5 Pastoralna Romov v Cerkvi na Slovenskem	42
4.3.6 Jezuitsko združenje za begunce Slovenije (JRS).....	42
4.3.6.1 Kratka zgodovina nastanka	42
4.3.6.2 Temeljno poslanstvo in ključni cilji dela.....	43
4.3.6.3 Statistični pregled delovanja.....	44

5	Redovništvo v Cerkvi na Slovenskem	45
5.1	Metodološko pojasnilo	45
5.2	Splošno o redovnih skupnostih	46
5.3	Osebe	46
5.4	Stavbe	51
5.5	Kulturna dediščina v lasti redovnih skupnosti	52
5.6	Ženske redovne skupnosti	53
5.7	Moške redovne skupnosti	54
5.8	Svetne ustanove in nove oblike Bogu posvečenega življenja	55
6	Pregled statističnih podatkov	56
6.1	Prebivalci in katoličani v Sloveniji	56
6.2	Osebe	58
6.2.1	Škofje in duhovniki	58
6.2.2	Stalni diakoni	63
6.2.3	Redovnice	64
6.2.4	Laiške katehistinje in katehisti ter kateheza v Cerkvi na Slovenskem	66
6.2.5	Ključarji in redno zaposleni	70
6.3	Zakramenti	71
6.3.1	Sveti krst	71
6.3.2	Prvo sveto obhajilo	74
6.3.3	Sveta birma	75
6.3.4	Sveti zakon	75
6.3.5	Podeljeni zakramenti v okviru Vojaškega in Policijskega vikariata	79
6.3.6	Pogrebi	79
6.3.7	Nedeljniki	80
6.4	Izobraževanje	82
6.4.1	Pregled vpisa v katoliško izobraževalno vertikalno	83
6.4.2	Fakulteta za poslovne vede pri Katoliškem inštitutu	84
6.4.3	Starši imajo ustavno pravico vpisati otroke v katoliško šolo	84
6.4.4	Šolstvo v sklopu Cerkve na Slovenskem – Pregled in načini financiranja	85
6.4.5	Seznam katoliških šol v Cerkvi na Slovenskem	85
6.4.6	Katoliške glasbene šole in njihovo financiranje	89
6.4.7	Katoliški skviti in skavtinje	90
6.5	Cerkvena glasba	95
6.6	Sakralna kulturna dediščina	96
6.6.1	Število cerkva in sakralnih objektov v Sloveniji	96
6.6.2	Koliko sredstev država nameni za sakralno dediščino	96
6.6.4	Muzeji in arhivi	96
6.7	Domovi za starejše občane	99
6.8	Delo cerkvenih sodišč	100
7	Vloga ženske v Katoliški cerkvi v Sloveniji	101
8	Ekspertna skupina za reševanje primerov spolnih zlorab pri SŠK	103
9	Dobrodelnost v Cerkvi na Slovenskem	104
9.1	Petrov novčič – dar krajevnih Cerkva svetemu očetu	104
9.2	Nabirka velikega petka za Sveto deželo	105

10	Cerkev na Slovenskem in misijoni – predstavitev MSS	106
10.1	Zgodovina misijonov na Slovenskem in Misijonskega središča Slovenije.....	106
10.1.1	Starejša zgodovina	106
10.1.2	Misijonske podporne družbe	107
10.1.3	Prvo slovensko misijonišče	107
10.1.4	Odprtje misijonske pisarne	108
10.1.5	Misijonske razstave, muzeji, praznovanja	108
10.1.6	Pomembnejši dogodki med svetovnimi vojnami	108
10.1.7	Misijoni med drugo svetovno vojno.....	109
10.1.8	Povojno obdobje.....	109
10.1.9	Prvi narodni voditelj misijonov	110
10.1.10	Časi popuščanja režima.....	110
10.1.11	Misijonski tisk in Misijonska obzorja.....	110
10.1.12	Drugi vseslovenski simpozij v Tinjah leta 1986.....	111
10.1.13	MIVA Slovenija.....	111
10.1.14	Nov zagon po osamosvojitvi.....	112
10.1.15	Vseslovenski misijonski kongres 1991	112
10.1.16	Misijonsko središče Slovenije	113
10.1.17	Laiški misijonarji	113
10.1.18	Misijonska molitvena zveza (MMZ)	113
10.2	Poslanstvo in cilji Misijonskega središča Slovenije (MSS)	114
10.2.1	Temeljni dokumenti delovanja	115
10.2.2	Redne dejavnosti in akcije	116
10.2.3	Organiziranost.....	116
10.2.4	Izzivi za naprej.....	116
10.3	Statistike 2006–2016	117
10.3.1	Misijonarji v misijonih	117
10.3.2	Denarna pomoč misijonarjem	119
10.3.3	MIVA v številkah.....	119
10.3.4	Trikraljevska akcija (TKA)	120
10.3.5	Adventna akcija.....	121
10.3.6	Botrstvo.....	121
10.3.7	Misijonska nedelja	122
10.3.8	Način razdeljevanja zbranih darov	122
10.3.9	Trenutno stanje slovenskih misijonarjev	122
11	Slovenska in škofijske karitas	125
11.1	Prihodki in odhodki mreže Karitas v letih 2008–2016 (v EUR).....	126
11.2	Mreža Karitas v letu 2016	126
11.3	Državna sredstva za mrežo Karitas	128
11.4	Viri za realizacijo odhodkov v letu 2016	128
11.5	Zaposleni v Karitas	128
11.6	Pomoč Slovenske karitas beguncem in migrantom	128
12	Financiranje in plačevanje davkov Katoliške cerkve.....	130
12.1	Namenska finančna državna pomoč za plačilo prispevkov verskim uslužbencem ...	130
12.2	Prihodki verskih skupnosti od donacije 0,5 % dohodnine.....	131
12.3	Obdavčitev cerkvenih ustanov	133

13	Kristjanofobija in kazniva dejanja zoper Katoliško cerkev v Sloveniji	136
13.1	Evidentirani primeri kristjanofobije v Sloveniji v letu 2017	136
13.2	Ropi, tatvine, vlomi in druga kazniva dejanja zoper objekte ali osebe Katoliške cerkve v Sloveniji.....	137
14	Civilna zakonodaja in cerkve ter druge verske skupnosti v Sloveniji.....	141
	Odločitve Ustavnega sodišča, ki zadevajo področje verske svobode in cerkva ter drugih verskih skupnosti...	141
15	Katoliške laiške organizacije	144
16	Sklep.....	148
17	Naslovi nekaterih pomembnejših ustanov v Cerkvi na Slovenskem.....	149
18	Slovenske katoliške misije v tujini	152
	AVSTRALIJA	152
	AVSTRIJA	153
	BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG	153
	FRANCIJA	153
	HRVAŠKA.....	154
	ITALIJA	154
	KANADA.....	154
	NEMČIJA	155
	SRBIJA	156
	ŠVEDSKA.....	157
	ŠVICA in LIECHTENSTEIN	157
	VELIKA BRITANIJA.....	157
	ZDA.....	157
19	Koledar svetovnih dni, praznikov in dogodkov v Katoliški cerkvi v Sloveniji v letu 2018	159
	Kazalo	163